

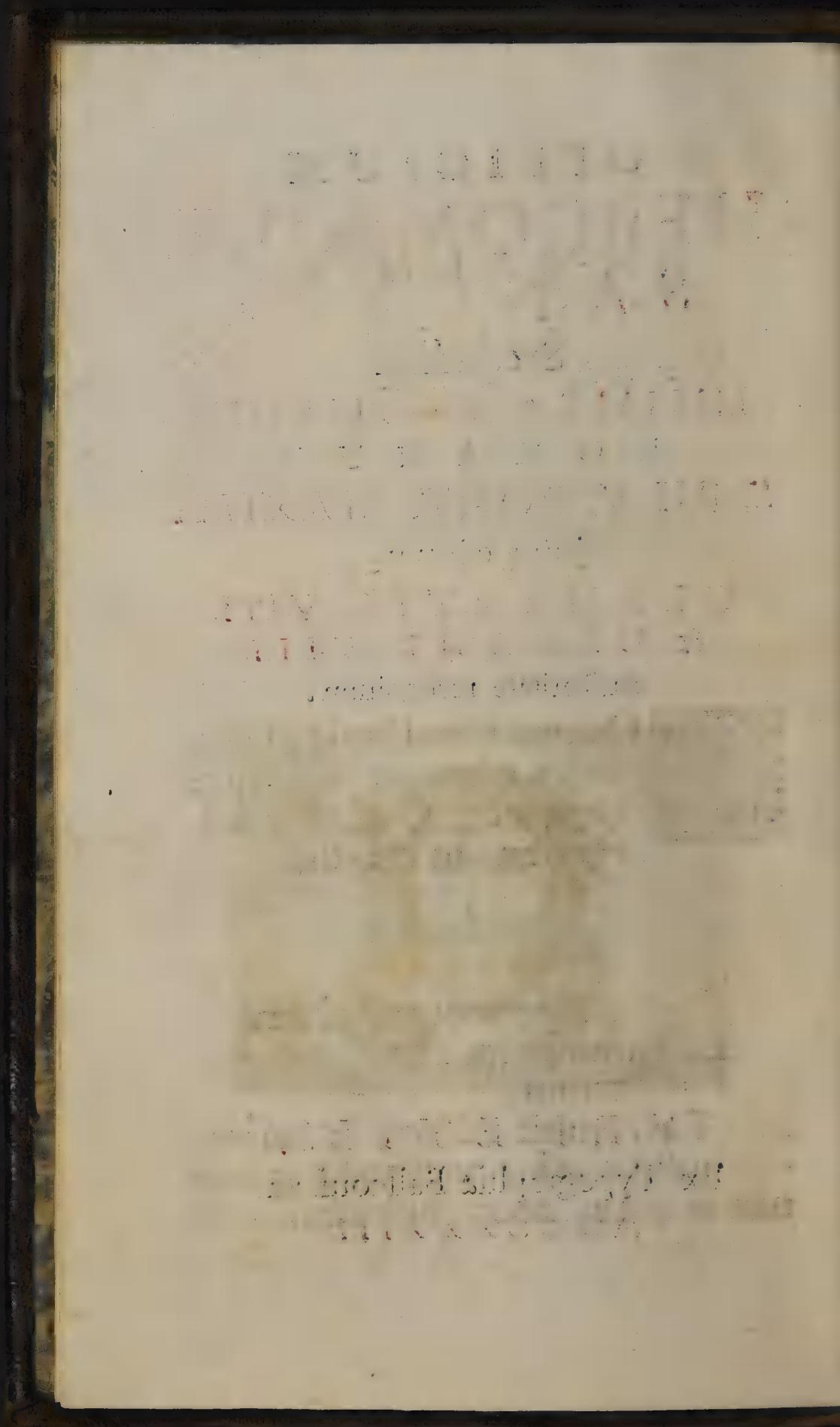

CAPRELLA

OFFICIUM
HEBDOMADÆ
S A N C T Æ
Secundum
MISSALE & BREVIARIUM
R O M A N U M
S. PII V. PONT. MAXIMI
Jussu editum,
CLEMENTIS VIII.
& URBANI VIII.
Auctoritate recognitum.

V E N E T I I S,
Ex Typographia Balleoniana.
M D C C X X I I I .

DOMINICA

IN PALMIS.

Completa Tertia, & facta asper-
sione aquæ more solito, Sacerdos
indutus pluviali violaceo, vel sine
casula, cum ministris similiter in-
dutis, procedit ad benedicendum
ramos palmarum & olivarum, sive
aliarum arborum, in medio ante
Altare, vel ad cornu Epistolæ pos-
tos. Et primò cantatur à Choro
Antiphona.

Osánnna filio David : bene-
dictus qui venit in nōmine
Dómini . O Rex Israel.
Hosánnna in excélsis.

Deinde Sacerdos stans in cornu
Epistolæ, non vertens se ad popu-
lum, dicit in tono Orationis Missæ
ferialis, **¶**. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spiritu tuo.

Orémus. **Oratio.**

Deus, quem diligere & amáre,
justitia est ; ineffabilis grátiæ
tuæ in nobis dona multiplica : &

A 2 qui

4. Dominica in Palmis.

qui fecisti nos in morte Filii tui sperare quae crédimus; fac nos eódem resurgénte pervenire quo téndimus. Qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Rx. Amen.

Postea Subdiaconus in loco solito cantat sequentem Lectionem in tono Epistolæ, & in fine osculatur manum Sacérdotis.

Léctio libri Exodi. Cap. 15.d

IN diébus illis: Venérunt filii Israël in Elim, ubi erant duódecim fontes aquárum, & septuaginta palmæ: & castrametati sunt juxta aquas. Profectique sunt de Elim, & venit omnis multitúdo filiorum Israël in desértum Sim, quod est inter Elim & Síai: quintodécimo die mensis secundi, postquam egréssi sunt de terra Ægypti. Et murmurávit omnis congregatio filiorum Israël contra Móysen & Aarón in solitúdine. Dixeruntque filii Israël ad eos: Utinam mórtui essémus per manum Dómini in terra Ægypti, quando sedebámus super ollas

cár-

Dominica in Palmis. 5

cárniūm, & comedebámus panem
in saturitáte : cur eduxístis nos in
desértum istud , ut occiderétis om-
nem multitudinem fame ? Dixit
autem Dóminus ad Móysen : Ec-
ce ego pluam vobis panes de cœ-
lo, egrediátur pópulus, & colligat
quæ sufficiunt per singulos dies :
ut tentem eum utrùm ámbulet in
lege mea , an non. Die autem sex-
to parent quod íferant : & sit du-
plum quàm colligere solébant per
singulos dies . Dixeruntque Móy-
ses & Aaron ad omnes filios Is-
rael : Véspere sciétis quòd Dómi-
nus edúxerit vos de terra Ægy-
pti : & manè vidébitis glóriam
Dómini.

Deinde cantátur pro Graduali R.
Collegérunt Pontífices & Pharisei
concilium , & dixerunt : Quid faci-
mus , quia hic homo multa signa
facit? Si dimittimus eum sic , omnes
credent in eum: * Et vénient Ro-
máni , & tollent nostrum locum , &
gentem. ¶ Unus autem ex illis , Cái-
phas nómine , cùm esset Póntifex

A 3 anni

6 Dominica in Palmis.

anni illius , prophetávit , dicens :
Expedit vobis , ut unus moriátur
homo pro pôpulo , & non tota gens
péreat . Ab illo ergo die cogitavé-
runt interficere eum , dicéntes . Et
vénient .

Vel aliud **R**. In monte Olivéti
orávit ad Patrem : Pater , si fieri po-
test , tránseat à me calix iste . **S**pí-
ritus quidem promptus est , caro
autem infirma : fiat volúntas tua .

V. Vigiláte & oráte , ut non intrétis
in tentatióne . Spíritus quidem .

Interim dum cantatur **R**. Dia-
conus ponit librum Euangeliorum su-
per Altare : & Sacerdos , ministran-
te Diacono naviculam , ponit in-
censum in thuribulo . Deinde Dia-
conus dicit , **M**unda cor meum :
accipit librum de Altari , petit be-
nédictionem à Sacerdote : posteà
Subdiacono librum tenente , me-
dius inter duos Acolythos tenentes
candelabra accensa , signat librum ,
incensat , & cantat Euangeliū , ut
infrà , more consueto : quo finito ,
Subdiaconus defert librum oscu-
lan-

Dominica in Palmis. 7
landum Sacerdoti, qui & incensa-
tur à Diacono.

Sequentia sancti Euangeli secun-
dum Matthaeum. Cap. 21.

IN illo tempore: Cum appropin-
quasset Jesus Jerosolymis, & ve-
nisset Béthphage ad montem Oli-
véti: tunc misit duos discípulos su-
os, dicens eis: Ite in castellum,
quod contra vos est, & statim inve-
niétis ásinam alligátam & pullum
cum ea: sólvite, & addúcite mihi:
& si quis vobis áliquid dixerit, dí-
cite quia Dóminus his opus habet:
& conféstim dimittet eos. Hoc au-
tem totum factum est, ut adimplé-
réatur quod dictum est per Prophé-
tam, dicéntem: Dícite filiæ Sion:
ecce Rex tuus venit tibi mansuétus,
sedens super ásinam & pullum, fi-
lium subjugális. Eúntes autem di-
scípuli, fecérunt sicut præcépit illis
Jesus. Et adduxérunt ásinam &
pullum: & imposuérunt super eos
vestiménta sua, & eum désuper se-
dére fecérunt. Plúrima autem tur-
ba stravérunt vestiménta sua in

8 Dominica in Palmis.

via : álii autem cædébant ramos de arbóribus, & sternébant in via: turbæ autem , quæ præcedébant , & quæ sequebántur , clamábant , dicéntes : Hósanna filio David: benedíctus , qui venit in nómine Dómini.

Post hæc benedicuntur rami . Sacerdos stans in eodem cornu Epistolæ , dicit in tono Orationis ferialis , ¶ Dóminus vobíscum . ¶ Et cum spíritu tuo .

Orémus.

Oratio.

A Uge fidem in te sperántium Deus , & súpplicum preces cleménter exáudi : véniat super nos múltiplex misericórdia tua : bene ¶ dicántur & hi pálmites palmárum , seu olivárum : & sic ut in figura Ecclésiæ multiplicásti Noe egrediéntem de arca , & Móysen exeúntem de Ægypto cum filiis Israel : ita nos portántes palmas & ramos olivárum , bonis áctibus occurrámus óbviàm Chri- sto : & per ipsum in gáudium in- troeámus æténum . Qui tecum

Dominica in Palmis. 9

vivit & regnat in unitate Spíritus
sancti Deus, per ómnia sæcula sæ-
culórum. Rx. Amen.

V. Dóminus vobíscum. Rx. Et cum
spíritu tuo. V. Sursum corda.

Rx. Habémus ad Dóminum.

V. Grátias agámus Dómino Deo
nóstro. Rx. Dignum & iustum est.

Verè dignum & iustum est, æ-
quum & salutáre, nos tibi sem-
per, & ubique grátias ágere, Dó-
mine sancte, Pater omnípotens,
ætérne Deus. Qui gloriáris in con-
silio sanctórum tuórum. Tibi enim
sérviunt creatúræ tuæ: quia te so-
lum auctórem & Deum cognó-
scunt: & omnis factúra tua te col-
láudat, & benedicunt te sancti
tui. Quia illud magnum Unigé-
niti tui nomen coram régibus &
potestátibus hujus sæculi, libera
voce confiténtur. Cui assistunt
Angeli & Archángeli, Throni &
Dominatiónes: cumque omni mi-
litia cœlestis exércitus, hymnum
glóriæ tuæ concinunt, sine fine
dicéntes.

A s

Et

10 Dominica in Palmis.

Et cantatur Sanctus à Choro.
Sanctus, Sanctus, Sanctus Dómi-
nus Deus Sábaoth. Pleni sunt cœli
& terra glória tua, Hosánnā in ex-
célsis. Benedictus qui venit in nō-
mine Dómini, Hosánnā in excél-
sis. Sequitur Dóminus vobiscum.
R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Oratio.

P Etímus, Dómine sancte, Pater
omnipotens, aetérne Deus: ut
hanc creaturam olívæ, quam ex li-
gni matéria prodíre jussisti, quam-
que colúmba rédiens ad arcam pró-
prio pértulit ore, bene ✠ dícere, &
sancti ✠ ficáre dignéris: ut quicúm-
que ex ea recéperint, accípiant sibi
protectiōnem ánimæ & córporis:
fiátque, Dómine, nostræ salútis re-
média, tuæ grátiæ sacraméntum.
Per Dóminum nostrum Jesum Chri-
stum Fílium tuum: Qui tecum vi-
vit & regnat in unitáte Spíritus san-
cti Deus, per ómnia sæcula sæculó-
rum. R. Amen.

Orémus.

D Eus, qui dispérsa cóngregas,
& congregáta consérvas: qui
pó-

Dominica in Palmis. 11

pópulis óbviàm Jesu ramos portán-
tibus benedixísti : bénē ✠ dic ét-
iam hos ramos palmæ & olívæ ,
quos tui fámuli ad honórem nómí-
nis tui fidéliter suscipiunt : ut in
quemcúmque locum introducti
fuerint , tuam benedictiōnem ha-
bitatōres loci illius consequántur :
& omni adversitáte effugáta , déx-
tera tua prótegat quos redémit Je-
sus Christus Filius tuus Dóminus
noster : Qui tecum vivit & regnat
in unitáte Spíritus sancti Deus , per
ómnia sæcula sæculórum .

R. Amen.

O réimus.

Deus , qui miro dispositiōnis ór-
dine , ex rebus étiam insensibí-
libus , dispensatiōnem nostræ salú-
tis osténdere voluísti : da quæsu-
mus ; ut devóta tuórum corda fidé-
lium salúbriter intélligant quid
mysticè designet in facto , quòd hó-
die coelésti lúmine affláta , Redem-
ptóri óbviàm procédens , palmá-
rum atque oliváruim ramos vestí-
giis ejus turba substrávit . Palmá-
rum ígitur rami de mortis príncipe

A 6 triúm-

12 Dominica in Palmis.

triúmphos expéctant : súrculi ve-
rò olivárum , spirituálem unctió-
nem advenísse quodámmodo clá-
mant . Intelléxit enim iam tunc
illa hóminum beáta multitúdo
præfigurári : quia Redémptor no-
ster humánis cóndolens misériis ,
pro totius mundi vita cum mor-
tis príncipe esset pugnatúrus , ac
moriéndo triumphatúrus . Et íd-
eò tália óbsequens administrávit ,
quæ in illo & triúmphos victoriæ ,
& misericórdiæ pinguédinem de-
clarárent . Quod nos quoque ple-
na fide , & factum & significátum
retinéntes , te Dómine sancte , Pa-
ter omnípotens , æterne Deus , per
eúndem Dóminum nostrum Je-
sus Christum suppliciter exorá-
mus : ut in ipso , atque per ipsum ,
cujus nos membra fieri voluísti , de
mortis império victoriam repor-
tántes , ipsius gloriósæ resurrectio-
nis participes esse mereámur . Qui
tecum vivit & regnat in unitate
Spiritus sancti Deus , per ómnia
sæcula sæculórum .

Oré-

Dominica in Palmis. 13

Orémus.

Deus, qui per olívæ rānum pacem terris colúmbam nuntiāre jussisti : præsta quæsumus ; ut hos olívæ ceterarūmque árborum rāmos , coelēsti bene ✠ dictiōne sanctifices : ut cuncto pōpulo tuo proficiant ad salūtem . Per Christum Dóminum nostrum . **O**rémus .

Bene ✠ dic , quæsumus Dómine , hos palmárum , seu olivárum rāmos : & præsta , ut quod pōpulus tuus in tui veneratiōnem hodiérrna die corporáliter agit , hoc spirituáliter summa devotioñe perficiat , de hoste victoriā repor-tāndo , & opus misericordiæ sum-móperè diligēndo . Per Dóminum nostrum Iesum Christum Filium tuum : Qui tecum vivit & regnat in unitate Spíritus sancti Deus , per ómnia sæcula sæculórum .

R. Amen.

Hic Celebrans ponit incensum in thuribulum , deinde ter aspergit rāmos aqua benedicta , dicendo Antiphonam , Aspérges me . sine
can-

14. Dominica in Palmis.

cantu, & sine Psalmo: & ter adole-
let incenso. Postea dicit **v.** Dómi-
nus vobíscum. **R.** Et cum spíritu
tuo. **O**rémus.

Deus, qui Fílium tuum Iesum
Christum Dóminum nostrum,
pro salúte nostra in hunc mundum
misisti, ut se humiliáret ad nos, &
nos revocáret ad te: cui étiam, dum
Jerúsalem veníret, ut adimpléret
Scriptúras, credéntium populórum
turba, fidelíssima devotione vesti-
ménta sua cum ramis palmárum in
via sternébant: præsta quæsumus;
ut illi, fidei viam præparémus, de
qua, remóto lápide offensiónis, &
petra scándali fróndeant apud te
ópera nostra justitiæ ramis: ut
ejus vestígia sequi mereámur: Qui
tecum vivit & regnat in unitáte
Spíritus sancti Deus, per ómnia
sæcula sæculórum.

R. Amen.

Completa benedictione, dignior
ex Clero accedit ad Altare, & dat
ramum benedictum Celebranti,
qui non genuflectit, nec osculatur
ma-

Dominica in Palmis. 15

manum dantis. Postea Celebrans
stans ante Altare versus ad popu-
lum, distribuit ramos, primùm di-
gniori, à quo ipse accepit, deinde
Diacono & Subdiacono paratis, &
aliis Clericis singulatim per ordi-
nem, ultimò laicis: omnibus genu-
flectentibus, & ramum ac manum
Celebrantis osculantibus, exceptis
Prælatis, si adsint. Et cùm incoepe-
rit distribuere, à Choro cantantur
sequentes Antiphonæ.

Púeri Hebræórum portántes ra-
mos olivárum obviavérunt Dómi-
no, clamántes, & dicéntes: Hosán-
na in excélsis.

Alia Antiphona.

Púeri Hebræórum vestiménta pro-
sternébant in via, & clamábant
dicéntes: Hosánnā filio David: be-
nedictus qui venit in nōmine Dó-
mini.

Quæ si non sufficiant, repetantur
quousque ramorum distributio fi-
niatur. Deinde Sacerdos dicit
¶. Dóminus vobíscum. ¶. Et cum
spíritu tuo.

Oré-

16 Dominica in Palmis.

Orémus.

O Mnípotens sempítérne Deus , qui Dóminum nostrum Jesum Christum super pullum áfinæ sedére fecísti , & turbas populi órum vestiménta , vel ramos árborum in via stérnere , & Hosána decantáre in laudem ipsiús docuísti : da quæsumus ; ut illórum innocéntiam imitári possímus , & eórum méritum cónsequi mereámur. Per eúmdeim Christum Dóminum nostrum .

R. Amen.

Postea fit Processio . Et primò Celebrans imponit incensum in thuribulum : & Diaconus vertens se ad populum dicit: Procedámus in pace. Et Chorus respondeat: In nōmine Christi , Amen. Präcedit thuriferarius cum thuribulo fumigante : deinde Subdiaconus paratus , deferens Crucem , medius inter duos Acolythos cum candelabris accensis : sequitur Clericus per ordinem , ultimò Celebrans cum Diacono à sinistris , om-

Dominica in Palmis. 17

omnes cum ramis in manibus : & cantantur sequentes Antiphonæ , vel omnes , vel aliquæ , quousque durat Processio .

Antiphona.

Cùm appropinquaret Dóminus Jerosólymam , misit duos ex discipulis suis , dicens : Ite in castellum , quod contra vos est : & inveniētis pullum ásinæ alligátum , super quem nullus hóminum sedidit : sólvite , & addúcite mihi . Si quis vos interrogáverit , dícite : Opus Dómino est . Solvēntes adduxerunt ad Jesum : & imposuérunt illi vestiménta sua , & sedidit super eum : álli expandébant vestiménta sua in via : álli ramos de arbóribus sternébant : & qui sequebántur , clamábant : Hosánnā , benedíctus qui venit in nōmine Dómini : benedíctum regnum patris nostri David : Hosánnā in excélsis : misérere nobis fili David .

Alia Antiphona.

Cùm audísset póplus , quia Jesus venit Jerosólymam , accepérunt
ra-

18 Dominica in Palmis.

rāmos palmārum : & exiérunt ei
óbviām , & clamábant púeri, di-
céntes : Hic est, qui ventúrus est
in salútem pópuli. Hic est salus no-
stra, & redémpcio Israēl. Quantus
est iste, cui Throni & Dominatiō-
nes occúrrunt ? Noli timére filia
Sion : ecce Rex tuus venit tibi ,
sedens super Pullum ásinæ : sicut
scriptum est : Salve Rex fabricátor
mundi , qui venísti redímere nos.

Alia Antiphona.

Ante sex dies solemnis Paschæ ,
quando venit Dóminus in civitá-
tem Jerúsalem , occurréunt ei
púeri: & in mánibus portábant ra-
mos palmárum , & clamábant vo-
ce magna , dicéntes : Hosánnā in
excélsis : benedictus qui venísti in
multitudine misericórdiæ tuæ :
Hosánnā in excélsis .

Alia Antiphona.

Occúrrunt turbæ cum flóribus
& palmis Redemptóri óbviām :
& victori triumphanti digna dant
obséquia : Fílium Dei ore gentes
prædicant : & in laudem Christi

vo-

Dominica in Palmis. 19

voces tonant per nūbila: Hosánnā
in excélsis.

Alia Antiphona.

Cum Angelis & pueris fidéles in-
veniámur , triumphatóri mortis
clamántes : Hosánnā in excélsis .

Alia Antiphona.

Turba multa, quæ convénerat ad
diem festum, clamábat Dómino:
Benedíctus qui venit in nōmine
Dómini, Hosánnā in excélsis.

In reversione Processionis ,
duo vel quatuor cantores intrant
in Ecclesiam, & clauso ostio stan-
tes versa facie ad Processionem , in-
cipiunt ♀. **Glória , laus.** & decan-
tant duos primos versus. Sacerdos
verò cum aliis extra Ecclesiam , re-
petit eosdem. Deinde qui sunt in-
tus , cantant alios versus sequentes ;
vel omnes , vel partem , prout vide-
bitur: & qui sunt extra , ad quosli-
bet duos versus respondent : **Gló-
ria , laus.** sicut à principio ♀.

Glória , laus , & honor , ti-
bi sit Rex Christe Redém-
ptor:

Cui

20 Dominica in Palmis,

Cui puerile decus prompsit Ho-
sanna pium.

Israel tu Rex, Davídis & ínclita
proles:

Nómine qui in Dómini Rex be-
nédícte venis.

R. Glória, laus.

Coëtus in excélsis te laudat cœli-
cus omnis,

Et mortális homo, & cuncta
créata simul.

R. Glória, laus.

Plebs Hebræa tibi cum palmis ób-
via venit:

Cum prece, voto, hymnis, ad-
sumus ecce tibi.

R. Glória, laus.

Hi tibi passúro solvébant múnia
laudis:

Nos tibi regnánti pángimus ec-
ce melos.

R. Glória, laus.

Hi placuérē tibi, pláceat devótio
nostra,

Rex bone, Rex clemens, cui
bona cuncta placent.

R. Glória, laus.

Post-

Postea Subdiaconus hastili Crucis percutit portam : qua statim aperta, Processio intrat Ecclesiam, cantando **R.** Ingrediénte Dómino in sanctam civitátem , Hebræorum púeri resurrectiōnem vitæ pronuntiántes , * Cum ramis palmárum Hosánnā clamábant in excélsis. **R.** Cùm audísset populus ; quòd JesuS veníret Jerosólymam , exiérunt óbviām ei. **Cum** ramis. Et non dicitur Glória Patri.

Deinde celebratur Missa , & rami tenentur in manibus dum cantatur Passio & Euangelium tantum .

Statio ad sanctum Joannem in Laterano.

Introitus. **Psal. 21.**

Domine, ne longè fáciás auxílium tuum à me , ad defensiónem meam áspice : libera me de ore leónis , & à cónibus unicórniū humilitátem meam. **Psal. ibid.** Deus Deus meus , respice in me , quare me dereliquísti : longè à salúte mea verba delítiorum meórum . Dómine.

Ora-

22 Dominica in Palmis,
Oratio.

OMnipotens sempiterne Deus,
qui humano generi ad imitandum
humilitatis exemplum, Salvatorem
nostrum carnem sumere,
& crucem subire fecisti: concede
propitius; ut & patientiae ipsius
habere documenta, & resurrectio-
nis consortia mereamur. Per eum-
dem Dominum nostrum.

Et haec Oratio tantum dicitur.
Lectione Epistolæ beati Pauli Apo-
stoli ad Philippenses.

Cap. 2.

FRatres, Hoc enim sentite in
vobis, quod & in Christo Je-
su: qui cum in forma Dei esset,
non rapinam arbitratus est esse
se æqualem Deo: sed semeti-
psum exinanivit formam servi ac-
cipiens, in similitudinem homi-
num factus, & habitu inventus
ut homo. Humiliavit semeti-
psum, factus obediens usque ad
mortem, mortem autem crucis.
Propter quod & Deus exaltavit
illum: & donavit illi nomen,
quod

ad Missam.

23

quod est super omne nomen. (**Hic genuflectitur.**) ut in nōmine Jesu omne genu flectatur cœlestium, terréstrium, & infernórum, & omnis lingua confiteáatur, quia Dóminus Jesus Christus in glória est Dei Patris.

Graduale. Psal.72. Tenuísti manum dexteram meam: & in voluntáte tua deduxísti me: & cum glória assumpsísti me.

¶. Quàm bonus Israel Deus rectis corde! mei autem penè moti sunt pedes, penè effusi sunt gressus mei: quia zelávi in peccatóribus, pacem peccatórum videns.

Tractus. Psal.21. Deus, Deus meus respice in me: quare me dereliquisti? ¶. Longè à salúte mea verba delictórum meórum.

¶. Deus meus clamábo per diem, nec exáudies: in nocte, & non ad insipiéntiam mihi.

¶. Tu autem in sancto hábitas, Laus Israel.

¶. In te speravérunt patres nostri: speravérunt, & liberásti eos.

¶. Ad

24 Dominica in Palmis,

¶. Ad te clamavérunt , & salvi fa-
cti sunt: in te speravérunt, & non
sunt confusi.

¶. Ego autem sum vermis , & non
homo : opprobrium hóminum , &
abjectio plebis.

¶. Omnes qui vidébant me , asper-
nabántur me : locúti sunt lábiis , &
movérunt caput.

¶. Sperávit in Dómino , erípiat
eum : salvum fáciat eum , quó-
niā vult eum.

¶. Ipsi verò consideravérunt , &
conspexérunt me : divisérunt sibi
vestiménta me , & super uestem
meam misérunt iortem.

¶. Libera me de ore leónis , & à
córnis unicórniū humilitátem
meam.

¶. Qui timétis Dóminum , laudáte
eum : univérsū semen Jacob ma-
gnificáte eum.

¶. Annuntiábitur Dómino generá-
tio ventúra : & annuntiábunt cœli
justitiā ejus.

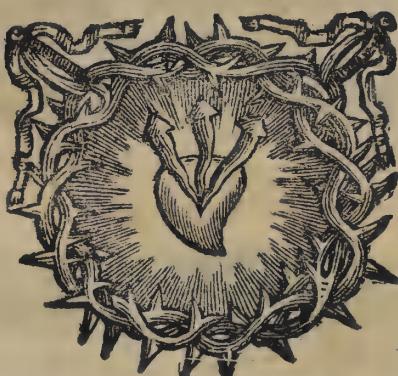
¶. Pópulo qui nascétur , quem fe-
cit Dóminus.

Passio

ad Missam.

25

¶ Passio Domini incipitur absolu-
tē: non dicitur, Munda cor meum.
non petitur benedictio, non defe-
runtur luminaria, nec incensum:
non dicitur, Dóminus vobíscum,
nec respondetur, Glória tibi Dó-
mine. & Celebrans, seu Diaconus,
dum pronuntiat, Pássio Dó-
mini nostri. non signat librum,
neque seipsum. Quod & in aliis
diebus servatur, quando legitur
Passio.

Off. Hebd. S.

B

François Chabot. P. F.

P A S S I O ²⁷
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI
secundum Matthæum.

Cap. 26.

IN illo tempore : Dixit Jesus discipulis suis: * Scitis quia post bīdūm Pascha fiet , & Filius hōminis tradētur ut crucifigātur .
CTunc congregāti sunt prīncipes sacerdōtūm , & seniōres pōpuli , in átrium prīcipis sacerdōtūm , qui dicebātur Cáiphas: & consilium fecerunt ut Jesum dolo tenérent , & occiderent . Dicēbant autem :
SNon in die festo , ne fortē tumultus fieret in pōpulo . **C**ūm autem Jesus esset in Bethānia in domo Simónis leprósi , accéssit ad eum mūlier habens alabástrum unguénti pretiōsi , & effudit super caput ipsius recumbéntis . Vidéntes autem discípuli indignāti sunt , dicentes : **S**Ut quid perditio hæc ? Pótuit enim istud venūmdari mul-

B 2 to,

28 Dominica in Palmis,
to , & dari paupéribus. C Sciens
autem Jesus, ait illis : ✠ Quid mo-
lésti estis huic mulieri? opus enim
bonum operata est in me. Nam
semper páuperes habétis vobis-
cum: me autem non semper ha-
bétis. Mittens enim hæc unguén-
tum hoc in corpus meum, ad sepe-
liéndum me fecit. Amen dico vo-
bis, ubicumque prædicatum füe-
rit hoc Euangélium in toto mun-
do, dicétur & quod hæc fecit in
memóriam ejus . C Tunc ábiit
unus de duódecim : qui dicebátur
Judas Iscariótes , ad príncipes sa-
cerdótum: & ait illis : S Quid vul-
tis mihi dare , & ego vobis eum
tradam ? C At illi constituérunt
ei triginta argénteos . Et exinde
quærebat opportunitátem ut eum
tráderet . Prima autem die Azy-
mórum accessérunt discípuli ad
Jesum , dicéntes: S Ubi vis paré-
mus tibi comédere Pascha ? C At
Jesus dixit : ✠ Ite in civitátem ad
quemdam , & dícite ei : Magíster
dicit : Tempus meum propè est ,
apud

apud te sācio Pascha cum discipulis meis. C Et fecerunt discipuli sicut constituit illis Jesus , & paraverunt Pascha . Vespere autem facto , discumbébat cum duodecim discipulis suis . Et edéntibus illis , dixit : * Amen dico vobis , quia unus vestrū me traditurus est. C Et contristati valde , cœperunt singuli dicere : S Numquid ego sum Dómine ? C At ipse respóndens , ait : * Qui intingit mecum manum in parópside , hic me tradet . Filius quidem hóminis vadit , sicut scriptum est de illo : vñ autem hómini illi , per quem Filius hóminis tradetur : bonum erat ei , si natus non fuisset homo ille. C Respóndens autem Judas , qui trádidit eum , dixit : S Numquid ego sum Rabbi ? C Ait illi : * Tu dixisti. C Coénantibus autem eis , accépit Jesus panem , & benedíxit , ac fregit , deditque discipulis suis , & ait : * Accípite , & comédite : Hoc est corpus meum .

B 3 C Et

30 Dominica in Palmis.

C Et accípiens cálicem , grátias egit, & dedit illis, dicens: **+** Bibite ex hoc omnes. Hic est enim sanguis meus novi testaménti , qui pro multis effundétur in remissió nem peccatórum. Dico autem vobis: Non bibam ámodò de hoc genímine vitis usque in diem illum , cùm illud bibam vobíscum nouum in regno Patris mei . **C** Et hymno dicto, exiérunt in montem Olivéti . Tunc dicit illis Jesus : **+** Omnes vos scándalum patiémini in me, in ista nocte. Scriptum est enim : Percútiam pastórem , & dispergéntur oves gregis. Postquam autem resurréxero , præcedam vos in Galilæam . **C** Respón dens autem Petrus , ait illi: **S** Et si omnes scandalizáti fuerint in te , ego numquam scandalizábor . **C** Ait illi Jesus: **+** Amen dico tibi, quia in hac nocte , ántequam gallus cantet , ter me negábis . **C** Ait illi Petrus : **S** Etiam si opor túerit me mori tecum , non te ne gábo . **C** Simíliter & omnes discípu-

puli dixerunt. Tunc venit Jesus cum illis in villam, quæ dicitur Gethsémani, & dixit discipulis suis: ✠ Sedéte hic, donec vadam illuc, & orem. C Et assúmpto Pe- tro, & duóbus filiis Zebedæi, cœ- pit contristári & mœstus esse. Tunc ait illis: ✠ Tristis est áнима mea usque ad mortem: sustinéte hic, & vigiláte mecum. C Et pro- gréssus pusillum, prócidit in fá- ciem suam, orans, & dicens: ✠ Pater mi, si possibile est, tráns- eas à me calix iste. Verúmtamen non sicut ego volo, sed sicut tu. C Et venit ad discípulos suos, & invénit eos dormientes: & dicit Petro: ✠ Sic non potuístis una hora vigilare mecum? Vigiláte, & oráte ut non intrétis in tenta- tionem. Spíritus quidem prom- ptus est, caro autem infirma. C Iterùm secúndò ábiit, & orá- vit, dicens: ✠ Pater mi, si non potest hic calix transire nisi bibam illum, fiat volúntas tua. C Et ve- nit iterùm, & invénit eos dormi-

32 Dominica in Palmis,
entes : erant enim oculi eorum
gravati . Et relictis illis , iterum
abiit , & oravit tertio , cumdem
sermonem dicens . Tunc venit ad
discipulos suos , & dicit illis : **+**
Dormite jam , & requiescite : ec-
ce appropinquavit hora , & Filius
hominis tradetur in manus pecca-
torum . Surgite , eamus : ecce ap-
propinquavit qui me tradet . **C**
Adhuc eo loquente , ecce Judas
unus de duodecim venit , & cum
eo turba multa cum gladiis & fū-
stibus , missi a principibus facerdó-
tum , & senioribus populi . Qui
autem tradidit eum , dedit illis si-
gnum , dicens : **S** Quemcumque
osculatus fuerit , ipse est , tenete
eum . **C** Et confestim accédens ad
Jesum , dixit : **S** Ave Rabbi . **C** Et
osculatus est eum . Dixitque illi
Jesus : **+** Amice , ad quid venisti ?
C Tunc accesserunt , & manus in-
jecerunt in Jesum , & tenuerunt
eum . Et ecce unus ex his , qui
erant cum Iesu , exténdens ma-
num , exémit gladium suum , &
per-

percútiens servum príncipis sacerdótum, amputávit aurículam ejus. Tunc ait illi Jesus : **+** Convénte gládium tuum in locum suum. Omnes enim, qui accéperint gládium, gládio peribunt. An putas, quia non possum rogáre Patrem meum, & exhibébit mihi modò plus quām duódecim legíones Angelórum ? Quómodo ergo implebúntur Scriptúræ, quia sic opórtet fieri ? **C** In illa hora dixit Jesus turbis : **+** Tamquam ad latrónem existis cum gládiis & fūstibus comprehéndere me : quotidie apud vos fedébam docens in templo, & non me tenuistis. **C** Hoc autem totum factum est, ut adimpleréntur Scriptúræ Prophetárum. Tunc discípuli omnes, relícto eo, fugérunt. At illi tenéntes Jésum, duxérunt ad Cáipham príncipem sacerdótum, ubi Scribæ & seniores convénerant. Petrus autem sequebátur eum à longè, usque in átrium príncipis sacerdótum. Et ingrēssus intro,

B s sedé-

34. Dominica in Palmis,

sedébat cum ministris, ut vidéret finem. Príncipes autem sacerdó-
tum, & omne concílium, quæré-
bant falsum testimónium contra
Jesum, ut eum morti tráderent:
& non invenérunt, cùm multi fal-
si testes accessíssent. Novíssimè
autem venérunt duo falsi testes,
& dixérunt: **S** Hic dixit: Possum
destrúere templum Dei, & post
tríduum reædificáre illud. **C** Et
surgens princeps sacerdótum, ait
illi: **S** Nihil respóndes ad ea, quæ
isti advérsus te testificántur?
C Jesus autem tacébat. Et prin-
ceps sacerdótum ait illi: **S** Adjúro
te per Deum vivum, ut dicas no-
bis si tu es Christus Fílius Dei.
C Dicit illi Jesus: ***** Tu dixisti.
Verúmtamen dico vobis, ámodò
vidébitis Fílium hóminis sedén-
tem à dextris virtútis Dei, & veni-
éntem in núbibus cœli. **C** Tunc
princeps sacerdótum scidit vesti-
ménta sua, dicens: **S** Blasphemá-
vit: quid adhuc egémus téstibus?
ecce nunc audístis blasphémiam:
quid

ad Missam.

35

quid vobis videtur? **C** At illi respondentes, dixerunt: **S** Reus est mortis. **C** Tunc expuerunt in faciem ejus, & colaphis eum ceciderunt; alii autem palmas in faciem ejus dedérunt, dicentes: **S** Prophe-tiza nobis Christe, quis est qui te percussit? **C** Petrus verò sedebat foris in atrio: & accessit ad eum una ancilla, dicens: **S** Et tu cum Iesu Galilaeo eras. **C** At ille negavit coram omnibus, dicens: **S** Ne scio quid dicis. **C** Exeunte autem illo ianuam, vidit eum alia ancilla, & ait his qui erant ibi: **S** Et hic erat cum Iesu Nazareno. **C** Et iterum negavit cum juramento: Quia non novi hominem. Et post pusillum accesserunt qui stabant, & dixerunt Petro: **S** Verè & tu ex illis es: nam & loquela tua manifestum te facit. **C** Tunc coepit detestari, & jurare quia non novisset hominem. Et continuo gallus cantavit. Et recordatus est Petrus verbi Iesu, quod dixerat: Priusquam gallus cantet, ter me

B 6 ne-

36 Dominica in Palmis,

negábis . Et egréssus foras , fle-
vit amárè . Manè autem facto , con-
sílum iniérunt omnes príncipes
sacerdótum , & seniores pópuli
advérsus Iesum , ut eum mórtui trá-
derent . Et vinctum adduxérunt
eum , & tradidérunt Póntio Pilá-
to præsidi . Tunc videns Judas ,
qui eum trádidit , quòd damnátus
esset : pœniténtia ductus , rétulit
triginta argénteos principibus sa-
cerdótum , & senioribus , dicens:
S Peccávi , tradens sanguinem ju-
stum . **C** At illi dixérunt : **S** Quid
ad nos ? Tu víderis . **C** Et projectis
argénteis in templo , recéssit : &
ábiens , láqueo se suspéndit . Prín-
cipes autem sacerdótum , accé-
ptis argénteis , dixérunt : **S** Non
licet eos mítttere in córbonam :
quia prétium sanguinis est . **C**
Consílio autem ínito , emérunt
ex illis agrum figuli , in sepultú-
ram peregrinórum . Propter hoc
vocátus est ager ille , Hacéldama ,
hoc est , ager sanguinis , usque
in hodiérnum diem . Tunc im-
plé-

plétum est, quod dictum est per Je-
remiam Prophétam, dicéntem: Et
accepérunt triginta argénteos pré-
tium appretiáti, quem appretia-
vérunt à filiis Israel: & dedérunt
eos in agrum figuli, sicut constí-
tuit mihi Dóminus. Jēsus autem
stetit ante Præsidem, & interro-
gávit eum Præses, dicens: **S** Tu
es Rex Judæórum? **C** Dicit illi Je-
sus: ***** Tu dicis. **C** Et cùm accu-
farétur à princípibus sacerdótum
& seniöribus, nihil respóndit.
Tunc dicit illi Pilátus: **S** Non au-
dis quanta advérsum te dicunt te-
stimónia? **C** Et non respóndit ei ad
ullum verbum, ita ut mirarétur
Præses vehémenter. Per diem au-
tem solémnem consuéverat Præses
pópulo dimíttere unum vincétum,
quem voluissent. Habébat autem
tunc vincétum insignem, qui dice-
bátur Barábbas. Congregátis ergo
illis, dixit Pilátus: **S** Quem vul-
tis dimittam vobis, Barábbam,
an Jēsum, qui dícitur Christus?
C Sciébat enim quòd per inví-
diam

38 Dominica in Palmis,

diam tradidissent eum. Sedénte autem illo pro tribunáli , misit ad eum uxor ejus, dicens : **S** Nihil tibi , & justo illi . Multa enim passa sum hódie per visum propter eum . **C** Príncipes autem sacerdó- tum & seniores persuasérunt pô- pulis ut péterent Barábbam , Je- suim verò pérderent. Respóndens autem Præses , ait illis : **S** Quem vultis vobis de duóbus dimitti ? **C** At illi dixérunt : **S** Barábbam . **C** Dicit illis Pilátus : **S** Quid ígitur faciam de Jesu , qui dicitur Chri- stus ? **C** Dicunt omnes : **S** Crucifi- gátur. **C** Ait illis Præses : **S** Quid enim mali fecit ? **C** At illi magis clamábant , dicéntes : **S** Crucifigá- tur. **C** Videns autem Pilátus quia nihil proficeret , sed magis tumúltus fieret : accépta aqua , lavit ma- nus coram pôpulo , dicens : **S** In- nocens ego sum à sanguine justi hujus : vos vidéritis . **C** Et respón- dens univérsus pôpulus , dixit : **S** Sanguis ejus super nos , & super filios nostros. **C** Tunc dimísit il- lis

lis Barábbam , Jesum autem fla-
gellátum trádidit eis ut crucifige-
réatur. Tunc mítiles Præsidis fusci-
piéntes Jesum in prætórium , con-
gregavérunt ad eum univérfam
cohórtēm : & exuéntes eum , chlá-
mydem coccíneam circumdedé-
runt ei ; & plecténtes corónam de
spinis , posuérunt super caput
ejus , & arúndinem in déxtera ejus.
Et genu flexo ante eum , illudé-
bant ei , dicéntes: **S** Ave Rex Ju-
dæórum. **C** Et expuénentes in eum ,
accepérunt arúndinem , & percu-
tiébant caput ejus . Et postquam
illusérunt ei , exuérunt eum chlá-
myde , & induérunt eum vesti-
méntis ejus , & duxérunt eum ut
crucifigerent. Exéuntes autem , in-
venérunt hóminem Cyrenæum ,
nómine Simónem ; hunc angaria-
vérunt ut tolleret crucem ejus . Et
venérunt in locum , qui dicitur
Gólgotha , quod est , Calváriæ lo-
cus. Et dedérunt ei vinum bibere
cum felle mixtum. Et cùm gustás-
set , nóluit bibere. Postquam autem
cru-

40 **Dominica in Palmis,**

crucifixérunt eum , divisérunt ve-
stiménta ejus, sortem mitténtes: ut
implerétur quod dictum est per
Prophétam , dicéntem : Divisé-
runt sibi vestiménta mea , & super
vestem meam misérunt sortem .
Et sedéntes , servábant eum . Et
imposuérunt super caput ejus cau-
sam ipsíus scriptam : Hic est Jesus
Rex Judæórum . Tunc crucifixi
sunt cum eo duo latrónes : unus à
dextris , & unus à sinistris . Præ-
tereúntes autem blasphemábant
eum , móventes cápita sua , & di-
céntes : **S** Vah qui déstruis tem-
plum Dei , & in tríduo illud reædí-
ficas : salva temetipsum . Si Filius
Dei es , descénde de cruce . **C** Si-
militer & príncipes sacerdótum il-
ludéntes cum Scribis & seniòribus ,
dicébant : **S** Alios salvos fecit , se-
ípsum non potest salvum fácerre : si
Rex Israél est , descéndat nunc de
cruce , & crédimus ei: confidit in
Deo : liberet nunc si vult eum : di-
xit enim : Quia Filius Dei sum .
C Idípsum autem & latrónes , qui

cru-

crucifixi erant cum eo, improperabant ei. A sexta autem hora tenebræ factæ sunt super universam terram usque ad horam nonam. Et circa horam nonam clamavit Iesus voce magna, dicens: *** Eli, Eli, lamma sabátháni?** **C** Hoc est: *** Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquisti me?** **C** Quidam autem illic stantes, & audiētes, dicébant: **S** Eliam vocat iste. **C** Et continuò currens unus ex eis, accéptam spóngiam implévit acéto, & impósuit arúndini, & dabat ei bibere. Céteri verò dicébant: **S** Sine, videámus an véniat Elias liberans eum. **C** Iesus autem iterùm clamans voce magna, emisit spíritum. **(Hic genuflectitur, & pausatur aliquantulum.)** Et ecce velum templi scissum est in duas partes à summo usque deorsum, & terra mota est, & petræ scissæ sunt, & monuménta apérta sunt: & multa cópora sanctorum, qui dormierant, surrexérunt. Et exéuntes de monuméntis post resurrectionem ejus, venérunt in san-

42 Dominica in Palmis,
sanctam civitatem , & apparuerunt multis . Centurio autem , & qui cum eo erant , custodiéntes Iesum , viso terrémotu & his quæ fiébant , timuérunt valde , dicéntes : **S** Verè Filius Dei erat iste . **C** Erant autem ibi mulieres multæ à longè , quæ secútæ erant Iesum à Galilæa , ministrantes ei : inter quas erat María Magdaléne , & María Jacóbi , & Joseph mater , & mater filiorum Zebedæi . Cùm autem serò factum esset , venit quidam homo dives ab Arimathæa , nōmine Joseph , qui & ipse discipulus erat Iesu . Hic accéssit ad Pilátum , & pétuit corpus Iesu . Tunc Pilátus jussit redi corpus . Et accépto corpore , Joseph invólvit illud in sídone munda . Et pósuit illud in monuménto suo novo , quod excíderat in petra . Et advólvit saxum magnum ad óstium monuménti , & ábiit . Erat autem ibi María Magdaléne , & altera María , sedéntes contra sepúlchrum .

Hic

Hic dicitur, Munda cor meum.
petitur benedictio, defertur incen-
sum sine luminaribus, & incensa-
tur liber: non dicitur, Dóminus
vobíscum. & Celebrans, aut Dia-
conus non signat librum, neque se-
ipsum: & quod sequitur, cantatur
in tono Euangeli: in cuius fine Ce-
lebrans osculatur librum, & incen-
satur. Quæ omnia & in aliis Passio-
nibus servantur, præterquam Fe-
ria sexta in Parasceue.

Altera autem die, quæ est post
Parascéuen, convenérunt
príncipes sacerdótum & Pharisei
ad Pilátum, dicéntes: Dómine,
recordáti sumus, quia sedúctor il-
le dixit adhuc vivens: Post tres
dies resúrgam. Jube ergo custodi-
ri sepúlchrum usque in diem té-
tium: ne fortè véniant discípuli
ejus, & furéntur eum: & di-
cant plebi: Surréxit à mórtuis:
& erit novíssimus error pejor
priore. Ait illis Pilátus: Habé-
tis custódiam, ite, custodíte sic-
ut scitis. Illi autem abeúntes,

mu-

44 Dominica in Palmis,
muniérunt sepúlchrum , signáentes
lápidem , cum custódibus.

Credo in unum Deum, Patrem
omnipoténtem , factórem cœ-
li & terræ , visibílum ómnium ,
& invisibílum . **E**t in unum Dó-
minum Jesum Christum , Fílium
Dei unigénitum . **E**t ex Pátre na-
tum ante ómnia sæcula . **D**eum de
Deo , lumen de lúmine , Deum ve-
rum de Deo vero . **G**énitum , non
factum , consubstantiálem Patri :
per quem ómnia facta sunt . **Q**ui
propter nos hómines , & propter
nostram salútem descéndit de cœ-
lis. (**H**ic genuflectitur .) **E**t in-
carnátus est de Spíritu sancto ex
María vírgine : Et homo factus est .
Crucifixus étiam pro nobis : sub
Póntio Piláto passus , & sepúltus
est . **E**t resurréxit tértia die , secún-
dùm Scriptúras . **E**t ascéndit in
cœlum : sedet ad dexteram Patris .
Et íterùm ventúrus est cum gló-
ria judicáre vivos & mórtuos : cu-
jus regni non erit finis . **E**t in Spí-
ritum sanctum , Dóminum & vivi-
ficán-

ficántem : qui ex Patre Filióque procédit. Qui cum Patre & Fílio simul adorátur , & conglorificátur: qui locútus est per Prophétas. Et unam sanctam Cathólicam & Apostólicam Ecclésiam . Confiteor unum baptísma in remissiónem peccatórum . Et expécto resurrectionem mortuórum . Et vitam ventúri sæculi , Amen.

Offertorium. Psal.68. Impropérium
expectávit cor meum , & misériam :
& sustinui qui simul mecum contristarétur , & non fuit : consolántem me quæsívi , & non invéni: & dedérunt in escam meam fel , & in siti mea potavérunt me acéto.

Secreta.

Concéde , quæsumus Dómine ,
ut oculis tuæ majestatis munus
oblátum , & grátiam nobis devo-
tiónis obtíneat , & effectum beátæ
perennitátis acquírat . Per Dómi-
num nostrum .

Præfatio de Cruce.

Per ómnia sæcula sæculórum .
R. Amen. **R.** Dóminus vobíscū.
R. Et

46 Dominica in Palmis,

R. Et cum spíritu tuo. V. Sursum corda. R. Habémus ad Dóminum. V. Grátias agámus Dómino Deo nostro. R. Dignum & justum est. Verè dignum & justum est, æquum & salutáre, nos tibi semper, & ubique grátias ágere, Dómine sancte, Pater omnípotens, ætérne Deus. Qui salútem humáni géneris in ligno Crucis constituísti : ut unde mors oriebátur, inde vita résurgeret: & qui in ligno vincébat, in ligno quoque vincerétur : per Christum Dóminum nostrum. Per quem majestátem tuam laudant Angeli , adórant Dominationes , tremunt Potestátes. Cœli , cœlorúmque virtutes , ac beáta Séraphim , sócia exultatióne concélebrant . Cum quibus & nostras voces , ut admitti júbeas deprecámur , súpplici confessióne dicéntes.

S anctus, S anctus, S anctus, Dóminus Deus Sábaoth . Pleni sunt cœli & terra glória tua , Hosánnā in excélsis. B enedictus qui venit
in

ad Missam.

47

in nōmine Dómini , Hosáanna in excélfis.

Communio. Matth. 26. Pater, si non potest hic calix transire, nisi bibam illum : fiat volúntas tua.

Postcommunio.

Per hujus , Dómine , operatio-
nem mystérii , & vitia nostra
purgéntur , & justa desidéria com-
pleántur . Per Dóminum .

In Missis privatis legitur in fine
sequens Euangeliū.

Sequéntia sancti Euangélii secún-
dūm Matthæum. **Cap. 21.**

IN illo témpore : Cùm appro-
pinquâssest Jesus Jerosólymis ,
& venissest Béthphage ad montem
Olivéti : tunc misit duos discípu-
los suos , dicens eis : Ite in castél-
lum , quod contra vos est , & sta-
tim inveniétis ásinam alligátam ,
& pullum cum ea : sólvite , & ad-
dúcite mihi : & si quis vobis áli-
quid dixerit , dícite quia Dóminus
his opus habet : & conféstim dimít-
tet eos . Hoc autem totum factum
est , ut adimplerétur quod dictum
est

48 Feria ii. majoris Hebd.

est per Prophétam , dicéntem : Dícite filiæ Sion : Ecce Rex tuus ve-
nit tibi mansuétus , sedens super ási-
nam & pullum , filium subjugális .
Eúntes autem discípuli , fecérunt
sicut præcépit illis Jesus . Et addu-
xérunt ásinam & pullum : & im-
posuérunt super eos vestiménta
sua , & eum désuper sedére fecé-
runt . Plúrima autem turba stravé-
runt vestiménta suā in via : álli au-
tem cædébant ramos de arbóribus ,
& sternébant in via : turbæ autem ,
quæ præcedébant , & quæ seque-
bántur , clamábant , dicéntes : Ho-
sánnā filio David : benedíctus , qui
venit in nómine Dómini .

F E R I A S E C U N D A

majoris Hebdomadæ.

Statio ad sanctam Praxedem .

Introitus. Psal. 34.

Dúcica Dómine nocéntes me ,
expúgna impugnántes me :
apprehénde arma & scu-
tum , & exúrge in adjutórium me-
um , Dómine virtus salútis meæ .

Psal-

ad Missam.

49

Psalibid. Effunde frámeam , & con-
clúde adverſus eos qui persequún-
tur me: dic ánime meæ ; Salus tua
ego sum. **Júdica Dómine.** **Oratio.**

DA, quæſumus omnípotens De-
us: ut qui in tot adverſis ex
noſtra infirmitáte deficimus ; in-
tercedénte unigéniti Filii tui paſ-
ſione respirémus . Qui tecum vi-
vit & regnat

**Altera Oratio , vel contra perſe-
cutores Ecclesiæ.**

ECclésiæ tuæ , quæſumus Dó-
mine , preces placátus admit-
te: ut deſtruētis adverſitábus &
erróribus univérfis , ſecúra tibi ſer-
viat libertáte . Per Dóminum .

Vcl pro Papa. **Oratio.**

DEus ómnium fidélium pastor
& rector , fámulum tuum **N.**
quem paſtorem Ecclésiæ tuæ præ-
ſe voluísti , propítius réſpice: da
ei , quæſumus , verbo & exémplo ,
quiibus præſt , proficere; ut ad vi-
taim , unà cum grege ſibi créđito ,
pervéniat ſempitérnam . Per Dó-
minum noſtrum .

Oſt. Hebd. S.

C

Non

50 Feria ii. majoris Hebd.

Non dicitur tertia Oratio.

Léctio Isaïæ Prophétæ. Cap. 50. b

IN diébus illis: Dixit Isaïas: Dóminus Deus apéruit mihi aurem , ego autem non contradico : retrórsum non ábii. Corpus meum dedi percutiéntibus , & genas meas velléntibus : fáciem meam non avérti ab increpántibus , & conspuéntibus in me. Dóminus Deus auxiliátor meus , ídeò non sum confusus : ídeò pósui fáciem meam ut petram duríssimam , & scio quóniam non confundar . Juxtà est qui justificat me , quis contradícet mihi ? Stemus simul , quis est adversárius meus ? Accédat ad me. Ecce Dóminus Deus auxiliátor meus : quis est qui condémnet me? Ecce omnes quasi vestimén-
tum conteréntur , tinea cómedet eos. Quis ex vobis timens Dómi-
num , audiens vocem servi sui ? qui ambulávit in ténebris , & non
est lumen ei , speret in nómine
Dómini , & innitátur super Deum suum.

Gra-

ad Missam.

51

Graduale. Psal. 34. Exúrge Dómine,
& inténde judício meo, Deus meus
& Dóminus meus in caufam me-
am. ¶ Effunde frámeam, & con-
clide advérsus eos qui me perse-
quuntur.

Tractus. Psal. 101. Dómine, non se-
cundùm peccáta nostra, quæ feci-
mus nos: neque secundùm iniqui-
tates nostras retríbuas nobis.

¶ **Psal. 78.** Dómine ne memineris
iniquitátum nostrárum antiquárum:
citò anticipent nos misericórdię tuę,
quia páuperes facti sumus nimis.

¶ **(Hic genuflectitur.)** Adjuva nos
Deus salutáris noster: & propter
glóriam nóminalis tui Dómine libera
nos: & propítius esto peccátis no-
stris, propter nomen tuum.

Sequentia sancti Euangélii secún-
dum Joánnem.

Cap. 12.

Ante sex dies Paschæ venit Je-
sus Bethániam, ubi Lázarus
fuerat mórtuus, quem suscitávit
Jesus. Fecérunt autem ei cœnam
ibi: & Martha ministrábat, Láza-
rus verò unus erat ex discumbén-

C 2 ti-

52 Feria ii. majoris Hebd.

tibus cum eo. María ergo accépit libram unguénti nardi pístici pretiosi , & unxit pedes Jesu , & extérsit pedes ejus capíllis suis : & domus impléta est ex odore unguénti. Dixit ergo unus ex discipulis ejus , Judas Iscariótes , qui erat eum traditúrus : Quare hoc unguéntum non vénit trecéntis denáriis , & datum est egénis ? Dixit autem hoc , non quia de egéniis pertinébat ad eum , sed quia sur erat , & lóculos habens , ea quæ mittebántur , portábat . Dixit ergo Jesus : Sínte illam , ut in diem sepultúræ meæ servet illud . Páuperes enim semper habétis vobiscum : me autem non semper habétis . Cognovit ergo turba multa ex Judæis quia illic est : & venérunt , non propter Jesum tantum , sed ut Lázarum vidérent , quem suscitávit à mortuis .

Offertorium. Psal. 142. Eripe me de inimícis meis Dómine: ad te confugi, doce me facere voluntátem tuam : quia Deus meus es tu.

Se-

HÆc sacrificia nos , omnípotens Deus , poténti virtúte mundátos, ad suum fácient puriores venire principípium. Per Dóminum.

Altera Secreta , vel contra persecutores Ecclesiæ .

Prótege nos Dómine tuis mystériis serviéntes: ut divinis rebus inhæréntes , & corpore tibi famulémur , & mente. Per Dóminum .

Vell pro Papa.

O Blátis , quæsumus Dómine , placáre munéribus : & famulum tuum N. quem pastórem Ecclesiæ tuæ præssé voluísti , assídua protectione gubérna. Per Dñm.

Präfatio de Cruce.

Verè dignum & justum est , æquum & salutáre , nos tibi semper , & ubique grátiás ágere : Dómine sancte , Pater omnípotens , æterne Deus . Qui salútem humáni géneris in ligno Crucis constituiísti : ut unde mors oriebátur , inde vita resúrgeret : & qui in ligno vincébat , in ligno quoque vincerétur :

C 3 per

54 Feria ii. majoris Hebd.

per Christum Dóminum nostrum
Per quem majestátem tuam lau-
dant Angeli , adórant Dominatió-
nes, tremunt Potestátes. Cœli, cœ-
lorúmque virtútes , ac beáta Séra-
phim , sócia exultatione concéle-
brant. Cum quibus & nostras vo-
ces, ut admitti júbeas deprecámur,
súpplici confessióne dicéntes?

Sanctus, **S**anctus, **S**anctus, Dómi-
nus Deus Sábaoth. **P**leni sunt cœli
& terra glória tua, **H**osánnā in ex-
célsis. **B**enedictus qui venit in nō-
mine Dñi, **H**osánnā in excélsis.

Communio. Psal. 34. **E**rubéscant, &
revereántur simul , qui gratulántur
malis meis : induántur pudore &
reveréntia , qui maligna loquúntur
advérsus me. **P**ostcommunio.

PRæbeant nobis , Dómine, diví-
num tua sancta fervórem : quò
eórum páriter & actu delectémur ,
& fructu. Per Dóminum.

Altera Postcommunio , vcl con-
tra persecutores Ecclesiæ.

QUæsumus Dómine Deus no-
ster: ut quos divína tribuis par-
ti-

ad Missam.

55

ticipatiōne gaudēre , humānis non
sinas subjacēre periculis . Per Dō-
minum nostrum . **Vel pro Papa.**

HÆc nos, quæsumus Dómine,
divini sacraménta percéptio
prótegat : & famulum tuum **N**,
quem pastórem Ecclésiæ tuæ præ-
esse voluísti , unà cum commissio
sibi grege , salvet semper & mún-
iat . Per Dóminum .

Super populum. **O** rémus.
Humiliáte cápita vestra Deo .

Oratio.

ADjuva nos Deus salutáris no-
ster : & ad beneficia recolén-
da , quibus nos instauráre dignátus
es , tríbue venire gaudéntes . Per
Dóminum .

F E R I A T E R T I A.

Statio ad sanctam Priscam.

Introitius. **Gal. 6.**

NOs autem gloriári opórtet in
cruce Dómini nostri Jesu
Christi : in quo est salus ,
vita , & resurréctio nostra : per
quem salváti , & liberáti sumus .

C 4 Psal-

56 Feria iii. majoris Hebd.

Psalmus 66. Deus misereatur nostri, & benedicat nobis : illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri. **N**os autem.

Omnipotens sempiterne Deus, da nobis ita Dominicæ passio-nis sacramenta peragere : ut indul-gentiam percipere mereamur. Per eundem Dominum.

Altera Oratio, vel contra perse-cutores Ecclesiæ.

Ecclesiæ tuæ, quæsumus Domin-ne, preces placatus admitte : ut destrunctis adversitatibus & erró-ribus universis, secûra tibi serviat libertate. Per Dominum.

Vel pro Papa. Oratio.

Deus omnium fideliuum Pastor & rector, famulum tuum N. quem Pastorem Ecclesiæ tuæ præ-esse voluisti, propitius respice : da ei, quæsumus, verbo, & exemplo, quibus præest, proficere ; ut ad vi-tam, unâ cum grege sibi crèdito, perveniat sempiternam. Per Dominum nostrum.

Non dicitur tertia Oratio.

Lé-

ad Missam.

57

Léctio Jeremíæ Prophétæ.

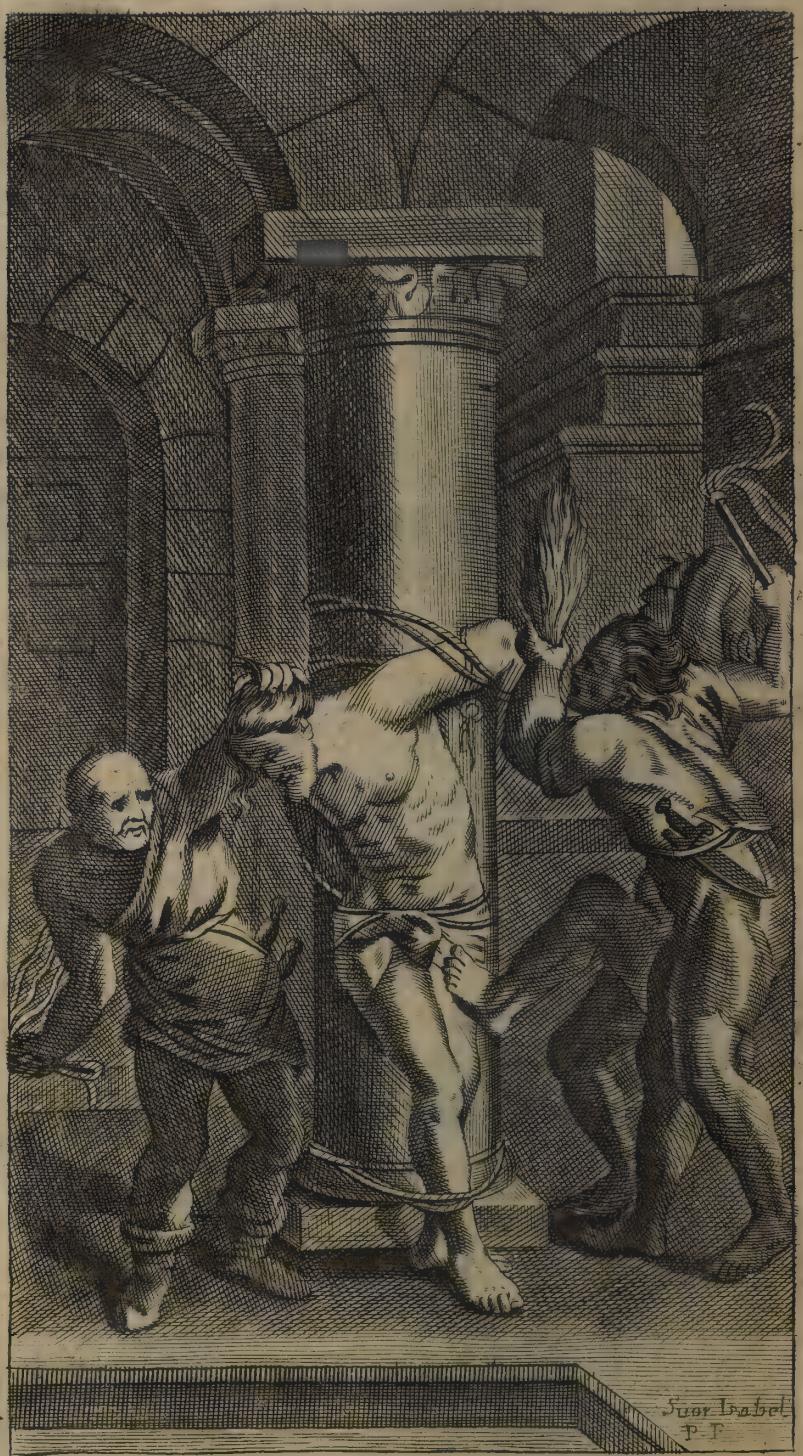
Cap. 11. d

IN diébus illis : Dixit Jeremías : Dómine demonstrásti mihi , & cognóvi : tunc ostendísti mihi stúdia eórum . Et ego quasi agnus mansuétus , qui portátur ad víctimam : & non cognóvi quia cogitávérunt super me consilia , dicén tes : Mittámus lignum in panem ejus , & eradámus eum de terra vi vénantium , & nomen ejus non memorétur ámplius . Tu autem Dó mine Sábaoth , qui júdicas justè , & probas renes & corda , vídeam ultiónen tuam ex eis : tibi enim revelávi causam meam , Dómine Deus meus .

Graduale. Psal. 34 Ego autem , dum mihi moléstii essent , induébam me cilicio , & humiliábam in jejúnio ánimam meam : & oráto mea in finu meo convertétur .

*. Júdica Dómine nocéntes me , expúgna impugnántes me : appre hénde arma & scutum , & exúrge in adjutorium mihi .

C 5

Fuor Isobel
P.F.

PASSIO⁵⁹
**DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI**
secundum Marcum.

Cap. 14.

IN illo tempore: Erat Pascha & Azyma post biddenum: & quærbant summi sacerdotes & Scribæ quomodo Jesum dolo tenèrent, & occiderent. Dicébant autem: **S** Non in die festo, ne forte tumultus fieret in populo. **C** Et cùm esset Jesus Bethaniæ in domo Simónis leprósi, & recumberet: venit mulier habens alabástrum unguénti nardi spicati pretiosi, & fracto alabastro, effudit super caput ejus. Erant autem quidam indignè ferentes intra se metipsos, & dicentes: **S** Ut quid perditio ista unguénti facta est? Póterat enim unguéntum istud venimndari plus quam trecénxis denáriis, & dari paupéribus. **C** Et fremébant in eam. Jesus autem dixit: **+** Sinite eam, **C** 6 quid

60 Feria iii. majoris Hebd.

quid illi molésti estis? Bonum opus
operáta est in me. Semper enim
páuperes habétis vobíscum; &
cùm volueritis, potéstis illis bene-
fácer: me autem non semper ha-
bétis. Quod hábuit hæc, fecit:
prævénit ungere corpus meum in
sepultúram. Amen dico vobis:
Ubicúmque prædicátum fuerit
Euangélium istud in univérso
mundo, & quod fecit hæc, narrá-
bitur in memóriam ejus. C Et Ju-
das Iscariótes unus de duódecim
ábiit ad summos fácerdótes, ut pró-
deret eum illis. Qui audiéntes, ga-
vísi sunt: & promisérunt ei pecú-
niám se datúros. Et quærébat quó-
modo illum opportúnè tráderet.
Et primo die Azymórum, quando
Pascha immolábant, dicunt ei di-
scípuli: S Quò vis eámus, & paré-
mus tibi ut mandúces Pascha? C
Et mittit duos ex discípulis suis,
& dicit eis: ✠ Ite in civitátem:
& occúrret vobis homo lagénam
aquæ bájulans, sequímini eum: &
quocúmque introierit, dícite dó-
mi-

mino domus , quia magister dicit :
Ubi est refectio mea , ubi Pascha
cum discipulis meis mandúcem ?
Et ipse vobis demonstrábit cœná-
culum grande , stratum : & illic
paráte nobis . C Et abiérunt discí-
puli ejus , & venérunt in civitá-
tem : & invenérunt sicut dixerat
illis , & paravérunt Pascha . Vé-
spere autem facto , venit cum duó-
decim . Et discubéntibus eis ,
& manducántibus , ait Iesús : **+**
Amen dico vobis , quia unus ex
vobis tradet me , qui manducat
mecum . C At illi cœpérunt con-
tristári , & dicere ei singulátim :
S Numquid ego ? C Qui ait illis :
+ Unus ex duódecim , qui intrin-
git mecum manum in catino . Et
Filius quidem hóminis vadit sic-
ut scriptum est de eo : vœ autem
hómini illi , per quem Filius hómi-
nis tradétur . Bonum erat ei , si
non esset natus homo ille . C Et
manducántibus illis , accépit Je-
sus panem : & benedicens fre-
git , & dedit eis , & ait : **+** Súmite ,
hoc

62 Feria iii. majoris Hebd.

hoc est corpus meum. C Et accé-
pto cálice , grátias agens dedit eis :
& bibérunt ex illo omnes. Et ait
illis: + Hic est sanguis meus novi
testaménti , qui pro multis effun-
détur. Amendico vobis , quia jam
non bibam de hoc genímine vitis
usque in diem illum , cùm illud
bibam novum in regno Dei. C Et
hymno dicto , exiérunt in mon-
tem Olivárum . Et ait eis Jefus :
+ Omnes scandalizabímini in me
in nocte ista , quia scriptum est :
Percútiam pastórem , & disper-
géntrur oves . Sed postquam resur-
réxero , præcédam vos in Galí-
læam . C Petrus autem ait illi : S
Et si omnes scandalizáti fúerint in
te , sed non ego. C Et ait illi Je-
fus : + Amen dico tibi , quia tu
hódie in nocte hac , priúsq[ue]am
gallus vocem bis déderit , ter me
es negatírus . C At ille ámpliùs
loquebátur : S Et si oportúerit me
simul cōmmori tibi , non te negá-
bo . C Similiter autem & omnes
dicébant. Et véniant in prædium ,
cui

cui nomen Gethsémani. Et ait di-
scípulis suis: * Sedéte híc donec
orem. C Et assúmit Petrum , &
Jacóbum , & Joánnem secum : &
coepit pavére , & tædére. Et ait
illis: * Tristis est ánima mea us-
que ad mortem : sustinéte híc , &
vigiláte . C Et cùm processísset
páululùm , prócidit super terram :
& orábat , ut si fieri posset ,
transíret ab eo hora : & dixit :
* Abba , Pater , ómnia tibi possi-
bilia sunt : transfer cálicem hunc
à me : sed non quod ego volo ,
sed quod tu. C Et venit , & invé-
nit eos dormiéntes. Et ait Petro :
* Simon , dormis ? non potuisti
una hora vigiláre ? Vigiláte , &
oráte , ut non intrétis in tentatió-
nem . Spíritus quidem promptus
est , caro verò infirma. C Et íte-
rùm ábiens orávit eúmdeim sermó-
nem dicens . Et revérsus , dénuò
invénit eos dormiéntes (erant
ením óculi eórum graváti) & igno-
rábant quid respondérent ei. Et ve-
nit tértio , & ait illis : * Dormíte
jam ,

64. Feria iii. majoris Hebd.

jam , & requiéscite. Súfficit : ve-
nit hora : ecce Filius hóminis tra-
détur in manus peccatórum. Súr-
gite, eáinus. Ecce qui me tradet,
propè est. C Et, adhuc eo loquén-
te , venit Judas Iscariótes unus de
duódecim , & cum eo turba mul-
ta cum gládiis & lignis , à summis
sacerdótibus , & Scribis , & seniò-
ribus . Déderat autem tráditor
ejus signum eis , dicens : S Quem-
cúmque osculátus fuero, ipse est ,
tenéte eum , & dúcite cautè . C
Et cùm venisset , statim accédens
ad eum , ait : S Ave Rabbi. C Et
osculátus est eum. At illi manus
injecérunt in eum , & tenuérunt
eum . Unus autem quidam de cir-
cumstántibus edúcens gládium ,
percússit servum summi fácerdó-
tis : & amputávit illi aurículam .
Et respóndens Jesus , ait illis :
Tamquam ad latrónen existis-
cum gládiis & lignis comprehén-
dere me? Quotídie eram apud vos
in templo docens , & non me te-
núistis. Sed ut impleántur Scriptú-

ræ.

ræ. **C** Tunc discípuli ejus relinquentes eum , omnes fugérunt . Adoléscens autem quidam sequebátur eum amictus sídone super nudo : & tenuérunt eum . At ille rejécta sídone , nudus profugit ab eis. Et adduxérunt Jesum ad summum sacerdótēm : & convenérunt omnes sacerdótes , & Scribæ , & seniores . Petrus autem à longè secútus est eum usque intrò in átrium summi sacerdótis : & sedebat cum ministris ad ignem , & calefaciébat se. Summi vero sacerdótes , & omne concilium quærébant advérsus Jesum testimónium , ut eum morti tráderent , nec inveniébant . Multi enim testimónium falsum dicébant advérsus eum : & conveniéntia testimónia non érant . Et quidem surgéntes , falsum testimónium ferébant advérsus eum , dicéntes : **S** Quóniam nos audívimus eum dicéntem : Ego diſsolvam templum hoc manufactum , & per triduum áliud non manufactum ædificábo .

C Et

66 Feria iii. majoris Hebd.

C Et non erat convéniens testimónium illórum . Et exúrgens summus facérdos in médium , interrogávit Jesum , dicens : S Non re-spónedes quidquam ad ea , quæ ti-bi objiciúntur ab his ? C Ille autem tacébat , & nihil respóndit . Rur-sum summus facérdos interrogá-bat eum , & dixit ei : S Tu es Chri-stus Fílius Dei benedícti ? C Jesus autem dixit illi : + Ego sum : & vidébitis Fílium hóminis sedén-tem à dextris virtútis Dei , & ve-niéntem cum núbibus cœli . C Sumimus autem facérdos scindens vestiménta sua , ait : S Quid ad-huc desiderámus testes ? Audístis blasphémiam : quid vobis vidé-tur ? C Qui omnes condemnavé-runt eum esse reum mortis . Et cœpérunt quidam conspúere cum : & veláre fáciem ejus , & cólaphis eum cædere , & dícere ei : S Pro-phétiza . C Et ministri álapis eum cædébant . Et cùm esset Petrus in átrio deórfsum , venit una ex an-cíllis summi sacerdótis : & cùm

vidisset Petrum calefaciéntem se ,
aspiciens illum , ait : **S** Et tu cum
Jesu Nazaréno eras. **C** At ille ne-
gávit, dicens : **S** Neque scio , ne-
que novi quid dicas . **C** Et éxiit
foras ante átrium , & gallus cantá-
vit. Rursus autem cùm vidisset il-
lum ancilla , cœpit dicere circum-
stántibus : Quia hic ex illis est. At
ille íterùm negávit. Et post pusíl-
lum rursus qui astabant , dicébant
Petro : **S** Verè ex illis es : nam &
Galilæus es . **C** Ille autem cœpit
anathematizare , & jurare : Quia
nescio hóminem istum , quem dí-
citis. Et statim gallus íterum can-
tavit . Et recordátus est Petrus
verbi , quod dixerat ei Jesus : Pri-
úsq[ue]am gallus cantet bis , ter me
negábis. Et cœpit flere. Et con-
féstim , manè consilium faciéntes
summi sacerdótes cu[m] seniόribus ,
& Scribis , & univérso concilio ,
vinciéntes Jesum , duxérunt , &
tradicérunt Piláto. Et interrogávit
eum Pilátus : **S** Tu es Rex Judæo-
rum ? **C** At ille respóndens , ait illi :

+ Tu

68 Feria iii. majoris Hebd.

¶ Tu dicas. C Et accusábant eum summi sacerdótes in multis. Pilátus autem rursum interrogávit eum , dicens : S Non respónedes quidquam ? vide in quantis te accúsant. C Jesús autem ámplius nihil respóndit , ita ut mirarétur Pilátus . Per diem autem festum solébat dimíttere illis unum ex vinctis , quemcúmque petíssent . Erat autem qui dicebátur Barábbas , qui cum seditiófis erat vinctus , qui in seditione fecerat homicídium . Et cùm ascendísset turba , cœpit rogáre , sicut semper faciébat illis . Pilátus autem respóndit eis , & dixit : S Vultis dimittam vobis Regem Judæórum ? C Sciébat enim quòd per invídiam tradidíssent eum summi sacerdótes . Pontífices autem concitatérunt turbam , ut magis Barábbam dimitteret eis . Pilátus autem íterū respóndens , ait illis : S Quid ergo vultis fáciam Regi Judæórum ? C At illi íterū clamavérunt : S Crucifige eum . C Pilátus verò dicébat illis : S Quid

S Quid enim mali fecit? **C** At il-
li magis clamabant : **S** Crucifige
eum. **C** Pilátus autem volens pô-
pulo satisfâcere , dimísit illis Bar-
ábbam ; & trádidit Jesum flagél-
lis cæsum , ut crucifigerétur. Mí-
lites autem duxérunt eum in átri-
um prætórii , & cónvocant totam
cohórtēm , & induunt eum púr-
pura , & impónunt ei plecténtes
spíneam corónam . Et cœpérunt
salutare eum : Ave Rex Judæórum.
Et percutiébant caput ejus arúndi-
ne : & conspuébant eum , & po-
néntes gênuia , adorábant eum. Et
postquam illusérunt ei , exuérunt
illum púrpura , & induérunt eum
vestiméntis suis : & edúcunt illum
ut crucifigerent eum . Et angaria-
vérunt prætereúntem quémpiam ,
Simónem Cyrenæum veniéntem
de villa , patrem Alexándri & Ru-
fi , ut tolleret crucem ejus. Et per-
dúcunt illum in Gólgota locum :
quod est interpretátum Calváriæ
locus . Et dabant ei biberre myr-
rhátum vinum : & non accépit .
Et

70 Feria iii. majoris Hebd.

Et crucifigéntes eum , divisérunt
vestiménta ejus , mitténtes sortem
super eis , quis quid tolleret . Erat
autem hora tértia : & crucifixé-
rum eum . Et erat titulus causæ
ejus inscriptus : Rex Judæórum .
Et cum eo crucifigunt duos latró-
nes : unum à dextris , & álium à
sinistris ejus . Et impléta est Scri-
ptúra , quæ dicit : Et cum iníquis
reputátus est . Et prætereúntes
blasphemábant eum , movéntes
cápita sua , & dicéntes : **S**Vah qui
déstruís templum Dei , & in tri-
bus diébus reædificas : salvum fac
temetípsum descéndens de cruce . **C** Similiter & summi sacer-
dótes illudéntes , ad altérutrum
cum Scribis dicébant : **S** Alios
salvos fecit , seipsum non potest
salvum facere . Christus Rex Is-
rael descéndat nunc de cruce , ut
videámus , & credámus . **C** Et
qui cum eo crucifixi erant , con-
vitiabántur ei . Et facta hora sex-
ta , ténebræ factæ sunt per totam
terrām , usque in horam nonam .

Et

Et hora nona exclamávit Jesus voce magna , dicens : * Eloi, Eloi, Iamma sabachtháni ? C Quod est interpretátum: * Deus meus, Deus meus, ut quid dereliquísti me? C Et quidam de circumstántibus audiéntes , dicébant : S Ecce , Eliam vocat. C Currens autem unus , & implens spóngiam acéto , circumponénsque cálamo , potum dabat ei , dicens : S Sínite , videámus si véniat Eliás ad deponéndum eum . C Jesus autem emíssa voce magna expirávit. (Hic genuflectitur , & pausatur aliquantulum .) Et velum templi scissum est in duo , à summo usque deorsum . Videns autem Centúrio , qui ex advérso stabat , quia sic clamans expiráisset , ait : S Verè hic homo Fílius Dei erat. C Erant autem & mulieres de longe aspiciéntes , inter quas erat María Magdaléne , & María Jacóbi minóris , & Joseph mater , & Salóme : & cùm esset in Galilæa , sequebántur eum , & ministrábant ei , & áliæ multæ , quæ

72 Feria iii. majoris Hebd.
quæ simul cùm eo ascénderant Je-
rosólymain.

Quod sequitur, cantatur in tone
Euangelii: & alia fiunt ut suprà.

Et cùm jām sérō esset factum
(quia erat Parascéue, quod est
ante sábbatum) venit Joseph ab
Arimathæa nóbilis decúrio, qui &
ipse erat expéctans regnum Dei,
& audácter introívit ad Pilátum,
& pétuit corpus Jesu. Pilátus autem
mirabátur si jam obiísset. Et accer-
sító Centurióne, interrogávit eum
si jam mórtuus esset. Et cùm cog-
novísset à Centurióne, donávit
corpus Joseph. Joseph autem mer-
cátus sídonem, & depónens eum
invólvit sídone, & pósuit eum
in monuménto, quod erat excí-
sum de petra, & advólvit lápidem
ad óstium monuménti.

Offertorium. Psal. i 39. Custódi me
Dómine de manu peccatóris: &
ab homínibus iníquis éripe me.

Secreta.

Sacrificia nos, quæsumus Dó-
mine, propénsiùs ista restáurent:
quæ

ad Missam.

73

quæ medicinálibus sunt institúta je-
juniis. Per Dóminum.

**Altera Secreta , vel contra perse-
cutores Ecclesiæ.**

PRÓTEGE nos Dóminetuis mysté-
riis serviéntes: ut divínis rebus
inhæréntes, & córpore tibi famulé-
mur, & mente. Per Dóminum.

Vel pro Papa.

OBLÁTIS , quæsumus Dómine ,
placáre munéribus : & famu-
lum tuum **N.** quem pastórem Ec-
clésiæ tuæ præésser voluísti , assidua
protectiōne gubérna. Per Dñm.

Præfatio de Cruce.

VERÈ dignum & justum est ,
æquum & salutáre , nos tibi
semper , & ubique grátias ágere :
Dómine sancte , Pater omnípotens ,
æterne Deus . **Q**ui salútem humá-
ni géneris in ligno Crucis constituí-
sti : ut unde mors oriebátur , inde
vita resúrgeret: & qui in ligno vin-
cébat , in ligno quoque vincerétur:
per Christum Dóminum nostrum.
Per quem majestátem tuam láudant
Angeli , adórant Dominatiónes ,

Off. Hebd. S. D tre-

74 Feria iii. majoris Hebd.

tremunt Potestátes. Cœli , cœlo-rúmque virtútes , ac beáta Séraphim , sócia exultatióne concélebrant. Cum quibus & nostras vo-ces , ut admitti júbeas deprecámur , súpplici confessióne dicéntes:

Sanctus , Sanctus , Sanctus , Dó-minus Deus Sábaoth **P**leni sunt cœli & terra glória tua , **H**osánnā in excélsis . **B**enedictus qui venit in nómine Dómini , **H**osánnā in excélsis .

Communio. Psal.68. Advérsum me exercebántur , qui sedébant in por-ta : & in me psallébant , qui bibé-bant vinum : ego verò oratióнем meam ad te Dómine: tempus bene-pláciti Deus in multitúdine miseri-córdiæ tuæ. **P**ostcommunio.

Sanctificatiónis tuis , omnípo-stens Deus , & vítia nostra curén-tur : & remédia nobis sempitérna provéniant. Per Dóminum .

Altera Postcommunio , vel contra persecutores Ecclesiæ.

Quæsumus Dómine Deus no-ster : ut quos divína tríbuis par-

ad Missam.

75

participatiōne gaudēre , humānis
non sin as subjacēre periculis . Per
Dóminum . **Vel pro Papa.**

HÆc nos , quæsumus Dómine ,
divíni sacraménti percéptio
prótegat : & famulum tuum **N.**
quem pastórem Ecclésiæ tuæ præ-
ésse voluísti , unà cum commisso
sibi grege , salvet semper & mún-
iat. Per Dóminum .

Super populum. Orémus.
Humiliáte cápita vestra Deo.

Oratio .

Tua nos misericórdia , Deus , &
ab omni subreptiōne vetustá-
tis expúrget : & capáces sanctæ no-
vitatis efficiat. Per Dóminum .

F E R I A Q U A R T A.

Statio ad S. Mariam majorem.

Introitus. **Pbil. I.**

In nōmīne Jesū omne genu
flectátur , cœlestium , terré-
strium , & infernórum : quia
Dóminus factus est obédiens us-
que ad mortem , mortem au-
tem crucis : ídeò Dóminus Jesus

C 2 Chri-

76 Feria iv. majoris Hebd.

Christus in glória est Dei Patris.

Psalmus 101. Dómine exáudi orationem meam : & clamor meus ad te véniat. In nómine.

Post Kyrie éléison , dicitur
Orémus. Flectámus génua.

R. Leváte.

Oratio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus : ut qui nostris excéssibus incessánter afflígimur , per unigé-niti Filii tui passióнем liberémur . Qui tecum vivit & regnat.

Léctio Isaiae Prophétæ.

Cap. 62. d & 63.

HÆc dicit Dóminus Deus : Dícite filiæ Sion : Ecce Salvátor tuus venit : ecce merces ejus cum eo . Quis est iste , qui venit de Edom , tintoris véstibus de Bosra ? iste formósus in stola sua , grádiens in multitúdine fortitúdinis suæ . Ego , qui loquor justitiam , & pro-pugnátor sum ad salvándum . Quare ergo rubrum est induméntum tuum , & vestiménta tua sicut cal-cántium in torculári? Torcúlar cal-cávi solus : & de Géntibus non est

vir

vir mecum : calcávi eos in furóre
meo , & conculcávi eos in ira mea :
& aspérsus est sanguis eórum super
vestiménta mea , & ómnia indu-
mén̄ta mea inquinávi. Dies enim
ultiónis in corde meo , annus re-
demptiónis meæ venit . Circum-
spéxi , & non erat auxiliátor : quæ-
sívi , & non fuit qui adjuváret : &
salvávit mihi bráchium meum , &
indignátio mea ipsa auxiliáta est
mihi . Et conculcávi pópulos in
furóre meo , & inebriávi eos in in-
dignatióne mea , & detráxi in ter-
ram virtútem eórum . Miseratió-
num Dómini recordábor , laudem
Dómini super ómnibus quæ réddi-
dit nobis , Dóminus Deus noster .

Graduale . Psal. 68. N e avértas fá-
ciem tuam à púero tuo , quóniam
tríbulator , velóciter exáudi me .

X. Salvum me fac Deus , quóniam
intravérunt aquæ usque ad án-
imam meam : infixus sum in limo
profundi , & non est substántia .

Hic dicitur Dóminus vobíscum .
sine Flectámus génuia .

78 Feria iv. majoris Hebd.
Oratio.

Deus, qui pro nobis Fílium tuum crucis patíbulum subíre voluísti, ut inimíci à nobis expélleres potestátem: concéde nobis famulis tuis; ut resurrectiōnis grátiam consequámur. Per eúm-dem Dóminum.

Altera Oratio, vel contra perse-cutores Ecclesiæ.

Ecclésiæ tuæ, quæsumus Dómine, preces placátus admítte: ut destrúctis adversitátibus & erróribus univérsis, secúra tibi sérviat libertáte. Per Dóminum nostrum.

Vel pro Papa.   Oratio.

Deus ómnium fidélium Pastor & rector, famulum tuum N. quem Pastórem Ecclésiæ tuæ præ-éssè voluísti, propítius résponce: da ei, quæsumus, verbo & exémplo, quibus præest, proficere; ut ad vi-tam, unà cum grege sibi crédito, pervéniat sempitérnam. Per Dó-minum nostrum.

Non dicitur tertia Oratio.

Lé-

Léctio Isaiae Prophétæ. **I**N diébus illis: Dixit Isaías : Dómine, quis crédidit audíui nostro ? & bráchium Dómini cui revelátum est ? Et ascéndet sicut virgultum coram eo , & sicut radix de terra sitiénti : non est spécies ei , neque decor : & vídimus eum , & non erat aspéctus , & desiderávimus eum : Despécum , & novísimum virórum , virum dolórum , & sciéntem infirmitátem : & quasi abscónditus vultus ejus & despéctus, unde nec reputávimus eum. Verè languóres nostros ipse tulit , & dolóres nostros ipse portávit : & nos putávimus eum quasi leprósum , & percússum à Deo & humiliátum . Ipse autem vulnerá-
tus est propter iniquítates nostras : attritus est propter scélera no-
stra : disciplína pacis nostræ super
eum , & livóre ejus sanáti sumus .
Omnes nos quasi oves errávi-
mus , unusquisque in viam suam
declinávit : & pósuit Dóminus in
eo iniquitátem ómnium nostrùm.

80 Feria iv. majoris Hebd.

Oblátus est quia ipse voluit , & non apéruit os suum : sicut ovis ad occisionem ducétur , & quasi agnus coram tondénte se obmutéscet , & non apériet os suum . De angústia , & de judicio sublátus est : generationem ejus quis enarrábit ? quia abscíssus est de terra vivéntium : propter scelus pòpuli mei percússi eum . Et dabit ímpios pro sepultura , & dívitē pro morte sua : eò quòd iniquitátem non fecerit , neque dolus fúerit in ore ejus . Et Dóminus voluit contérere eum in infirmitáte : si posúerit pro peccáto ánimam suam , vidébit semen longævum , & volúntas Dómini in manu ejus dirigétur . Pro eo quòd laborávit ániima ejus , vidébit & saturábitur : in sciéntia sua justificábit ipse justus servus meus multos , & iniquitátes eórum ipse portábit . Ideò dispértiam ei plúrimos : & fórtium dívidet spolia , pro eo quòd trádidit in mortem ánimam suam , & cum scelerátis reputátus est : & ipse peccáta mul-
tó-

tórum tulit , & pro transgressóribus rogávit.

Tractus. Psal. 101. Dómine exáudi orationem meam, & clamor meus ad te véniat.

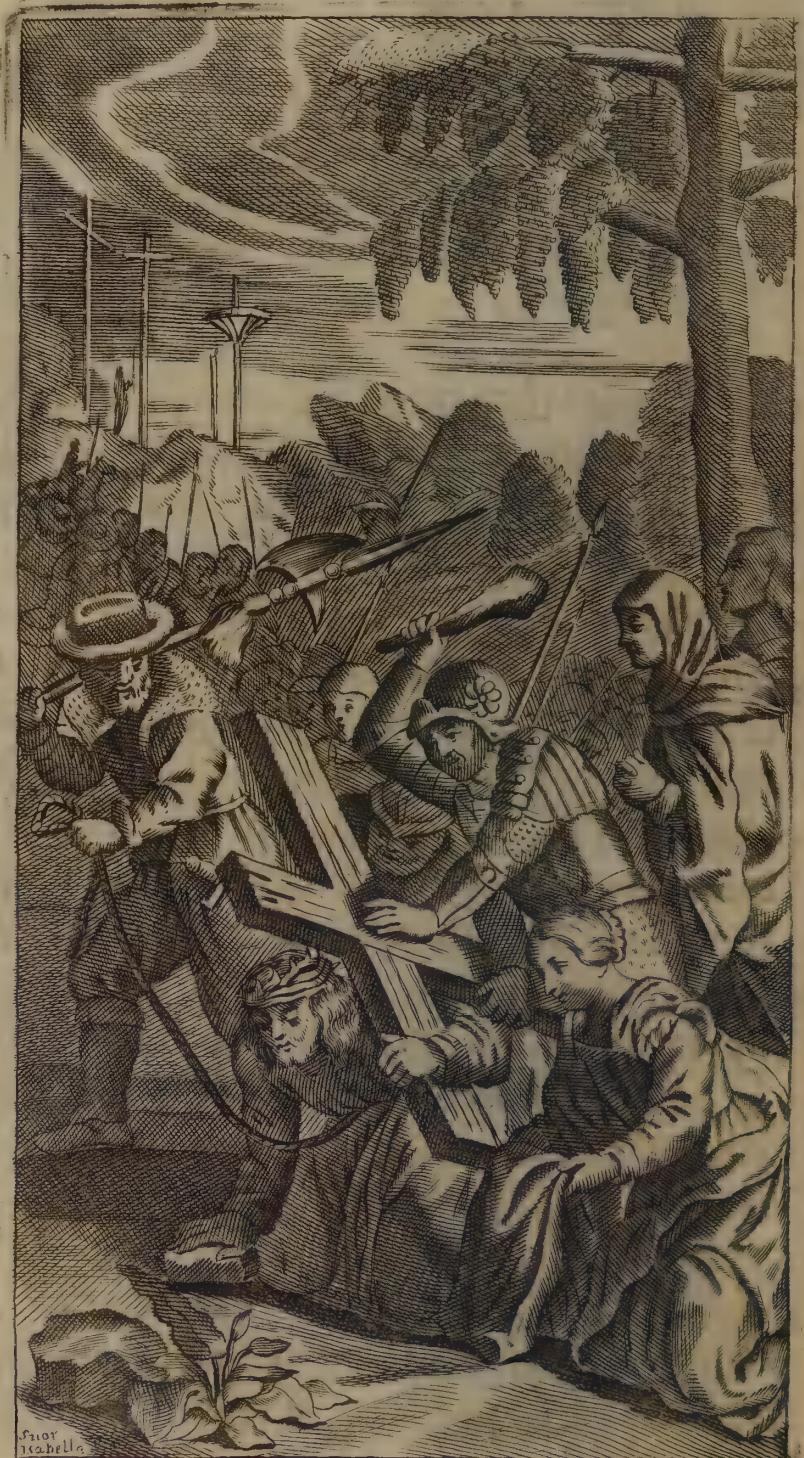
V. Ne avértas fáciem tuam à me : in quacúmque die tríbulator , inclina ad me aurem tuam.

V. In quacúmque die invocávero te, velóciter exáudi me.

V. Quia defecérunt sicut fumus dies mei : & ossa mea sicut in fríxorio confríixa sunt.

V. Percússus sum sicut fœnum , & áruit cor meum : quia oblítus sum manducáre panem meum.

V. Tu exúrgens Dómine miséréberis Sion : quia venit tempus misérendi ejus.

Saint Isabella

PASSIO
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI
secundum Lucam.

Cap. 22.

IN illo tempore: Appropinquabat dies festus Azymorum, qui dicitur Pascha: & quarebant principes sacerdotum, & scribæ, quomodo Jesum interficerent: timabant vero plebem. Intravit autem satanas in Judam, qui cognominabatur Iscariotes, unum de duodecim. Et abiit, & locutus est cum principibus sacerdotum, & magistratibus, quemadmodum illum tráderet eis. Et gávissi sunt, & pauci sunt pecúniam illi dare. Et spopondit. Et quarebat opportunitatem ut tráderet illum sine turbis. Venit autem dies Azymorum, in qua necesse erat occidi Pascha. Et misit Petrum & Joánnem, dicens: Eúntes parate nobis Pascha, ut manducémus.

D 6 C AT

84 Feria iv. majoris Hebd.

C At illi dixerunt: **S** Ubi vis pareremus? **C** Et dixit ad eos: *** Ecce** introeuntibus vobis in civitatem, occurret vobis homo quidam amphoram aquae portans: sequimenti eum in domum, in quam intrat, & dicetis patrifamilias domus: Dicit tibi Magister: Ubi est diversorium, ubi Pascha cum discipulis meis manducem? Et ipse ostendet vobis coenaculum magnum stratum, & ibi parate. **C** Euntes autem invenierunt sicut dixit illis, & paraverunt Pascha. Et cum sancta esset hora, discubuit, & duodecim Apostoli cum eo. Et ait illis; ***** Desiderio desideravi hoc Pascha manducare vobiscum, antequam patiar. Dico enim vobis, quia ex hoc non manducabo illud, donec impleatur in regno Dei. **C** Et accēpto cálice, grātias egit, & dixit: ***** Accipite, & dividite inter vos. Dico enim vobis quod non bibam de generatiōne vitis, donec regnum Dei véniat. **C** Et accēpto pane grātias egit,

egit, & fregit, & dedit eis, dicens:
✠ Hoc est corpus meum, quod pro vobis datur: hoc facite in meam commemorationem. C Similiter & calicem, postquam coenavit, dicens: ✠ Hic est calix novum testamentum in sanguine meo, qui pro vobis fundetur. Verumtamen ecce manus tradentis me, mecum est in mensa. Et quidem Filius hominis, secundum quod definitum est, vadit: verumtamen vae homini illi, per quem tradetur. C Et ipsi cooperunt querere inter se, quis esset ex eis, qui hoc facturus esset. Facta est autem & contentio inter eos, quis eorum videretur esse major. Dixit autem eis: ✠ Reges gentium dominantur eorum: & qui potestatem habent super eos, benefici vocantur. Vos autem non sic: sed qui major est in vobis, fiat sicut minor; & qui praecessor est, sicut ministrator. Nam quis major est, qui recumbit, an qui ministrat? nonne qui
re-

86 Feria iv. majoris Hebd.

recúmbit? Ego autem in médio
vestíum sum, sicut qui minístrat:
vos autem estis qui permansístis
mecum in tentatióibus meis. Et
ego dispóno vobis sicut dispósuit
mihi Pater meus regnum, ut edá-
tis & bibátis super mensam me-
am in regno meo: & sedeátis su-
per thronos, judicántes duódecim
tribus Israel. C Ait autem Dó-
minus: ✠ Simon, Simon, ecce
sátanas expetívit vos, ut cribráret
sicut tríticum: ego autem rogávi
pro te ut non deficiat fides tua:
& tu aliquándo convérsus, con-
firma fratres tuos. C Qui dixit
ei: S Dómine, tecum parátus
sum & in cárcerem & in mortem
ire. C At ille dixit: ✠ Dico tibi
Petre, Non cantábit hódie gal-
lus, donec ter ábneges nosse me.
C Et dixit eis: ✠ Quando misi
vos sine sácculo, & pera, & cal-
ceaméntis, numquid áliquid dé-
fuit vobis? C At illi dixérunt:
S Nihil. C Dixit ergo eis: ✠ Sed
nunc, qui habet sácculum, tol-
lat

lat similiter & peram: & qui non
habet , vendat tunicam suam , &
emat gladium . Dico enim vobis,
quoniam adhuc hoc quod scri-
ptum est , oportet impleri in me :
Et cum iniquis deputatus est. Et
enim ea , quae sunt de me , finem
habent. C At illi dixerunt : S Dó-
mine , ecce duo gladii hic . C At
ille dixit eis : * Satis est. C Et e-
grēssus ibat secundum consuetudinē
in montem Olivārum . Secū-
ti sunt autem illum & discipuli .
Et cùm pervenisset ad locum , di-
xit illis : * Oráte ne intrétis in ten-
tiónem. C Et ipse avulsus est ab
eis quantum jactus est lápidis : &
pósitis génibus orábat , dicens :
* Pater si vis , transfer cálicem
istum à me : verúmtamen non
mea volūntas , sed tua fiat . C Ap-
páruit autem illi Angelus de cœ-
lo , confortans eum . Et factus in
agonia prolixius orábat . Et factus
est sudor ejus , sicut guttae sanguinis
decurrentis in terram . Et cùm
surrexisset ab oratione , & veni-
set

88. Feria iv. majoris Hebd.

set ad discípulos suos , invénit eos dormiéntes præ tristitia . Et ait illis : * Quid dormítis ? Súrgite , oráte , ne intréatis in tentatióne .

C Adhuc eo loquénte , ecce turba : & qui vocabátur Judas , unus de duódecim , antecedébat eos : & appropinquávit Jesu ut oscula- rétur eum . Jesus autem dixit il- li : * Juda , ósculo Filium hómi- nis tradis ? C Vidéntes autem hi , qui circa ipsum erant , quod futú- ruim erat , dixérunt ei : S Dómi- ne , si percútimus in gládio ? C Et percússit unus ex illis servum prín- cipis sacerdótum , & amputávit aurículam ejus déxteram . Respón- dens autem Jesus , ait : * Sinite usque huc . C Et cùm tetigisset aurículam ejus , sanávit eum . Dixit autem Jesus ad eos , qui vé- nerant ad se , príncipes sacerdó- tum , & magistrátus templi , & seniores : * Quasi ad latrónem exístis cum gládiis & fustibus ? Cùm quotidie vobiscum fuerim in templo , non extendistis manus in me :

me: sed hæc est hora vœstra, & potestas tenebrarum. **C** Comprehendentes autem eum , duxerunt ad domum principis sacerdotum. Petrus vero sequebatur à longè. Accenso autem igne in medio atrii, & circum sedentibus illis , erat Petrus in medio eorum. Quem cum vidisset ancilla quædam sedentem ad lumen , & eum suisset intuita, dixit: **S** Et hic cum illo erat. **C** At ille negavit eum , dicens : **S** Múlier, non novi illum. **C** Et post pusillum álius videns eum , dixit : **S** Et tu de illis es. **C** Petrus vero ait : **S** O homo, non sum. **C** Et intervállo facto quasi horæ unius , álius quidam affirmabat , dicens: **S** Verè & hic cum illo erat: nam & Galilæus est. **C** Et ait Petrus : **S** Homo , néscio quid dicis. **C** Et continuò adhuc illo loquente cantavit gallus . Et convérsus Dóminus respexit Petrum. Et recordatus est Petrus verbi Dómini , sicut dixerat : Quia priusquam gallus cantet , ter me negabis .
Et

90 Feria iv. majoris Hebd.

Et egréssus foras Petrus flevit amáre. Et viri qui tenébant illum , illudébant ei , cädentes. Et velavérunt eum , & percutiébant faciem ejus: & interrogábant eum , dicén tes: **S** Prophetíza , quis est , qui te percússit? **C** Et ália multa blasphemantes dicébant in eum . Et ut factus est dies , convenérunt seniores plebis , & príncipes sacerdó tum , & Scribæ , & duxérunt illum in concílium suum , dicén tes: **S** Si tu es Christus , dic nobis. **C** Et ait illis: ***** Si vobis díxero , non credétis mihi : si autem & interrogávero , non respondébitis mihi , neque dimittétis . Ex hoc autem erit Fílius hóminis sedens à dextris virtútis Dei . **C** Dixérunt autem omnes : **S** Tu ergo es Fílius Dei ? **C** Qui ait : ***** Vos dícitis , quia ego sum . **C** At illi dixérunt : **S** Quid adhuc desiderámus testi mónum ? ipsi enim audívimus de ore ejus. **C** Et surgens omnis multitúdo eórum , duxérunt illum ad Pilátum . Cœpérunt autem illum ac-

accusáre, dicéntes: **S** Hunc invé-
nimus subverténtem Gentem no-
stram, & prohibéntem tribúta
dare Cæfari, & dicéntem se Chri-
stum Regem esse. **C** Pilátus autem
interrogávit eum, dicens: **S** Tu
es Rex Judæórum? **C** At illi re-
spóndens, ait: ***** Tu dicas. **C** Ait
autem Pilátus ad príncipes sacer-
dótum, & turbas: **S** Nihil invé-
nio causæ in hoc hómine. **C** At il-
li invalescébant, dicéntes: **S** Cóm-
movet pópulum, docens per uni-
vérsam Judæam, incípiens à Ga-
lilæa usque huc. **C** Pilátus autem
áudiens Galilæam, interrogávit
si homo Galilæus esset. Et ut co-
gnóvit quòd de Heródis potestá-
te esset, remisit eum ad Heró-
dem, qui & ipse Jerosólymis erat
illis diébus. Heródes autem viso
Jesu, gavísus est valdè. Erat
enim cupiens ex multo témpore
vidére eum, eò quòd audierat
multa de eo: & sperábat signum
áliquod vidére ab eo fieri. In-
terrogábatur autem eum multis fer-
mō-

92 Feria iv. majoris Hebd.

mónibus. At ipse nihil illi respon-
débat. Stabant autem príncipes
sacerdótum & Scribæ constánter
accusántes eum. Sprevit autem il-
lum Heródes cum exércitu suo :
& illúxit indútum veste alba , &
remísit ad Pilátum . Et facti sunt
amíci Heródes & Pilátus in ipsa
die : nam ánteà inimíci erant ad
invicem . Pilátus autem convocá-
tis princípibus sacerdótum , &
magistrátibus , & plebe , dixit ad
illos : **S** Obtulístis mihi hunc hó-
minem , quasi averténtem pôpu-
lum , & ecce ego coram vobis
intérrrogans , nullam causam in-
véni in hómine isto ex his , in
quibus eum accusátis. Sed neque
Heródes : nam remíssi vos ad il-
lum , & ecce nihil dignum mor-
te actum est ei . Emendátum er-
go illum dimittam . **C** Necéssè
autem habébat dimittere eis per
diem festum , unum . Exclamá-
vit autem simul univérsa turba , di-
cens : **S** Tolle hunc , & dimítte no-
bis Barábbam . **C** Qui erat propter
se-

seditiōnem quamdam factum in civitāte & homicidium, missus in cárcerem. Iterū autem Pilátus locútus est ad eos , volens dimíttere Jesum . At illi suclamabant, dicéntes: **S** Crucifige , crucifige eum. **C** Ille autem tértio dixit ad illos : **S** Quid enim mali fecit iste ? nullam causam mortis invénio in eo : corrípiam ergo illum, & dimittam. **C** At illi instabant vócibus magnis postulantes ut crucifigerétur : & invalescébant voces eórum. Et Pilátus adjudicávit fieri petitiōnem eórum . Dimisit autem illis eum , qui propter homicidium & seditiōnem missus fuerat in cárcerem , quem petébant: Jesum verò trádidit voluntati eórum . Et cùm dúcerent eum , apprehendérunt Simónem quemdam Cyrenénsem , venientem de villa : & imposuérunt illi crucem portáre post Jesum . Sequebátur autem illum multa turba pöpuli , & mulierum: quæ plangebant , & lamentabántur eum .

Con-

94 Feria iv. majoris Hebd.

Convérsus autem ad illas Jesus , dixit : **F**iliæ Jerúsalem , nolite fovere super me , sed super vos ipsas flete , & super filios vestros . Quóniam ecce vénient dies , in quibus dicent : Beátæ stériles , & ventres qui non genuérunt , & úbera quæ non lactavérunt . Tunc incípiunt dícere móntibus : Cádite super nos ; & cóllibus : Operíte nos . Quia si in víridi ligno hæc fáciunt , in árido quid fiet ? **D**ucebántur autem & álli duo nequam cum eo , ut interficeréntur . Et postquam venérunt in locum , qui vocátur Calváriæ , ibi crucifixérunt eum ; & latrónes , unum à dextris , & álterum à sinistris . Jesus autem dícébat : **P**ater , dímítte illis : non enim sciunt quid fáciunt . **D**ividéntes verò vestiménta ejus , mi-sérunt sortes . Et stabat pópulus spectans , & deridébant eum prín-cipes cum eis , dicéntes : **S** Alios salvos fecit : se salvum faciat , si hic est Christus Dei éléctus . **C**Il-ludébant autem ei & milites acce-dént-

déntes , & acétum offeréntes ei ,
& dicéntes: **S** Si tu es Rex Judæó-
rum , salvum te fac . **C** Erat autem
& superfcíptio scripta super eum
litteris Græcis , & Latínis , & He-
bráicis : Hic est Rex Judæórum .
Unus autem de his , qui pendé-
bant , latrónibus blasphemábát
eum , dicens: **S** Si tu es Christus ,
salvum fac temetípfum , & nos .
C Respóndens autem alter incre-
pábát eum , dicens : **S** Neque tu
times Deum , quòd in eádem da-
mnatione es . Et nos quidem justè,
nam digna factis recipimus : hic
verò nihil mali gessit . **C** Et dicé-
bat ad Jesum : **S** Dómine memén-
to mei , cùm vénéris in regnum
tuum . **C** Et dixit illi Jesus : **†** A-
men dico tibi: Hódie mecum eris
in paradíso . **C** Erat autem ferè ho-
ra sexta , & ténebræ factæ sunt in
univérsam terram usque in horam
nonam . Et obscurátus est sol :
& velum templi scissum est mé-
dium . Et clamans voce magna Je-
sus , ait : **†** Pater , in manus tuas
com-

96 Feria iv. majoris Hebd.

commendo sp̄iritum meum. C Et
hæc dicens, expiravit. (Hic genu-
flectitur, & pausatur aliquantulum.)

Videns autem Centúrio quod fa-
ctum fuerat, glorificavit Deum, di-
cens: S Verè hic homo justus erat.

C Et omnis turba eórum, qui simul
áderant ad spectaculum istud, &
vidébant quæ fiébant, percutién-
tes pectora sua revertebántur. Sta-
bant autem omnes noti ejus à lon-
gè, & mulieres quæ secútæ eum
erant à Galilæa, hæc vidéntes.

Quod sequitur, legitur in tono
Euangelii, & alia siunt ut suprà
in Dominica.

E T ecce vir nōmine Joseph,
qui erat decúrio, vir bonus
& justus: hic non consénserat con-
silio & áctibus eórum, ab Arima-
thæa civitatem Judææ, qui expe-
ctabat & ipse regnum Dei. Hic
accéssit ad Pilátum, & pétuit cor-
pus Jesu: & depósitum invólvit
síndone, & pósuit eum in monu-
mēto exciso, in quo nondum
quisquam pósitus fuerat.

Of-

Offertorium. Dómine exáudi ora-
tionem meam, & clamor meus ad
te pervéniat: ne avértas fáciem tu-
am à me.

Secreta.

Suscipe, quæsumus Dómine,
munus oblátum, & dignánter
operáre: ut quod passiónis Fílii tui
Dómini nostri mystério gérimus,
piis affectibus consequámur. Per
eúmdein Dóminum.

Altera Secreta, vel contra perse-
cutores Ecclesiæ.

Prótege nos Dómine tuis mysté-
riis serviéntes: ut divinis rebus
inhæréntes, & corpore tibi famulé-
mur, & mente. Per Dóminum.

Vel pro Papa.

Oblatis, quæsumus Dómine, pla-
cere munéribus: & famulum
tuum N. quem pastórem Ecclésiæ
tuæ præéssē voluísti, assídua prote-
ctione gubérna. Per Dóminum.

Præfatio de Cruce.

Verè dignum & iustum est,
æquum & salutáre, nos tibi
semper, & ubique grátias ágere:

Off. Hebd. S. E Dó-

98 Feria iv. majoris Hebdom.

Dómine sancte, Pater omnípotens,
ætérne Deus. Qui salútem humáni
génoris in ligno Crucis constitui-
sti: ut unde mors oriebátur, inde
vita resúrgeret: & qui in ligno vin-
cébat, in ligno quoque vincerétur:
per Christum Dóminum nostrum.
Per quem imajestátem tuam lau-
dant Angeli, adórant Dominatió-
nes, tremunt Potestátes. Cœli,
cœlorúmque virtútes, ac beáta Sé-
raphim, sócia exultatióne concéle-
brant. Cum quibus & nostras vo-
ces, ut admitti júbeas deprecámur,
súpplici confessióne dicéntes:

Sanctus, **S**anctus, **S**anctus, Dó-
minus Deus Sábaoth. Pleni sunt
cœli & terra glória tua, **H**osánnā
in excélsis. **B**enedictus qui venit
in nōmine Dómini, **H**osánnā in
excélsis!

Communio. Potum meum cum
fletu temperábam: quia elevans al-
lisisti me: & ego sicut foenum árui:
tu autem Dñe in ætérnum péma-
nes: tu exúrgens miseréberis Sion,
quia venit tempus miseréndi ejus.

Post-

LArgíre sénibus nostris omnípotens Deus : ut per temporálem Fílli tui mortem , quam mystéria veneránda testántur , vitam te nobis dedísse perpétuam confidamus. Per eúmdeim Dóminum.

Altera Postcommunio , vel contra persecutores Ecclesiæ.

QUæsumus Dómine Deus noster : ut quos divína tribuis participatióne gaudére , humánis non finas subjacére periculis. Per Dóminum nostrum .

Vel pro Papa.

HÆc nos , quæsumus Dómine , divíni sacraménti percéptio protégat : & famulum tuum **N.** quem pastórem Ecclésiæ tuæ præ-esse voluísti , unà cum commissó sibi grége , salvet semper & muniát. Per Dóminum.

Super populum. Orémus.
Humiliáte cápita vestra Deo.

Oratio.

REspice , quæsumus Dómine , super hanc familiam tuam ,
E 2 pro

100 Feria v. in Cœna Domini.
pro qua Dñs noster Jesus Christus
non dubitávit mánibus tradi no-
céntium, & crucis subíre tormén-
tum. Qui tecum vivit & regnat.

Tribus sequentibus diebus, dicto
secretò, Pater noster, Ave María,
& ad Matutinum, & in principio
Primæ, Credo, omnibus aliis præ-
termissis, absolutè incipitur Ossi-
cium, ad Matutinum & Vespertas,
ab Aña primi Psalmi: & Añæ du-
plicantur sicut in Festo Duplici.

In fine Psalmorum non dicitur
Glória Patri, per omnes Horas,
nec in Responsoriis: & in fine cu-
juslibet Psalmi ad Matutinum ex-
tinguitur una ex quindecim can-
delis positis in candelabro trian-
gulari ante Altare.

FERIA QUINTA
in Cœna Domini.

AD MATUTINUM.

In primo Nocturno, Antiph.
Zelus domus tuæ comédit me, &
oppróbria exprobrántium tibi ce-
cidérunt super me.

Psal-

ad Matutinum. 101
Psalmus 68.

Alvum me fac Deus: * quóniam intravérunt aquæ usque ad ániam meam.

Infixus sum in limo profundi: * & non est substántia.

Veni in altitúdinem maris: * & tempéstas demérsit me.

Laborávi clamans , rauçæ factæ sunt fauces meæ: * defecérunt óculi mei , dum spero in Deum meum.

Multiplicáti sunt super capillos cápit is mei , * qui odérunt me gratis.

Confortáti sunt qui persecúti sunt me inimíci mei injústè: * quæ non rápui , tunc exsolvébam.

Deustu scis insipiéntiam meam: * & delícta mea à te non sunt abscondita.

Non erubéscant in me , qui expéctant te Dómine , * Dómine virtútum.

Non confundántur super me , * qui quærunt te , Deus Israel.

Quóniam propter te sustinui opribrium : * opéruit confusio fáciem meam.

E 3 Ex-

102 Feria v. in Cœna Domini,

Extraneus factus sum fratribus meis, * & peregrinus filiis matris meæ.

Quóniam zelus domus tuæ comedit me: * & opprobria exprobrantium tibi cecidérunt super me.

Et opérui in jejúnio ánimam meam: * & factum est in opprobrium mihi.

Et pósui vestiméntum meum cilicium: * & factus sum illis in parabolam.

Adversum me loquebántur qui sedébant in porta: * & in me psallébant qui bibébant vinum.

Ego verò orationem meam ad te Dómine: * tempus benepláci-
ti Deus.

In multitúdine misericórdiæ tuæ exaudi me, * in veritáte salútis tuæ.

Eripe me de luto, ut non infigar: * libera me ab iis qui odérunt me, & de profundis aquárum.

Non me demérgat tempéstas aquæ, neque absórbeat me profundum: * neque úrgeat super me púteus os suum.

Exaudi-

Exaudi me Dómine, quóniam benigna est misericórdia tua : * secundùm multitúdinem miseratiónum tuárum résponce in me.

Et ne avértas fáciem tuam à púero tuo : * quóniam tríbulor, velóciter exaudi me.

Inténde ánimæ meæ , & libera eam : * propter inimicos meos éripe me.

Tu scis impropérium meum , & confusióne meam , * & reveréntiam meam .

In conspéctu tuo sunt omnes qui tríbulant me : * impropérium expectávit cor meum , & misériam .

Et sustinui qui simul contristaréatur , & non fuit : * & qui consoláréatur , & non invéni .

Et dedérunt in escam meam fel : * & in siti mea potavérunt me acéto !

Fiat mensa eórum coram ipsis in láqueum , * & in retributíones , & in scándalum .

Obscuréntur óculi eórum ne vídeant : * & dorsum eórum semper incurva .

104 Feria v. in Coena Domini,

Effunde super eos iram tuam : *
& furor iræ tuæ comprehéndat
eos.

Fiat habitatio eorum deserta : *
& in tabernaculis eorum non sit
qui inhábitet.

Quóniam quem tu percussisti, per-
secuti sunt: * & super dolorem vúl-
nerum meórum addidérunt.

Appóne iniquitatem super iniqui-
tatem eorum : * & non intrent in
justitiam tuam.

Deleántur de Libro viventium : *
& cum justis non scribántur.

Ego sum pauper & dolens: * salus
tua Deus suscépit me.

Laudábo nomen Dei cum cánti-
co: * & magnificábo eum in laude:

Et placébit Deo super vitulum no-
vellum, * córnua producéntem &
úngulas.

Vídeant páuperes , & lætentur : *
quærite Deum , & vivet ánima
vestra:

Quóniam exaudivit páuperes Dó-
minus: * & vinctos suos non des-
péxit.

Lau-

ad Matutinum. 105

Laudent illum cœli & terra , *
mare, & ómnia reptilia in eis.

Quóniam Deus salvam faciet
Sion : * & ædificabúntur civitátes
Juda.

Et inhabitábunt ibi , * & hæredi-
tate acquírent eam .

Et semen servórum ejus possidé-
bit eam : * & qui díligunt nomen
ejus habitábunt in ea .

Aña. Zelus domus tuæ comédit
me , & opprobria exprobrántium
tibi cecidérunt super me .

Aña. Avertántur retrórsu[m] , & eru-
bescant , qui cógitant mihi mala .

Psalmus 69.

Deus in adjutóriu[m] meum in-
ténde : * Dómine ad adjuván-
dum me festina .

Confundántur & revereántur , *
qui quærunt ánimam meam .

Avertántur retrórsu[m] , & erubé-
scant , * qui volunt mihi mala .

Avertántur statim erubescéntes , *
qui dicunt mihi : Euge , euge .

Exultent & lăténtur in te omnes
qui quærunt te , * & dicant semper :

Es Ma-

106 Feria v. in Cœna Domini,
Magnificétur Dóminus : qui dili-
gunt salutare tuum .

Ego verò egénus , & pauper sum : *
Deus adjuva me .

Adjutor meus , & liberátor meus
es tu : * Dómine ne moréris .

Aña . Avertántur retrórsum , &
erubéscant , qui cōgitant mihi ma-
la . **A**ña . Deus meus éripe me de
manu peccatóris .

Psalmus 70.

In te Dómine sperávi , non con-
fundar in æternum : * in justitia
tua libera me , & éripe me .

Inclína ad me aurem tuam , * &
salva me .

Esto mihi in Deum protectórem ,
& in locum munitum : * ut salvum
me fácias .

Quóniam firmaméntum meum , *
& refugium meum es tu .

Deus meus éripe me de manu pec-
catóris , * & de manu contra legem
agéntis , & iniqui .

Quóniam tu es patiéntia mea Dó-
mine : * Dómine spes mea à juven-
tute mea .

In

In te confirmatus sum ex útero: *
de ventre matris meæ tu es proté-
ctor meus:

In te cantatio mea semper: * tam-
quam prodígum factus sum mul-
tis: & tu adjutor fortis.

Repleátur os meum laude, ut can-
tem glóriam tuam: * tota die ma-
gnitudinem tuam.

Ne projicias me in témpore sene-
ctutis: * cùm defecerit virtus mea,
ne derelínquas me.

Quia dixérunt inimici mei mihi: *
& qui custodiébant ánimam me-
am, consilium fecérunt in unum,
Dicentes: Deus dereliquit eum,
persequímini & comprehéndite
eum: * quia non est qui erípiat.

Deus ne elongéris à me: * Deus
meus in auxílium meum résponce.

Confundántur & deficiant detra-
hentes ánimæ meæ: * operiántur
confusione & pudore, qui quærunt
mala mihi.

Ego autem semper sperábo: *
& adjiciam super omnem laudem
tuam.

108 Feria v. in Cœna Domini,

Os meum annuntiabit justitiam tuam, * tota die salutare tuum.

Quoniam non cognovi litteratūram, introibo in potētias Dómini; * Dómine memorabor justitiæ tuæ solius.

Deus docuisti me à juventute mea: * & usque nunc pronuntiabo mirabilia tua.

Et usque in senectam & sénium: * Deus ne derelinquas me,
Donec annūntiem brachiū tuum * generatiōni omni, quæ ventura est;
Potētiam tuam, & justitiam tuam Deus usque in altissima quæ fecisti magnalia: * Deus quis similiſ tibi?

Quantas ostendisti mihi tribulatiōnes multas, & malas: & convérſus vivificasti me: & de abyssis terræ iterum reduxisti me.

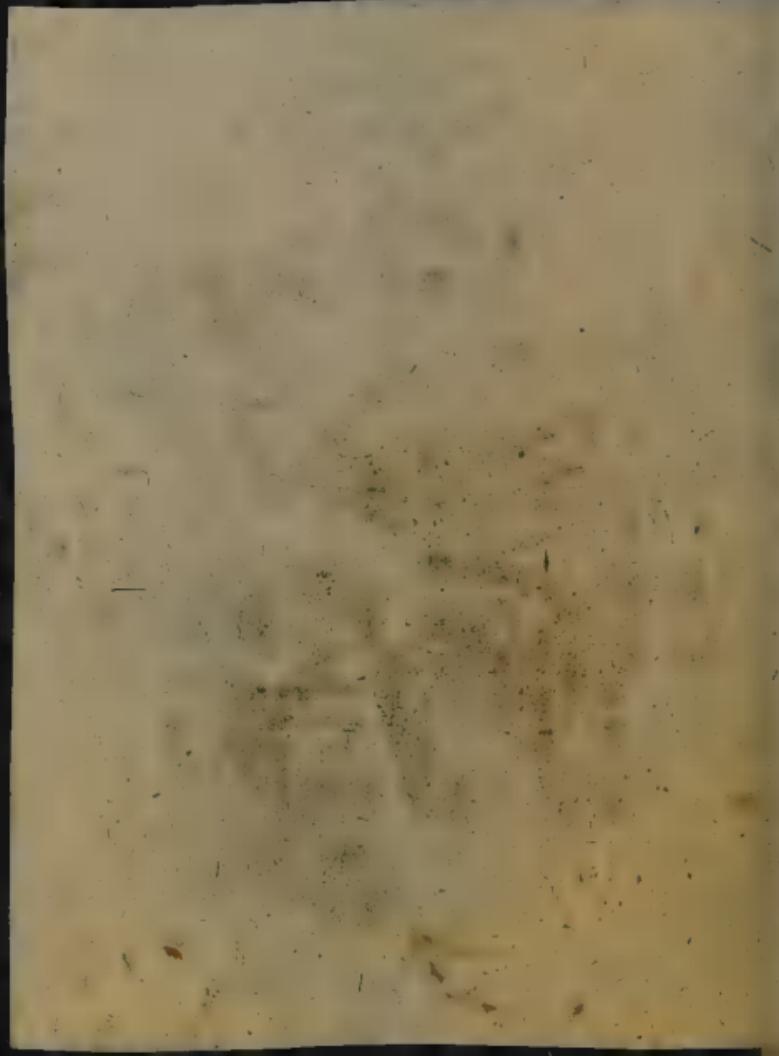
Multiplicasti magnificētiam tuam: * & convérſus consolatus es me.

Nam & ego confitébor tibi in vasis psalmi veritatem tuam: * Deus psallam tibi in cithara, Sanctus Israel.

Exul-

S. Pet. di Alc.

Exultábunt lábia mea cùm cantá-
vero tibi: * & ánima mea , quam
redemísti.

Sed & lingua mea tota die medi-
tábitur justitiam tuam : * cùm
confúsi & revériti fúerint qui quæ-
runt mala mihi.

Aña. Deus meus éripe me de manu
peccatóris . ¶ Avertántur retrór-
sum , & erubéscant .

R. Qui cónitant mihi mala .

Hoc triduo post Versiculum No-
cturn. dicitur secretò , Pater noster ,
nec pronuntiatur , Et ne nos , nec di-
citur Absolutio , neque dantur Be-
nedictiones ante Lectiones . In fine
Lectionum non dicitur , Tu au-
tem . sed primæ tres Lectiones Je-
remiæ terminantur ut infrà .

Incipit Lamentatio Jeremíæ
Prophétæ .

Lectio i. **C**ap. i. **A**leph.
Quómodo sedet sola cívitas
plena pópulo : facta est qua-
si vídua dómina Géntium :
princeps provinciarum facta est
sub tribúto .

Beth.

Apro Feria v. in Cœna Domini,

Beth. Plorans ploravit in nocte ,
& lâcrymæ ejus in maxillis ejus :
non est qui consolétur eam ex ómnibus charis ejus : omnes amici
ejus sprevérunt eam , & facti sunt
ei inimici.

Ghimel. Migrávit Judas propter af-
flictionem & multitúdinem servi-
tutis : habitávit inter Gentes , nec
invénit réquiem : omnes persecu-
tóres ejus apprehendérunt eam in-
ter angústias.

Daleth. Viæ Sion lugent , eò quòd
non sint qui véniant ad solemnitá-
tem : omnes portæ ejus destrúctæ ,
sacerdótes ejus geméntes , vírgines
ejus squálidæ , & ipsa oppræssâ ama-
ritudine .

Hé. Facti sunt hostes ejus in cárpite ,
inimíci ejus locupletati sunt : quia
Dóminus locútus est super eam
propter multitúdinem iniquitátum
ejus : párvuli ejus ducti sunt in ca-
ptivitatem , ante fáciem tribulántis .
Jerúsalem , Jerúsalem , convértere
ad Dóminum Deum tuum .

Sic terminantur Lectiones de-

La-

ad Matutinum. II:I

Lamentationibus in hoc triduo.

R. In monte Oliveti oravit ad Patrem: Pater, si fieri potest, tránseat à me calix iste: * Spíritus quidem promptus est, caro autem infirma.

V. Vigiláte, & oráte, ut non intréatis in tentaciónem. Spíritus.

Lectio ii. Vau.

E T egréssus est à filia Sion omnis decor ejus: facti sunt príncipes ejus velut arietes non inveniéntes páscua, & abiérunt absque fortitúdine ante fáciem subsequéntis.

Zain. Recordáta est Jerúsalem diérum afflictiónis suæ, & prævaricátionis ómnium desiderabílium suórum, quæ habúerat à diébus antíquis, cùm cáderet póplus ejus in manu hostili, & non esset auxiliátor: vidérunt eam hostes, & derisérint sábbata ejus.

Heth. Peccátum peccávit Jerúsalem, proptéreà instabilis facta est: omnes qui glorificábant eam, spre-vérunt illam, quia vidérunt ignominiam ejus: ipsa autem gemens convérsa est retrórsum.

Teth.

112 Feria v. in Cœna Domini,

Teth. Sordes ejus in pédibus ejus,
nec recordáta est finis sui : depósi-
ta est veheménter , non habens
consolatórem : vide Dómine affi-
ctionem meam , quóniam eréctus
est inimicus .

Jerúsalem , Jerúsalem , convertere
ad Dóminum Deum tuum .

R. Tristis est ánima mea usque ad
mortem : sustinéte h c , & vigiláte
mecum : nunc vidébitis turbam ,
quæ circúmdabit me : * Vos fu-
gam capiéatis , & ego vadam im-
molári pro vobis . **V.** Ecce appro-
píquat hora , & Fílius hóminis
tradétur in manus peccatórum .
Vos fugam .

Lectio iii.

Jod.

MÁnum suam misit hostis ad
ómnia desiderabilia ejus: quia
vidit Gentes ingréssas Sanctuárium
suum , de quibus præcéperas ne in-
trárent in Ecclésiam tuam .

Caph. Omnis pópulus ejus ge-
mens , & quærens panem : dedé-
runt pretiósā quæque pro cibo ad
refocillándam ánimam . Vide Dó-
mi-

mine, & considera, quóniam fá-
cta sum vilis.

Lamed. O vos omnes, qui transítis
per viam, atténdite, & vidéte si est
dolor sicut dolor meus: quóniam
vindemiávit me, ut locútus est
Dóminus in die iræ furóris sui.

Mem. De excélso misit ignem in
óssibus meis, & erudívit me: ex-
pándit rete pédibus meis, convér-
tit me retrófsum: pósuit me deso-
látam, tota die mœrore conféctam.

Nun. Vigilávit jugum iniquitá-
tum meárum: in manu ejus convo-
lútæ sunt, & impósitæ collo meo:
infirmáta est virtus mea: dedit me
Dóminus in manu, de qua non pó-
tero súrgere.

Jerúsalem, Jerúsalem, convértere
ad Dóminum Deum tuum.

R. Ecce vídimus eum non habén-
tem spéciem, neque decórem:
aspéctus ejus in eo non est: hic pec-
cáta nostra portávit, & pro nobis
dolet: ipse autem vulnerátus est
propter iniquitátes nostras, * Cu-
jus lívore sanáti sumus.

V. Verè

114 Feria v. in Cœna Domini,

Verè languores nostros ipse tulit, & dolores nostros ipse portavit. Cujus livore. Ecce.

In secundo Nocturno, Antiph. Liberavit Dominus páuperem à potente, & ínopem, cui non erat adjutor.

Psalmus 71.

DEUS judicium tuum regi da: * & justitiam tuam filio regis:

Judicáre pôpulum tuum in justitia, & páuperes tuos in judicio.

Suscípiant montes pacem pôpulo, * & colles justitiam.

Judicábit páperes pôpuli, & salvos faciet filios páuperum: * & humiliabit calumniatorem.

Et permanébit cum sole, & ante lunam, * in generatióne & generatióne.

Descéndet sicut pluvia in vellus: * & sicut stillicidia stillántia super terram.

Oriétur in diébus ejus justitia, & abundântia pacis; * donec auferátur luna.

Et dominabitur à mari usque ad

finem

ma-

mare: * & à flúmine usque ad términos orbis terrárum.

Coram illo pròcident Æthíopes: * & inimíci ejus terram lingent.

R eges Tharsis & ínsulæ múnera ófferent: * reges Arabum & Sabá dona addúcent:

E t adorábunt eum omnes reges terræ: * omnes Gentes sérvient ei:

Q uia liberábit páuperem à poténte: * & páuperem , cui non erat adjútor.

P arcet páuperi & ínopi: * & ánimas páuperum salvás fáciét.

E x usúris & iniquitáte rédimet ánimas eórum: * & honorábile nomen eórum coram illo.

E t vivet , & dábitur ei de auro Arábiæ , & adorábunt de ipso semper : * tota die benedícēt ei.

E t erit firmaméntum in terra in summis móntium , superextollé- tur super Libanum fructus ejus: * & florébunt de civitáte sicut fo- num terræ.

S it nomen ejus benedictum in
fæ-

116 Feria v. in Cœna Domini,
sæcula: * ante solem p̄ermanet no-
men ejus.

Et benedicentur in ipso omnes tri-
bus terræ: * omnes Gentes magni-
ficabunt eum.

Benedictus Dóminus Deus Israel, *
qui facit mirabilia solus:

Et benedictum nomen majestá-
tis ejus in æternum : * & replébi-
tur majestate ejus omnis terra :
fiat, fiat.

Aña. Liberavit Dóminus páupe-
rem à potente ; & inopem , cui
non erat adjutor.

Aña. Cogitavérunt ímpii, & locú-
ti sunt nequitiam : iniquitatem in
excélsso locuti sunt.

Psalmus 72.

Quam bonus Israel Deus * his
qui recto sunt corde !

Mei autem penè moti sunt pe-
des : * penè effusi sunt gressus mei.

Quia zelavi super iníquos , * pa-
cem peccatórum videns .

Quia non est respéctus morti eó-
rum : * & firmaméntum in plaga
eórum .

In

In labóre homínium non sunt, *
& cùm homínibus non flagella-
búntur :

Ideò tenuit eos supérbia, * opérta
sunt iniquitáte & impietáte sua.

Pródiit quasi ex ádipe iníquitas
eórum : * transíerunt in affectum
cordis.

Cogitavérunt, & locúti sunt ne-
quitiam : * iniquitátem in excélsō
locúti sunt.

Posuérunt in cœlum os suum: * &
lingua eórum transívit in terra.

Ideò convertétur pópulus meus
hic : * & dies pleni inveniéntur
in eis.

Et dixérunt : Quómodo scit De-
us, * & si est sciéntia in ex-
célsō?

Ecce ipsi peccatóres, & abun-
dantes in sæculo, * obtinuérunt di-
vítias.

Et dixi: Ergo sine causa justificávi
cor meum, * & lavi inter innocén-
tes manus meas.

Et fui flagellátus tota die, * & ca-
stigatio mea in matutinis.

Si

M8 Feria v. in Cœna Domini,
Si dicébam: Narrábo sic: * ecce
natiónen filiorum tuórum repro-
bávi.

Existimábam ut cognósicerem
hoc, * labor est ante me:

Donec intrem in sanctuárium Dei: *
& intélligam in novíssimis eórum.

Verúmtamen propter dolos po-
suísti eis: * dejecísti eos dum alle-
varéntur.

Quómodo facti sunt in desolatió-
nem, súbitò defecérunt: * perié-
runt propter iniquitátem suam.

Velut sónnium surgéntium Dó-
mine, * in civitáte tua imáginem
ipsórum ad níhilum rédiges.

Quia inflammátum est cor meum,
& renes mei commutáti sunt: * &
ego ad níhilum redáctus sum, &
nescíyi.

Ut juméntum factus sum apud te: *
& ego semper tecum.

Tenuísti manum déxteram meam:
& in voluntáte tua deduxísti me, *
& cum glória suscepísti me.

Quid enim mihi est in cœlo? * &
à te quid vólui super terram?

De-

ad Matutinum. 119

Defecit caro mea, & cor meum: *
Deus cordis mei, & pars mea Deus
in ætérnum.

Quiā ecce, qui elóngant se à te;
peribunt: * perdidisti omnes, qui
fornicántur abs te.

Mihī autem adhærere Deo bonum
est: * pónere in Dómino Deo spēm
meam:

Ut annūntiem omnes prædicatiō-
nes tuas, * in portis filiæ Sion.

Aña. Cogitaverunt ímpii, & locuti
sunt nequitiam: iniquitatem in ex-
célso locuti sunt.

Aña. Exúrge Dómine, & júdica
causam meam. **Psalmus 73.**

Ut quid Deus repulisti in fi-
nem? * iratus est furor tuius
super oves páscuæ tuæ.

Memor esto congregatiōnis tuæ, *
quam possedisti ab initio.

Redemisti virgam hæreditatis tuæ: *
mons Sion, in quo habitasti in
eo.

Leua manus tuas in supérbias eó-
rum in finem: * quanta maligná-
tus est inimicus in sancto?

Et

120 Feria v. in Cœna Domini,

Et gloriati sunt , qui odérunt te , *
in médio solemnitatis tuæ.

Posuérunt signa sua , signa : * &
non cognovérunt sicut in éxitu su-
per summum.

Quasi in silva lignorum secúri-
bus excidérunt jānuas ejus in id-
ípsum : * in secúri & áscia dejecé-
runt eam.

Incendérunt igni Sanctuárium tu-
um : * in terra polluérunt taber-
náculum nōminis tui.

Dixérunt in corde suo cognátio eó-
rum simul : * Quiéscere faciámus
omnes dies festos Dei à terra.

Signa nostra non vídimus , jam
non est Prophéta : * & nos non
cognóscet ampliùs.

Usquequò Deus improperábit ini-
micus? * irritat adversarius nomen
tuum in finem?

Ut quid avértis manum tuam , &
déxteram tuam , * de médio sinu
tuo in finem?

Deus autem Rex noster ante sæ-
cula: * operátus est salútem in mé-
dio terræ..

Tu

Tu confirmásti in virtúte tua ma-
re: * contribulásti cápita dracó-
num in aquis.

Tu confregisti cápita dracónis: *
dedísti eum escam pópolis Æthío-
pum.

Tu dirupisti fontes, & torréntes: *
tu siccásti flúvios Ethan.

Tuus est dies, & tua est nox: *
tu fabricátus es auróram & so-
lem.

Tu fecisti omnes térmilos terræ: *
æstatem & ver tu plasmásti ea.

Memor esto hujus, inimicus im-
properávit Dómino: * & pópolus
insípiens incitávit nomen tuum.

Ne tradas béstiiás ánimás confitén-
tes tibi, * & ánimás páuperum tuo-
rum ne oblíviscáris in finem.

Réspice in testaméntum tuum: *
quia repléti sunt, qui obscuráti sunt
terræ dómibus iniquitatum.

Ne avertáatur húmilis factus con-
fusus: * pauper & inops laudábunt
nomen tuum.

Exúrge Deus, júdica causam tu-
am: * memor esto improprietorum

Off. Hebd. S. F tub-

122 Feria v. in Coena Domini,
tuorum, eorum quæ ab insipiente
sunt tota die.

Ne obliviscaris voces inimicorum
tuorum: * supérbia eorum qui te
odérunt, ascéndit semper.

Aña. Exúrge Dómine, & júdica
causam meam. ¶ Deus meus éri-
pe me de manu peccatóris. Rx. Et de
manu contra legem agéntis, & iní-
qui. Pater noster. secretò.

Ex Tractátu sancti Auguſtíni Epí-
scopi super Psalmos.

In Psalm. 54. ad i. versum.

Lectio iv.

Exaudi Deus orationem meam,
& ne despéixeris deprecatio-
nem meam: inténde mihi
& exaudi me. Satagéntis, solícti,
in tribulatióne pósiti, verba sunt
ista. Orat multa pátiens, de malo
liberári desíderans. Súperest ut vi-
deámus in quo malo sit: & cùm dí-
cere cœperit, agnoscámus ibi nos
esse: ut communicáta tribulatió-
ne, conjungámus orationem. Con-
tristátus sum, inquit, in exercita-
tione mea, & conturbátus sum.

Ubi

ad Matutinum. 123

Ubi contristátus? ubi conturbátus?
In exercitatióne mea , inquit. Hó-
mines malos , quos pátitur , comme-
morátus est : eamdéique passió-
nem malórum hóminum , exerci-
tatióne suam dixit . Ne putétis
gratis esse malos in hoc mundo , &
nihil boni de illis ágere Deum .
Omnis malus aut ídeò vivit , ut cor-
rigátur : aut ídeò vivit , ut per il-
lum bonus exerceátur .

R. Amícus meus ósculi me trádidit
signo: quem osculátus fuero , ipse
est, tenete eum : hoc malum fecit
signum, qui per ósculum adimplé-
vit homicídium . * Infelix præter-
mísit prétium sanguinis , & in fine
láqueo se suspéndit . **V.** Bonum erat
ei , si natus non fuisset homo ille .
Infelix .

Lectio v.

UTinam ergo qui nos modò
exércent, convertántur , & no-
biscum exerceántur : tamen quám-
diu ita sunt ut exérceant , non eos
odérimus : quia in eo quòd malus
est quis eórum , utrùm usque in fi-
nem perseveratírus sit , ignorámus .

F 2 Et

124 Feria v. in Cœna Domini.

Et plerūmque cùm tibi vidéris
odíssē inimícum, fratrem odísti, &
nescis. Diábolus, & ángeli ejus in
Scriptúris sanctis manifestati sunt
nobis, quòd ad ignem ætérnum
sint destináti. Ipsórum tantum de-
speránda est corréctio, contra quos
habémus occúltam luctam: ad quam
luctam nos armat Apóstolus, di-
cens: Non est nobis colluctatio ad-
vérsus carnem & sanguinem: id
est, non advérsus hómines, quos
vidétis, sed advérsus príncipes &
potestátes, & rectóres mundi, te-
nebrárum harum. Ne fortè cùm
dixisset, mundi; intelligeres dæ-
mones esse rectóres cœli & terræ.
Mundi dixit, tenebrárum harum:
mundi dixit, amatórum mundi:
mundi dixit, impiórum & iniquórū:
mundi dixit, de quo dicit Euangé-
lium: Et mundus eum non cognóvit.

R. Judas mercátor péssimus óscu-
lo pétuit Dóminum: ille ut agnus
innocens non negávit Judæ óscu-
lum: * Denariórum número Chri-
stum Judæis trádidit. *. Mélius
illi

illi erat, si natus non fuisset. De-
nariorum.

Lectio vi.

Quóniam vidi iniútiátem, &
contradicciónem in civitáte.
Atténde glóriam crucis ipsíus. Jam
in fronte regum crux illa fixa est,
cui inimíci insultavérunt. Esse-
ctus probávit virtútem: dómuit
orbem non ferro, sed ligno. Li-
gnum crucis contuméliis dignum
visum est inimícis, & ante ipsum
lignum stantes caput agitábant, &
dicébant: Si Fílius Dei est, de-
scéndat de cruce. Extendébat il-
le manus suas ad pópulum non
credéntem, & contradicéntem.
Si enim justus est qui ex fide vivit,
iníquus est qui non habet fidem.
Quod ergo híc ait, iniútiátem;
perfidiam intéllige. Vidébat ergo
Dóminus in civitáte iniútiátem
& contradicciónem, & extendé-
bat manus suas ad pópulum non
credéntem, & contradicéntem:
& tamen & ipsos expéctans dicé-
bat: Pater, ignósce illis, quia né-
sciunt quid fáciunt.

126 Feria v. in Cœna Domini,
R. Unus ex discipulis meis tradet
me hodie: Væ illi per quem tradar
ego: * Mélius illi erat, si natus non
fuisset. ¶ Qui intingit mecum ma-
num in parōpside, hic me traditū-
rus est in manus peccatórum. Mé-
lius illi erat. **U**nus ex discipulis.

In tertio Nocturno, Antiphona.
Dixi iniquis, Nolite loqui advé-
sus Deum iniquitatem.

Psalmus 74.

Confitébimur tibi Deus: * con-
fitébimur, & invocábimus no-
men tuum.

Narrábimus mirabilia tua: * cùm
accépero tempus, ego justítias ju-
dicábo.

Liquefacta est terra, & omnes qui
hábitant in ea: * ego confirmávi
colúmnas ejus.

Dixi iniquis: Nolite iniquè ágere; *
& delinquéntibus: Nolite exaltáre
cornu:

Nolite extóllere in altum cornu ve-
strum: * nolite loqui advérsus De-
um iniquitatem.

Quia neque ab Oriénte, neque ab
Oc-

ad Matutinum.

f. 27

Occidente, neque à desértis móntibus: * quóniam Deus júdex est.

Hunc humiliat, & hunc exáltat: * quia calix in manu Dómini, vini meri plenus misto.

Et inclinávit ex hoc in hoc: verúm tamen fæx ejus non est exinaníta: * bibent omnes peccatóres terræ.

Ego autem annuntiábo in sæcu-
lum: * cantábo Deo Jacob.

Et ómnia còrnua peccatórum con-
fríngam: * & exaltabúntur còrnua
justi.

Aña. Dixi iníquis, Nolíte loqui ad-
vérsus Deum iniquitátēm.

Aña. Terra trémuit & quiévit, dum
exúrgeret in judício Deus.

Psalmus 75.

Notus in Judæa Deus; * in
Israel magnum nomen ejus.

Et factus est in pace locus ejus: *
& habitatio ejus in Sion.

Ibi confrégit poténtias árcuum, *
scutum, gládium, & bellum.

Illúminans tu mirabiliter à mónti-
bus æternis: * turbáti sunt omnes
insipiéntes corde.

F 4   **D** or-

128 Feria v. in Cœna Domini,

Dormierunt somnum suum : * & nihil invenérunt omnes viri divitiarum in manibus suis.

A b increpatiōne tua Deus Jacob , * dormitaverunt qui ascendérunt equos .

T u terribilis es , & quis resistet tibi ? * ex tunc ira tua .

D e cœlo auditum fecisti judicium : * terra trémuit & quiévit ,

C um exúrgeret in judicium Deus : * ut salvos fäceret omnes manus étos terræ .

Q uóniam cogitatio hóminis confitetur tibi : * & reliquiae cogitationis diem festum agent tibi .

V ovéte & reddite Dómino Deo vestro , * omnes qui in circuitu ejus affértis munera ,

T erribili & ei qui aufert spíritum principum , * terribili apud reges terræ .

A ña. Terra trémuit & quiévit , dum exúrgeret in judicio Deus .

A ña. In die tribulatiōnis meæ D eūm exquisivi manibus meis .

Psal-

Psalmus 76.

Voce mea ad Dóminum clá-
mávi: * voce mea ad Deum,
& inténdit mihi.

In die tribulatiónis meæ Deum
exquisívi , mánibus meis nocte
contra eum : * & non sum de-
céptus.

Rénuit consolári áнима mea : *
memor fui Dei , & delectátus
sum, & exercitátus sum : & defé-
cit spíritus meus.

Anticipavérunt vigílias óculi
mei : * turbátus sum, & non sum
locútus.

Cogitávi dies antíquos : * & an-
nos ætérnos in mente hábui.

Et meditátus sum nocte cum cor-
de meo , * & exercitábar , & sco-
pébam spíritum meum.

Numquid in ætérnum projíciet
Deus: * aut non appónet ut com-
placítior sit adhuc?

Aut in finem misericórdiam suam
abscíndet , * à generatióne in ge-
neratióne?

Aut oblíviscétur miseréri Deus? *

F s aut

130 Feria v. in Cœna Domini,
aut continébit in ira sua misericó-
dias suas?

Et dixi, Nunc cœpi: * hæc mu-
tatio déxteræ Excélsi.

Memor fui óperum Dómini : *
quia memor ero ab initio mirabí-
lium tuórum.

Et meditábor in ómnibus opéri-
bus tuis : * & in adinventionibus
tuis exercébor.

Deus in sancto via tua : quis Deus
magnus sicut Deus noster ? * tu es
Deus, qui facis mirabilia.

Notam fecisti in pópolis virtú-
tem tuam: * redemísti in bráchio
tuo pópulum tuum, filios Jacob &
Joseph.

Vidérunt te aquæ Deus , vidérunt
te aquæ: * & timuérunt, & turbá-
tæ sunt abyssi.

Multitúdo sónitus aquárum : *
vocem dedérunt nubes.

Etenim sagittæ tuæ tránseunt: *
vox tonítrui tui in rota.

Illuxérunt coruscationes tuæ orbi
terræ: * commóta est , & contré-
muit terra:

In

In mari via tua, & sémitæ tuæ in aquis multis: * & vestigia tua non cognoscéntur.

Deduxisti sicut oves pôpulum tuum, * in manu Môysi & Aaron.

Aña. In die tribulatiōnis meæ Deum exquisívi inánibus meis.

V. Exúrge Dñe. **R.** Et júdica cau-
sam meam. **P**ater noster. **secreto.**

De Epistola prima beáti Pauli
Apóstoli ad Corínthios.

Lectio vii. Cap. 12. d

Hoc autem præcipio: non lau-
dans quòd non in mélius, sed
in detérius convenítis. Primùm
quidem conveniéntibus vobis in
Ecclésiam, áudio scissúras esse in-
ter vos, & ex parte credo. Nam
opórtet & hærefes esse, ut & qui
probáti sunt, manifesti fiant in
vobis. Conveniéntibus ergo vo-
bis in unum, jam non est Domí-
nicam cœnam manducáre. Unus-
quisque enim suam coenam præ-
súmerit ad manducándum. Et álius
quidem ésurit, álius autem é-
brius est. Numquid domos non

F 6 ha-

132 Feria v. in Coena Domini,
habétis ad manducándum & bi-
bendum? aut Ecclésiam Dei con-
témnitis, & confunditis eos qui
non habent? Quid dicam vobis?
Laudo vos? in hoc non laudo.

R. Eram quasi agnus ínnocens: du-
ctus sum ad immolándum, & ne-
sciébam: consílium fecérunt ini-
mici mei advérsum me, dicéntes:

* Veníte, mittámus lignum in pa-
nem ejus, & eradámus eum de ter-
ra vivéntium. **V.** Omnes inimíci
mei advérsum me cogitábant ma-
la mihi: verbum iníquum manda-
vérunt advérsum me, dicéntes.
Veníte, mittámus.

Lectio viii.

Ego enim accépi à Dómino
quod & trádidi vobis, quó-
niā Dóminus Jesus, in qua nocte
tradebátur, accépit panem, & grá-
tias agens fregit, & dixit: Accípi-
te, & manducáte, hoc est corpus
meum, quod pro vobis tradétur:
hoc facite in meam commemo-
ratióne. Similiter & cálicem, post-
quam cœnávit, dicens: Hic calix
novum testaméntum est in meo

sán-

sanguine. Hoc facite, quotiescumque bibetis, in meam commemorationem. Quotiescumque enim manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis donec veniat.

R. Una hora non potuistis vigilare mecum, qui exhortabamini mori pro me? * Vel Judam non videtis, quomodo non dormit, sed festinat tradere me Judaeis? ¶ Quid dormitis? surgite, & orate, ne intreratis in temptationem. Vel Judam.

Lectio ix.

ITaque quicumque manducaverit panem hunc, vel biberit calicem Domini indignè, reus erit corporis & sanguinis Domini. Probet autem seipsum homo: & sic de pane illo edat, & de calice bibat. Qui enim manducat & bibit indignè, judicium sibi manducat & bibit, non dijudicans corpus Domini. Ideò inter vos multi infirimi & imbecilles, & dormiunt multi. Quod si nosmet ipsos dijudicarémus, non útique judi-

134 Feria v. in Cœna Domini,
judicarémur. Dum judicámur au-
tem, à Dómino corrípiamur, ut
non cum hoc mundo damnémur.
Itaque fratres mei, cùm convení-
tis ad manducándum, ínvicem
expectáte. Si quis ésurit, domi
mandúceret: ut non in judíciū
conveniátis. Cétera autem, cùm
vénero, dispónam.

R. Seniores populi consilium fecé-
runt, * Ut Jesum dolo tenérent,
& occíderent: cum gládiis & fu-
stibus exiérunt tamquam ad latró-
nem. ¶ Collegérunt Pontífices &
Pharisei concilium. Ut Jesum.
Seniores.

A D L A U D E S,
Aña. Justificeris Dómine in sermó-
nibus tuis, & vincas cùm judicáris.

Psalmus 50.

Miserere mei Deus, * secún-
dum magnam misericór-
diam tuam:
Et secundum multitúdinem misé-
rationum tuárum, * dele iniquitá-
tem meam.

Amplius lava me ab iniquitá-
tem mea;

mea : * & à peccáto meo munda
me.

Quóniam iniquitátem meam ego
cognóscō : * & peccátum meum
contra me est seimper.

Tibi soli peccávi, & malum coram
te feci : * ut justificéris in sermóni-
bus tuis, & vincas cùm judicáris.

Ecce enim in iniquitáibus con-
céptus sum : * & in peccátis con-
cépit me mater mea.

Ecce enim veritátem dilexísti : *
incérta & occulta sapiéntiæ tuæ
manifestásti mihi.

Aspérges me hyssópo , & mundá-
bor: * lavábis me , & super nivem
dealbábor.

Auditui meo dabis gáudium &
lætitiam : * & exultábunt ossa hu-
miliáta .

Avérte fáciem tuam à peccátis
meis: * & omnes iniquitátes me-
as dele.

Cor mundum crea in me Deus: *
& spíritum rectum innova in vi-
scéribus meis.

Ne projícias me à fácie tua: * &
spí-

136 Feria v. in Cœna Domini,
spíritum sanctum tuum ne áuferas
á me.

Redde mihi lætitiam salutáris tui: *
& spíritu principáli confirma me.
Docébo iníquos vias tuas: * & im-
pii ad te converténtur.

Líbera me de sanguinibus Deus ,
Deus salútis meæ : * & exultábit
lingua mea justitiam tuam.

Dómine lábia mea apéries: * & os
meum annuntiábit laudem tuam.

Quóniam si voluisses sacrificium ,
dedísssem útique: * holocáustis non
delectáberis .

Sacrificium Deo spíritus contribu-
látus: * cor contrítum & humiliá-
tum Deus non despícies.

Benignè fac Dómine in bona vo-
luntáte tua Sion : * ut ædificéntur
muri Jerúsalem .

Tunc acceptábis sacrificium justi-
tiæ , oblationes , & holocáusta : *
tunc impónent super altáre tuum
vículos .

Aña. Justificérис Dómine in ser-
móniibus tuis , & vincas cùm judi-
cáris.

Aña.

Aña. Dóminus tamquam ovis ad victimam ductus est , & non apéruit os suum. **P**salmus 89.

Domine refugium factus es nobis , * à generatiōne in generatiōnem .

Priūsq̄am montes fierent , aut formarētur terra & orbis ; * à sāculo & usque in sāculum tu es Deus .

Ne avértas hóminem in humilitátem : * & dixisti : Convertímini filii hóminum .

Quóniam mille anni ante óculos tuos , * tamquam dies hestérna quæ præteriit ;

Et custódia in nocte , * quæ pro nihilo habéntur , eórum anni erunt .

Manè sicut herba tránseat , manè flóreat , & tránseat : * véspera décidat , indúret , & aréscat .

Quia defécimus in ira tua , * & in furóre tuo turbáti sumus .

Posuisti iniquitátes nostras in conspéctu tuo : * sāculum nostrum in illuminatiōne vultus tui .

Quóniam omnes dies nostri defecérunt : * & in ira tua defécimus .

Anni

138 Feria v. in Cœna Domini,

Anni nostri sicut aranea meditabuntur: * dies annorum nostrorum in ipsis, septuaginta anni.

Si autem in potentatibus, octoginta anni: * & amplius eorum, labor & dolor.

Quoniam supervenit mansuetudo, * & corripiemur.

Quis novit potestatem irae tuæ, * & præ timore tuo iram tuam dinumerare?

Dexteram tuam sic notam fac: * & eruditos corde in sapientia.

Convértere Dñe usquequò? * & deprecabilis esto super servos tuos.

Repléti sumus manè misericordia tua: * & exultavimus, & delectati sumus omnibus diébus nostris.

Lætati sumus pro diébus, quibus nos humiliasti; * annis, quibus viderimus mala.

Respice in servos tuos, & in opera tua: * & dirige filios eorum.

Et sit splendor Dómini Dei nostri super nos, & opera manuum nostrarum dirige super nos: * &

opus

opus mánuum nostrárum dírige.
Aña. Dóminus tamquam ovis ad
víctimam ductus est, & non apé-
ruit os suum. **Aña.** Contrítum est
cor meum in médio mei , contre-
muérunt ómnia ossa mea.

Psalmus 62.

Deus Deus meus, * ad te de lucc
vígilo.

Sitívit in te ánima mea , * quám
multiplíciter tibi caro mea.

In terra desérta , & ívia , & in-
aquósa : * sic in sancto appárui ti-
bi , ut vidérem virtútem tuam ,
& glóriam tuam.

Quóniam mélior est misericórdia
tua super vitas : * lábia mea lau-
dábunt te.

Sic benedicam te in vita mea : *
& in nómine tuo levábo manus
meas.

Sicut ádipe & pinguédine repleá-
tur ánima mea : * & lábiis exulta-
tiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui super stratum
meum , in matutínis meditábor
in te : * quia fuísti adjútor meus.

Et

140 Feria v. in Cœna Domini,

Et in velamento alarum tuarum exultabo, adhæsit anima mea post te: * me suscepit dextera tua.

Ipsi vero in vanum quæsierunt animam meam, introibunt in inferiora terræ: * tradentur in manus gladii, partes vulpium erunt.

Rex vero lætabitur in Deo, laudabuntur omnes qui jurant in eo: * quia obstructum est os loquentium iniqua. Psalmus 66.

Deus misereatur nostri, & benedicat nobis: * illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Uit cognoscamus in terra viam tuam, * in omnibus Gentibus salutare tuum.

Confiteantur tibi populi Deus: * confiteantur tibi populi omnes.

Lætentur & exultent Gentes: * quoniam iudicas populos in æquitate, & Gentes in terra dirigis.

Confiteantur tibi populi Deus: confiteantur tibi populi omnes: * terra dedit fructum suum.

Benedicat nos Deus, Deus noster,

ad Laudes.

141

ster, benedícat nos Deus: * & mé-
tuant eum omnes fines terræ.

Aña. Contrítum est cor meum in
médio mei, contremuérunt ómnia
ossa mea. **Aña.** Exhortátus es in
virtúte tua, & in refectióne sancta
tua Dómine.

Canticum Moysi. Exodi 15.

Cantémus Dómino : gloriósè
enim magnificáta est, * equum
& ascensórem dejécit in mare.

Fortitúdo mea & laus mea Dó-
minus, * & factus est mihi in
salútem.

Iste Deus meus, & glorificábo
eum: * Deus patris mei, & exal-
tábo eum.

Dóminus quasi vir pugnátor, om-
nípotens nomen ejus. * Currus
Pharaónis, & exércitum ejus pro-
jécit in mare:

Elécti príncipes ejus submérssi sunt
in Mari rubro. * Abyssi operuérunt
eos, descendérunt in profundum
quasi lapis.

Déxtera tua Dómine magnificá-
ta est in fortitúdine: déxtera tua,
Dó-

142 Feria v. in Cœna Domini,

Dómine, percússit inimicum. * Et
in multitúdine gloriæ tuæ deposui-
sti adversários tuos:

Misisti iram tuam, quæ devorá-
vit eos sicut stípulam. * Et in
spíritu furoris tui congregátæ sunt
aquæ.

Stetit unda fluens, * congregátæ
sunt abyssi in médiō mari.

Dixit inimicus: Pérsequar & com-
prehéndam; * dívidam spolia, im-
plébitur ánima mea:

Evaginábo gládium meum, * in-
terficiet eos manus mea.

Flavit spíritus tuus, & opéruit eos
mare: * subméri si sunt quasi plum-
bum in aquis veheméntibus.

Quis símilis tui in fórtibus Dómi-
ne? * quis símilis tui, magníficus in
sanctitáte, terribilis atque laudábi-
lis, faciens mirabilia?

Extendisti manum tuam, & de-
vorávit eos terra. * Dux fuisti in
misericórdia tua pópulo quem re-
demisti:

Et portásti eum in fortitúdine tua, *
ad habitáculum sanctum tuum.

Ascen-

Ascendérunt pópuli, & iráti sunt: *
dolóres obtinuérunt habitátóres Phi-
listiim.

Tunc conturbáti sunt príncipes
Edom, robústos Moab obtínuit tre-
mor: * obriguérunt omnes habita-
tóres Chánaan.

Irruat super eos formido & pa-
vor, * in magnitúdine bráchii tui:
Fiant immóbiles quasi lapis, donec
pertránseat pópulus tuus Dómi-
ne; * donec pertránseat pópulus
tuus iste, quem possedísti.

Introdúces eos, & plantábis in
monte hæreditátis tuæ, * firmíssi-
mo habitáculo tuo quod operátus
es Dómine:

Sanctuárium tuum Dómine,
quod firmavérunt manus tuæ: *
Dóminus regnábit in æténum &
ultrà.

Ingréssus est enim eques Phárao
cum cùrribus & equítibus ejus in
mare: * & redúxit super eos Dó-
minus aquas maris:

Fílli autem Israel ambulavérunt
per siccum * in médio ejus.

Aña.

144 Feria v. in Cœna Domini,

Aña. Exhortatus es in virtute tua,
& in refectione sancta tua Dómini-
ne. **Aña.** Oblatus est quia ipse vó-
luit, & peccata nostra ipse portavit.

Psalmus 148.

Laudáte Dóminum de cœlis: *
laudáte eum in excélsis.

Laudáte eum omnes Angeli e-
jus: * laudáte eum omnes virtu-
tes ejus.

Laudáte eum sol & luna: * laudá-
te eum omnes stellæ & lumen.

Laudáte eum cœli cœlorum: * &
aquæ omnes quæ super cœlos sunt,
laudent nomen Dómini.

Quia ipse dixit, & facta sunt: * ip-
se mandavit, & créata sunt.

Státuit ea in ætérnum, & in sœcu-
lum sœculi: * præcéptum pósuit,
& non præteribit.

Laudáte Dóminum de terra: *
dracónes, & omnes abyssi:

Ignis, grando, nix, glácies spíri-
tus procellárum: * quæ faciunt
verbum ejus:

Montes, & omnes colles: * ligna
fructifera, & omnes cedri:

Bé-

ad Laudes.

145

Bestiæ , & univérsa pécora : * ser-
péntes, & volucres pennátæ :

Reges terræ , & omnes popu-
li : * príncipes , & omnes júdi-
ces terræ :

Júvenes & vírgines , senes cum
junioribus laudent nomen Dómi-
ni : * quia exaltatum est nomen
ejus solitus .

Confessio ejus super cœlum &
terram : * & exaltavit córnū pô-
puli sui .

Hymnus ómnibus sanctis ejus : *
filiis Israel , pôpulo appropinquán-
ti sibi .

Psalmus 149.

Cantáte Dómino cáanticum no-
vum : * laus ejus in Ecclésia
sanctórum .

Lætetur Israel in eo , qui fecit
eum : * & filii Sion exultent in re-
ge suo .

Laudent nomen ejus in choro : *
in tympano & psaltério psal-
lant ei .

Quia beneplácitum est Dómino
in pôpulo suo : * & exaltabit man-
suétos in salútem .

Off. Hebd. S.

G

Exul-

146 Feria v. in Cœna Domini ,
Exultábunt Sancti in glória : * læta-
búntur in cubilibus suis .
Exaltationes Dei in gütture eó-
rum : * & gládii ancípites in ma-
nibus eórum :
Ad faciéndam vindictam in na-
tionibus , * increpatíones in pó-
pulis :
Ad alligándos reges eórum in com-
pédibus : * & nóbiles eórum in má-
nicis férreis .
Ut fácient in eis judícium con-
scriptum : * glória hæc est ómni-
bus sanctis ejus . **Psalmus 150.**
LAudáte Dóminum in sanctis
ejus : * laudáte eum in firmá-
ménto virtútis ejus .
LAudate eum in virtútibus ejus : *
laudáte eum secúndūm multitúdi-
nem magnitúdinis ejus .
LAudáte eum in sono tubæ : * lau-
dáte eum in psaltério , & cíthara .
LAudáte eum in tympano , &
choro : * laudáte eum in chordis ,
& órgano .
LAudáte eum in cymbalis bene-
sonántibus : * laudáte eum in
cym-

ad Laudes.

147

cymbalis jubilationis: * omnis spí-
ritus laudet Dóminum.

Aña. Oblátus est quia ipse voluit,
& peccáta nostra ipse portávit.

Capitulum & Hymnus non di-
cuntur. **V.** Homo pacis meæ , in
quo sperávi. **R.** Qui edébat panes
meos , ampliávit adversum me sup-
plantationem.

Ad Benedictus , Antiphona.

Tráditor autem dedit eis signum ,
dicens : Quem osculátus fuero ,
ipse est , tenéte eum.

Canticum Zachariæ. **L**ucæ i. g

Benedictus Dóminus Deus Is-
rael : * quia visitávit , & fecit
redemptionem plebis suæ :

Et eréxit cornu salútis nobis , * in
domo David púeri sui .

Sicut locútus est per os sanctó-
rum , * qui à sæculo sunt , prophe-
tárum ejus .

Salútem ex inimícis nostris , * & de
manu ómnium , qui odérunt nos :

Ad faciéndam misericórdiam cum
pátribus nostris: * & memorári te-
táménti sui sancti .

G 2

Jus-

148 Feria v. in Cœna Domini,
Jusjurandum , quod juravit ad
Abraham patrem nostrum , * da-
tūrum se nobis:

Ut sine timore de manu inimicō-
rum nostrorum liberati , * serviā-
mus illi;

In sanctitāte & justitia coram ip-
so , * omnibus diébus nostris.

Et tu puer , Prophéta Altissimi vo-
cáberis : * præibis enim ante fā-
ciem Dómini parare vias ejus:

Ad dandam sc̄ientiam salutis ple-
bi ejus , * in remissionem peccatō-
rum eorum.

Per víscera misericordiæ Dei no-
stri : * in quibus visitavit nos ,
óriens ex alto.

Illuminare his , qui in tenebris , &
in umbra mortis sedent : * ad diri-
gēndos pedes nostros in viam pacis.

Aña. Tráditor autem dedit eis si-
gnum , dicens : Quem osculátus
fúero , ipse est , tenete eum .

Interim cùm dicitur Canticum
Benedictus , extinetis priùs omni-
bus candelis in candelabro trian-
gulari , præter unam quæ posita est
in

in summitate candelabri , extin-
guuntur paulatim sex candele pos-
sitæ à principio supra Altare , ita ut
in ultimo versu extinguatur ulti-
ma candela : similiter extinguin-
tur lampades & luminaria per Ec-
clesiam . Cùm repetitur Aña , Trá-
ditor , accipitur suprema candela
ex candelabro , & absconditur sub
Altari in cornu Epistolæ . Repeti-
ta Antiphona post Benedictus ,
dicitur **¶** Christus factus est pro
nobis obédiens usque ad mortem .

Secunda nocte additur , Mortem
autem crucis . Tertia nocte addi-
tur , Propter quod & Deus exaltá-
vit illum , & dedit illi nomen ,
quod est super omne nomen .

Et sic dicitur etiā per omnes
Horas diei .

Cùm incipitur **¶** Christus factus
est , omnes genuflectunt ; & eo
finito dicitur Pater noster . totum
sub silentio . Postea Psalmus .
Miserere mei. 134 aliquantulum
altius ; quo finito sine Oremus di-
citur simili voce ,

150 Feria v. in Cœna Domini,
Oratio.

REspice, quæsumus Dómine,
super hanc famíliam tuam,
pro qua Dóminus noster Jesus
Christus non dubitávit mánibus
tradi nocéntium, & crucis subíre
torméntum. sed Qui tecum. dici-
tur sub silentio.

Finita Oratione fit fragor & stre-
pitus aliquantulùm : mox profer-
tur candela accensa de sub Altari,
& omnes surgunt, & cum silentio
discedunt.

A D P R I M A M.

Dictis secretò, Pater noster. Ave
María. & Credo. absolutè inchoa-
tur à Psalmis confuetis, qui sunt
in Festis. Psalmus 53.

Deus in nómine tuo salvum
me fac: * & in virtúte tua
júdica me.

Deus exáudi oratióneim meam : *
áuribus pércipe verba oris mei.

Quóniam aliéni insurrexérunt ad-
versum me, & fortes quæsiérunt
ánimam meam: * & non proposu-
runt Deum ante conspéctum suum.

Ecce

ad Primani.

151

Ecce enim Deus adjuvat me: * &
Dñs suscéptor est ánimæ meæ.

Avérte mala inimicis meis: * &
in veritáte tua dispérde illos.

Voluntáriè sacrificábo tibi , * &
confitébor nómini tuo Dómine ,
quóniam bonum est:

Quóniam ex omni tribulatióne
eripuísti me: * & super inimicos
meos despéxit óculus meus.

Psalmus 118.

Béati immaculáti in via : * qui
ámbulant in lege Dómini.

Béati qui scrutántur testimónia e-
jus: * in toto corde exquirunt eum.

Non enim qui operántur iniquitá-
tem, * in viis ejus ambulavérunt .

Tu mandásti * mandáta tua custo-
diri nimis.

Utinam dirigántur viæ meæ , * ad
custodiéndas justificatiónes tuas .

Tunc non confundar , * cùm
perspéxero in ómnibus mandátis
tuis.

Confítébor tibi in directiōne cor-
dis : * in eo quòd dídici judícia ju-
stitiæ tuæ .

152. Feria v. in Coena Domini,

Justificationes tuas custódiam : *
non me derelinquas usquequáque.
In quo córrigit adolescéntior viam
fúam ? * in custodiéndo sermónes
tuos.

In toto corde meo exquisívi te : *
ne repéllas me à mandátis tuis.

In corde meo abscondi elóquia
tua : * ut non peccem tibi.

Benedictus es Dómine : * doce me
justificatiónes tuas.

In lábiis meis , * pronuntiávi óm-
nia iudícia oris tui.

In via testimoniórum tuórum de-
lectátus sum , * sicut in ómnibus
divítiiis.

In mandátis tuis exercébor : * &
considerábo vias tuas.

In justificatióibus tuis meditá-
bor : * non oblíviscar sermónes tuos.

Retribue servo tuo , vivífica
me : * & custódiam sermónes
tuos.

Revéla óculos meos : * & conside-
rábo mirabilia de lege tua.

Incola ego sum in terra : * non
abscondas à me mandáta tua.

Con-

Concupívit ánimá mea desideráre justificatiónes tuas , * in omni témporte.

Increpásti supérbos : * maledícti qui declínant à mandátis tuis.

Aufer à me opprórium & contémptum : * quia testimónia tua exquisívi.

Etenim sedérunt príncipes , & ad-vérsu me loquebántur : * servus autem tuus exercebátur in justifi-catióibus tuis.

Nam & testimónia tua meditátio mea est : * & consílium meum ju-stificatiónes tuæ.

Adhæsit paviménto ánimá mea : * vivífica me secúndùm verbū tuum.

Vias meas enuntiávi , & exau-dísti me ; * doce me justificatiónes tuas.

Viam justificatiónum tuárum ín-strue me : * & exercébor in mira-bilibus tuis.

Dormítavit ánimá mea præ tæ-dio : * confirma me in verbis tuis.

Viam iniquitátis ámove à me : * & de lege tua miserére mei.

G 5   **V**iam

154 Feria v. in Cœna Domini,

V iam veritatis elegi : * judicia tua
non sum oblitus.

A dhæsi testimoniis tuis Dómine : *
noli me confundere.

V iam mandatorum tuorum cu-
cúrri, * cùm dilatásti cor meum.

Deinde dicitur flexis genibus

¶ Christus factus est pro nobis
obediens usque ad mortem . &
dicitur secretò , Pater noster
Postea Psal. M iserére . 134. aliquan-
tulum altius ; quo finito fine Ore-
mus dicitur simili voce , Oratio .

R Espice , quæsumus Dómine ,
super hanc familiam tuam ,
pro qua Dóminus noster Iesús
Christus non dubitavit manib[us]
tradi nocentium , & crucis subire
tormentum . sed Qui tecum . di-
citur sub silentio .

In hoc triduo non annuntiatur
aliquid de Martyrologio , nec di-
citur Pretiosa .

F A D T E R T I A M .
Dictis secretò , Pater noster . Ave
María . absolute inchoatur à Psal-
mis consuetis .

Psal-

Legem pone mihi Dñe viam
justificationum tuárum : *
& exquiram eam semper.

Da mihi intelléctum, & scrutábor
legem tuam : * & custódiam illam
in toto corde meo.

Deduc me in sémitam mandató-
rum tuórum : * quia ipsam volui.

Inclína cor meum in testimónia
tua, * & non in avaritiam.

Avérte óculos meos ne videant
vanitátem : * in via tua vivífica
me.

Státue servo tuo eloquium tuum, *
in timóre tuo.

Amputa opprobrium meum, quod
suspicátus sum : * quia judícia tua
jucunda.

Ecce concupívi mandáta tua: * in
æquitáte tua vivífica me.

Et véniat super me misericórdia
tua Dómine : * salutáre tuum se-
cundùm eloquium tuum.

Et respondébo exprobrántibus mi-
hi verbum : * quia sperávi in ser-
móníbus tuis.

G 6   Et

156 Feria v. in Cœna Domini,

Et ne áuferas de ore meo verbum
veritatis usquequaque : * quia in
iudiciis tuis supersperávi.

Et custódiam legem tuam semper, *
in sæculum, & in sæculum sæculi.

Et ambulábam in latitúdine : *
quia mandáta tua exquisívi.

Et loquébar in testimóniis tuis in
conspéctu regum : * & non con-
fundébar.

Et meditábar in mandátis tuis, *
quæ diléxi.

Et levávi manus meas ad mandáta
tua, quæ diléxi: * & exercébar in
justificatióibus tuis.

MEmor esto verbi tui servo
tuo, * in quo mihi spem
dedísti.

Hæc me consoláta est in humili-
tate mea : * quia elóquium tuum
vivificávit me.

Supérbi iníquè agébant usquequá-
que : * à lege autem tua non de-
clinávi.

Memor fui judiciórum tuórum
à sæculo Dómine : * & consolátus
sum.

Defe-

Defectio tenuit me, * pro peccatoribus derelinquentibus legem tuam.

Cantabiles mihi erant justificaciones tuæ, * in loco peregrinatiónis meæ.

Memor fui nocte nōminis tui Dómine: * & custodívi legem tuam.

Hæc facta est mihi: * quia justificaciones tuas exquisivi.

Pórtio mea Dómine, * dixi custodire legem tuam.

Deprécatus sum faciem tuam in toto corde meo: * miserére mei secundùm elóquium tuum.

Cogitávi vias meas: * & converte pedes meos in testimónia tua.

Parátus sum, & non sum turbatus: * ut custódiam mandáta tua.

Funes peccatórum circumpléxi sunt me: * & legem tuam non sum oblítus.

Média nocte surgébam ad confitendum tibi, * super judicia justificatiónis tuæ.

Pár-

158 Feria v. in Cœria Domini,

Párticeps ego sum ómnium timéntium te, * & custodiéntium mandáta tua.

Misericórdia tua Dómine plena est terra: * justificatiónes tuas doce me.

Bonitátem secísti cum servo tuo Dómine, * secúndùm verbum tuum.

Bonitátem, & disciplinam, & sciéntiam doce me: * quia mandátis tuis crédidi.

Priúsq[ue] humiliárer ego delíqui: * proptéreà eloquium tuum custodívi.

Bonus es tu: * & in bonitáte tua doce me justificatiónes tuas.

Multiplicáta est super me iniquitas superbórum: * ego autem in toto corde meo scrutábor mandáta tua.

Coagulátum est sicut lac cor eorum: * ego verò legem tuam meditátus sum.

Bonum mihi quia humiliásti me: * ut discam justificatiónes tuas.

Bonum mihi lex oris tui, * super millia auri & argénti.

Ma-

ad Tertiam.

159

Manus tuæ fecérunt me, & plasma-
vérunt me: * da mihi intellectum,
& discam mandáta tua.

Qui timent te, vidébunt me, & læ-
tabúntur: * quia in verba tua su-
persperávi.

Cognóvi Dómine quia æquitas ju-
dicia tua: * & in veritáte tua humiliásti me.

Fiat misericórdia tua ut consolétur
me, * secúndūm eloquium tuum
servo tuo.

Véniant mihi miserationes tuæ, &
vivam: * quia lex tua meditatio
mea est.

Confundántur supérbi, quia in-
jüstè iniquitátem fecérunt in me: *
ego autem exercébor in mandatis
tuis.

Convertántur mihi timéntes te: *
& qui novérunt testimónia tua.

Fiat cor meum immaculátum in
justificatióibus tuis, * ut non
confundar.

Deinde dicitur **flexis genibus**
¶ Christus factus est pro nobis
obédiens usque ad mortem. **&**
dici-

160 Feria v. in Cœna Domini,
dicitur secretò , Pater noster ,
Postea Psal. Misericorde . 134. aliquan-
tulum altius ; quo finito fine Ore-
mus dicitur simili voce , Oratio.

REspice , quæsumus Dómine ,
super hanc famíliam tuam ,
pro qua Dóminus noster Jesus
Christus non dubitávit mánibus
tradi nocéntium , & crucis subíre
tormentum . sed Qui tecum . di-
citur sub silentio .

A D S E X T A M.

Dicitis secretò , Pater noster .
Ave María . absolutè inchoatur
à Psalmis consuetis . Psalmus .

Defecit in salutáre tuum áni-
ma mea : * & in verbum
tuum supersperávi .

Defecérunt óculi mei in elóquium
tuum , * dicéntes : Quando conso-
láberis me ?

Quia factus sum sicut uter in pruí-
na : * justificatiōnes tuas non sum
oblítus .

Quot sunt dies servi tui : * quan-
do facies de persequéntibus me ju-
dícum ?

Nar-

Narravérunt mihi iníqui fabula-tiones: * sed non ut lex tua.

Omnia mandáta tua véritas : * iníquè persecúti sunt me , ádju-va me.

Paulò minùs consummavérunt me in terra: * ego autem non derelíqui mandáta tua.

Secundùm misericórdiam tuam vi-vifica me : * & custódiam testimónia oris tui.

In æténum Dómine , * verbum tuum pémanet in cœlo.

In generatióne & generatióne véritas tua : * fundásti terram , & pémanet.

Ordinatióne tua persevérat dies : * quóniam ómnia serviunt tibi.

Nisi quòd lex tua meditatió mea est: * tunc fortè periissém in humiliatiá mea.

In æténum non oblíviscar justifi-catiónes tuas : * quia in ipsis vivifi-cásti me.

Tuus sum ego , salvum me fac : * quóniam justificatiónes tuas ex-quisiví.

Me

162 Feria v. in Cœna Domini,

Me expectavérunt peccatóres ut
pérderent me : * testimónia tua
intelléxi.

Omnis consummatiōnis vidi fi-
nem : * latum mandátum tuum
nimis.

Quómodo diléxi legem tuam
Dómine ? * tota die meditá-
tio mea est.

Super inimícos meos prudéntem
me fecísti mandáto tuo : * quia in
æténum mihi est.

Super omnes docéntes me intellé-
xi : * quia testimónia tua meditá-
tio mea est.

Super senes intelléxi : * quia man-
dáta tua quæsívi.

Ab omni via mala prohíbui pedes
meos : * ut custódiam verba tua.

A judíciis tuis non declinávi : *
quia tu legem posuísti mihi.

Quàm dulcia fáucibus meis eló-
quia tua , * super mel ori meo !

A mandátis tuis intelléxi : * proptér-
ea odívi omnem viam iniquitatis.

Lucérna pédibus meis verbum
tuum : * & lumen sémitis meis.

Jurá-

Jurávi, & státui * custodíre iudícia justitiæ tuæ.

Humiliátus sum usquequáque Dómine: * vivífica me secundùm verbum tuum.

Voluntária oris mei beneplácita fac Dómine: * & iudícia tua doce me.

Anima mea in mánibus meis semper: * & legē tuam non sum oblítus.

Posuérunt peccatóres láqueum mihi: * & de mandátis tuis non errávi.

Hæreditáte acquisívi testimónia tua in ætérnum: * quia exultátio cordis mei sunt.

Inclinávi cor meum ad faciéndas iustificatiónes tuas in ætérnum, * propter retributióne.

JNíquos ódio hábui: * & legem tuam diléxi.

Adjútor & suscéptor meus es tu: * & in verbum tuum supersperávi.

Declináte à me maligni: * & scrútabor mandáta Dei mei.

Súscipe me secundùm eloquium tuum, & vivam: * & non confundas me ab expectatióne mea.

Adju-

164 Feria v. in Cœna Domini,

Adjuva me, & salvus ero: * & meditabor in justificatiōibus tuis semper.

Sprevīsti omnes discedēntes à judiciis tuis? * quia injūsta cogitatio eorum.

Praevaricántes reputávi omnes peccatores terræ: * ídeò diléxi testimónia tua.

Confige timóre tuo carnes meas: * à judiciis enim tuis tímui.

Feci judícum & justítiam: * non tradas me calumniántibus me.

Súscipe servum tuum in bonum: * non calumniéntur me supérbi.

Oculi mei defecérunt in salutáre tuum, * & in clóquium justitiæ tuæ.

Fac cum servo tuo secúndūm misericórdiam tuam: * & justificatiōnes tuas doce me.

Servus tuus sum ego: da mihi intellectum, ut sciam testimónia tua.

Teimpus faciéndi Dómine: * dissipaverunt legem tuam.

Ideò diléxi mandáta tua, * super aurum & topázion.

Pro-

Propterea ad omnia mandata tua
dirigébar : * omnem viam ini-
quam ódio hábui.

Deinde dicitur flexis genibus
¶ Christus factus est pro nobis
obédiens usque ad mortem. &
dicitur secretō , Pater noster .

Postea Psal. Misericordia. aliquan-
tulum altius ; quo finito sine Ore-
mus dicitur simili voce , Oratio .

REspice , quæsumus Dómine ,
super hanc famíliam tuam ,
pro qua Dóminus noster Jesus
Christus non dubitávit mánibus
tradi nocéntium , & crucis subire
torméntum. sed Qui tecum . di-
citur sub silentio .

A D N O N A M.

Dictis secretō , Pater noster ,
Ave María . absoluē inchoatur
à Psalmis consuetis . Psalmus .

Mirabilia testimónia tua : *
ídeò scrutáta est ea áni-
ma mea .

Declaratio sermónum tuorum il-
luminat : * & intelléctum dat pár-
vulis .

Os

166 Feria v. in Cœna Domini ,

Os meum apérui , & attráxi spíritum : * quia mandáta tua desiderábam.

Aspice in me , & miserére mei , * secundùm judícium diligéntium no-men tuum .

Gressus meos dírige secúndùm eló-quium tuum : * & non dominétur mei omnis injustítia .

Rédime me à calúmniis hómini-num : * ut custódiam mandáta tua .

Fáciem tuam illumina super ser-vum tuum : * & doce me justifica-tiones tuas .

Exitus aquárum deduxérunt óculi mei : * quia non custodiérunt le-gem tuam .

Justus es Dómine : * & rectum ju-dícium tuum .

Mandásti justítiam testimónia tua : * & veritátem tuam nimis .

Tabéscere me fecit zelus ímeus : * quia oblíti sunt verba tua inimíci mei .

Ignitum elóquium tuum vehemén-ter : * servus tuus diléxit illud .

Adolescéntulus sum ego , & con-tém-

témptus : * justificónes tuas non sum oblítus.

Iustitia tua , justitia in ætérnum : * & lex tua véritas.

Tribulatio & angústia invenérunt me : * mandáta tua meditátio mea est.

Aequitas testimónia tua in ætérnum : * intelléctum da mihi , & vivam.

Clamávi in toto corde meo , exaudi me Dómine : * justificónes tuas requíram.

Clamávi ad te , salvum me fac : * ut custódiam mandáta tua.

Prævéní in maturitatē , & clamáyi : * quia in verba tua superspérávi.

Prævenérunt óculi mei ad te dilúculo : * ut meditárer eloquia tua.

Vocem meam audi secundūm misericórdiam tuam Dómine : * & secundūm judícium tuum vívífa me.

Appropinquavérunt persequéntes me iniquitati , * à lege autem tua longè facti sunt.

Pro-

168 Feria v. in Cœna Domini ,

P ropè es tu Dómine : * & omnes
viæ tuæ véritas .

I nítio cognóvi de testimóniis tuis : *
quia in ætérnum fundásti ea .

V ide humilitátem meam , & éripe
me : * quia legem tuam non sum
oblitus .

J údica judícum meum , & rédi-
me me : * propter elóquium tuum
vivífica me .

L ongè à peccatóribus salus : *
quia justificáções tuas non ex-
quisíerunt .

M isericórdia tuæ multæ Dómi-
ne : * secúndùm judícum tuum
vivífica me .

M ulti qui persequúntur me , &
tríbulant me : * à testimóniis tuis
non declinávi .

V idi prævaricántes , & tabescébam : *
quia elóquia tua non custodiérunt .

V ide quóniam mandáta tua diléxi
Dómine : * in misericórdia tua vi-
vífica me .

P rincipiūm verbórum tuórum vé-
ritas : * in ætérnum ómnia judicia
justitiæ tuæ .

Prín-

Principes persecuti sunt me gratiis: * & à verbis tuis formidavit cor meum.

Lætabor ego super elóquia tua: * sicut qui invénit spólia multa.

Iniquitátem ódio hábui, & abominátus sum: * legem autem tuam diléxi.

Sépties in die laudem dixi tibi, * super judícia justitiæ tuæ.

Pax multa diligéntibus legem tuam: * & non est illis scándalum.

Expectábam salutare tuum Dómine: * & mandata tua diléxi.

Custodívit ánima mea testimónia tua: * & diléxit ea veheménter.

Servávi mandata tua, & testimónia tua: * quia omnes viæ meæ in conspéctu tuo.

Appropínquet deprecatio mea in conspéctu tuo Dómine: * juxta elóquium tuum da mihi intelléctum.

Intret postulatio mea in conspéctu tuo: * secundùm elóquium tuum éripe me.

Eructabunt lábia mea hymnum, * cùm docúeris me justificáções tuas.

Off. Hebd. S.

H

Pro-

170 Feria v. in Cœna Domini,

Pronuntiabit lingua mea eloquium tuum : * quia omnia mandata tua æquitas.

Fiat manus tua , ut salvet me : * quoniam mandata tua elegi.

Concupivi salutare tuum , Domine : * & lex tua meditatio mea est.

Vivet anima mea , & laudabit te : * & iudicia tua adjuyabunt me.

Erravi , sicut ovis quæ perevit : * quare servum tuum , quia mandata tua non sum oblitus.

Deinde dicitur flexis genibus
¶ Christus factus est pro nobis
obediens usque ad mortem . &
dicitur secretò , Pater noster .
Postea Psalmus . Miserere . 134.
aliquantulum altius ; quo finito ,
sine Oremus dicitur simili voce ,
Oratio .

R Espice , quæsumus Domine ,
super hanc familiam tuam ,
pro qua Dominus noster Jesus
Christus non dubitavit manibus
trandi nocentium , & crucis subire
tormentum . sed Qui tecum . di-
citur sub silentio .

AD

A D M I S S A M.

Statio ad sanctum Joannem in Laterano.

Introitus.

Gal.6.

Nos autem gloriari oportet in Cruce Domini nostri Jesu Christi : in quo est salus , vita , & resurrectio nostra : per quem salvati & liberati sumus.

Psalmus 66. Deus misereatur nostri, & benedicat nobis : illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri. **N**os autem.

Dicitur Glòria in excélsis . & tunc pulsantur campanæ , & deinceps non amplius usque ad Sabbatum sanctum.

Glòria in excélsis Deo. Et in terra pax hominibus bonæ voluntatis. **L**audamus te . **B**enedicimus te. **A**doramus te. **G**lorificamus te. **G**ratias agimus tibi propter magnam gloriam tuam. **D**omine Deus Rex cœlestis , Deus Pater omnipotens . **D**omine Fili unigenite Jesu Christe. **D**omine Deus , agnus Dei, Filius Patris . **Q**ui tollis peccata mundi ,

H 2 mi-

172 Feria v. in Cœna Domini,
miserere nobis. Qui tollis peccá-
ta mundi, suscipe deprecatio-
nem nostram. Qui sedes ad dexteram Patris, miserere nobis.
Quóniam tu solus sanctus. Tu so-
lus Dóminus. Tu solus altíssimus,
Jesu Christe. Cum sancto Spíritu
in glória Dei Patris, Amen.

Oratio.

Deus, à quo & Judas reatus
sui pœnam, & confessiónis
suæ latro præmium sumpsit: con-
céde nobis tuæ propitiatiónis effe-
ctum: ut, sicut in passióne sua Je-
sus Christus Dóminus noster di-
versa utrísque intulit stipéndia me-
ritórum; ita nobis, ablato vetustá-
tis errore, resurrectionis suæ grá-
tiam largiatur. Qui tecum vivit &
regnat.

Et hæc Oratio tantum dicitur.
Lectio Epistolæ beati Pauli Apó-
stoli ad Corínthios.

i. Cor. 11. d

Fratres, Conveniéntibus vo-
bis in unum, jam non est Do-
mínicam cœnam manducáre.
Unus.

Unusquisque enim suam cœnam
præsumit ad manducandum . Et
álius quidem ésurit , álius autem
ébrius est. Numquid domos non
habétis ad manducandum & bi-
bendum ? aut Ecclésiam Dei con-
témnitis , & confunditis eos , qui
non habent ? Quid dicam vobis ?
Laudo vos? in hoc non laudo. Ego
enim accépi à Dómino quod &
trádidi vobis , quóniam Dóminus
Jesús in qua nocte tradebátur , ac-
cépit panem , & grátias agens fre-
git , & dixit : Accípite , & mandu-
cáte: hoc est corpus meum , quod
pro vobis tradétur : hoc fácite in
meam commémoratióne . Simí-
liter & cálicem , postquam cœná-
vit , dicens: Hic calix novum testa-
mémentum est in meo sanguine. Hoc
fácite , quotiescúmque bibétis , in
meam commémoratióne . Quo-
tiescúmque enim manducábitis
panem hunc , & cálicem bibé-
tis , mortem Dómini annuntiábi-
tis donec véniat . Itaque quicúm-
que manducáverit panem hunc ,

H 3 vel

174 Feria v. in Cœna Domini,
vel biberit cálicem Dómini indi-
gnè, reus erit cóporis & sanguinis
Dómini. Probet autem seipsum
homo: & sic de pane illo edat, &
de cálice bibat. Qui enim mandú-
cat & bibat indignè, judícum sibi
mandúcat & bibit: non dijúdicans
corpus Dómini. Ideò inter vos
multi infirmi & imbecilles, & dór-
miunt multi. Quòd si nosmetípsos
dijudicarémus, non útique judica-
rémur. Dum judicámur autem,
à Dómino corrípimur, ut non cum
hoc mundo damnémur.

Graduale. Phil. 2. Christus factus est
pro nobis obédiens usque ad mor-
tem, mortem autem crucis.

X. Propter quod & Deus exaltávit
illum, & dedit illi nomen, quod
est super omne nomen.

Sequentia sancti Euangélii
secundum Joánnem.

Cap. 13.

Ante diem festum Paschæ,
sciens Jesus quia venit hora
eius ut tránseat ex hoc mundo ad
Patrem: cùm dilexisset suos, qui
erant

erant in mundo in finem dilexit eos. Et cœna facta, cùm diabolus jam mississet in cor ut tráderet eum Judas Simónis Iscariótæ : sciens quia ómnia dedit ei Pater in manus, & quia à Deo exivit, & ad Deum vadit : surgit à cœna, & ponit vestiménta sua: & cùm accepisset línteum , præcínxit se. Deinde mittit aquam in pelvum , & coepit lavare pedes discipulórum ; & extérgere línteo , quo erat præcínctus . Venit ergo ad Simónem Petrum . Et dicit ei Petrus : Dómine , tu mihi lavas pedes ? Respóndit Jesus , & dixit ei : Quod ego facio, tu nescis modò, scies autem póstea. Dicit ei Petrus : Non lavábis mihi pedes in ætérnum . Respóndit ei Jesus : Si non lávero te, non habébis partem mecum . Dicit ei Simon Petrus : Dómine, non tantū pedes meos , sed & manus , & caput. Dicit ei Jesus : Qui lotus est , non índiget nisi ut pedes lavet , sed est mundus totus . Et vos mundi estis , sed non omnes.

176 Feria v. in Cœna Domini,

Sciébat enim quisnam esset qui tráderet eum : proptéreà dixit : Non estis mundi omnes. Postquam ergo lavit pedes eórum , & accépit vestiménta sua , cùm recubuisset íterùm , dixit eis : Scitis quid fécerim vobis ? Vos vocátis me Magíster , & Dómine : & benè dícitis : Sum étenim . Si ergo ego lavi pedes vestros , Dóminus , & Magíster : & vos debétis alter altérius laváre pedes. Exémplum enim dedi vobis , ut quemádmodum ego feci vobis , ita & vos faciátis.

Credo in unum Deum , Patrem omnipoténtem , factórem cœli & terræ, visibilium ómnium , & invisibilium. **E**t in unum Dóminum Jesum Christum , Fílium Dei unigénitum. **E**t ex Patre natum ante ómnia sæcula. **D**eum de Deo , lumen de lúmine , Deum verum de Deo vero. **G**énitum , non factum , consubstantialem Patri : per quem ómnia facta sunt . **Q**ui propter nos hómines , & propter nostram salútem descéndit de

de cœlis . (**H**ic genuflectitur)
Et incarnatus est de Spíritu sancto
ex María vírgine : Et homo factus
est . **C**rucifixus etiam pro nobis :
sub Póntio Piláto passus , & sepúl-
tus est . **E**t resurrexit tértia die , se-
cundum Scripturas . **E**t ascéndit
in cœlum : sedet ad déxteram Pa-
tris . **E**t íterū venturus est cum
glória , judicare vivos & mórtuos :
cujus regni non erit finis . **E**t in
Spíritum sanctum , Dóminum &
vivificántem : qui ex Patre Filió-
que procédit . **Q**ui cum Patre &
Filio simul adorátur , & conglori-
ficátur : qui locútus est per Pro-
phétas . **E**t unam sanctam Cathó-
licam & Apostólicam Ecclésiam .
Confiteor unum baptísma in re-
missiónem peccatórum : **E**t expé-
cto resurrectionem mortuórum .
Et vitam ventúri sæculi , Amen .

Offertorium . Psalm . 117 . Déxtera
Dómini fecit virtútem , déxtera
Dómini exaltávit me : non moriar ,
sed vivam , & narrábo ópera Dó-
mini .

H 5 Se-

178 Feria v. in Cœna Domini,
Secreta.

IPse tibi, quæsumus Dómine san-
cte, Pater omnípotens, æterne
Deus, sacrificium nostrum red-
dat accéptum, qui discípulis suis
in sui commemorationem hoc fie-
ri hodiérrna traditióne monstrá-
vit, Jesus Christus Fílius tuus Dó-
minus noster: Qui tecum vivit
& regnat.

Præfatio de Cruce.

VErè dignum & justum est,
læquum & salutáre, nos tibi
semper, & ubique grátias ágere:
Dómine sancte, Pater omnípo-
tens, æterne Deus. Qui salútem
humáni géreris in ligno Crucis
constituísti: ut unde mors oriebá-
tur, inde vita resúrgeret: & qui
in ligno vincébat, in ligno quoque
vincerétur: per Christum Dómi-
num nostrum. Per quem majestá-
tem tuam laudant Angeli, adó-
rant Dominatiónes, tremunt Po-
testátes. Cœli, cœlorúmque vir-
tutes, ac beáta Séraphim, sócia
exultatióne concélébrant. Cum
qui-

quibus & nostras voces, ut admitti
jubeas deprecāmur, supplici con-
fessiōne dicētes:

Sanctus, Sanctus, Sanctus, Dó-
minus Deus Sábaoth. Pleni sunt
cœli & terra glória tua, Hosánnā
in excélsis. **B**enedictus qui venit
in nōmine Dómini, Hosánnā in
excélsis. **I**nfa actionem.

Communicantes, & diem sa-
cratissimum celebrantes, quo
Dóminus noster Iesu Christus pro
nobis est tráditus: sed & memó-
riam venerantes, in primis glorió-
sæ semper virginis Mariæ, geni-
tricis ejúsdem Dei & Dómini no-
stri Jesu Christi: sed & beatórum
Apostolorum ac Mártirium tuó-
rum, Petri & Pauli, Andréæ, Ja-
cobi, Joánnis, Thomæ, Jacó-
bi, Philippi, Bartholomæi, Mat-
thæi, Simónis & Thaddæi: Li-
ni, Cleti, Cleméntis, Xysti, Cor-
nélii, Cypriáni, Lauréntii, Chrysogoni,
Joánnis & Pauli, Cosinæ
& Damiáni, & ómnium San-
ctorum tuorum: quorum méritis

H 6 pre-

180 Feria v. in Coena Domini,
precibúsque concédas, ut in ómnibus protectionis tuæ muniámur
auxilio. Per eúmdem Christum
Dóminum nostrum. Amen.

Sequitur.

HAnc ígitur oblationem servi-
tútis nostræ, sed & cunctæ
familiæ tuæ, quam tibi offérimus
ob diem, in qua Dóminus noster
Jesus Christus trádidit discípulis
suis córporis & sanguinis sui my-
stéria celebránda, quæsumus Dó-
mine, ut placátus accípias: diés-
que nostros in tua pace dispónas:
atque ab æterna damnatione nos
éripi, & in electórum tuórum jú-
beas grege numerári. Per eúm-
dem Christum Dóminum no-
strum. Amen.

QUAM oblationem tu Deus in
ómnibus, quæsumus, bene-
dictam, adscríptam, ra-
tam, rationábilem, acceptabi-
lémque facere dignérис: ut nobis
Cor pus, & Sanctus fiat
lextissimi Filii tui Domini nostri
Iesu Christi.

Qui

Qui pridie, quam pro nostra
omniumque salute pateretur,
hoc est, hodie, accipit pa-
nem. & reliqua ut in Canone.
Agnus Dei, dicitur de more, sed
pax non datur. Dicuntur tamen
tres consuetae Orationes ante Com-
munionem.

Hodie Sacerdos consecrat duas
Hostias, quarum unam sumit, al-
teram reservat pro die sequenti,
in quo non conficitur Sacra-
mentum: reservat etiam aliquas parti-
culas consecratas, si opus fuerit pro
infirmis: Sanguinem vero totum
sumit: & ante ablutionem digi-
torum ponit Hostiam reservatam
in alio Calice, quem Diaconus
palla & patena cooperit, & de-
super velum expandit, & in me-
dio altaris collocat. Deinde fit
Communio: & completur Missa.
Sacerdos autem genuflectit, quan-
docunque accedit, vel recedit
a medio Altaris, vel transit ante
Sacramentum in Calice reser-
vatum: & cum dicere debet,

Dó-

182 Feria v. in Cœna Domini,
Dóminus vobíscum , non vertit se
ad populum in medio Altaris , ne
terga vertat Sacramento , sed à la-
tere Euangeli : & in fine ibidem
dat benedictionem , & non perficit
circulum .

Communio . Jo. 13. D óminus Jesus
postquam cœnávit cum discípulis
suis , lavit pedes eórum , & ait illis :
Scitis quid fecerim vobis ego D ó-
minus & Magíster ? exémplum de-
di vobis , ut & vos ita faciátis .

Postcommunio .

R efécti vitálibus aliméntis ,
quæsumus D ómine Deus no-
ster : ut quod témpore nostræ mor-
talitatis exéquimur , immortalitá-
tis tuæ múnere consequámur . Per
D óminum nostrum .

Dicitur , I te missa est . & datur
benedictio , & legitur Euangeliū
sancti Joannis , in cuius initio Sa-
cerdos non signat Altare , sed se-
ipsum tantùm .

Hodie paretur locus aptus in
aliqua Capella Ecclesiæ , vel Alta-
ri , & decenter quoad fieri potest
or-

ornetur cum velis & luminibus ,
ubi Calix cum Hostia ut suprà re-
servata , reponatur. Finita autem
Missà , accenduntur intorticia , &
fit processio more solito , alio ta-
men Subdiacono parato Crucem
ferente. Celebrans indutus pluvia-
li albo , stans ante Altare , impo-
nit incensum in duobus thuribulis
absque benedictione ; deinde in
medio genuflexus , cum altero in-
censat ter Sacramentum : & acce-
pto Calice cum Sacramento de
manu Diaconi stantis , & cooper-
to extremitatibus veli , quo ejus
humeri teguntur , procedit me-
dius inter eumdem Diaconum à
dextris , & Subdiaconum à sini-
stris sub baldachino , duobus Aco-
lythis Sacramentum continuè in-
censantibus usque ad locum præ-
paratum , ubi pro crastino servan-
dum est. Intereà dum fit Proces-
sio , cantatur Hymnus .

P Ange lingua gloriósi
Cóporis mystérium ,
Sanguinísque pretiósí ,
Quem

184 Feria v: in Cœna Domini,

Quem in mundi prætium

Fructus ventris generosi

Rex effudit Géntium.

Nobis datus, nobis natus
Ex intæcta Vírgine,
Et in mundo conversatus,
Sparso verbi sémine,
Sui moras incolátus
Miro clausit órdine.

In suprémæ nocte cœnæ
Recúmbens cum frátribus,
Observáta lege plenè
Cibis in legálibus,
Cibum turbæ duodénæ
Se dat suis mánibus.

Verbum caro, panem verum
Verbo carnem éfficit:
Fitque sanguis Christi merum,
Et si sensus déficit:
Ad firmándum cor sincérum
Sola fides súfficit.

Tantum ergo Sacraméntum
Venerémur cérnui:
Et antiquum documéntum
Novo cedat ritui:
Præstet fides suppléméntum
Sénsum deféctui.

Ge-

Genitóri , Genítóque
 Laus & jubilatio ,
 Salus, honor, virtus quoque
 Sit & benedictio :
 Procedénti ab utróque
 Compar sit laudatio . Amen .

Cùm autem ventum fuerit ad locum paratum , Diaconus genuflexus à Sacerdote stante accipit Calicem cum Sacramento , & ponit illum primò super Altare , ubi à Sacerdote genuflexo incensatur , ut suprà : deinde reponit in capsula . Posteà in Choro dicuntur Vesperæ sine cantu .

A D V E S P E R A S .

Vesperæ , dictis secretò , Pater noster , Ave María , inchoantur absolutè à prima Antiphona sine cantu . Antiphona . Cálicem salutáris accípiam , & nomen Dómini invocábo .

Psalmus 115.

Créddidi , propter quod locútus sum : * ego autem humiliátus sum nimis .

Ego dixi in excéssu meo : * Omnis homo mendax .

Quid

186 Feria v. in Cœna Domini,
Quid retribuam Dómino, * pro
ómnibus quæ retribuit mihi?
Cálicem salutáris accípiam : * &
nomen Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam co-
ram omni pôpulo ejus : * pretiosa
in conspéctu Dómini mors sanctó-
rum ejus.

O Dómine , quia ego servus tu-
us: * ego servus tuus, & filius an-
cillæ tuæ..

Dirupisti víncula mea: * tibi sacri-
ficábo hóstiam laudis , & nomen
Dómini invocábo.

Vota mea Dómino reddam in
conspéctu omnis pôpuli ejus : * in
átriis dômîni Dómini , in médio
tui Jerúsalem.

Añā. Cálicem salutáris accípiam ,
& nomen Dómini invocábo.

Añā. Cum his qui odérunt pacem,
eram pacíficus: dum loquébar illis,
impugnábant me gratis.

Psalmus 119.

Ad Dóminum cum tribulárer
clamávi : * exaudívit me.

Dómine libera ánimam meam à
lá-

labiis iniquis: * & à lingua dolosa.
Quid detur tibi , aut quid apponatur tibi * ad linguam dolosam?
Sagittæ potentis acutæ , * cum carbónibus desolatóriis.

Heu mihi , quia incolatus meus prolongatus est: habitavi cum habitantibus Cedar : * multum incola fuit anima mea.

Cum his qui odérunt pacem eram pacíficus: * cùm loquébar illis, impugnabant me gratis .

Añ. Cum his qui odérunt pacem, eram pacíficus: dum loquébar illis, impugnabant me gratis .

Añ. Ab homínibus iniquis libera me Dómine .

Psalmus 139.

ERipe me Dómine ab homine malo : * à viro iniquo éripe me .

Qui cogitavérunt iniquitates in corde : * tota die constituébant prælia .

Acuérunt linguas suas sicut serpentes : * venénum áspidum sub labiis eorum .

C u-

188 Feria v. in Cœna Domini,

Custodi me Dómine de manu
peccatóris : * & ab homínibus
iníquis éripe me.

Qui cogitavérunt supplantare gres-
sus meos : * abscondérunt supérbi-
láqueum mihi.

Et funes extendérunt in lá-
queum : * juxta iter scándalum
posuérunt mihi.

Dixi Dómino : Deus meus es
tu : * exáudi Dómine vocem de-
precationis meæ.

Dómine , Dómine virtus salútis
meæ : * obumbrásti super caput
meum in die belli.

Ne tradas me Dómine à desidério
meo peccatóri : * cogitavérunt
contra me, ne derelíquas me , ne
fortè exaltentur .

Caput circúitus eórum : * labor
labiòrum ipsórum opériet eos.

Cadent super eos carbónes , in
ignem dejícies eos : * in misériis
non subsistent.

Vir linguósus non dirigétur in
terra : * virum injústum mala cá-
pient in intéritu .

Co-

Cognóvi quia fáciet Dóminus ju-
dícum ínopis, * & vindictam páu-
perum.

Verúmtamen justi confitebúntur
nómini tuo: * & habitábunt recti
cum vultu tuo.

Aña. Ab homínibus iníquis líbera
me Dómine. **Aña.** Custódi me à lá-
queo, quem statuérunt mihi, & à
scándalis operántium iniquitátem.

Psalmus 140.

Domine, clamávi ad te, exáudi
me: * inténde vocí meæ, cùm
clamávero ad te.

Dirigátur orátiō mea sicut incén-
sum in conspéctu tuo: * elevatiō
mánuum meárum sacrificium ve-
spertínum.

Pone Dómine custódiam ori
meo: * & óstium circumstántiæ
lábiis meis.

Non declínes cor meum in verba
malitiæ, * ad excusáandas excusá-
tiones in peccátis.

Cum homínibus operántibus ini-
quitátem, * & non communicá-
bo cum eléctis eórum.

Cor-

190 Feria v. in Cœna Domini,
Corripiet me justus in misericórdia, & increpabit me : * óleum autem peccatóris non impínguet caput meum.

Quóniam adhuc & orálio mea in beneplácitis eórum : * absórpti sunt juncti petræ júdices eórum.

Audient verba mea quóniam potuérunt : * sicut crassitúdo terræ erúpta est super terram.

Dissipáta sunt ossa nostra secus infernum : * quia ad te Dómine Dómine óculi mei : in te sperávi, non áuferas ánimag meam.

Custódi me à láqueo, quem statuérunt mihi: * & à scándalis operántium iniquitátem.

Cadent in retiáculo ejus peccátore: * singuláriter sum ego donec tránseam.

Aña. Custódi me à láqueo, quem statuérunt mihi, & à scándalis operántium iniquitátem.

Aña. Considerábam ad déxteram, & vidébam, & non erat qui cognósceret me.

Psal-

Voce mea ad Dóminum clámávi: * voce mea ad Dóminum deprecátus sum.

Effundo in conspéctu ejus oratió nem meam , * & tribulatió nem meam ante ipsum pronúntio .

In deficiéndo ex me spíritum meū,* & tu cognovísti sémitas meas.

In via hac qua ambulábam , * ab scondérunt láqueum mihi .

Considerábam ad déxteram , & vidébam : * & non erat qui cog nóstceret me.

Périit fuga à me, * & non est qui requírat ánimam meam .

Clamávi ad te, Dómine, * dixi : Tu es spes mea , pótio mea in terra vivéntium .

Inténde ad deprecationem meam : * quia humiliátus sum nimis.

Líbera me à persequéntibus me: * quia confortáti sunt super me.

Educ de custódia ánimam meam ad confiténdum nómini tuo : * me expéctant justi , donec retríbuas mihi .

An-

192 Feria v. in Cœna Domini,
Antiphona . Considerábam ad
dexteram , & vidébam , & non
erat qui cognósceret me.

Capitulum , Hymnus, & §. non
dicuntur in hoc triduo.

Ad Magnificat , Antiphona .
Cœnántibus autem illis , accépit
Jesús panem , & benedíxit , ac fre-
git , deditque discípulis suis.

Canticum B. M. virg. Luc. i. e
MAgñificat * ánima mea Dó-
minum:

Et exultávit spíritus meus * in
Deo salutári meo.

Quia respéxit humilitátem ancillæ
suzæ : * ecce enim ex hoc béatam
me dicent omnes generatiónes.

Quia fecit mihi magna , qui potens
est : * & sanctum nomen ejus.

Et misericórdia ejus à progénie in
progénies * timéntibus eum.

Fecit poténtiam in bráchio suo : *
dispérsit supérbos mente cordis sui.

Depósuit poténtes de sede , * &
exaltávit húmiles .

Esurientes implévit bonis : * &
dívites dimísit inánes .

Suscé-

Suscépit Israhel púerum suum , *
recordátus misericórdiæ suæ.

Sicut locútus est ad patres no-
stros, * Abraham , & sémini ejus
in sæcula.

Aña. Coénantibus autem illis, ac-
cépit Jesus panem , & benedíxit ,
ac fregit , deditque discípulis suis.

Deinde dicitur flexis genibus
¶. Christus factus est pro nobis
obédiens usque ad mortem . &
dicitur secreto , Pater noster.

Postea Psal. Miserére. 134. aliquan-
tulum altius ; quo finito sine Ore-
mus dicitur simili voce , Oratio.

REspice , quæsumus Dómine ,
super hanc famíliam tuam ,
pro qua Dóminus noster Jesus
Christus non dubitávit mánibus
tradi nocéntium , & crucis subíre
torméntum . sed Qui tecum , di-
citur sub silentio.

¶ Post Vesperas Sacerdos cum
ministris denudet Altaria , legendo
Antiphonam . Divisérunt sibi ve-
stiménta mea : & super vestem
meam misérunt sortem .

Off. Hebd. S. I Psal.

194 Feria v. in Cœna Domini,
Psalmus 21.

Deus Deus meus , respice in
me : quare me dereliquisti ? *
longè à salute mea verba delictó-
rum meorum.

Deus meus clamábo per diem , &
non exaudies : * & nocte , & non
ad insipiéntiam mihi .

Tu autem in sancto hábitas , *
Laus Israël .

In te speravérunt patres nostri : *
speravérunt , & liberásti eos .

Ad te clamavérunt , & salvi facti
sunt : * in te speravérunt , & non
sunt confusi .

Ego autem sum vermis , & non
homo : * opprobrium hóminum ,
& abjectio plebis .

Omnes vidéntes me , derisérunt
me : * locuti sunt lábiis , & mové-
runt caput .

Sperávit in Dño , erípiat eum : * sal-
vum faciat eum , quóniam vult eum .

Quóniam tu es , qui extraxisti me
de ventre : * spes mea ab ubéribus
matris meæ . In te projectus sum
ex útero .

De

De ventre matris meæ Deus meus es tu , * ne discésseris à me.

Quóniam tribulátio próxima est: * quóniam non est qui ádjuvet .

Circumdedérunt me vítuli mul-
ti : * tauri pingues obsedérunt me.

Aperuérunt super me os suum , * sicut leo rápiens & rúgiens.

Sicut aqua effusus sum: * & dispér-
sa sunt ómnia ossa mea.

Factum est cor meum tamquam cera liquéscens * in médio ventris mei.

Aruit tamquam testa virtus mea,
& lingua mea adhæsit faucibus meis : * & in púlverem mortis de-
duxisti me.

Quóniam circumdedérunt me ca-
nes multi : * concílium malignán-
tium obsédit me.

Fodérunt manus meas & pedes
meos : * dinumeravérunt ómnia
ossa mea.

Ipsi verò consideravérunt & in-
spexérunt me : * divisérunt sibi
vestiménta mea , & super vestem
meam misérunt sortem.

196 Feria v. in Cœna Domini,

Tu autem Dómine ne elongáveris auxílium tuum à me : * ad defen-siónem meam cónspice.

Erue à frámea Deus ánimam meam : * & de manu canis únicam meam.

Salva me ex ore leónis : * & à cór-nibus unicórnium humilitátem meam.

Narrábo nomen tuum frátribus meis : * in médio Ecclésiæ laudábo te.

Qui timétis Dóminum , laudáte eum : * univérsum semen Jacob glorificáte eum.

Tímeat eum omne semen Israel : * quóniam non sprevit , neque despéxit deprecationem páuperis :

Nec avértit fáciem suam à me : * & cùm clamárem ad eum , exau-dívit me .

Apud te laus mea in Ecclésia magna : * vota mea reddam in con-spéctu timéntium eum .

Edent páuperes & saturabúntur : & laudábunt Dóminum qui requí-runt eum : * vivent corda eórum in sæculum sæculi .

Re-

ad lotionem pedum. 197

Reminiscéntur & converténtur
ad Dóminum * univérsi fines ter-
ræ.

Et adorábunt in conspéctu ejus *
univérsæ familiæ Géntium.

Quóniam Dómini est regnum : *
& ipse dominábitur Géntium.

Manducavérunt & adoravérunt
omnes pingues terræ : * in conspé-
ctu ejus cárident omnes, qui descén-
dunt in terram.

Et ánima mea illi vivet : * & se-
men meum sérviet ipsi.

Annuntiábitur Dómino generatio-
nētūrā : * & annuntiábunt cœli
justitiam ejus , pôpulo qui nascé-
tur, quem fecit Dóminus.

Antiphona. Divisérunt sibi vesti-
ménta mea : & super vestem
meam misérunt sortem.

SPost denudationem Altarium ,
hora competenti facto signo cum
tabula , conveniunt Clerici ad fa-
ciendum mandatum . Prælatus
seu Superior , super amictu &
alba induitur stola & pluviali vio-
laceis , & in loco ad id deputato ,

198. Feria v. in Cœna Domini,
ministrante Diacono (qui paratus
cum Subdiacono, ut in Missa, pa-
ramentis albis, ei assistit) imponit
incensum in thuribulo : deinde
Diaconus librum Euangeliorum
ante pectus tenens , genuflexus
ante Superiorem , petit benedi-
ctionem : qua accepta, astantibus
duobus Acolythis cum candelab-
ris accensis , & Subdiacono li-
brum tenente, signat librum , &
incensat, & cantat, ut moris est ,
Euangelium.

Sequentia sancti Euangeli secún-
dum Joánnem. Cap. 13.

ANte diem festum Paschæ ,
sciens Jesus quia venit hora
eius ut tránsfeat ex hoc mundo ad
Patrem : cùm dilexisset suos , qui
erant in mundo , in finem diléxit
eos . Et coena facta , cùm diábo-
lus jam misisset in cor ut tráderet
eum Judas Simónis Iscariótæ :
sciens quia ómnia dedit ei Pater
in manus , & quia à Deo exivit ,
& ad Deum vadit: surgit à coena ,
& ponit vestimenta sua : & cùm

ac-

accepisset línteum , præcinxit se . Deinde mittit aquam in pelvim , & cœpit lavare pedes discipulorum , & extérgere líteo , quo erat præcinctus . Venit ergo ad Simóneum Petrum . Et dicit ei Petrus : Dómine , tu mihi lavas pedes ? Respóndit Jefus , & dixit ei : Quod ego fácio , tu nescis modò , scies autem póstea . Dicit ei Petrus : Non lavabis mihi pedes in ætérnum . Respóndit ei Jefus : Si non láverote , non habébis partem mecum . Dicit ei Simon Petrus : Dómine , non tantùm pedes meos , sed & manus , & caput . Dicit ei Jefus : Qui lotus est , non índiget nisi ut pedes lavet , sed est mundus totus . Et vos mundi estis , sed non omnes . Sciébat enim quisnam esset qui tráderet eum : proptéreà dixit : Non estis mundi omnes . Postquam ergo lavit pedes eórum , & accépit vestiménta sua , cùm recubuisset íterùm , dixit eis : Scitis quid fecerim vobis ? Vos vocatis me Magíster , & Dómine :

200 Feria v. in Cœna Domini,
& benè dicitis : sum étenim . Si er-
go ego lavi pedes vestros , Dómi-
nus , & Magíster : & vos debétis
alter alterius laváre pedes . Exém-
plum enim dedi vobis , ut quem-
admodum ego feci vobis , ita &
vos faciátis .

Quo finito , Subdiaconus portat
librum apertum osculandum Su-
periori , & Diaconus eum de more
incensat . Posteà Superior exuitur
pluviali , & per Diaconum & Sub-
diaconum præcingitur linteo , &
sic præcinctus , assistentibus sibi
iisdem Diacono & Subdiacono ,
accedit ad lotionem pedum : & per
ordinem dispositis iis qui lavandi
sunt , Clericis pelvim & aquam
ministrantibus , Subdiacono singu-
lorum pedem dextrum tenente ,
genusflectens singulis , illorum pe-
dem lavat , extergit , & osculatur ,
Diacono præbente linteum ad ab-
tergendum . Et interim hæc sub-
scripta cantantur .

Antiphona . Joan . 13 . Mandátum
nouum do vobis : ut diligatis ívi-
cem ,

ad lotionem pedum. 201

cem , sicut diléxi vos , dicit Dóminus.

Psal. 118. B eáti immaculáti in via : qui ámbulant in lege Dómini.

Et repetitur immediate Antiph.

Mandátum novum do vobis : ut diligátis ívicem , sicut diléxi vos, dicit Dóminus . & sic aliæ **Antiphonæ** , quæ habent Psalmos , vel Versus , repetuntur . Et de quo-libet Psalmo dicitur tantùm pri-mus Versus .

Antiphona. Joan. 13. Postquam sur-rexit Dóminus à coena , misit aquam in pelym , & cœpit lavare pedes discipulórum suórum : hoc exémplum reliquit eis .

Psalmus 47. M agnus Dóminus , & laudábilis nimis , in civitáte Dei nostri , in monte sancto ejus .

Antiph. Joan. 13. Dóminus Jesus , postquam cœnávit cum discípulis suis , lavit pedes eórum , & ait illis : Scitis quid fecerim vobis ego Dóminus & Magíster ? Exémplum dedi vobis , ut & vos ita faciátis .

Psalm. 84. Benedixisti Dómine ter-

I s ram

202 Feria v. in Cœna Domini,
ram tuam : avertisti captivitatem
Jacob.

Antiphona. Jo. 13. Dómine tu mihi
lavas pedes? respondit Jesus, & di-
xit ei: Si non lávero tibi pedes,
non habébis partem mecum.

V. Venit ergo ad Simónem Petrum,
& dixit ei Petrus.

Et repetitur Aña. Dómine , tu
mihi lavas pedes? respóndit Jesus ,
& dixit ei : Si non lávero tibi pe-
des , non habébis partem mecum .
V. Quod ego fácio , tu nescis modò:
scies autem pósteara .

Tertio repetitur Antiphona .
Dómine , tu mihi lavas pedes?
respóndit Jesus , & dixit ei : Si non
lávero tibi pedes , non habébis par-
tem mecum . **V.** Si ego Dóminus
& Magíster vester lavi vobis pe-
des : quantò magis debétis alter al-
térius lavare pedes?

Psalmus 48. Audíte hæc omnes
Gentes : auribus percípite qui ha-
bitatis orbem.

Antiphona. Joan. 13. In hoc cognó-
scient omnes , quia discípuli mei
estis,

ad lotionem pedum. 203

estis, si dilectionem habueritis ad invicem. **V.** Dixit Jesus discipulis suis. **Antiphona.** 1. Cor. 13. Maneant in vobis fides, spes, charitas, tria haec: major autem horum est charitas.

V. Nunc autem manent fides, spes, charitas, tria haec: major horum est charitas.

Antiphona. Benedicta sit sancta Trinitas, atque indivisa unitas, confitebimur ei, quia fecit nobiscum misericordiam suam.

V. Benedicamus Patrem & Filium, cum sancto Spiritu.

Psalmus 83. Quam dilecta tabernacula tua, Domine virtutum! concupiscit & deficit anima mea in atria Domini.

Antiphona. 1. Jo. 2. 3. 4. Ubi charitas & amor, Deus ibi est. **V.** Congregavit nos in unum Christi amor.

V. Exultemus, & in ipso jucundemur. **V.** Timeamus, & amemus Deum vivum. **V.** Et ex corde diligamus nos sincero.

Et repetitur Antiphona. Ubi charitas & amor, Deus ibi est.

I 6 **V.** Si-

204 Feria v. in Cœna Domini,

¶. Simul ergo cùm in unum congregámur. ¶. Ne nos mente divídámur, caveámus.

¶. Cessent júrgia maligna, cessent litigantes. ¶. Et in médio nostri sit Christus Deus.

¶. Et repetitur Antiphona. Ubi cháritas & amor, Deus ibi est.

¶. Simul quoque cum beátis videámus. ¶. Gloriánter vultum tuum, Christe Deus.

¶. Gáudium, quod est imménsum atque probum. ¶. Sæcula per infinítā sæculórum. Amen.

Post lotionem , Superior , vel qui aliis abluit pedes, lavat manus , & abstergit alio linteo : deinde rediens ad locum , ubi priùs fuerat, accipit pluviale , & stans capite detecto dicit : Pater noster. secretò.

¶. Et ne nos indúcas in tentatióne. R. Sed libera nos à malo.

¶. Tu mandásti mandáta tua Dómine. R. Custodíri nimis.

¶. Tu lavásti pedes discipulórum tuórum. R. Opera mánuum tuárum ne despicias.

¶. Dó-

ad Completorium. 205

R. Dómine exaudi orationem meam. **R.** Et clamor meus ad te véniat. **R.** Dóminus vobíscum.
R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. **O**ratio.

Adésto , Dómine quæsumus ,
officio servitútis nostræ : &
quia tu discípulis tuis pedes laváre
dignátus es , ne despícias ópera má-
nuum tuárum , quæ nobis retinén-
da mandásti ; ut sicut híc nobis ,
& à nobis exterióra abluúntur in-
quinaménta : sic à te ómnium no-
strùm interióra lavéntur peccáta ;
Quod ipse præstare dignéris , qui
vivis & regnas Deus , per ómnia
sæcula sæculórum .

R. Amen .

A D C O M P L E T O R I U M .

Non dicitur Jube domne , nec
Lectio brevis , nec Adjutorium ,
neque Oratio Dominica ; sed facta
Confessione & absolutione incipi-
tur à Psalmo .   Psalmus 4.

Cum invocárem , exaudívit
me Deus justitiæ meæ : * in
tribulatióne dilatásti mihi .

Mise-

206 Feria v. in Cœna Domini,
Miserere mei, * & exaudi orationem meam.
Filii hominum usquequò gravi corde? * ut quid diligitis vanitatem, & queritis mendacium?
Et scitote quoniam mirificavit Dominus sanctum suum: * Dominus exaudiet me, cum clamavero ad eum.
Irascimini, & nolite peccare: * quæ dicitis in cordibus vestris, in cubilibus vestris compungimini.
Sacrificate sacrificium justitiae, & sperate in Domino. * Multi dicunt: Quis ostendit nobis bona?
Signatum est super nos lumen vul-
tus tui Domine: * dedisti laetitiam in corde meo.
A fructu frumenti, vini, & olei
sui * multiplicati sunt.
In pace in idipsum dormiam, &
requiescam;
Quoniam tu Domine singuláriter
in spe * constituisti me. Psal. 30.
IN te Domine speravi, non con-
fundar in æternum: * in justitia
tua libera me.

In-

Inclina ad me aurem tuam , * ac-
celera ut eruas me.

Esto mihi in Deum protectórem ,
& in domum refugii , * ut salvum
me fácias .

Quóniam fortitúdo mea , & refu-
gium meum es tu , * & propter no-
men tuum dedúces me , & enú-
tries me .

Edúces me de láqueo hoc , quem
abscondérunt mihi : * quóniam tu
es protéctor meus .

In manus tuas comméndo spíri-
tum meum : * redemísti me Dó-
mine Deus veritatis .

Psalmus 90.

Qui hábitat in adjutório Al-
tíssimi , * in protectione Dei
cœli commorábitur .

Dicit Dómino : Suscéptor meus
es tu , & refugium meum : * Deus
meus , sperábo in eum .

Quóniam ipse liberávit me de
láqueo venántium , * & à verbo
áspero .

Scáulis suis obumbrábit tibi : *
& sub pennis ejus sperábis .

Scu-

208 Feria v. in Cœna Domini,

Scuto circūmdabit te véritas ē-
jus : * non timébis à timóre no-
cturno,

Asagitta volánte in die , à negótio
perambulánte in ténebris : * ab in-
cúrsu , & dæmónio meridiáno.

Cadent à látere tuo mille , & de-
cem míllia à dextris tuis : * ad te
autem non appropinquábit.

Verúmtamen óculis tuis confide-
rábis : * & retributióne peccató-
rum vidébis .

Quóniam tu es Dómine spes
mea : * altíssimum posuísti refú-
gium tuum .

Non accédet ad te malum : * &
flagéllum non appropinquábit ta-
bernáculo tuo .

Quóniam Angelis suis mandávit
de te : * ut custódiant te in ómni-
bus viis tuis .

In mánibus portábunt te: * ne for-
tè offendás ad lápidem pedem
tuum .

Super áspidem & basiliscum am-
bulábis : * & conculcábis leónem
& dracónem .

Quó-

Quóniam in me sperávit, liberábo eum : * prótegam eum , quóniam cognóvit nomen meum.

Clamábit ad me , & ego exáudiam eum : * cum ipso sum in tribulatióne : erípiam eum , & glori-ficábo eum.

Longitúdine diérum replébo eum: * & osténdam illi salutáre meum .

Psalmus 133.

Ecce nunc benedícite Dómini-
num, * omnes servi Dómini:
Qui statis in domo Dómini, * in
átriis domus Dei nostri.

In nóctibus extóllite manus ve-
stras in sancta, * & benedícite Dó-
minum.

Benedícat te Dóminus ex Sion, *
qui fecit cœlum & terram.

Canticum Simeonis. Lucæ 2.e

Nunc dimítis servum tuum
Dómine , * secúndūm ver-
bum tuum in pace:

Quia vidérunt óculi mei * salutáre
tuum,

Quod parásti * ante fáciem óm-
nium populórum;

Lu-

210 Feria vi. in Parasceue,

Lumen ad revelationem Gentium, * & gloriam plebis tui Israhel.

Deinde dicitur flexis genibus
¶ Christus factus est pro nobis
obediens usque ad mortem. &
dicitur secreto, Pater noster.
Postea Psal. Miserere. 134. aliquantulum altius; quo finito fine Oramus dicitur simili voce, Oratio.

REspice, quæsumus Domine,
super hanc familiam tuam,
pro qua Dominus noster Jesus
Christus non dubitavit manibus
tradi nocentium, & crucis subire
tormentum. sed Qui tecum, di-
citur sub silentio.

Sic terminantur omnes Horæ in
hoc triduo, usque ad Vespertas Sab-
bati sancti.

F E R I A S E X T A

in Parasceue.

A D M A T U T I N U M.

In primo Nocturno, Aña. Astiterunt reges terræ, & principes con-
venerunt in unum, adversus Domini-
num, & adversus Christum ejus.

Psal-

QUARE fremuerunt Gentes, *
& populi meditati sunt
inania?

Astitierunt reges terrae, & principes convenierunt in unum * aduersus Dominum, & aduersus Christum ejus.

Dirumpamus vincula eorum : *
& projiciamus a nobis jugum ipsorum.

Qui habitat in coelis, irridabit eos, * & Dominus subsannabit eos.

Tunc loquetur ad eos in ira sua, * & in furore suo conturbabit eos.

Ego autem constitutus sum Rex ab eo super Sion montem sanctum ejus, * praedicans praeceptum ejus.

Dominus dixit ad me : * Filius meus es tu, ego hodie genui te.

Postula a me, & dabo tibi Gentes haereditatem tuam, * & possessionem tuam terminos terrae.

Reges eos in virga ferrea, * & tamquam vas figuli confringes eos.

Et

212 Feria vi. in Parasceue,

Et nunc reges intelligite : * erudímini qui judicátis terram.

Servíte Dómino in timóre : * & exultáte ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplínam , rie quando irascátur Dóminus , * & pereátis de via justa.

Cùm exárserit in brevi ira ejus , * beáti omnes qui confidunt in eo.

Aña. Astítérunt reges terræ , & príncipes convenérunt in unum , advérsus Dóminum , & advérsus Christum ejus. **Aña.** Divisérunt si-
bi vestiménta mea : & super vestem
meam misérunt sortem.

Psalmus 21.

Deus Deus meus , résponce in
me : quare me dereliquísti ? *
longè à salúte mea verba delictórum
meórum.

Deus meus clamábo per diem , &
non exáudies : * & nocte , & non
ad insipiéntiam mihi.

Tu autem in Sancto hábitas , *
Laus Israël.

In te speravérunt patres nostri : *
speraverunt , & liberásti eos .

A d

Ad te clamavérunt , & salvi facti sunt : * in te speravérunt , & non sunt confusi .

Ego autem sum vermis , & non homo : * opprobrium hóminum , & abjectio plebis .

Omnes vidéntes me , derisérunt me: * locúti sunt lábiis , & mové- runt caput .

Sperávit in Dómino , erípiat eum : * salvum faciat eum , quóniam vult eum :

Quóniam tu es , qui extraxísti me de ventre : * spes mea ab ubéribus matris meæ . In te projéctus sum ex útero .

De ventre matris meæ Deus meus es tu , * ne discésseris à me .

Quóniam tribulátio próxima est: * quóniam non est qui ádjuvet .

Circumdedérunt me vítuli mul- ti : * tauri pingues obsedérunt me .

Aperuérunt super me os suum , * sicut leo rápiens & rúgiens .

Sicut aqua effúsus sum: * & dispér- fa sunt ómnia ossa mea .

214 Feria vi. in Parasceue,

Factum est cor meum tamquam
cera liquescens * in medio ven-
tris mei.

Aruit tamquam testa virtus mea,
& lingua mea adhaesit faucibus
meis : * & in pulverem mortis de-
duxisti me.

Quoniam circumdederunt me ca-
nes multi : * concilium malignan-
tium obsedit me.

Fodérunt manus meas & pedes
meos : * dinumeraverunt omnia
ossa mea.

Ipsi verò consideraverunt & inspe-
xerunt me : * divisérunt sibi vesti-
menta mea , & super vestem meam
misérunt sortem.

Tu autem Dómine ne elongáveris
auxílum tuum à me : * ad defen-
siónem meam cónspice .

E rue à frámea Deus ánimam me-
am : * & de manu canis únicam
meam.

Salva me ex ore leónis : * & à cór-
nibus unicórnium humilitátem
meam.

Narrábo nomen tuum frátribus.
meis :

meis : * in medio Ecclésiæ laudábo te.

Qui timétis Dóminum , laudáte eum : * univérsum semen Jacob glorificáte eum.

Tímeat eum omne semen Israël : * quóniam non sprevit , neque despéxit deprecationem páuperis :

Nec avértit fáciem suam à me : * & cùm clamárem ad eum , exaudiuit me .

Apud te laus mea in Ecclésia magna : * vota mea reddam in conspéctu timéntium eum .

Edent páuperes & saturabúntur : & laudábunt Dóminum qui requírunt eum : * vivent corda eórum in sæculum sæculi .

Reminiscéntur & converténtur ad Dóminum * univérsi fines terræ .

Et adorábunt in conspéctu ejus * univérsæ familiæ Géntium .

Quóniam Dómini est regnum : * & ipse dominábitur Géntium .

Manducavérunt & adoravérunt omnes pingues terræ : * in conspéctu

216 Feria vi. in Parafceue,

Etu ejus cadent omnes qui descéndunt in terram.

Et ánima mea illi vivet: * & semen meum sérviet ipsi.

Annuntiábitur Dómino generátio ventúra: * & annuntiábunt cœli justítiam ejus pôpulo qui nascétur, quem fecit Dóminus.

Aña. Divisérunt sibi vestiménta mea: & super vestem meam misérunt sorte m.

Aña. Insurrexérunt in me testes iníqui, & mentita est iniquitas sibi.

Psalmus 26.

Dominus illuminátio mea, & salus mea, * quem timébo?

Dominus protéctor vitæ meæ, * à quo trepidábo?

Dum apprópiant super me nocéntes, * ut edant carnes meas:

Qui tribulant me inimíci mei, * ipsi infirmáti sunt, & cecidérunt.

Si consístant advérsum me castra, * non timébit cor meum.

Si exúrgat advérsum me prælium, * in hoc ego sperábo.

Unam

Unam pétii à Dómino , hanc requíram , * ut inhábitem in domo Dómini ómnibus diébus vitæ meæ:
Ut vídeam voluptátem Dómini , * & vísitem templum ejus.

Quóniam abscondit me in tabernáculo suo: * in die malórum protéxit me in abscondito tabernáculi sui.[¶]

In petra exaltávit me : * & nunc exaltávit caput meum super inimícos meos.

Circuívi & immolávi in tabernáculo ejus hóstiam vociferatiónis : * cantábo , & psalmum dicam Dómino.

Exáudi Dómine vocem meam , qua clamávi ad te : * miserére mei , & exáudi me.

Tibi dixit cor meum , exquisívite facies mea : * fáciem tuam Dómine requíram.

Ne avértas fáciem tuam à me: * ne declínes in ira à servo tuo.

Adjútor meus esto : * ne derelíquas me , neque despícias me Deus salutáris meus.

Off. Hebd. S.

K

Quó-

218 Feria vi. in Parasceue,

Quóniam pater meus & mater
mea dereliquerunt me : * Dómi-
nus autem assúmpsit me.

Legem pone mihi Dómine in via
tua : * & dirige me in sémitam re-
ctam propter inimicos meos.

Ne tradideris me in ánimas tribu-
lántium me: * quóniam insurrexé-
runt in me testes iníqui, & mentita
est iniquitas sibi.

Credo vidére bona Dómini * in
terra vivéntium.

Expécta Dóminum, viriliter age: *
& confortétur cor tuum , & susti-
ne Dóminum.

Aña. Insurrexérunt in me testes
iníqui, & mentita est iniquitas sibi.

X. Divisérunt sibi vestiménta mea.

R. Et super vestem meam misérunt
fortem. Pater noster. secretò.

De Lamentatiōne Jeremīæ
Prophétæ.

Lectio i. Cap.2.c Heth.

C Ogitávit Dóminus dissipáre
murm filiæ Sion : teténdit
funículum suum , & non
avértit manum suam à perditioне :

lu-

luxitque anteimurale, & murus pariter dissipatus est.

Teth. Defixa sunt in terra portae ejus: perdidit & contrivit vectes ejus: regem ejus & principes ejus in Gentibus: non est lex, & prophetae ejus non invenierunt visionem a Domino.

Jod. Sedérunt in terra, conticuerunt senes filiae Sion: consperserunt cinere capita sua, accincti sunt ciliciis: abjecérunt in terram capita sua vírgines Jerúsalem.

Caph. Defecérunt praeterea lacrymis oculi mei, conturbata sunt viscera mea: effusum est in terra jecur meum super contritione filiae populi mei, cum deficeret parvulus & lactens in platiis oppidi.

Jerúsalem, Jerúsalem, convertere ad Dominum Deum tuum.

Ps. Omnes amici mei dereliquerunt me, & prævaluérunt insidiantes mihi: tradidit me quem diligebam: * Et terribilibus oculis plaga crudeli percutientes, aceto potabant me.

220 Feria vi. in Parasceue,
y. Inter iníquos projecérunt me ,
& non pepercérunt ánimæ meæ .
Et terribilibus.

Lectio ii. Lamed.

MAtribus suis dixérunt : Ubi
est triticum & vinum ? cùm
deficerent quasi vulneráti in pla-
téis civitatis : cùm exhalárent
ánimas suas in sinu matrum suá-
rum.

Mem. Cui comparábo te ? vel cui
assimilábo te, filia Jerúsalem ? cui
exæquábo te , & consolábor te ,
virgo filia Sion ? magna est enim
velut mare contrítio tua : quis me-
débitur tui?

Nun. Prophétæ tui vidérunt tibi
falsa & stulta , nec aperiébant ini-
quitátem tuam , ut te ad poenitén-
tiam provocárent : vidérunt
autem tibi assumptíones falsas , &
ejectíones.

Samech. Plausérunt super te má-
nibus omnes transeúntes per viam :
sibilavérunt , & movérunt ca-
put suum super filiam Jerúsalem :
Hæccine est urbs , dicentes , per-
fe-

fecti decoris, gaudium universae terrae.

Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dominum Deum tuum.

R. Vellum templi scissum est, * Et omnis terra tremuit: latro de cruce clamabat, dicens: Memento mei Domine, dum veneris in regnum tuum.

V. Petræ scissæ sunt, & monumēta aperta sunt, & multa corpora sanctorum, qui dormierant, surrexerunt. Et omnis.

Lectio iii. Cap. 3. Aleph.

Ego vir videns paupertatem meam in virga indignationis ejus.

Aleph. Me minavit, & adduxit in tenebras, & non in lucem.

Aleph. Tantum in me vertit, & convertit manum suam tota die.

Beth. Vetustam fecit pellem meam, & carnem meam, contrivit ossa mea.

Beth. Aedificavit in gyro meo, & circumdedit me felle, & labore.

- 222 Feria vi. in Parasceue,
- Beth.** In tenebris collocavit me,
quasi mortuos sempiternos.
- Ghimel.** Circumaeedicavit adversum me, ut non egrediatur: aggravavit compedium meum.
- Ghimel.** Sed & cum clamavero,
& rogavero, exclusit orationem meam.
- Ghimel.** Conclusit vias meas lapidibus quadris, semitas meas subvertit.
- Jerusalem**, Jerusalem, convertere
ad Dominum Deum tuum.
- R.** Vinea mea electa, ego te plantavi: * Quomodo conversa es in amaritudinem, ut me crucifigeres, & Barabbam dimitteres?
- V.** Sepivi te, & lapides elegi ex te,
& aedificavi turrim. Quomodo.
- V**inea mea.
- In secundo Nocturno, Antiphona.**
Vim faciebant, qui quererant animam meam. **Psalmus 37.**
- D**omine, ne in furore tuo arguas me, * neque in ira tua corripias me.
- Quoniam** sagittae tuae infixae sunt mi-

mihi : * & confirmásti super me
manum tuam.

Non est sánitas in carne mea à facie
iræ tuæ : * non est pax óssibus meis
à facie peccatórum meórum.

Quóniam iniquitátes meæ super-
gréssæ sunt caput meum : * & sicut
onus grave gravátæ sunt super me:
Putruérunt , & corrúptæ sunt ci-
catrices meæ , * à facie insipiéntiæ
meæ.

Miser factus sum , & curvátus sum
usque in finem : * tota die contri-
státus ingrediébar.

Quóniam lumbi mei impléti sunt
illusiónibus : * & non est sánitas in
carne mea.

Afflíctus sum , & humiliátus sum
nimis : * rugiébam à gémitu cor-
dis mei.

Dómine, ante te omne desidérium
meum: * & gémitus meus à te non
est abscónditus.

Cor meum conturbátum est, de-
relíquit me virtus mea , * & lumen
oculórum meórum , & ipsum non
est mecum .

224. Feria vi. in Parasceue.

Amici mei , & próximi mei * ad-
vérsum me appropinquavérunt ,
& stetérunt.

Et qui juxta me erant , de longè
stetérunt : * & vim faciébant qui
quærébant ánimam meam.

Et qui inquirébant mala mihi , lo-
cúti sunt vanitátes : * & dolos tota
die meditabántur.

Ego autem tamquam surdus non
audiébam : * & sicut mutus non
apériens os suum.

Et factus sum sicut homo non áu-
diens : * & non habens in ore suo
redargutiónes.

Quóniam in te Dómine sperávi : *
tu exáudies me Dómine Deus meus.

Quia dixi : Nequándo supergáu-
deant mihi inimíci mei : * & dum
commovéntur pedes mei , super
me magna locúti sunt.

Quóniam ego in flagélla parátus
sum : * & dolor meus in conspéctu
meo semper.

Quóniam iniquitatēni meam an-
nuntiábo : * & cogitábo pro pec-
cátō meo.

In-

ad Matutinum. 225

Inimici autem mei vivunt , & confirmati sunt super me : * & multiplicati sunt qui odérunt me iníquè.

Qui retríbuunt mala pro bonis , detrahébant mihi : * quóniam sequébar bonitátem.

Ne derelínquas me Dómine Deus meus: * ne discésseris à me.

Inténde in adjutorium meum , * Dómine Deus salútis meæ.

Aña Vim faciébant , qui quærébant ánimam meam . **A**ña. Confundántur & revereántur , qui quærunt ánimam meam , ut áuse-
rant eam. **Psalmus 39.**

Expéctans expectávi Dómi-
num , * & inténdit mihi.

Et exaudívit preces meas : * & edúxit me de lacu misériæ , & de luto fæcis.

Et státuit super petram pedes meos : * & diréxit gressus meos.

Et immísit in os meum cáanticum novum , * carmen Deo nostro.

Vidébunt multi , & timébunt : * & sperábunt in Dómino .

K 5 Beá-

226 Feria vi. in Parasceue,

Béatus vir, cuius est nomen Dómini
spes ejus : * & non respéxit in
vanitátes & insánias falsas.

Multa fecísti tu Dómine Deus me-
us mirabilia tua : * & cogitatióni-
bus tuis non est qui símilis sit tibi.

Annuntiávi, & locútus sum : * mul-
tiplicáti sunt super númerum.

Sacrificium & oblatiónem no-
luísti : * aures autem perfecísti
mihi.

Holocáustum & pro peccáto non
postulásti, * tunc dixi : Ecce vé-
nio.

In cápite libri scriptum est de me,
ut fácerem voluntátem tuam : *
Deus meus vólui, & legem tuam
in médio cordis meis.

Annuntiávi iustítiam tuam in Ec-
clésia magna, * ecce lábia mea non
prohibébo : Dómine tu scisti.

Justítiam tuam non abscóndi in
corde meo : * veritátem tuam &
salutáre tuum dixi.

Non abscóndi misericórdiam tu-
am, & veritátem tuam, * à con-
cilio multo.

Tu

ad Matutinum. 227

Tu autem Dómine ne longè facias miserationes tuas à me: * misericórdia tua & véritas tua semper suscepérunt me.

Quóniam circumdedérunt me mala, quorum non est númerus: * comprehendérunt me iniquítates meæ, & non pótui ut vidérem.

Multiplicátæ sunt super capillos cápitis mei: * & cor meum derelíquit me.

Compláceat tibi Dómine ut éruas me: * Dómine ad adjuvándum me résponce.

Confundántur & revereántur si-
mul, qui quærunt ánimam me-
am, * ut áuferant eam.

Convertántur retrórsum, & re-
vereántur * qui volunt mihi
mala.

Ferant confestim confusiónem
suam, * qui dicunt mihi: Euge,
euge.

Exultent & lătentur super te om-
nes quæréntes te: * & dicant sem-
per: Magnificétur Dóminus, qui
diligunt salutare tuum.

K 6   Ego

228 Feria vi. in Parasceue,

Ego autem mendicus sum, & pauper: * Dóminus solícitus est mei.
Adjútor meus, & protéctor meus tu es: * Deus meus ne tardáveris.

Aña. Confundántur & revereántur, qui quærunt ánimam meam, ut áuferant eam.

Aña. Aliéni insurrexérunt in me, & fortes quæsiérunt ánimam meam.

Psalmus 53.

Deus in nōmine tuo salvum me fac: * & in virtute tua júdica me.

Deus exaudi orationem meam: * auribus pérçipe verba oris mei.

Quóniam alieni insurrexérunt adversum me, & fortes quæsiérunt ánimam meam: * & non proposuerunt Deum ante conspécum suum.

Ecce enim Deus adjuvat me: * & Dóminus suscéptor est ánimæ meæ.

Avénte mala inimicis meis: * & in veritate tua dispérde illos.

Vo-

ad Matutinum. 229

Voluntariè sacrificábo tibi , * & confitébor nōmini tuo Dómine , quóniam bonum est.

Quóniam ex omni tribulatiōne eripuísti me : * & super inimicos meos despéxit óculus meus .

Antiphona . Aliéni insurrexérunt in me , & fortes quæsiérunt ánimam meam .

V. Insurrexérunt in me testes iníqui . **R.** Et mentita est iniquitas sibi . Pater noster . **Secretò .**

Ex Tractátu sancti Augustini Epíscopi super Psalmos .

In Psalm. 63. ad versum 2.

Lectio iv.

Protexísti me Deus à convén-
tu malignántium , à multitú-
dine operántium iniquitátem .
Jam ipsum caput nostrum intueá-
mur . Multi Mártyres tália passi
sunt , sed nihil sic elúcet , quómo-
do caput Mártyrum : ibi méliùs
intuémur , quod illi expérti sunt .
Protéctus est à multitúdine ma-
lignántium , protegénte se Deo ,
protegénte carnem suam ipso

F

230 Feria vi. in Parasceue,

Filio & hómine , quem gerébat : quia filius hóminis est , & Fílius Dei est. Fílius Dei propter formam Dei : filius hóminis , propter formam servi , habens in potestáte pónere ánimam suam , & recipere eam. Quid ei potuérunt facere inimíci ? Occidérunt corpus , ánimam non occidérunt. Inténdite. Parum ergo erat , Dóminus hortári Mártyres verbo , nisi firmáret exémplo.

R. Tamquam ad latrónem existis cum gládiis & fústibus comprehendere me : * Quotidie apud vos eram in templo docens , & non me tenuístis : & ecce flagellátum dúcitis ad crucifigéndum .

V. Cùmque injecíssent manus in Jesum , & tenuíssent eum , dixit ad eos. Quotidie.

Lectio v.

Nostis qui convéntus erat malignántium Judæórum , & quæ multitúdo erat operántium iniquitátem. Quam iniquitátem ? Quia voluérunt occídere Dóminum

num Jesum Christum. Tanta ópe-
ra bona , inquit , osténdi vobis:
propter quod horum me vultis oc-
cidere ? Pértulit omnes infirmos
eórum , curávit omnes lánguidos
eórum , prædicávit regnum cœló-
rum , non tákuit vítia eórum , ut
ipsa pótiūs eis displicérent , non
médicus , à quo sanabántur. His
ómnibus curatiónibus ejus ingrátí ,
tamquam multa febre phrenétici ,
insaniéntes in médicu , qui véne-
rat curáre eos , excogitavérunt
consílium perdéndi eum : tam-
quam ibi voléntes probáre , utrùm
vérè homo sit qui mori possit , an
áliquid super hómines sit , & mori-
se non permittat . Verbum ipsó-
rum agnóscimus in Sapiéntia Salo-
mónis: Morte turpíssima , inquiunt ,
condemnémus eum. Interrogémus
eum: erit enim respéctus in sermó-
nibus illius. Si enim verè Filius Dei
est , liberet eum .

R. Ténebræ factæ sunt , dum cru-
cifixíssent Jesum Judæi : & circa
horam nonam exclamávit Jesus

vo-

232 Feria vi. in Parasceue,

voce magna : Deus meus , ut quid
me dereliquisti ? + Et inclinato
cápite emisit spíritum.

X. Exclámans Jesús voce magna ,
ait : Pater , in manus tuas com-
mendo spíritum meum. Et incli-
nato.

Lectio vi.

EXACUÉRUNT tamquam gládium
linguas suas . Non dicant Ju-
dæi : Non occídimus Christum .
Etenim proptéreà eum dedérunt
júdici Piláto , ut quasi ipsi à mor-
te ejus videréntur immunes . Nam
cùm dixisset eis Pilátus , Vos eum
occídite : respondérunt , Nobis
non licet occidere quemquam .
Iniquitatem facínoris sui in júdi-
cem hóminem refundere volé-
bant : sed numquid Deum júdi-
cem fallébant ? Quod fecit Pilá-
tus , in eo ipso quod fecit , ali-
quántum párticeps fuit : sed in
comparatiōne illorum multò ipse
innocéntior . Institit enim quan-
tum pótuit , ut illum ex eórum
mánibus liberáret : nam proptér-
ea flagellátum prodúxit ad eos .
Non

Non persequéndo Dóminum flagellávit , sed eórum furóri satisfácer volens : ut vel sic jam mitescerent , & desínerent velle occídere , cùm flagellátum vidérent . Fecit & hoc . At ubi perseveravérunt , nostis illum lavísse manus , & dixísse , quòd ipse non fecísset , mundum se esse à morte illius . Fecit tamen . Sed si reus , quia fecit , vel invítus : illi innocéntes , qui coegérunt ut fáceret ? Nullo modo . Sed ille dixit in eum sententiam , & jussit eum crucifigi , & quasi ipse occídit : & vos ò Júdæi occidístis . Unde occidístis ? Gládio linguæ : acuístis enim linguas yestrás . Et quando percussístis , nisi quando clamástis : Crucifige , crucifige ?

R. Animam meam diléctam trá-didi in manus iniquórum , & fácta est mihi hæréditas mea sicut leo in silva: dedit contra me voces adversárius , dicens : Congregámini , & properáte ad devorandum illum : posuérunt me in de-sér-

234 Feria vi. in Parasceue,
sérto solitúdinis , & luxit super mē
omnis terra: * Quia non est invén-
tus qui me agnōceret , & fāceret
benē . ¶ Insurrexérunt in me viri
absquē misericórdia ; & non pe-
percérunt ánimæ meæ. Quia non
est. **A**nimam meam.

In tertio Nocturno, Antiphona.
Ab insurgéntibus in me líbera me
Dómine , quia occupavérunt áni-
mam meam.

Psalmus 58.

ERipe me de inimícis meis Deus
meus: * & ab insurgéntibus in
me líbera me.

ERipe me de operántibus iniqui-
tatem : * & de viris sanguinum
salva me.

Quia ecce cepérunt ánimam me-
am : * irruérunt in me fortes.

Neque iniquitas mea , neque pec-
cátum meum Dómine : * sine ini-
quitáte cucúrri , & diréxi.

Exúrge in occúrsu meum , &
vide : * & tu Dómine Deus virtú-
tum , Deus Israel,

Inténde ad visitáandas omnes Gen-
tes:

tes : * non misereáris ómnibus qui operántur iniquitátem.

Converténtur ad vésperam : & famem patiéntur ut canes , * & circuíbunt civitátem.

Ecce loquéntur in ore suo , & gládius in lábiis eórum : * quóniam quis audívit?

Et tu Dómine deridébis eos : * ad níhilum dedúces omnes Gentes.

Fortitúdinem meam ad te custódiam , quia Deus fuscéptor meus es : * Deus meus misericórdia ejus prævéniet me.

Deus osténdet mihi super inimícos meos, ne occídas eos : * nequándo oblíviscántur pópuli mei.

Dispérge illos in virtúte tua : * & depónē eos protéctor meus Dómine.

Delíctum oris eórum , fermónem labiòrum ipsórum : * & comprehendántur in supérbia sua.

Et de execratione & mendácio anñuntiabúntur in consummatiōne : * in ira consummatiōnis , & non erunt.

Et

236 Feria vi. in Parasceue,

Et scient quia Deus dominabitur Jacob, * & finium terræ.

Convertentur ad vésperam , & famem patientur ut canes , * & circuibunt civitatem.

Ipsi dispergentur ad manducandum : * si verò non fuerint saturati , & murmurabunt.

Ego autem cantabo fortitudinem tuam : * & exultabo manè misericordiam tuam.

Quia factus es suscepitor meus , * & refugium meum , in die tribulationis meæ.

Adjutor meus tibi psallam , quia Deus suscepitor meus es : * Deus meus misericordia mea.

Aña. Ab insurgentibus in me libera me Dómine , quia occupaverunt animam meam.

Aña. Longè fecisti notos meos à me : tráditus sum , & non egrediebar.

Psalmus 87.

Domine Deus salutis meæ , * din die clamavi , & nocte corram te.

Intret in conspectu tuo oratio mea:

mea : * inclína aurem tuam ad
precem meam.

Quia repléta est malis áima
mea : * & vita mea inférno ap-
propinquávit.

Aestimátus sum cum descendén-
tibus in lacum : * factus sum sicut
homo sine adjutório , inter mó-
tuos liber.

Sicut vulneráti dormiéntes in se-
púlchris , quorum non es memor
ampliùs : * & ipsi de manu tua
repúlsi sunt.

Posuérunt me in lacu inferió-
ri : * in tenebrósis , & in umbra
mortis.

Super me confirmátus est furor
tuus : * & omnes fluctus tuos
induxísti super me.

Longè fecísti notos meos à me : *
posuérunt me abominationem
sibi.

Tráditus sum , & non egredié-
bar : * óculi mei languérunt præ
inópia.

Clamávi ad te Dómine tota die : *
expándi ad te manus meas.

Num-

238 Feria vi. in Parasceue,

Numquid mórtuis facies mirabília : * aut médici suscitábunt , & confitebúntur tibi?

Numquid narrábit áliquis in se-púlchro misericórdiam tuam , * & veritátem tuam in perditiónē ?

Numquid cognoscéntur in ténebris mirabilia tua , * & justitia tua in terra oblívionis?

Et ego ad te Dómine clamávi: * & manè orátio mea prævéniet te.

Ut quid Dómine repéllis oratió-nem meam: * avértis fáciem tuam à me?

Pauper sum ego , & in labóribus à juventúte mea: * exaltátus autem humiliátus sum & conturbátus ,

In me transfiérunt iræ tuæ : * & ter-róres tui conturbavérunt me.

Circumdedérunt me sicut aqua tota die : * circumdedérunt me simul.

Elongásti à me amícum & próxi-mum : * & notos meos à miséria.

Antiphona. Longè fecísti notos meos à me: tráditus sum , & non egrediébar.

An-

Antiph. Captábunt in ánimam
justi , & sanguinem innocéntem
condemnábunt. **Psalmus 93.**

DEUS ultiónum Dóminus : *
Deus ultiónum liberè egit.

Exaltáre qui júdicas terram : *
redde retributióne supérbis.

Usquequò peccatóres Dómine , *
úsquequò peccatóres gloriabún-
tur :

Effabúntur , & loquéntur iniqui-
tatem : * loquéntur omnes , qui
operántur injustíam?

Pópulum tuum Dómine humilia-
vérunt: * & hæreditátem tuam ve-
xavérunt.

Víduam & ádvenam interfecé-
runt : * & pupillos occidérunt.

Et dixerunt : Non vidébit Dómi-
nus , * nec intélliget Deus Jacob.

Intelligite insipiéntes in pópulo : *
& stulti aliquándo sápite.

Qui plantávit aurem , non áu-
diет: * aut qui finxit óculum , non
consíderat?

Qui córripit gentes , non árguet: *
qui docet hóminem scíentiam?

Dó-

240 Feria vi. in Parasceue,

Dóminus scit cogitationes hóminum, * quóniam vanæ sunt.

Béatus homo, quem tu erudieris
Dómine: * & de lege tua docuéris eum:

Ut mítiges ei à diébus malis: * do-
nec fodiáatur peccatóri fovea.

Quia non repéllet Dóminus ple-
bem suam: * & hæreditátem su-
am non derelínquet.

Quoadúsque justitia convertátur
in judíciū: * & qui juxta illam
omnes qui recto sunt corde.

Quis consúrget mihi advérsus ma-
lignántes? * aut quis stabit mecum
advérsus operántes iniquitátem?

Nisi quia Dóminus adjúvit me: *
paulóminis habitásset in inférno
ánima mea.

Si dicébam: Motus est pes me-
us: * misericórdia tua Dómine
adjuvábāt me.

Secundùm multitúdinem doló-
rum meórum in corde meo, *
consolatiónes tuæ lætificavérunt
ánimam meam.

Nuinqüid adhæret tibi sedes ini-
qui-

ad Matutinum. 241

quitatis : * qui fingis laborem in
præcepto?

Captabunt in animam justi: * &
sanguinem innocentem condem-
nabunt.

Et factus est mihi Dóminus in re-
fugium : * & Deus meus in adju-
tórium spei meæ.

Et reddet illis iniquitatem ipsó-
rum : & in malitia eorum dispér-
det eos: * dispérdet illos Dóminus
Deus noster.

Aña. Captabunt in animam justi,
& sanguinem innocentem condem-
nabunt. **v.** Locuti sunt advérsum
me lingua dolosa.

R. Et sermonibus ódii circumde-
dérunt me , & expugnavérunt me
gratis.

Pater noster. secretò.

De Epistola beati Pauli Apóstoli
ad Hebræos.

Lectio vii. Cap.4.c & c.

FEstinémus íngredi in illam
réquiem: ut ne in idípsum
quis ícidat incredulitatis ex-
emplum . Vivus est enim sermo
Off. Hebd. S.   **L**   **Dei,**

242 Feria vi. in Parasceue,

Dei , & éfficax , & penetrabilior omni gládio ancípiti: & pertíngens usque ad divisióneM ánimæ ac spíritus , compágum quoque ac medullárum , & discrétor cogitatiónum & intentiónum cordis . Et non est ulla creatúra invísibilis in conspéctu ejus : ómnia autem nuda & apérta sunt óculis ejus , ad quem nobis sermo . Habéntes ergo Pontíficem magnum qui penetrávit cœlos , Jesum Fílium Dei: teneáimus Pontíficem , qui non pos- sit cómpati infirmitátibus nostris : tentátum autem per ómnia pro similitúdine absque peccáto.

R. Tradidérunt me in manus impiórum , & inter iníquos projecé- runt me , & non pepercérunt ánimæ meæ : congregáti sunt advérsum me fortes : * Et sicut gigántes stetérunt contra me.

* Aliéni insurrexérunt advérsum me , & fortes quæsiérunt ánimam meam. Et sicut gigántes stetérunt contra me.

Le-

ad Matutinum. 243
Lectio viii.

ADeámus ergo cum fidúcia ad thronum grátiae: ut misericórdiam consequámur, & grátiam inveniámus in auxílio opportúno. Omnis namque Póntifex ex homínibus assúmptus, pro homínibus constitúitur in iis quæ sunt ad Deum, ut ófferat dona & sacrificia pro peccátis: qui condolére possit iis qui ignórant & errant: quóniam & ipse circúmdatus est infirmitáte: & proptéreà debet, quemádmodum pro pôpulo, ita étiam & pro semetípso offérre pro peccátis.

R. Jesum trádidit ímpius summis principibus sacerdótum, & seniöribus pôpuli: * Petrus autem sequebátur eum à longè, ut vidéret finem. ** Adduxérunt autem eum ad Cáipham principem sacerdótum, ubi Scribæ & Pharisæi convénerant. Petrus autem.

Lectio ix.

Nec quisquam sumit sibi honórem, sed qui vocátur à L 2 Deo,

244 Feria vi. in Parasceue,

Deo , tamquam Aaron . Sic & Christus non semetipsum clarificavit ut Póntifex fieret : sed qui locutus est ad eum: Fílius meus es tu , ego hódie génui te . Quemádmodum & in álio loco dicit: Tu es sacerdos in ætérnum secúndum órdinem Melchísedech . Qui in diébus carnis suæ preces supplicatiōnēsque ad eum , qui possit illum salvum facere à morte , cum clamore válido & lácrymis ófferens , exauditus est pro sua reveréntia . Et quidem cùm esset Fílius Dei , dídicit ex iis quæ passus est , obediéntiam : & consummátus , factus est ómnibus obtemperántibus sibi , causa salútis æternæ , appellátus à Deo Póntifex juxta órdinem Melchísedech.

R. Caligavérunt óculi mei à fletu meo : quia elongátus est à me , qui consolabátur me . Vidéte omnes populi , * Si est dolor símilis sicut dolor meus. **V.** O vos omnes qui transítis per viam , atténdite & vidéte . Si est dolor. **C**aligavérunt.

AD

ad Laudes.

²⁴⁵

A D L A U D E S ,

Antiphona.

PRóprio Fílio suo non pepérct
Deus, sed pro nobis ómnibus
trádidit illum. **Psál. M**iserére mei
Deus. 134. **Aña.** Anxiátus est super
me spíritus meus, in me turbátum
est cor meum. **Psalmus 142.**

DOmine exáudi oratióñem
meam, auribus pérçipe ob-
secratióñem meam in veri-
tate tua: * exáudi me in tua justitia.
Et non intres in judícium cum ser-
vo tuo: * quia non justificábitur in
conspéctu tuo omnis vivens.

Quia persecútus est inimícus áni-
mam meam: * humiliávit in terra
vitam meam.

Collocávit me in obscuris sicut
mórtuos sæculi: * & anxiátus est
super me spíritus meus, in me tur-
bátum est cor meum.

Memor fui diérum antiquórum,
meditátus sum in ómnibus opéri-
bus tuis: * in factis mánuum tuá-
rum meditábar.

Expándi manus meas ad te: * áni-

L 3 ma

146 Feria vi. in Parasceue,

ma mea sicut terra sine aqua tibi:
Velociter exaudi me Dómine : *
defecit spíritus meus.

Non avértas fáciem tuam à me: *
& símilis ero descendéntibus in la-
cum.

Audítam fac mihi manè misericór-
diam tuam: * quia in te sperávi.

Notam fac mihi viam, in qua ám-
bulem : * quia ad te levávi áni-
mam meam.

Eripe me de inimícis meis Dñe, ad
te confugi: * doce me fácer volun-
tatem tuam, quia Deus meus es tu.
Spíritus tuus bonus dedúcet me in
terram rectam: * propter nomen
tuum Dómine vivificábis me, in
æquitáte tua.

Edúces de tribulatióne ánimam
meam ? * & in misericórdia tua
dispérdes inimícos meos.

Et perdes omnes qui tribulant áni-
mam meam : * quóniam ego ser-
vus tuus sum.

Aña. Anxiátus est super me spíri-
tus meus, in me turbátum est cor
meum. **A**ña. Ait latro ad latró-
nem:

nem : Nos quidem digna factis
recipimus, hic autem quid fecit ?
Memento mei Domine, dum ve-
neris in regnum tuum. **Psal. Deus**
Deus meus. 139. **Aña.** Cum con-
turbata fuerit anima mea Domi-
ne, misericordiae memor eris.

Canticum Habacuc. Cap. 3.

Domine audivi auditóinem
tuam, * & timui.

Domine opus tuum * in medio
annorum vivifica illud.

In medio annorum notum fa-
cies : * cum iratus fueris, miseri-
cordiae recordaberis.

Deus ab Austro veniet, * & san-
ctus de monte Pharan:

Opereuit coelos gloria ejus : * &
laudis ejus plena est terra.

Splendor ejus ut lux erit: * cornua
in manibus ejus:

Ibi abscondita est fortitudo ejus : *
ante faciem ejus ibit mors.

Et egrediatur diabolus ante pedes
ejus: * stetit, & mensus est terram.

Aspexit, & dissolvit Gentes: * &
contriti sunt montes saeculi.

248 Feria vi. in Parasceue,

Incurvati sunt colles mundi , * ab itinéribus æternitatis ejus.

Pro iniquitate vidi tentória Æthiopiæ : * turbabuntur pelles terræ Mådian.

Numquid in flumínibus irátus es Dómine? * aut in flumínibus furor tuus ? vel in mari indignatio tua?

Qui ascéndes super equos tuos : * & quadrigæ tuæ salvatio .

Súscitans suscitábis arcum tuum: * juraménta tribubus , quæ locútus es:

Flúvios scindes terræ : vidérunt te, & doluérunt montes : * gurges aquárum tránsiit.

Dedit abyssus vocem suam : * altitudo manus suas levavit.

Sol & luna stetérunt in habitáculo suo , * in luce sagittárum tuárum , ibunt in splendóre fulgurántis hastæ tuæ.

In frémitu conculcábis terram : * & in furóre obstupesfácies Gentes.

Egréssus es in salútem pópuli tui, * in salútem cum Christo tuo?

Percussísti caput de domo ímpii: * de-

ad Laudes.

249

denudásti fundaméntum ejus usqué
ad collum.

Maledixísti sceptris ejus , cápti
bellatórum ejus , * veniéntibus ut
turbo ad dispergéndum me.

Exultátio eórum * sicut ejus qui
dévorat páuperem in abscondito.

Viam fecísti in mari equis tuis , *
in luto aquárum multárum.

Audívi , & conturbátus est venter
meus : * à voce contremuérunt lá-
bia mea.

Ingrediátur putrédo in óssibus
meis , * & subter me scáteat:

Ut requiéscam in die tribulatió-
nis : * ut ascéndam ad pópulum
accínctum nostrum .

Ficus enim non florébit: * & non
erit germen in víneis.

Mentiétur opus olívæ : * & arva
non áfferent cibum.

Abscindétur de ovíli pecus : * &
non erit arméntum in præsépibus.

Ego autem in Dómino gaudébo : *
& exultábo in Deo Jesu meo.

Deus Dñs fortitúdo mea : * & po-
net pedes meos quasi cervórum.

L 5   **E**t

250 Feria vi. in Parasceue,

Et super excélsa mea dedúcet me
victor * in psalmis canéntem.

Aña. Cùm conturbáta fúerit áni-
ma mea Dómine, misericórdiæ me-
mor eris. **A**ña. Meménto mei Dó-
mine, dum vénieris in regnum tuum.

Psalmus. Laudáte Dóminum de-
cœlis. 144. **V.** Collocávit me in ob-
scúris. **R.** Sicut mórtuos sæculi.

Ad Benedictus, Antiphona.

Posuérunt super caput ejus cau-
sam ipsius scriptam : Jesus Nazar-
énus Rex Judæórum.

Canticum Zachariæ. Lucæ 1. g

BEnedictus Dóminus Deus Is-
rael : * quia visitávit , & fecit
redemptionem plebis suæ:

Et eréxit cornu salútis nobis , * in
domo David púeri sui.

Sicut locútus est per os sanctó-
rum , * qui à sæculo sunt, prophe-
tárum ejus .

Saltem ex inimícis nostris , * & de-
manu ómnium , qui odérunt nos :

Ad faciéndam misericórdiam cum
pátribus nostris: * & memorári te-
táménti sui sancti.

Jus-

Jusjurandum , quod juravit ad Abraham patrem nostrum , * daturum se nobis:

Ut sine timore de manu inimicorum nostrorum liberati , * serviamus illi;

In sanctitate & justitia coram ipso , * omnibus diebus nostris.

Et tu puer, Propheta Altissimi vocaberis : * praebis enim ante faciem Domini parare vias ejus:

Ad dandam scientiam salutis plebi ejus , * in remissionem peccatorum eorum.

Per viscera misericordiae Dei nostri : * in quibus visitavit nos , oriens ex alto.

Illuminare his , qui in tenebris , & in umbra mortis sedent : * ad dirigendos pedes nostros in viam pacis.

Antiphona. Posuerunt super caput ejus causam ipsius scriptam : Jesus Nazarenus Rex Iudeorum.

Deinde dicitur flexis genibus
¶ Christus factus est pro nobis obediens usque ad mortem , mortem autem crucis . & dicitur secreto ,

L 6 Pater

252 Feria vi. in Parasceue.

Pater noster. Postea Psal. Miserere
mei Deus. 134. aliquantulum al-
tius; quo finito sine Oremus dici-
tur simili voce

Oratio.

Respice, quæsumus Dómine,
super hanc famíliam tuam,
pro qua Dóminus noster Jesus
Christus non dubitávit mánibus
tradi nocéntium, & crucis subíre
torméntum. Ied Qui tecum. di-
citur sub silentio.

Ad Primam, Tertiam, Sextam,
& Nonam, ut suprà Feria v. in
Cœna Domini. 150. sed in fine
¶. Christus factus est pro nobis
obédiens usque ad mortem, addi-
tur, mortem autem crucis.

Statio ad S. Crucem in Jerusalem.

Finita Nona, Sacerdos & mini-
stri induti paramentis nigri
coloris, sine luminaribus & in-
censo procedunt ad Altare: & ante
illud prostrati aliquamdiu orant.
Interim Acolythi unam tantùm to-
balem extendunt super Altare.
Sacerdos cum ministris facta ora-
tio

Feria vi. in Parasceue. 253;

tione ascendit ad Altare , & oscula-
tur illud in medio , deinde Lector
accedit ad legendum Prophetiam
in loco ubi legitur Epistola , & in-
cipit eam sine titulo : quam etiam
Sacerdos legit submissa voce apud
Altare in cornu Epistolæ. Osee 6.

AEc dicit Dóminus : In tri-
bulatiōne sua manè consúr-
gent ad me : Veníte , & re-
vertámur ad Dóminum : quia
ipse cepit , & sanábit nos : per-
cútiet , & curábit nos . Vivificá-
bit nos post duos dies : in die té-
ria suscitábit nos , & vivémus in
conspéctu ejus . Sciémus , seque-
múrque , ut cognoscámus Dómi-
num : quasi dilúculum præpará-
tus est egréssus ejus , & véniet
quasi imber nobis temporáneus ,
& ferótinus terræ . Quid fáciam
tibi Ephraim ? Quid fáciam ti-
bi Juda ? Misericórdia vestra
quasi nubes matutina , & quasi
ros manè pertránsiens . Propter
hoc dolávi in Prophétis , occídi
eos in verbis oris mei : & judícia
tua

254 Feria vi. in Parasceue,

tua quasi lux egrediéntur . Quia misericórdiam vólui, & non sacrificium: & scíentiam Dei plus quàm holocáufa.

Tractus. **Habac. 3.** D ómine audívi auditum tuum , & tímui: considerávi ópera tua , & expávi. **v.** In médio duórum animálium innotescéris : dum appropinquáverint anni , cognoscéris : dum advénerit tem-
pus, ostendéris. **v.** In eo , dum con-
turbáta fuerit ánima mea: in ira , mi-
sericórdiæ memor eris . **v.** Deus
à Libano véniet , & sanctus de
monte umbróso & condénso.

v. Opéruit cœlos majéstas ejus : &
laudis ejus plena est terra.

Finito Tractu, Sacerdos in cornu
Epiſtolæ dicit **O**rémus. Diaco-
nus , Flectámus génua. & Subdia-
conus. Leváte. **Oratio.**

Deus , à quo & Judas reáitus sui
poenam , & confessiónis suæ
latro præmium sumpsit : concéde
nobis tuæ propitiatiōnis effectum :
ut sicut in passióne sua Jesus Chri-
stus D óminus noster diuérsa utrís-
que

Feria vi. in Parasceue. 255

que intulit stipendia meritorum ;
ita nobis , ablato vetustatis errore,
resurrectionis suae gratiam largia-
tur. Qui tecum vivit & regnat.

Subdiaconus in tono Epistolæ
similiter sine titulo cantat sequen-
tem Lectionem . Exodi 12.

IN diébus illis : Dixit Dóminus
ad Móysen & Aaron in Terra
Ægypti : Mensis iste , vobis prin-
cipium ménsum : primus erit in
ménibus anni. Loquimini ad uni-
vérsum cœtum filiorum Israel , &
dícite eis : Décima die mensis hu-
jus tollat unusquisque agnum per
famílias & domos suas . Sin au-
tem minor est númerus ut suffice-
re possit ad vescéndum agnum ,
assúmet vicínum suum , qui jun-
ctus est dómui suæ , juxta númerum
animárum quæ sufficere pos-
funt ad esum agni . Erit autem
agnus absque mácula , másculus ,
annículus : juxta quem ritum tol-
létis & hoedum . Et servábitis eum
usque ad quartam décimam diem
mensis hujus : immolabitque eum
uni-

256 Feria vi. in Parasceue.

univérsa multitúdo filiorum Israël ad vésperam. Et sument de sanguine ejus, ac ponent super utrūmque postem, & in superlimináribus domórum, in quibus cómedent illum. Et edent carnes nocte illa assas igni, & ázymos panes cum laetúcis agréstibus. Non comedétis ex eo crudum quid, nec coctum aqua, sed tantùm assum igni: caput cum pédibus ejus & intestinis vorábitis. Nec remanébit quidquam ex eo usque manè. Si quid résiduum fuerit, igne comburétis. Sic autem comedétis illum: Renes vestros accingétis, & calceamén-
ta habébitis in pédibus, tenéntes báculos in mánibus, & comedétis festinánter: est enim Phase (id est tránsitus) Dómini.

Tractus. Psal. 139. Eripe me Dómine ab hómine malo: à viro iníquo líbera me. **¶** Qui cogitavérunt malítias in corde: tota die constituébant prælia. **¶** Acuérunt linguas suas sicut serpéntis: venénum áspidum sub lábiis eórum.

¶ Cu-

Feria vi. in Parasceue, 257

¶. Custodi me Domine de manu peccatoris : & ab hominibus ini quis libera me . ¶. Qui cogitaverunt supplantare gressus meos : absconderunt superbi laqueum mihi. ¶. Et funes extenderunt in laqueum pedibus meis : juxta iter scandalum posuerunt mihi.

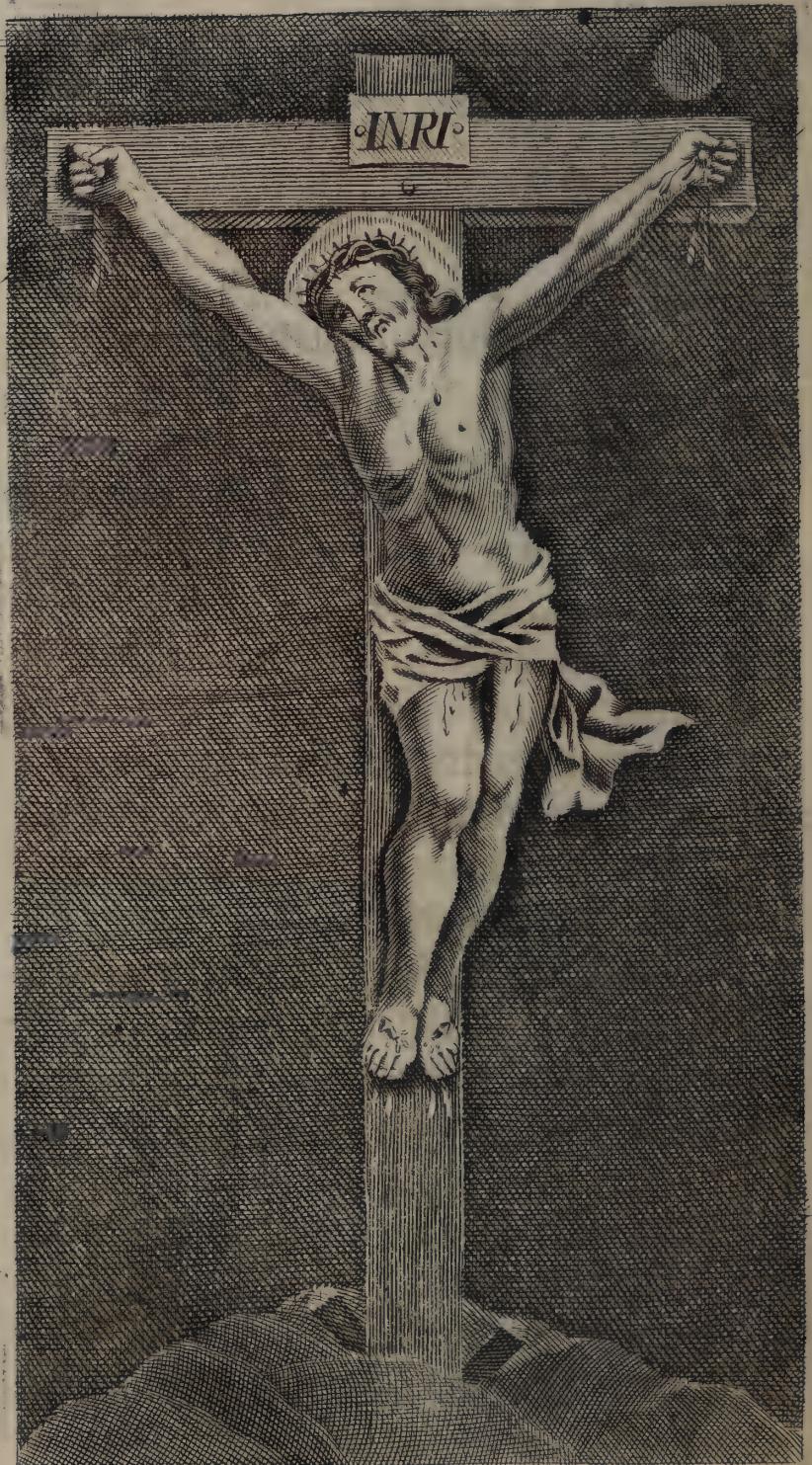
¶. Dixi Domino , Deus meus es tu : exaudi Domine vocem orationis meae . ¶. Domine Domine virtus salutis meae , obumbra caput meum in die belli.

¶. Ne tradas me a desiderio meo peccatori : cogitaverunt adversus me : ne derelinquas me , ne umquam exaltentur.

¶. Caput circuitus eorum : labor labiorum ipsorum operiet eos.

¶. Verumtamen justi confitebuntur nomini tuo : & habitabunt recti cum vultu tuo .

Finito Tractu , dicitur Passio super nudum pulpitum : quam Celebrans submissa voce legit in cornu Epistolæ .

259

PASSIO
DOMINI NOSTRI
JESU CHRISTI
secundum Joannem.

Cap. 18.

IN illo tempore : Egressus est Jesus cum discipulis suis trans torréntem Cedron , ubi erat hortus , in quem introivit ipse , & discipuli ejus . Sciébat autem & Judas , qui tradébat eum , locum : quia frequénter Jesus convénerat illuc cum discipulis suis . Judas ergo cùm accepisset cohórtēm , & à Pontificibus & Pharisæis ministros , venit illuc cum latérnis , & fáciis , & armis . Jesus itaque sciens ómnia , quæ ventúra erant super eum , procéssit , & dixit eis : ***** Quem quæritis ? **C** Respondérunt ei : **S** Jesum Nazarénum . **C** Dicit eis Jesus : ***** Ego sum . **C** Stabat autem & Judas , qui tradébat eum , cum ipsis . Ut
er-

260 Feria vi. in Parasceue.

ergo dixit eis : Ego sum : abiérunt retrósum , & cecidérunt in terram . Iterùm ergo interrogávit eos : **+** Quem quæritis ? **C** Illi autem dixérunt : **S** Jesum Nazarénum . **C** Respóndit Jesus : **+** Dixi vobis , quia ego sum : si ergò me quæratis , sínite hos abire . **C** Ut imple-rétur sermo , quem dixit : Quia quos dedísti in ihi , non pérdidi ex eis quemquam . Simon ergo Petrus habens gládium edúxit eum : & percússit Pontíficis servum : & abscidit aurículam ejus déxteram . Erat autem nomen servo Mal-chus . Dixit ergo Jesus Petro : **+** mitte gládium tuum in vagí-nam . Cálicem , quem dedit mi-hi Pater , non bibam illum ? **C** Cohors ergo , & tribúnus , & ministri Judæorūm comprehendé-runt Jesum , & ligavérunt eum : & adduxérunt eum ad Annam primùm ; erat enim socer Cáiphæ , qui erat Póntifex anni il-lius . Erat autem Cáiphas , qui consiliūm déderat Judæis : Quia ex-

Feria vi. in Parasceue. 261

expedit , unum hóminem mori pro pôpulo . Sequebátur autem Iesum Simon Petrus , & álius discípulus . Discípulus autem ille erat notus Pontífici , & introívit cum Jesu in átrium Pontíficis . Petrus autem stabat ad óstium foris . Exívit ergo discípulus álius , qui erat notus Pontífici , & dixit ostiáriæ , & introduxit Petrum . Dicit ergo Petro ancilla ostiária : **S** Numquid & tu ex discípulis es hóminis istius? **C** Dicit ille : **S** Non sum . **C** Stabant autem servi & ministri ad prunas , quia frigus erat , & calefaciébant se : erat autem cum eis & Petrus stans , & calefaciens se . Póntifex ergo interrogávit Iesum de discípulis suis , & de doctrína ejus . Respóndit ei Jesus : ***** Ego palàm locútus sum mundo : ego semper dócui in synagóga , & in templo , quò omnes Judæi convéniunt : & in occúlto locútus sum nihil . Quid me intérrogas ? intérrogá eos , qui audiérunt quid locútus

262. Feria vi. in Parasceue.

tus sim ipsis : ecce hi sciunt , quæ
dixerim ego . C Hæc autem cùm
dixisset , unus assistens ministró-
rum dedit álapam Jesu , dicens:
S Sic respóndes Pontífici ? C Re-
spóndit ei Jesus : ✠ Si malè lo-
cútus sum , testimónium pérhibe-
de malo : si autem benè , quid
me cædis ? C Et misit eum An-
nas ligátum ad Cáipham Pontífi-
cem . Erat autem Simon Petrus
stans , & calefaciens se . Dixérunt
ergo ei : S Numquid & tu ex di-
scípulis ejus es ? C Negávit ille ,
& dixit : S Non sum . C Dicit ei
unus ex servis Pontíficis , cogná-
tus ejus , cuius abscídit Petrus au-
rículam : S Nónne ego te vidi in
horto cum illo ? C Iterùm ergo
negávit Petrus ; & statim gallus
cantávit . Addúcunt ergo Jesum à
Cáipha in prætórium . Erat au-
tem manè : & ipsi non introié-
runt in prætórium , ut non con-
taminaréntur , sed ut manducá-
rent Pascha . Exívit ergo Pilátus
ad eos foras , & dixit : S Quam
ac-

Feria vi. in Parasceue. 263

accusationem affertis adversus hominem hunc? C Respondérunt, & dixerunt ei: S Si non esset hic malefactor, non tibi tradidissimus eum. C Dixit ergo eis Pilátus: S Accípite eum vos, & secundum legem vestram judicáte eum. C Dixerunt ergo ei Judæi: S Nobis non licet interficere quemquam. C Ut sermo Jesu impleretur, quem dixit, significans qua morte esset moriturus. Introivit ergo iterum in prætorium Pilátus, & vocavit Jesum, & dixit ei: S Tu es Rex Judæorum? C Respóndit Jesus: * A temetípso hoc dicis, an alii dixerunt tibi de me? C Respóndit Pilátus: S Numquid ego Judæus sum? Gens tua, & Pontífices tradidérunt te mihi: quid fecisti? C respóndit Jesus: * Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum, ministri mei útique decertárent ut non tráderer Judæis nunc autem regnum meum non est hinc. C Dixit itaque ei

264. Feria vi. in Parasceue.

ei Pilátus: **S** Ergo Rex es tu? **C** Re-
spóndit Jesus: ***** Tu dicis quia Rex
sum ego. Ego in hoc natus sum,
& ad hoc veni in mundum, ut te-
stimónium perhíbeam veritáti:
omnis qui est ex veritáte, audit
vocem meam. **C** Dicit ei Pilátus:
S Quid est véritas? **C** Et cùm hoc
dixisset, iterùm exívit ad Judæos,
& dixit eis: **S** Ego nullam invénio
in eo causam. Est autem consuetú-
do vobis, ut unum dimittam vo-
bis in Pascha: vultis ergo dimít-
tam vobis Regem Judæórum?
C Clamavérunt ergo rursum
omnes, dicéntes: **S** Non hunc,
sed Barábbam. **C** Erat autem
Barábbas latro. Tunc ergo ap-
prehéndit Pilátus Jesum, & fla-
gellávit. Et mítiles plecténtes
corónam de spinis, imposuérunt
cápti ejus: & veste purpúrea cir-
cuindedérunt eum. Et veniébant
ad eum, & dicébant: **S** Ave Rex
Judæórum. **C** Et dabant ei álapas.
Exívit ergo iterùm Pilátus foras,
& dicit eis: **S** Ecce addúco vobis
eum

eum foras , ut cognoscatis quia nullam invénio in eo causam . C (Exívit ergo Jesus portans corónam spíneam , & purpúreum veſtiméntum .) Et dicit eis : S Ecce homo . C Cùm ergo vidíſſent eum Pontífices , & miníſtri , clamábant , dicéntes : S Crucifige , crucifige eum . C Dicit eis Pilátus : S Accípite eum vos , & crucifigite : ego enim non invénio in eo causam . C Respondérunt ei Judæi : S Nos legem habémus , & secúndūm legem debet mori , quia Fílium Dei se fecit . C Cùm ergo audíſſet Pilátus hunc sermóñem , magis tínuit . Et ingréſsus est prætórium íte-rūm , & dixit ad Jesus : S Unde es tu ? C Jesus autem respónsum non dedit ei . Dicit ergo ei Pilátus : S Mihi non lóqueris ? nescis quia potestátem hábeo crucifigere te , & potestátem há-beo dimittere te ? C Respóndit Jesus : * Non habéres potestátem adyérsum me ullam , niſi

Off. Hebd. S. M tibi

266 Feria vi. in Parasceue.

tibi datum esset désuper. Proptér-eà qui me trádidit tibi, majus pec-cátum habet. C Et exínde quæré-bat Pilátus dimíttere eum . Judæi autem clamábant, dicéntes : S Si hunc dimittis, non es amicus Cæ-saris . Omnis enim qui se regem facit, contradícit Cæsari . C Pilá-tus autem cùm audisset hos sermó-nes , addúxit foras Jesum , & sed-it pro tribunáli , in loco qui dí-citur Lithostrótos , Hebráicè au-tem Gábbatha. Erat autem Para-scéue Paschæ , hora quasi sexta , & dicit Judæis : S Ecce Rex ve-ster . C Illi autem clamábant : S Tolle , tolle , crucifige eum . C Dicit eis Pilátus : S Regem ve-strum crucifigam ? C Respondé-runt Pontífices : S Non habémus regem , nisi Cæsarem . C Tunc ergo trádidit eis illum ut crucifi-gerétur . Suscepérunt autem Je-sum , & eduxérunt . Et bájulans sibi crucem , exívit in eum, qui dí-citur Calváriæ, locum , Hebráicè autem Gólgotha : ubi crucifi-xé

Feria vi. in Parasceue. 267

xérunt eum , & cum eo álios duos , hinc & hinc , médium autem Jesum . Scripsit autem & titulum Pilátus , & pósuit super crucem . Erat autem scriptum : Jesus Nazarénus , Rex Judæórum . Hunc ergo titulum multi Judæórum legérunt : quia prope civitatem erat locus , ubi crucifixus est Jesus . Et erat scriptum Hebráicè , Græcè , & Latinè . Dicébant ergo Piláto Pontífices Judæórum : **S** Noli scribere , Rex Judæórum : sed quia ipse dixit : Rex sum Judæórum . **C** Respóndit Pilátus : **S** Quod scripsi , scripsi . **C** Milites ergo cùm crucifixíssent eum , accepérunt vestiménta ejus (& fecérunt quátuor partes : unicúque militi partem) & túnicam . Erat autem túnica inconsútilis , désuper contécta per totum . Dixérunt ergo ad ínvicem : **S** Non scindámus eam , sed sortiámur de illa cujus sit . **C** Ut Scriptúra implerétur , dicens : Partíti sunt vestiménta mea sibi : & in vestem

M 2 meam

268 Feria vi. in Parasceue.

meam misérunt sorte m. Et milites quidem hæc fecerunt. Stabant autem juxta crucem Jesu mater ejus, & soror matris ejus María Cléophæ, & María Magdaléne. Cùm vidisset ergo Jesus matrem, & discípulum stantem, quem diligébat, dicit matri suæ : **+** Múllier, ecce filius tuus. **C** Deinde dicit discípulo : **+** Ecce mater tua. **C** Et ex illa hora accépit eam discípulus in sua. Póstea sciens Jesus quia ómnia consummáta sunt, ut consummarétur Scriptúra, dixit : **+** Sítio. **C** Vas ergo erat pósitum acéto plenum. Illi autem spóngiam plenam acéto, hyssópo circumponéntes, obtulérunt ori ejus. Cùm ergo accepisset Jesus acétum, dixit : **+** Consummátum est. **C** Et inclináto cárpite trádidit spíritum. (**H**ic genuflectitur, & pausatur aliquantulum.) Judæi ergo (quóniam Parascéue erat) ut non remanérent in cruce cárpora sábbato (erat enim magnus dies ille sábbati) rogavérunt

Pi-

Pilátum , ut frángeréntur eórum crura , & tolleréntur . Venérunt ergo miliites : & primi quidem fregérunt crura , & altérius qui crucifixus est cum eo. Ad Jesum autem cùm veníssent , ut vidérunt eum jam mórtuum , non fregérunt ejus crura : sed unus militum láncea latus ejus apérruit , & continuò exívit sanguis & aqua. Et qui vidit , testimónium perhibuit : & verum est testimónium ejus . Et ille scit quia vera dicit : ut & vos credatis . Facta sunt enim hæc , ut Scriptúra implerétur : Os non comminuéris ex eo. Et iterùm ália Scriptúra dicit : Vidébunt in quem transfixérunt.

Quod sequitur , legitur in tono Euangelii : & dicitur , Munda cor meum ; sed non petitur benedictio , & non deferuntur luminaria , neque incensum , & Celebrans in fine non osculatur librum.

Post hæc autem rogávit Pilátum Joseph ab Arimathæa (eò

M 3 quòd

270 Feria vi. in Parasceue.

quod esset discipulus Jesu , occultus autem propter metum Judæorum) ut tolleret corpus Jesu. Et permisit Pilatus . Venit ergo , & tulit corpus Jesu. Venit autem & Nicodémus , qui vénérat ad Jésum nocte primum , ferens mixtúram myrrhæ & áloes , quasi libras centum. Accepérunt ergo corpus Jesu , & ligavérunt illud línteis cum aromátibus , sicut mos est Judæis sepelire. Erat autem in loco , ubi crucifixus est , hortus: & in horto monuméntum novum , in quo nondum quisquam pósitus erat . Ibi ergo propter Parascéven Judæorum , quia juxtā erat monuméntum , posuérunt Jésum.

Deinde Sacerdos itans in cornu Epistolæ , incipit absolutè junctis manibus :

ORÉMUS , dilectissimî nobis , pro Ecclésia sancta Dei : ut eam Deus & Dóminus noster pacificare , adunare , & custodire dignétur toto orbe terrárum : subjiciens ei principátus , & potestátes : det-

Feria vi. in Parasceue. 271

detque nobis quietam & tranquillam vitam degentibus, glorificare Deum Patrem omnipotentem.

Orémus. **Diaconus.** Flectamus genua.

Subdiaconus R. Leváte.

Oratio cantatur in tono feriali Orationis Missæ extensis manibus. Et hic modus servatur in subsequentibus.

OMnipotens sempiterne Deus, qui gloriam tuam omnibus in Christo Gentibus revelasti: custodi opera misericordiae tuæ; ut Ecclesia tua toto orbe diffusa, stabili fide in confessione tui nominis perseveret. Per eumdem Dominum nostrum. **R.** Amen.

ORémus & pro beatissimo Papa nostro **N.** ut Deus & Dominus noster, qui elegit eum in ordine Episcopatus, salvum atque incolumem custodiat Ecclesiæ suæ sanctæ, ad regendum populum sanctum Dei.

Orémus. Flectamus genua.

R. Leváte.

OMnipotens sempiterne Deus, cuius judicio universa fundantur: respice propitius ad preces nostras, & electum nobis Antistitem tua pietate conserva; ut Christiana plebs, quae te gubernatur auctore, sub tanto Pontifice, credulitatis suae meritis augeatur. Per Dominum nostrum.

R. Amen.

Oremus & pro omnibus Episcopis, Presbyteris, Diaconibus, Subdiaconibus, acolythis, exorcistis, lectoribus, ostiariis, confessoribus, virginibus, viduis; & pro omni populo sancto Dei.

Oremus. Flectamus genua.

R. Levate.

OMnipotens sempiterne Deus, cuius spiritu totum corpus Ecclesiae sanctificatur & regitur: exaudi nos pro universis ordinibus supplicantes; ut gratiae tuae munere, ab omnibus tibi gradibus fideliter serviatur. Per Dominum.

R. Amen.

Oré-

Feria vi. in Parasceue. 273

ORémus & pro Christianissimo
Si non est coronatus, dicatur:
(electo Imperatore) Imperatore
nostro N. ut Deus & Dóminus
noster súbditas illi faciat omnes
bárbaras natiónes, ad nostram per-
pétuam pacem.

Orémus. Flectámus génuia.

R. Leváte.

OMnipotens sempiterne Deus,
in cuius manu sunt ómnium
potestátes, & ómnium jura re-
gnórum: respice ad Románum
benignus Impérium; ut gentes,
quæ in sua feritáte confidunt, po-
tentiæ tuæ déxtera comprimán-
tur. Per Dóminum nostrum.

R. Amen.

ORémus & pro catechúme-
nis nostris: ut Deus & Dó-
minus noster adapériat aures præ-
cordiòrum ipsórum, januáimque
misericórdiæ; ut per lavácrum re-
generatiónis accépta remissióne
ómnium peccatórum, & ipsi in-
veniántur in Christo Jesu Dómi-
no nostro.

M s   **O**ré-

274 Feria vi. in Parasceue.

Orémus. Flectámus génuia.

R. Leváte.

OMnipotens sempiterne Deus,
qui Ecclésiam tuam nova sem-
per prole fecúndas: auge fidem &
intelléctum catechúmenis nostris;
ut renáti fonte baptísmatis, ado-
ptiónis tuæ filiis aggregéntur. Per
Dóminum nostrum. **R.** Amen.

ORémus, dilectissimi nobis, De-
um Patrem omnipoténtem, ut
cunctis mundum purget erróribus:
morbos áuferat: famem depéllat:
apériat cáceres: víncula dissól-
vat: peregrinántibus réditum: in-
firmántibus sanitátem: naviganti-
bus portum salútis indúlgeat.

Orémus. Flectámus génuia.

R. Leváte.

OMnipotens sempiterne Deus,
mœstórum consolátio, labo-
rántium fortitúdo: pervéniant ad
te preces de quacumque tribulatió-
ne clamántium; ut omnes sibi in
necessitatibus suis misericordiam
tuam gáudeant affuissè. Per Dómi-
num nostrum. **R.** Amen.

Oré-

Feria vi. in Parasceue. 275

ORémus & pro hæréticis & schismáticis: ut Deus & Dóminus noster éruat eos ab erróribus univérsis; & ad sanctam matrem Ecclésiam cathólicam atque Apostólicam revocáre dignétur.

Orémus. Flectámus génuia.

R. Leváte.

OMnipotens sempitérne Deus, qui salvas omnes, & néminem vis perire: réspice ad ánimas diabólica fraude decéptas; ut omni hærética pravitáte depósita, errántium corda resipíscant, & ad veritatis tuæ rédeant unitátem. Per Dóminum nostrum.

R. Amen.

ORémus & pro pérfidis Ju-dæis: ut Deus & Dóminus noster áuferat velámen de córdibus eórum; ut & ipsi agnóscant Jésum Christum Dóminum nostrum. Non respondetur Amen. sed statim dicitur:

OMnipotens sempitérne Deus, qui étiam Judáicam perfidiam à tua misericórdia non re-pél-

276 Feria vi. in Parasceue.

péllis : exaudi preces nostras , quas pro illius populi obsecratione deferimus ; ut agnita veritatis tuæ luce , quæ Christus est , à suis tenebris eruantur . Per eundem Dominum . Rx. Amen .

ORémus & pro pagánis : ut Deus omnipotens auferat iniquitatem à cordibus eorum ; ut , relictis idolis suis , convertantur ad Deum vivum & verum , & unicum Filium ejus Jesum Christum Deum & Dominum nostrum .

Orémus . Flectamus genua .

Rx. Leváte .

Oratio.

OMnipotens sempiterne Deus , qui non mortem peccatorum , sed vitam semper inquiris : suscipe propitiatus orationem nostram : & libera eos ab idolorum cultura : & aggrega Ecclesiæ tuæ sanctæ , ad laudem & gloriam nominis tui . Per Dominum nostrum .

Rx. Amen .

Completis Orationibus , Sacerdos deposita casula accedit ad cornu Epistolæ , & ibi in posteriori par-

Feria vi. in Parasceue. 277

parte anguli Altaris accipit à Dia-
cono Crucem jam in Altari præ-
paratam: quam versa facie ad po-
pulum, à summitate parum dis-
cooperit, incipiens solus Antiphon-
nam. Ecce lignum Crucis. ac de-
inceps in reliquis juvatur in cantu
à ministris usque ad Venite ado-
rémus. Choro autem cantante,
Venite adorémus. omnes se pro-
sternunt, excepto Celebrante.

Deinde procedit ad anteriorem
partem anguli ejusdem cornu Epi-
stolæ: & discooperiens brachium
dextrum Crucis, elevansque eam
paulisper, altius quam primò, in-
cipit, Ecce lignum Crucis. aliis
cantantibus, & adorantibus, ut
suprà.

Deinde Sacerdos procedit ad me-
dium Altaris, & discooperiens Cru-
cem totaliter, ac elevans eam, ter-
tiò altius incipit, Ecce lignum Cru-
cis. aliis cantantibus & adoranti-
bus, ut suprà, Ecce lignum Crucis,
in quo salus mundi pepéndit.

Chorus &c. Venite adorémus.

Po-

278 Feria vi. in Parasceue.

Postea Sacerdos solus portat Crucem ad locum ante Altare præparatum, & genuflexus ibidem eam locat : mox depositis calceamentis , accedit ad adorandam Crucem, ter genua hæctens antequam eam deosculetur. Hoc facto revertitur , & accipit calceamenta , & casulam . Postmodum ministri Altaris , deinde alii clerici & laici , bini & bini , ter genibus flexis, ut dictum est, Crucem adorant. Interim , dum fit adoratio Crucis , cantantur improperia , & alia quæ sequuntur , vel omnia , vel pars eorum , prout multitudo adorantium vel paucitas requirit , hoc modo.

Duo cantores in medio chori cantant ♀. Pópule meus , usque ad Agios o Thcós.

♀. Pópule meus , quid feci tibi ? aut in quo contristávi te ? respónde mihi. ♀. Quia edúxi te de terra Ægypti : parásti crucem Salvatóri tuo.

Unus chorus cantat]], Agios o Theós.

Alius

Feria vi. in Parasceue. 279

Alius chorus respondet , Sanctus Deus.

Primus chorus . Agios ischyrós .

Secundus chorus . Sanctus fortis .

Primus chorus . Agios athánatos éléison imas .

Secundus chorus . Sanctus immortális miserére nobis .

Posteà duo de secundo choro cantant ¶. Quia edúxi te per désertum quadraginta annis : & manna cibávi te , & introdúxi te in terram satis bonam , parásti crucem Salvatóri tuo .

Chori respondent alternatim , Agios o Theós , &c. Sanctus Deus , &c. ita tamen , ut primus chorus semper repetat , Agios .

Deinde duo de primo choro cantant ¶. Quid ultrà débui fácre tibi , & non feci ? Ego quidem plantávi te víneam meam speciosíssimam : & tu facta es mihi nimis amára : acéto namque sitim meam potásti , & láncea perforásti latus Salvatóri tuo .

Item

280 Feria vi. in Parasceue.

Item chori alternatim respon-
dent, Agios o Theós. Sanctus
Deus, &c.

¶ Versus sequentis improperii
à duobus cantoribus alternatim
cantantur, utroque choro simul
repetente post quemlibet versum.
Pópule meus. usque ad Quia edú-
xi te de de terra Ægypti.

Duo de secundo choro cantant
¶. Ego propter te flagellávi Ægy-
ptum cum primogénitis suis : &
tu me flagellátum tradidísti.

Chorus repetit. Pópule meus,
quid feci tibi ? aut in quo contri-
stávi te ? respónde mihi.

Duo de primo choro. ¶. Ego edú-
xi te de Ægypto, demérso Pharaó-
ne in Mare rubrum : & tu me tra-
didísti principibus sacerdótum.

Chorus. Pópule meus, quid feci
tibi ? aut in quo contristáyi te ?
respónde mihi.

Duo de secundo choro. ¶. Ego
ante te apérui mare : & tu aperuisti
láncea latus meum.

Chorus. Pópule meus, quid fe-
ci

Feria vi. in Parasceue. 281

ci tibi? aut in quo contristávi te?
respónde mihi.

Duo de primo choro. ¶ Ego ante
te præivi in colúmna nubis: & tu
me duxísti ad prætórium Piláti.

Chorus. Pópule meus, quid feci
tibi? aut in quo contristávi te?
respónde mihi.

Duo de secundo choro. ¶ Ego te
pavi manna per desértum: & tu
me cæcidisti álapis & flagéllis.

Chorus. Pópule meus, quid fe-
ci tibi? aut in quo contristávi te?
respónde mihi.

Duo de primo choro. ¶ Ego te
potávi aqua salútis de petra: & tu
me potásti felle & acéto.

Chorus. Pópule meus, quid fe-
ci tibi? aut in quo contristávi te?
respónde mihi.

Duo de secundo choro. ¶ Ego
propter te Chananæórum reges
percússi: & tu percussísti arúndi-
ne caput meum.

Chorus. Pópule meus, quid feci
tibi? aut in quo contristávi te?
respónde mihi.

Duo

282 Feria vi. in Parasceue.

Duo de primo choro. ¶ Ego dedi tibi sceptrum regale: & tu dedisti capiti meo spineam coronam.

Chorus. Popule meus, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Duo de secundo choro. Ego te exaltavi magna virtute: & tu me suspendisti in patibulo crucis.

Chorus. Popule meus, quid feci tibi? aut in quo contristavi te? responde mihi.

Deinde cantatur communiter
Aña. Crucem tuam adoramus Domine: & sanctam resurrectionem tuam laudamus, & glorificamus: ecce enim propter lignum venit gaudium in universo mundo.

Psalmus 66. Deus misereatur nostri, & benedicat nobis: illuminet vultum suum super nos, & misereatur nostri.

Et repetitur immediate Antiph.
Crucem tuam.

Postea cantatur ¶ Crux fidelis, cum Hymno, Pange lingua gloriosi. & post quemlibet ejus ver-

versum repetitur , C rux fidélis.
vel, Dulce lignum. eo modo quo
inferiùs notatur.

C rux fidélis , inter omnes arbor
una nóbilis : nulla silva talem pro-
fert , fronde , flore , gérmine .
D ulce lignum , dulces clavos ,
dulce pondus sústinet.

Hymnus . P ange lingua gloriósi
láuream certáminis , & super Cru-
cis trophæo dic triúmphum nóbili-
lem : quáliter Redémptor orbis
immolátus vicerit.

Repetitur , Crux fidélis , inter om-
nes arbor una nóbilis : nulla silva
talem profert , fronde , flore , gér-
mine.

¶. De paréntis protoplásti fraude
Factor cóndolens , quando pomi
noxiális in necem morsu ruit: ipse
lignum tunc notávit , damna ligni
ut sólveret.

Repetitur , Dulce lignum , dulces
clavos , dulce pondus sústinet.

¶. Hoc opus nostræ salútis ordo de-
popóscerat , multiformis prodi-
tóris ars ut artem falleret , & me-
dé-

284 Feria vi. in Parasceue.

délam ferret inde , hostis unde
læserat.

Repetitur, Crux fidélis , inter om-
nes arbor una nóbilis : nulla silva
talem profert, fronde, flore , gér-
mine.

V. Quando venit ergo sacri plen-
tudo témoris , missus est ab arce
Patris Natus , orbis Cónditor , at-
que ventre Virgináli carne amí-
ctus pródiit.

Repetitur, Dulce lignum, dulces
clavos , dulce pondus sústinet.

V. Vagit infans inter arcta cóndi-
tus præsépia : membra pannis in-
voluta virgo Mater álligat : &
Dei manus pedésque stricta cing-
it fascia.

Repetitur, Crux fidélis , inter
omnes arbor una nóbilis : nulla
silva talem profert , fronde , flo-
re , gérmine.

V. Lustra sex qui jam perégit ,
tempus implens córporis , spon-
te libera Redémptor passióni dé-
ditus , Agnus in Crucis levátur
immolándus stípite.

Re-

Repetitur, Dulce lignum, dulces
clavos, dulce pondus sustinet.

V. Felle potus ecce languet, spi-
na, clavi, lancea mite corpus per-
forarunt, unda manat & cruor:
terra, pontus, astra, mundus, quo
lavantur flumine!

Repetitur, Crux fidelis, inter om-
nes arbor una nobilis: nulla silva
talem profert, fronde, flore, ger-
mine.

V. Flecte ramos arbor alta, tensa
laxa viscera, & rigor lentescat il-
le, quem dedit nativitas: & su-
perni membra Regis tende miti-
stipite.

Repetitur, Dulce lignum, dulces
clavos, dulce pondus sustinet.

V. Sola digna tui fuisti ferre mundi
victimam; atque portum preparare
arca mundo naufrago, quam
sacer cruor perunxit, fusus Agni
corpore.

Repetitur, Crux fidelis, inter om-
nes arbor una nobilis: nulla silva
talem profert, fronde, flore, ger-
mine.

V. Sem-

286 Feria vi. in Parasceue.

y. Sempiterna sit beatæ Trinitati gloria, æqua Patri, Filioque; par decus Paracclito: Unius Trinique nomen laudet universitas. Amen.

Repetitur, Dulce lignum, dulces clavos, dulce pondus sustinet.

Circa finem adorationis Crucis accenduntur candelæ super Altare: & Diaconus accipiens bursam corporalium, extendit corporale more solito, & juxta illud ponit purificatorium: & finita adoratione, Crucem reverenter accipit, & reportat ad Altare. Postea ordinatur Processio ad locum, ubi pridie Sacramentum repositum fuerat. Praecedit Subdiaconus cum Cruce inter duos Acolythos deferentes candelabra cum cereis accessis, & Clerus per ordinem, ultimus Sacerdos cum ministris. Cum per ventum fuerit ad locum Sacramenti, accenduntur intorticia, quæ non extinguuntur nisi post sumptionem Sacramenti: & Sacerdos genuflectit ante Sacramen-

mentum , orat aliquantulum : Diaconus interim aperit capsulam , in qua reconditum est Corpus Domini : posteà Sacerdos surgens , absque benedictione imponit incensum in duobus thuribulis , Diacono naviculam ministrante , & genuflexus incensat Sacramentum : tum Diaconus extrahens Calicem cum Sacramento de capsula , dat ad manus Sacerdotis , & tegit extremitatibus veli , quod humeros illius circumdat : & procedunt ordine quo venerunt : defertur baldachinum super Sacramentum : & duo Acolyti cum thuribulis continuè Sacramentum incensant : interim cantatur

Hymnus.

VExilla Regis pródeunt :
Fulget Crucis mystérium ,
Qua vita mortem pértulit ,
Et morte vitam protulit .
Quae vulneráta lánceæ
Mucróne diro , críminum
Ut nos laváret sórdibus ,
Manávit unda & sanguine .

Im-

288. Feria vi. in Parasceue.

Impléta sunt, quæ concinit
David fideli cármine,
Dicéndo natióibus:
Regnávit à ligno Deus.

Arbor decóra & fulgida,
Ornáta Regis púrpura,
Elécta digno stípite
Tam sancta membra tángere.

Beáta, cuius bráchiis
Prétium pepéndit sæculi,
Statéra facta córporis,
Tulítque prædam tárta.

OCrux ave spes única,
Hoc Passiónis témpore
Piis adáuge grátiam,
Reisque dele crímina.

Te, fons salútis Trinitas,
Colláudet omnis spíritus:
Quibus Crucis victóriam
Largíris, adde præmium.
Amen.

Cùm venerit Sacerdos ad Altarc,
posito super illud Calice, genufle-
xus rursum incensat, & accedens
deponit Hostiam ex Calice super
Patenam, quam Diaconus tenet:
& accipiens Patenam de manu
Dia-

Diaconi , Hostiam sacram ponit super corporale , nihil dicens . Si tetigerit Sacramentum , digitos abluat in aliquo vase . Interim Diaconus imponit vinum in Calicem , & Subdiaconus aquam , quam Sacerdos non benedicit , nec dicit super eam Orationem consuetam : sed accipiens Calicem à Diacono , ponit super Altare , nihil dicens : & Diaconus illum cooperit palla : deinde imponit incensum in thuribulo absque benedictione , & incensat oblata , & Altare more solito , genuflectens ante & post , & quandocumque transit ante Sacramentum .

Cùm incensat oblata , dicit :
INcénsum istud à te benedictum , ascéndat ad te Dñe , & descéndat super nos misericórdia tua .

Cùm incensat Altare , dicit :
DIrígatur Dómine orátiō mea , sicut incénsum in conspéctu tuo : elevátio mánuum méarum sacrificium vespertinum . Pone Dómine custódiam ori meo , & Off. Hebd. S. N óstium

290 Feria vi. in Parasceue.

óstium circumstantiæ lábiis meis:
ut non declínet cor meum in ver-
ba malitiæ , ad excusáandas excusa-
tiones in peccátis .

Quando reddit thuribulum Dia-
cono , dicit:

Accéndat in nobis Dóminus
Aignem sui amóris , & flammam
æternæ charitatis , Amen .

Et ipse non incensatur .

Posteà aliquantulum extra Altare
in cornu Epistolæ lavat manus ,
nihil dicens : deinde in medio
Altaris inclinatus , junctis manibus
dicit:

In spíritu humilitatis , & in áni-
mo contríto suscipiámur à te ,
Dómine: & sic fiat sacrificium no-
strum in conspéctu tuo hodie , ut
pláceat tibi , Dómine Deus .

Deinde versus ad populum in cor-
nu Euangeli , dicit more solito :

Oráte fratres : ut meum ac ve-
strum sacrificium acceptáibile
fiat apud Deum Patrem omnipo-
téntem .

Et per eandem viam revertitur ,
non

Feria vi. in Parasceue. 291

non perficiens circulum: & conser-
quenter, omissis aliis, dicit:

O Rémus. Præceptis salutári-
bus móniti, & divína institu-
tione formáti, audémus dicere.
Pater noster, qui es in cœlis: San-
ctificétur nomen tuum: Advéniat
regnum tuum: Fiat volúntas tua,
sicut in cœlo, & in terra: Panem
nostrum quotidiánum da nobis
hódie: Et dimítte nobis débita
nostra, sicut & nos dimíttimus
debitóribus nostris: Et ne nos in-
dúcas in tentationem. **R.** Sed lí-
bera nos à malo.

Sacerdos, sub silentio dicto
Amen, eadem voce, qua dixit,
Pater noster, absolutè sine **O**ré-
mus. in tono Orationis Missæ fe-
rialis dicit:

LIbera nos, quæsumus Dómi-
ne, ab ómnibus malis, præté-
ritis, præsentibus, & futuris: &
intercéidente béata & gloriósa sem-
per vírgine Dei genitrice María,
cum beatis Apóstolis tuis Petro &
Paulo, atque Andréa, & ómnibus

N 2 San-

292 Feria vi. in Parasceue.

Sanctis, (Non signat se patena.) da
propitius pacem in diebus nostris :
ut ope misericordiae tuae adjuti , &
à peccato simus semper liberi, & ab
omni perturbatione securi. Per
eumdem Dominum nostrum Je-
sus Christum Filium tuum: Qui te-
cum vivit & regnat in unitate Spí-
ritus sancti Deus, per omnia sæcu-
la sæculorum. R. Amen.

Tunc Celebrans facta reve-
rentia usque ad terram , supponit
patenam Sacramento , quod in
dextera accipiens, elevat ut vide-
ri possit à populo: & statim supra
Calicem dividit in tres partes :
quarum ultimam mittit in Cali-
cem more solito , nihil dicens .
Pax Domini , non dicitur , nec
Agnus Dei , neque pacis osculum
datur . Postmodum prætermissis
duabus primis Orationibus , dicit
tantum sequentem .

Percéptio Corporis tui , Domi-
ne Jesu Christe , quod ego in-
dignus sumere præsumo , non mi-
hi provéniat in judicium & con-
dem-

demnatiōnem : sed pro tua pietate
profit mihi ad tutamēntum inen-
tis & cōporis , & ad medēlam per-
cipiéndam . Qui vivis & regnas
cum Deo Patre in unitāte Spiritus
sancti Deus , per ómnia sæcula sæ-
culórum . Amen.

Tum genuflectit , & accipit pa-
tenam cum Corpore Christi : &
maxima humilitate ac reverentia
dicit : Panem cœlestem accípiam ,
& nomen Dómini invocábo .

Percutit pectus suum , ter di-
cens : Dómine non sum dignus ,
ut intres sub tectum meum : sed
tantum dic verbo , & sanabitur
ánima mea .

Postea signat se Sacramento , di-
cens : Corpus Dómini nostri Jesu
Christi custódiat ániam meam
in vitam æternam , Amen .

Et sumit Corpus reverenter .

Deinde , omissis omnibus , quæ
dici solent ante sumptionem San-
guinis , immediate particulam Ho-
stiæ cum vino reverenter sumit de
Calice . Et , more solito facta ablu-

294 Feria vi. in Parasceue.

tione digitorum , & sumpta purificatione , in medio Altaris inclinatus , manibus junctis dicit : **Q**uod ore sūmpsimus Dómine , pura mente capiāmus : & de mūnere temporáli fiat nobis remédiūm sempitérnum .

Non dicitur , Corpus tuum Dómine , nec Postcommunio , nec Pláceat tibi . nec datur benedictio : sed , facta reverentia Altari , Sacerdos cum ministris discedit : & dicuntur Vesperæ sine cantu : & denudatur Altare .

Ad Vespertas , Añæ & Psalmi p̄xteriti diei dicuntur sine cantu . 185.

Ad Magnificat , Antiphona .

Cùm accepisset acétum , dixit : Consummátum est : & inclináto cápite emísit spíritum . **v.** Christus factus est pro nobis obédiens usque ad mortem , mortem autem crucis . Pater noster . secretò .

Psalmus . Miserére . 134. Oratio .

REspice , quæsumus Dómine , super hanc familiam tuam , pro qua Dóminus noster Iesu Chri-

Sabbato sancto. 295

Christus non dubitavit manibus
tradi nocentium, & crucis subire
tormentum. Qui tecum.

Ad Completorium, ut supradictum
Cœna Domini. 205. In fine y. Christus
factus est. & alia ut supradictum
Vesperas, 193.

SABBATO SANCTO

ad Matutinum.

In primo Nocturno, Antiphona.

In pace in idipsum dormiam, &
reQuiéscam. Psalmus 4.

Cum invocarem, exaudiuit
me Deus justitiae meae: * in
tribulazione dilatasti mihi.

Miserere mei, * & exaudi orationem
meam.

Filii hominum usquequaque gravi
corde? * ut quid diligitis vanitatem,
& queritis mendacium?

Et scitote quoniam mirificavit Dominus
sanctum suum: * Dominus
exaudiens me, cum clamavero ad eum.

Irrascimini, & nolite peccare:
quae dicitis in cordibus vestris, in
cubilibus vestris compungimini.

N 4 S.a-

296. Sabbato sancto;

Sacrificáte sacrificium justitiae, & speráte in Dómino. * Multi dicunt: Quis osténdit nobis bona? Signátum est super nos lumen vultus tui Dómine: * dedísti lætitiam in corde meo.

A fructu frumenti, vini, & ólei sui * multiplicáti sunt.

In pace in idípsum * dórmiam, & requiéscam;

Quóniam tu Dómine singuláriter in spe * constituísti me.

Ana. In pace in idípsum dórmiam, & requiéscam. **A**na. Habitábit in tabernáculo tuo, requiéscet in monte sancto tuo. **Psalminus 14.**

Domine, quis habitábit in tabernáculo tuo? * aut quis requiéscet in monte sancto tuo?

Qui ingréditur sine mácula, * & operátur justitiam:

Qui lóquitur veritátem in corde suo, * qui non egit dolum in lingua sua.

Nec fecit próximo suo malum, * & opprórium non accépit advérsus próximos suos:

Ad

Ad nihilum deductus est in conspectu ejus malignus: * timentes autem Dominum glorificat:

Qui jurat proximo suo, & non decipit: * qui pecuniam suam non dedit ad usuram, & munera super innocenter non accepit.

Qui facit haec, * non mouebitur in aeternum.

Ana. Habitabit in tabernaculo tuo,
requiescat in monte sancto tuo.

Ana. Caro mea requiescat in spe.

Psalmus 15.

Conserva me Domine, quoniam speravi in te. * Duxi Dominum: Deus meus es tu, quoniam bonorum meorum non eges.

Sanctis, qui sunt in terra ejus, * mirificavit omnes voluntates meas in eis.

Multiplicatae sunt infirmitates eorum: * poste acceleraverunt.

Non congregabo conventicula eorum de sanguinibus: * nec memor ero nominum eorum per labia mea.

N 5 **D**ó-

298 **Sabbato sancto,**

Dóminus pars hæreditatis meæ,
& cálicis mei: * tu es qui resti-
tues hæreditatem meam mihi.

Funes cecidérunt mihi in præclá-
ris: * étenim hæréditas mea præ-
clara est mihi.

Benedíciam Dóminum , qui trí-
buit mihi intelléctum : * insuper
& usque ad noctem increpuérunt
me renes mei.

Providébam Dóminum in con-
spéctu meo semper : * quóniam à
dextris est mihi, ne commóvear.

Propter hoc lætátum est cor
meum , & exultávit lingua mea : *
insuper & caro mea requiéscet in
spe.

Quóniam non derelínques áni-
mam meam in inferno : * nec da-
bis Sanctum tuum vidére corrú-
ptionem .

Notas mihi fecisti vias vitæ , ad-
implébis me lætitia cum vultu
tuo: * delectationes in déxtera tua
usque in finem .

Antiphona. Caro mea requiéscet
in spe.

* In

V. In pace in idípsum.

R. Dórmiam & requiéscam.

Pater noster. **secretò.**

De Lamentatione Jeremíæ
Prophétæ.

Lectio i. Cap.i.c Heth.

Misericórdiæ Dómini quia
non sumus consúmpti :
quia non defecérunt mi-
serationes ejus.

Heth. Novi dilúculo , multa est
fides tua.

Heth. Pars mea Dóminus , di-
xit áнима mea : proptéreà expe-
ctábo eum.

Teth. Bonus est Dóminus spe-
rántibus in eum , ánimæ quæ-
rénti illum.

Teth. Bonum est præstolári cum
siléntio salutáre Dei.

Teth. Bonum est viro , cùm
portáverit jugum ab adolescén-
tia sua.

Jod. Sedébit solitárius , & tacé-
bit : quia levávit super se.

Jod. Ponet in pílvore os surim , si
fortè sit spes .

N 6 **Jod.**

Jod. Dabit percutienti se maxillam, saturabitur opprobriis.

Jerúsaleim , Jerúsaleim , convertere ad Dóminum Deum tuum.

R. Sicut ovis ad occisionem datus est, & dum male tractaretur, non apéruit os suum : tráditus est ad mortem , * Ut vivificaret populum suum.

* Trádidit in mortem ánimam suam, & inter sceleratos reputátus est. Ut vivificaret.

Lectio ii. Cap.4. Aleph.

Quómodo obscuratum est aurum, mutatus est color optimus, dispersi sunt lápides sanctuarii in cápite ómnium platearum?

Beth. Filii Sion incliti , & amicti auro primo : quómodo reputati sunt in vasa téstea , opus manuum figuli?

Ghimel. Sed & lámiæ nudavérunt mammam : lactavérunt cátulos suos: filia pópuli mei crudélis, quasi strúthio in deserto.

Daleth. Adhæsit lingua lactentis ad palatum ejus in siti : párvuli pe-

petierunt panem, & non erat qui frangeret eis.

He. Qui vescebantur voluptuosè, interierunt in viis: qui nutriebantur in cruceis, amplexati sunt stercora.

Vau. Et major effecta est iniquitas filiae populi mei peccato Sodomorum, quæ subversa est in momento, & non ceperunt in ea manus. Jerusalem, Jerusalem, convertere ad Dominum Deum tuum.

R. Jerusalem surge, & exue te vestibus jucunditatis: induere cinere & cilicio, * Quia in te occisus est Salvator Israel. ¶ Deduc quasi torrentem lacrymas per diem & noctem, & non taceat pupilla oculi tui. Quia in te.

Incipit Oratio Jeremia Prophetae.

Lectio iii. Cap. 5.

R Ecordare Domine quid acciderit nobis: intuere, & respice opprobrium nostrum. Hereditas nostra versa est ad alienos; domus nostrae ad extraneos. Pupilli facti sumus absque patre, matres no-

302 **Sabbato sancto,**

nostræ quasi víduæ. Aquam no-
stram pecúnia bíbimus : ligna no-
stra prétio comparávimus. Cerví-
cibus nostris minabámur ; lassis
non dabátur réquies. Ægypto dé-
dimus manum , & Assyriis, ut fa-
turarémur pane . Patres nostri
peccavérunt , & non sunt : & nos
iniquitátes eórum portávimus .
Servi domináti sunt nostri : non
fuit qui redímeret de manu eó-
rum. In animábus nostris affere-
bámus panem nobis , à facie glá-
dii in desérto . Pellis nostra quasi
clíbanus , exústa est à facie tempe-
státum famis . Mulieres in Sion
humiliavérunt , & vírgines in civi-
tátibus Juda.

Jerúsalem , Jerúsalem , convértere
ad Dóminum Deum tuum.

R. Plange quasi virgo plebs mea:
ululáte pastóres in cínero & ci-
lício : * Quia venit dies Dómini
magna , & amára valdè . **V.** Accín-
gite vos sacerdótes , & plángite
ministri altáris , aspérgite vos cí-
nero. Quia venit . **P**lange .

In

In secundo Nocturno, Antiphona.
Elevámini portæ æternáles, & introíbit Rex glóriæ. **P**salmus 23.

Domini est terra, & plenitudo ejus: * orbis terráruin , & universi qui hábitant in eo.

Quia ipse super mária fundávit eum: * & super flúmina præparávit eum.

Quis ascéndet in montem Dómini? * aut quis stabit in loco sancto ejus? **I**nnocens mánibus & mundo corde: * qui non accépit in vano ánimam suam , nec jurávit in dolo próximo suo.

Hic accípiet benedictiōnem à Dómino : * & misericórdiam à Deo salutári suo.

Hæc est generátio quæréntium eum : * quæréntium fáciem Dei Jacob.

Attóllite portas , príncipes, vestras , & elevámini portæ æternáles : * & introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? * Dóminus fortis & potens, Dóminus potens in prælio.

Attól-

304

Sabbato sancto;

Attollite portas, príncipes, vestras,
& elevámini portæ æternáles : * &
introíbit Rex glóriæ.

Quis est iste Rex glóriæ? * Dómi-
nus virtútum ipse est Rex glóriæ.

Aña. Elevámini portæ æternáles ,
& introíbit Rex glóriæ.

Aña. Credo vidére bona Dómini
in terra vivéntium.

Psalmus 26.

Dominus illuminátio mea , &
salus mea, * quem timébo?

Dominus protéctor vitæ meæ , *
à quo trepidábo?

Dum apprópiant super me nocén-
tes, * ut edant carnes meas:

Qui tribulant me inimíci mei, *
ipsi infirmáti sunt , & cecidé-
runt.

Si consístant advérsum me castra,*
non timébit cor meum.

Si exúrgat advérsum me præ-
lium, * in hoc ego sperábo.

Unam pétii à Dómino , hanc re-
quirám, * ut inhábitem in domo
Dómini ómnibus diébus vitæ
meæ:

Ut

Ut videam voluptatem Domini, *
& visitem templum ejus.

Quoniam abscondit me in tabernaculo suo: * in die malorum protexit me in abscondito tabernaculi sui.

In petra exaltavit me: * & nunc exaltavit caput meum super inimicos meos.

Circuivi & immolavi in tabernaculo ejus hostiam vociferationis: * cantabo, & psalmum dicam Domino.

Exaudi Domine vocem meam, qua clamavi ad te: * miserere mei, & exaudi me.

Tibi dixit cor meum, exquisivit te facies mea: * faciem tuam Domine requiram.

Ne avertas faciem tuam a me: * ne declines in ira a servo tuo.

Adjutor meus esto: * ne derelinquas me, neque despicias me Deus salutaris meus.

Quoniam pater meus & mater mea dereliquerunt me: * Dominus autem assumpsit me.

Le-

306 **Sabbato sancto,**

Legem pone mihi Dómine in via tua: * & dirige me in sémitam réctam propter inimicos meos.

Ne tradíderis me in ánimas tribulántium me : * quóniam insurrexérunt in me testes iníqui, & mentita est iniquitas fibi.

Credo vidére bona Dómini * in terra vivéntium.

Expécta Dóminum, viríliter age : * & confortétur cor tuum , & sústíne Dóminum.

Aña. Credo vidére bona Dómini in terra vivéntium.

Aña. Dómine abstraxisti ab ínferis ánimam meam. **Psalmus 29.**

EXaltábo te Dómine quóniam suscepísti me : * nec delectásti inimicos meos super me.

Dómine Deus meus clamávi ad te, * & sanásti me.

Dómine eduxisti ab inferno ánimam meam : * salvásti me à descendéntibus in lacum .

Psállite Dómino sancti ejus : * & confitémini memóriæ sanctitatis ejus.

Quo-

Quóniam ira in indignatione ejus: * & vita in voluntate ejus.

Ad vésperum demorábitur fletus: * & ad matutínū lætitia.

Ego autem dixi in abundántia mea: * Non movébor in ætérnum.

Dómine in voluntate tua, * præstisti decóri meo virtútem.

Avertísti fáciem tuam à me, * & factus sum conturbátus.

Ad te Dómine clamábo: * & ad Deum meum deprecábor.

Quæ utilitas in sanguine meo, * dum descéndo in corruptionem?

Numquid confitébitur tibi pulvis, * aut annuntiabit veritatem tuam?

Audívit Dóminus, & misértus est mei: * Dóminus factus est ad-jutor meus.

Convertísti planctum meum in gáudium mihi: * conscidísti sacrum meum, & circumdedísti me lætitia.

Ut cantet tibi glória mea, & non compúngar: * Dómine Deus meus in ætérnum confitébor tibi.

An-

308 **Sabbato sancto,**

Aña. Dómine abstraxisti ab ínferis
ánimam meam. **V.** Tu autem Dó-
mine miserére mei. **R.** Et resúscita
me, & retríbuam eis.

Pater noster. **Secretò.**

Ex Tractátu sancti Augustíni Epí-
scopi super Psalmos.

In Psalm. 63. ¶ 7. Lectio iv.

Accédet homo ad cor altum ,
& exaltábitur Deus. Illi dixé-
runt , Quis nos vidébit ? Defecé-
runt scrutántes scrutationes , con-
silia mala. Accéssit homo ad ipsa
consilia , passus est se tenéri ut
homo . Non enim tenerétur nisi
homo , aut viderétur nisi homo ,
aut cæderétur nisi homo , aut cru-
cifigerétur , aut morerétur nisi ho-
mo . Accéssit ergo homo ad il-
las omnes passiónes , quæ in illo
nihil valérant , nisi esset homo .
Sed si ille non esset homo , non li-
berarétur homo . Accéssit homo
ad cor altum , id est , cor secrétum ,
objíciens aspéctibus humánis hó-
minem , servans intus Deum : ce-
lans formam Dei , in qua æquális
est

est Patri, & ófferens formam servi,
qua minor est Patre.

R. Recéssit pastor noster , fons
aquæ vivæ , ad cujus tránsitum
sol obscurátus est : * Nam & ille
captus est , qui captívum tenébat
primum hóminem : hódie portas
mortis & feras páriter Salvátor
noster disrúpit . v. Destrúxit qui-
dem claustra inferni , & subvértit
poténtias diáboli. Nam & ille.

Lectio v.

QUÒ perduxérunt illas scruta-
tiones suas , quas perscrután-
tes defecérunt , ut étiam mórtuo
Dómino & sepúlto , custódes pón-
nerent ad sepúlchrum ? Dixérunt
enim Piláto : Sedúctor ille . Hoc
appellabátur nómine Dóminus Je-
sus Christus , ad solátium servó-
rum suórum , quando dicúntur
seductóres . Ergo illi Piláto : Se-
dúctor ille , ínquiunt , dixit ad-
huc vivens : Post tres dies resúr-
gam . Jube ítaque custodíri sepúl-
chrum usque in diem tértium ,
ne fortè véniant discípuli ejus ,
&

310 **Sabbato sancto,**

& suréntur eum , & dicant plebi , Surréxit à mórtuis : & erit novíssimus error pejor prióre. Ait illis Pilátus : Habétis custódiam , ite , custodíte sicut scitis. Illi autem abeúntes , muniérunt sepúlchrum , signántes lápidem cum custódibus.

R. O vos omnes , qui transítis per viam , atténdite & vidéte , * Si est dolor símilis sicut dolor meus .

* Atténdite univérsi pópuli , & vi-
déte dolórem meum . Si est .

Lectio vi.

Posuérunt custódes mílités ad sepúlchrum . Concússa terra Dóminus resurréxit : mirácula fa-cta sunt tália circa sepúlchrum , ut & ipsi mílités , qui custódes advénerant , testes fierent , si vellent vera nuntiáre. Sed avarítia illa , quæ captivávit discípulum cómitem Christi , captivávit & mílitem cu-stódem sepúlchri . Damus , in-quiunt , vobis pecúniam : & dícite , quia vobis dormiéntibus vené-runt discípuli ejus , & abstulérunt eum .

ad Matutinum. 311

eum . Verè defecérunt scrutantes
scrutatiōnes. Quid est quod dixisti ,
ò infelix astútia? Tantūmne déseris
lucem consilii pietatis , & in pro-
funda versutiæ demérgeris , ut hoc
dicas: Dicte , quia vobis dormiēn-
tibus venérunt discípuli ejus , & ab-
stulerunt eum ? Dormiēntes testes
ádhibes ? verè tu ipse obdormísti ,
qui scrutando tália defecisti .

R. Ecce quómodo móritur justus ,
& nemo pécipit corde : & viri ju-
sti tollúntur , & nemo considerat :
à fácie iniquitatis sublátus est ju-
stus : * Et erit in pace memória
ejus . R. Tamquam agnus coram
tondénte se obmútuit , & non apé-
riuit os suum : de angústia , & de
judicio sublátus est . Et erit in
pace. Ecce quómodo.

In tertio Nocturno, Antiphona.

Deus áduvat me , & Dóminus sus-
céptor est ánimæ meæ .

Psalmus 53.

D Eus in nōmine tuo salvum
me fac : * & in virtute tua
júdica me .

Deus

312   Sabbato sancto,
Deus exaudi orationem meam: * auribus percipe verba oris mei.

Quoniam alieni insurrexerunt adversum me, & fortes quæsierunt animam meam: * & non proposuerunt Deum ante conspectum suum.

Ecce enim Deus adjuvat me: * & Dominus suscepтор est animæ meæ.

Averte mala inimicis meis: * & in veritate tua disperde illos.

Voluntariè sacrificabo tibi, * & confitebor nomini tuo Domine, quoniam bonum est.

Quoniam ex omni tribulacione eripuisti me: * & super inimicos meos despexit oculus meus.

Aña. Deus adjuvat me, & Dominus suscepтор est animæ meæ.

Aña. In pace factus est locus ejus, & Sion habitatio ejus. **Psalmus 75.**

Notus in Iudea Deus: * in Israel magnum nomen ejus.

Et factus est in pace locus ejus: * & habitatio ejus in Sion.

Ibi

ad Matutinum. 313

Ibi confrégit poténtias árcuum , *
scutum , gládium , & bellum .

Illúminans tu mirabiliter à móntibus ætérnis : * turbáti sunt omnes insipiéntes corde .

Dormiérunt somnum suum : * & nihil invenérunt omnes viri divitiárum in mánibus suis .

Ab increpatiōne tua Deus Jacob , * dormitavérunt qui ascen-dérunt equos .

Tu terríbilis es , & quis resistet tibi ? * ex tunc ira tua .

De cœlo audítum fecisti judí-cium : * terra trémuit & quiévit ,

Cùm exúrgeret in judícium De-us : * ut salvos fáceret omnes man-suétos terræ .

Quóniam cogitatio hóminis confi-tébitur tibi : * & reliquiæ cogita-tiónis diem festum agent tibi .

Vovéte , & réddite Dómino Deo vestro , * omnes qui in circúitu ejus affértis múnera ,

Terríbili & ei qui aufert spíritum príncipum , * terríbili apud reges terræ .

Off. Hebd. S. O

Aña.

Aña. In pace factus est locus ejus,
& in Sion habitatio ejus.

Aña. Factus sum sicut homo sine
adjutorio, inter mortuos liber.

Psalms 87.

Domine Deus salutis meæ, *
in die clamávi, & nocte cor-
ram te.

Intret in conspectu tuo oratio
mea: * inclina aurem tuam ad
precem meam:

Quia repléta est malis áima
mea: * & vita mea inferno appro-
pinquavit.

Aestimátus sum cum descendénti-
bus in lacum: * factus sum sicut
homo sine adjutorio, inter mor-
tuos liber.

Sicut vulneráti dormientes in se-
púlchris, quorum non es memor
ámplius: * & ipsi de manu tua re-
pulsi sunt.

Posuérunt me in lacu inferióri, *
in tenebrósis, & in umbra mortis.

Super me confirmátus est furor
tui: * & omnes fluctus tuos in-
duxisti super me.

Lon-

Longè fecisti notos meos à me: *
posuérunt me abominationem
sibi.

Tráditus sum , & non egredié-
bar : * óculi mei languérunt præ
inópia.

Clamávi ad te Dómine tota die: *
expándi ad te manus meas. †

Numquid mórtuis fácies mirabí-
lia: * aut médici suscitábunt , &
confitebúntur tibi.

Numquid narrábit áliquis in se-
púlchro misericórdiam tuam , *
& veritátem tuam in perditiónē ?
Numquid cognoscéntur in téne-
bris mirabília tua , * & justitia tua
in terra obliteraciónis .

Et ego ad te Dómine clamávi : *
& manè orátio mea prævéniet te.

Ut quid Dómine repéllis oratió-
nem meam : * avértis fáciem tuam
à me?

Pauper sum ego , & in labóribus à
juventúte mea: * exaltátus autem
humiliátus sum & conturbátus.

In me transfiérunt iræ tuæ : * &
terróres tui conturbavérunt me.

O 2 Cir-

316 **Sabbato sancto,**

Circumdedérunt me sicut aqua tota die : * circumdedérunt me simul.

Elongásti à me amícum & próxi-
mum : * & notos meos à miséria.

Aña. Factus sum sicut homo sine adjutório, inter mórtuos liber.

V. In pace factus est locus ejus.

R. Et in Sion habitatio ejus.

Pater noster. **secretò.**

De Epistola beáti Pauli Apóstoli
ad Hebræos.

Lectio vii. Cap. 9.c

Christus assístens Póntífex futu-
rórum bonórum, per ámplius
& perfectius tabernáculum non
manufáctum , id est , non hujus
creationis : neque per sanguinem
hircórum aut vitulórum , sed per
próprium sanguinem introívit se-
mel in Sancta, æterna redemptiō-
ne invénta. Si enim sanguis hir-
corum & taurórum , & cinis vítu-
læ aspérsus inquinátos sanctificat
ad emundatiōnem carnis : quan-
tò magis sanguis Christi , qui per
Spíritum sanctum semetípsum ob-
tu-

tulit immaculatum Deo, emundabit conscientiam nostram ab operibus mortuis, ad serviendum Deo viventi?

R. Astitérunt reges terræ, & principes convenérunt in unum, * Adversus Dóminum, & adversus Christum ejus. *. Quare fremuerunt Gentes, & populi meditati sunt inánia: Adversus.

Lectio viii.

ET ídeò novi Testaménti mediátor est: ut morte intercedente, in redemptiónem eárum prævaricationum, quæ erant sub prióri Testaménto, re promissió nem accípiant, qui vocáti sunt, ætérnæ hæreditatis. Ubi enim testaméntum est, mors necésse est intercedat testatóris. Testaméntum enim in mortuis confirmátum est: alióquin nondum valet, dum vivit qui testátus est. Unde nec primum quidem sine sanguine dedicátum est.

R. Æstimátus sum cum descendéntibus in lacum: * Factus sum
O 3 sicut

318 **Sabbato sancto,**
sicut homo sine adjutorio , inter
mortuos liber . ¶ Posuerunt me in
lacu inferiori , in tenebris , & in
umbra mortis . Factus sum .

Lectio ix.

LECTO enim omni mandato le-
gis à Móyse universo popu-
lo , accipiens sanguinem vituló-
rum & hircorum , cum aqua &
lana coccinea & hyssopo ; ipsum
quoque librum & omnem popu-
lum aspersit , dicens : Hic sanguis
testamenti , quod mandavit ad
vos Deus . Etiam tabernaculum ,
& omnia vasa ministerii sanguine
similiter aspersit . Et omnia penè
in sanguine secundum legem mun-
dantur : & sine sanguinis effusione
non fit remissio .

R2 Sepulto Dómino , signatum
est monuméntum , volventes lá-
pidem ad óstium monuménti :
¶ Ponentes miltes , qui custodi-
rent illum . ¶ Accedentes princi-
pes sacerdotum ad Pilátum , petie-
runt illum . Ponentes miltes .
Sepulto Dómino .

AD

Ad Laudes.

319

A D L A U D E S,

Antiphona.

O Mors, ero mors tua , morsus
tuus ero inferne.

Psalmus. Misérere mei Deus. 134.

Antiphona. Plangent eum quasi
unigénitum, quia innocens Dómi-
nus occisus est. **Psalmus 42.**

Judica me Deus , & discérne
causam meam de gente non
sancta, * ab homine iniquo & do-
losa érue me.

Quia tu es Deus fortitudo mea: *
quare me repulisti ? & quare tri-
stis incédo , dum affligit me ini-
micus?

Emitte lucem tuam & veritatem
tuam: * ipsa me deduxerunt , &
adduxerunt in montem sanctum
tuum , & in tabernacula tua.

Et introibo ad altare Dei : * ad
Deum qui lætificat juventutem
meam .

Confitebor tibi in cithara Deus
Deus meus : * quare tristis es
ánima mea ? & quare contúrbas
me ?

O 4 Spe-

320 **Sabbato sancto,**

Spera in Deo , quóniam adhuc
confitébor illi : * salutare vultus
mei, & Deus meus .

Antiphona. Plangent eum quasi
unigénitum , quia innocens Dó-
minus occísus est .

Aña. Atténdite univérsi pòpuli ,
& vidéte dolórem meum .

Psalmus. Deus Deus meus . 139.

Aña. A porta ínferi érue Dómine
ánimam meam .

Canticum Ezechiæ. Isaiae 38. b

EGo dixi : In dimídio diérum
mèorum * vadam ad portas
ínferi .

Quæsívi résiduum annórum mèo-
rum . * dixi : Non vidébo Dómi-
num Deum in terra vivéntium .

Non aspíciam hóminem ultrà , *
& habitatórem quiétis .

Generátiō mea ablāta est , & con-
volúta est à me , * quasi tabernácu-
lum pastórum :

Præcīsa est velut à texénte , vita
mea : dum adhuc ordírer , succí-
dit me : * de manè usque ad vé-
speram finies me .

Spe-

Sperábam usque ad manè , *
quasi leo sic contrívit ómnia ossa
mea:

De manè usque ad vésperam fi-
nies me : * sicut pullus hirúndinis
sic clamábo , meditábor ut co-
lúmba?

Attenuáti sunt óculi mei , * suspi-
ciéntes in excélsum:

Dómine vim pátior , respónde pro
me. * Quid dicam , aut quid respon-
débit mihi , cùm ipse fecerit?

Recogitábo tibi omnes annos
meos * in amaritúdine ánimæ
meæ.

Dómine , si sic vivitur , & in tálibus
vita spíritus mei , corrípies me , &
vivificábis me. * Ecce in pace ama-
ritúdo mea amarissima :

Tu autem eruísti ánimam meam
ut non períret , * projecísti post
tergum tuum ómnia peccáta
mea.

Quiá non inférnus confitébitur ti-
bi , neque mors laudábit te : *
non expectábunt qui descéndunt
in lacum , veritátem tuam.

O 5 Vi-

Vivens vivens ipse confitébitur tibi, sicut & ego hodie: * pater filiis notam faciet veritatem tuam.

Dómine salvum me fac: * & psalmos nostros cantábimus cunctis diebus vitæ nostræ in domo Dómini.

Aña. A porta inferi érue Dómine ánimam meam. **A**ña. O vos omnes qui transitis per viam, atténdite & vidéte, si est dolor sicut dolor meus. **Psal.** Laudáte Dóminum de coelis. 144. **V.** Caro mea requiéscet in spe. **R.** Et non dabis Sanctum tuum vidére corruptionem.

Ad Benedictus, Antiphona.

Mulieres sedentes ad monumén-
tum lamentabántur, flentes Dó-
minum. **V.** Christus factus est pro
nobis obediens usque ad mortem,
mortem autem crucis: propter
quod & Deus exaltávit illum, & de-
dit illi nomen, quod est super omne
nomen. **Pater noster.** **secréto.**
Psalmus. Miserére mei Deus. 134.

Oratio.

REspice, quæsumus Dómine,
super hanc familiam tuam
pro

pro qua Dóminus noster Jesus Christus non dubitávit mánibus trádi nocéntium, & crucis subíre torméntum. Qui tecum vivit.

Et sic dicitur usque ad Nonam,
Dictis Horis ut suprà. 150. dici-
tur Missa ut in Ordinario.

*Statio ad sanctum Joannem
in Laterano*

Hora competenti coope-
riuntur Altaria, & dicun-
tur Horæ , candelis Alta-
ris extictis usque ad principium
Missæ. Interim excutitur ignis de
lapide foris Ecclesiam , & ex eo
accenduntur carbones. Dicta No-
na , Sacerdos induitus amictu , alba;
cingulo, stola, & pluviali violaceo;
vel sine casula, astantibus sibi mini-
stris cum Cruce, aqua benedicta ,
& incenso, ante portam Ecclesie
si commodè potest , vel in ipso
aditu Ecclesiæ benedicit novum
ignem, dicens:

¶. Dóminus vobíscum.

¶. Et cum spíritu tuo.

O 6 Oré-

324 Sabbato sancto,

O rémus.

Oratio.

Deus, qui per Fílium tuum, angu-
lárem scilicet lápidem, claritá-
tis tuæ ignem fidélibus contulisti :
prodúctum è sílice , nostris profu-
túrum súibus, novum hunc ignem
san **+** Etífica : & concéde nobis , ita
per hæc festa Paschália cœléstibus
desidériis inflammári ; ut ad perpé-
tuæ claritatis, puris méntibus , va-
leámus festa pertíngere. Per eúm-
dem Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

O rémus.

Domine Deus , Pater omnípo-
tens , lumen indeficiens , qui es
cónditor ómnium lúminum : bén-
ne **+** dic hoc lumen, quod à te san-
ctificátum atque benedictum est ,
qui illuminásti omne mundum :
ut ab eo lúmine accendámur, atque
illuminémur igne claritatis tuæ : &
sicut illuminásti Móysen exéuntēm
de Ægypto, ita illúmines corda &
sensus nostros : ut ad vitam & lucem
ætérnam pervenire mereámur. Per
Christum Dóminum nostrum.

R. Amen.

O ré

O rémus.

Domine sancte, Pater omnípotens, æterne Deus: benedíctibus nobis hunc ignem in nōmine tuo, & unigéniti Filiū tui Dei ac Dómini nostri Jesu Christi, & Spíritus sancti, cooperári dignéris: & áduva nos contra ignita tela ini-mici, & illústra grátia cœlesti. Qui vivis & regnas cum eódem Unigé-nito tuo, & Spiritu sancto, Deus, per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

Deinde benedicit quinque grana incensi ponenda in Cereo, dicens absolute hanc Orationem.

Veniat, quæsumus, omnípotens Deus, super hoc incénsum larga tuæ bene dictiónis infúsio: & hunc nocturnum splen-dórem invisibilis regenerátor ac-cénde: ut non solùm sacrificium, quod hac nocte litátum est, arcána lúminis tui admixtione resul-geat: sed in quocumque loco ex hujus sanctificatiónis mystério áli-quid fuerit deportátum, expúlsa dia-

326 **Sabbato sancto,**
diabòlicæ fraudis nequitia , virtus
tuæ majestatis assistat. Per Chri-
stum Dóminum nostrum.

R. Amen.

Dum benedicit grana incensi,
Acolythus assumens de carboni-
bus benedictis ponit in thuribulo:
& finita Oratione supradicta , Sa-
cerdos de navicula ponit incen-
sum in thuribulo , benedicens il-
lud more solito : deinde prædicta
grana incensi & ignem ter aspergit
aqua benedicta , dicens : **Afpérges**
me, sine cantu, & sine Psalmo , &
ter adolet incenso.

Interim omnia luminaria Ecclesiæ
extinguuntur , ut de igne benedi-
cto postmodum accendantur .
Tum Diaconus indutus dalmatica
albi coloris , accipit arundinem
cum tribus candelis in summitate
illius triangulo distinctis . Præce-
dit thuriferarius cum Acolyto
deferente in vase quinque grana
incensi : sequitur Subdiaconus cum
Cruce , & Clerus per ordinem :
deinde Diaconus cum arundine
post

Benedictio Cerei. 327

post eum Celebrans. Cùm Diaconus ingressus est Ecclesiam , inclinat arundinem , & Acolythus deferens candelam accensam de novo igne , accendit unam ex illis tribus candelis desuper positis : & Diaconus elevans arundinem , genuflectit , similiter & omnes alii cum eo , præter Subdiaconum Crucem ferentem : & cantat solus , Lumen Christi.

R. Deo grárias.

Et procedens ad inedium Ecclesiæ , ibi accenditur alia cedula : & iterum genuflexus , ut suprà , altius cantat , Lumen Christi.

R. Deo grárias.

Tertiò procedit ante Altare , ubi accenditur tertia cedula : & rursus genuflexus ut priùs , adhuc altius dicit : Lumen Christi.

R. Deo grárias.

Deinde Celebrans ascendit ad Altare in cornu Epistolæ , & Diaconus dat arundinem uni Acolyto: & accipiens librum , petit à Celebrante benedictionem ,

ui

328 Sabbato sancto,
ut fit ad Euangelium , Sacerdote
dicente , Dóminus sit in corde
tuo , & in lábiis tuis : ut dignè &
competénter annúnties suum Pa-
schále præcónium : In nōmine Pa-
tris , & Fílli , * & Spíritus sancti ,
Amen.

Posteà vadit ad pulpitum , & po-
nit super eo librum , & incensat .
A dextris Diaconi stent Subdiaco-
nus cum Cruce , & thuriferarius :
à sinistris , duo Acolythi , ille qui
tenet arundinem , & alijs tenens
in vase quinque grana incensi be-
nedicti figenda in Cereo . Tunc ,
furgentibus omnibus , & stanti-
bus ut fit ad Euangelium , Diaconus
cantat :

Exultet jam Angélica turba cœ-
lorum : exultent divina mysté-
ria : & pro tanti Regis victória , tu-
ba ísonet salutáris . Gáudeat &
tellus tantis irradiáta fulgóribus :
& ætérsni Regis splendóre illuстрá-
ta , totius orbis se séntiat amisisse
caliginem . Lætétur & mater Ec-
clésia tanti lúminis adornáta ful-
gó-

góribus, & magnis populórum vó-
cibus hæc aula résultet. Quapro-
pter adstántes vos, fratres charí-
simi, ad tam miram hujus sancti
lúminis claritátem, unà mecum,
quæso, Dei omnipoténtis miseri-
córdiam invocáte. Ut qui me non
meis méritis intra Levitárum nú-
merum dignátus est aggregáre:
lúminis sui claritátem infundens,
Cérei hujus laudem implére perfí-
ciat. Per Dóminum nostrum Je-
sus Christum Fílium tuum: qui
cum eo vivit & regnat in unitate
Spíritus sancti Deus, per ómnia sæ-
cula sæculórum. R. Amen.

V. Dóminus vobíscum.

R. Et cùm spíritu tuo.

V. Sursum corda. R. Habémus ad
Dóminum. V. Grátias agámus Dó-
mino Deo nostro. R. Dignum &
justum est. Verè dignum & ju-
stum est, invisibilem Deum Pa-
trem omnipoténtem, Filiúmque
eius unigénitum, Dóminum no-
strum Jesum Christum, toto cor-
dis ac mentis affectu, & vocis
mi-

330 *Sabbato sancto;*

ministério personare. Qui pro nobis æterno Patri , Adæ débitum solvit : & véteris piáculi cautíonem pio crúore detérsit . Hæc sunt enim festa Paschália , in quibus verus ille Agnus occiditur , cuius sanguine postes fidélium consecrántur. Hæc nox est , in qua primùm patres nostros filios Israël edúctus de Ægypto , Mare rubrum sicco vestígio transire fecisti. Hæc igitur nox est , quæ peccatórum ténebras , columnæ illuminatiōne purgavit. Hæc nox est , quæ hodie per univérsum mundum , in Christo credéntes , à vítiis sæculi , & calígine peccatórum segregátos , reddit gratiæ sóciat sanctitati. Hæc nox est , in qua destrúctis vinculis mortis , Christus ab íferis victor ascéndit. Nihil enim nobis nasci profuit , nisi rédimi profuisset. O mira circa nos tuæ pietatis dignatio ! O inæstimabilis diléctio charitatis : ut servum redimeres , Fílium tradidisti ! O certè necel-
sá-

Benedictio Cerei. 331

sárium Adæ peccátum , quod Christi morte delétum est ! O felix culpa , quæ talem ac tantum mériuit habére redemptórem ! O verè beáta nox , quæ sola mériuit scire tempus & horam , in qua Christus ab ínferis resurréxit ! Hæc nox est , de qua scriptum est : Et nox sicut dies illuminábitur : & nox illuminátio mea in delíciis meis. Hujus ígitur sanctificátio noctis fugat scélera , culpas lavat : & reddit innocéntiam lapsis , & mœstis lætitiam. Fugat ódia , concordiam parat , & curvat impéria :

(**Hic Diaconus infigit quinque grana incensi benedicti in Cereo in modum Crucis.**) In hujus ígitur noctis grátia , súscipe sancte Pater , incénsi hujus sacrificium vespertínūm : quod tibi in hac Cérei oblatióne solémni , per ministrórum manus de opéribus apum , sacrosáncta reddit Ecclésia. Sed jam colúmnæ hujus præcónia nówimus , quam in honórem Dei rútilans ignis accéndit.

(**Hic**

332 Sabbato sancto,

(**Hic** Diaconus accedit Cereum
cum una ex tribus candelis in
arundine positis.) Qui licet sit di-
visus in partes, mutuati tamen lu-
minis detrimenta non novit. Ali-
tur enim liquantibus ceris, quas
in substantiam pretiosae hujus lám-
padis, apis mater edixit.) **Hic**
accenduntur lampades.) O verè
beata nox, quæ expoliavit Ægy-
ptios, ditavit Hebræos! Nox, in
qua terrénis cœlestia, humánis
divina junguntur. Oramus ergo
te Dómine: ut Céreus iste in ho-
norem tui nōminis consecratus,
ad noctis hujus caliginem de-
struēndam, indeficiens persev-
ret. Et in odorem suavitatis ac-
céptus, supernis lumináribus mi-
sceatur. Flamas ejus lúcifer
matutinus invéniat. Ille, in-
quam, lúcifer, qui nescit oc-
cásium. Ille, qui regressus ab in-
feris, humano géneri serenus il-
lúxit. Precámur ergo te Dó-
mine: ut nos famulos tuos, om-
némque clerum, & devotissi-
mum

Benedictio Cerei. 333

mum pòpulum , unà cum beatissimo Papa nostro N. & Antistite nostro N. quiéte témporum concéssa, in his Paschálibus gaudiis , assídua protectiōne régere , gubernare , & conservare dignéris . Réspice étiam ad devotissimum) Si non est coronatus , dicatur éléctum Imperatórem .) Imperatórem nostrum N. cuius tu Deus desidérii vota prænoscens , ineffabili pietatis & misericórdiæ tuæ múnere , tranquillum perpétuæ pacis accómmoda : & cœléstem victoriam cum omni pòpulo suo. Per eúmdem Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit & regnat in unitate Spíritus sancti Deus , per ómnia sæcula sæculórum.

R. Amen.

¶ Completa benedictione Cerei , Diaconus , depositis albis , sumit violacea paramenta , & vadit ad Celebrantem : qui exuitur pluviali , & sumit manipulum , & ca-

su-

334 Sabbato sancto,
sulam violacei coloris. Postea le-
guntur Prophetiæ sine titulo : &
Celebrans legit eas submissa voce
ad Altare in cornu Epistolæ. In
fine Prophetiarum dicuntur Ora-
tiones modo subscripto . Ante ,
vel interim dum Prophetiæ legun-
tur , Presbyteri catechizent cate-
chumenos baptizandos , & præpa-
rent ad Baptismum.

Prophetia prima. Genes. 1. & 2.
IN principio creavit Deus cœ-
lum & terram. Terra autem
erat inanis & vacua , & tenebræ
erant super faciem abyssi : & Spí-
ritus Dei ferebatur super aquas .
Dixitque Deus : Fiat lux. Et facta
est lux. Et vidit Deus lucem quod
esset bona : & divisit lucem à
tenebris . Appellavitque lucem
Diem , & tenebras Noctem : fa-
ctumque est vespere & manè ,
dies unus . Dixit quoque Deus :
Fiat firmamentum in medio aqua-
rum : & dividat aquas ab aquis .
Et fecit Deus firmamentum : di-
visitque aquas quæ erant sub fir-
ma-

niaménto , ab his quæ erant super firmaméntum. Et factum est ita . Vocavítque Deus firmaméntum , Cœlum : & factum est vespere & manè , dies secúndus . Dixit verò Deus : Congregéntur aquæ , quæ sub cœlo sunt , in locum unum : & appáreat árida . Et factum est ita . Et vocávit Deus áridam , Terram , congregationésque aquárum appellávit Mária . Et vidit Deus quòd esset bonum . Et ait : Gérminet terra herbam viréntem , & faciéntem semen , & lignum pomíferum fáciens fructum juxta genus suum , cuius semen in semetipso sit super terram . Et factum est ita . Et protulit terra herbam viréntem , & faciéntem semen juxta genus suum , lignumque fáciens fructum , & habens unumquódque semiéntem secúndum spéciem suam . Et vidit Deus quòd esset bonum . Et factum est vespere & manè , dies tértius . Dixit autem Deus : Fiant luminária in firmaménto cœli ,

&

336 **Sabbato sancto,**

& dividant diem ac noctem , &
sint in signa & tempora , & dies
& annos : ut luceant in firmamento
cœli , & illūminent terram . Et
factum est ita . Fecitque Deus duo
luminaria magna : luminare ma-
jus , ut præesset diēi : & luminare
minus , ut præesset nocti : & stel-
las . Et pósuit eas in firmamento
cœli , ut lucerent super terram , &
præessent diēi ac nocti , & divi-
derent lucem ac tenebras . Et vidit
Deus quòd esset bonum . Et fa-
ctum est vespere & manè , dies
quartus . Dixit etiam Deus : Pro-
ducant aquæ réptilæ animæ vivén-
tis , & volatile super terram sub fir-
mamento cœli . Creavitque Deus
Cete grāndia , & omnem animam
vivéntem atque motabilem , quam
prodúixerant aquæ in sp̄ecies su-
as , & omne volatile secundum
genus suum . Et vidit Deus quòd
esset bonum . Benedixitque eis ,
dicens : Crēscite , & multiplicá-
mini , & replēte aquas maris :
avésque multiplicentur super ter-
ram .

Prophetia prima. 337

ram. Et factum est vespere & manè , dies quintus . Dixit quoque Deus : Prodūcat terra ánimam vivéntem in génere suo , juménta , & reptilia , & béstias terræ scúndūm spécies suas . Factúmque est ita. Et fecit Deus béstias terræ juxta spécies suas , & juménta , & omne réptile terræ in génere suo. Et vidi Deus quòd esset bonum: & ait : Faciámus hóminem ad imáginem & similitúdinem nostram : & præsit píscibus maris , & volatílibus cœli, & béstiiis, univerſæque terræ , omnique réptili , quod movétur in terra . Et créavit Deus hóminem ad imáginem suam : ad imáginem Dei créavit illum , másculum & fémnam créavit eos. Benedixítque illis Deus, & ait: Créscite , & multiplicámini , & repléte terram , & subjícite eam , & dominámini píscibus maris , & volatílibus cœli , & univérsis animántibus , quæ movéntur super terram. Dixítque Deus : Ecce dedi

Off. Hebd. S.

P

vo-

338 **Sabbato sancto,**
vobis omnem herbam afferéntem
semen super terram , & univérsa
ligna quæ habent in semetípsis se-
méntem géneris sui, ut sint vobis
in escam : & cunctis animántibus
terræ , omníque vólucri coeli , &
univérsis quæ movéntur in terra ,
& in quibus est ánima vivens, ut
hábeant ad vescéndum . Et fa-
ctum est ita. Vidiisque Deus cun-
cta quæ fecerat : & erant valdè
bona . Et factum est vespere &
manè, dies sextus. Igitur perfecti
sunt coeli & terra , & omnis or-
nátus eórum . Complevitque De-
us die séptimo opus suum , quod
fecerat : & requiévit die sépti-
mo ab univérso ópere , quod pa-
trárat.

**Qua completa , Sacerdos di-
cit :** Orémus . Diaconus . Fle-
ctámus génua . & Subdiaconus .
Leváte.

Oratio.

Deus , qui mirabiliter créasti
hóminem , & mirabiliùs rede-
místi: da nobis quæsumus , contra-
oble-

Prophetia secunda. 339

oblectaménta peccáti , mentis ratione persistere : ut mereámur ad ætérrna gáudia pervenire. Per Dóminum nostrum.

Prophetia secunda. Gen. 5. d 6. & 8.

Noe verò cùm quìngentórum esset annórum , génuit Sem , Cham , & Japheth . Cùmque cœpissent hómines multiplicári super terram , & filias procreássent , vidéntes filii Dei filias hóminum quòd essent pulchræ , accepérunt sibi uxóres ex ómnibus , quas éligerant . Dixítque Deus : Non permanébit spíritus meus in hómine in ætérrnum , quia caro est : erúntque dies illius centum vigínti annórum . Gigántes autem erant super terram in diébus illis . Postquam enim ingrésfi sunt filii Dei ad filias hóminum , illæque genuérunt , isti sunt poténtes à fæculo viri famósi . Videns autem Deus quòd multa malitia hóminum esset in terra , & cuncta cogitatio cordis inténta esset ad malum onini témpore , pœnítuit

P 2 eum

340 *Sabbato sancto.*

eum quòd hóminem fecísset in terra. Et tactus dolóre cordis intrínsecùs , Delébo , inquit , hóminem , quem creávi , à facie terræ , ab hómine usque ad animántia , à réptili usque ad vólucres cœli . Pœnitet enim me fecísse eos . Noe verò invénit grátiam coram Dómino . Hæ sunt generatiōnes Noe : Noe vir justus atque perfectus fuit in generatiōni bus suis , cum Deo ambulávit . Et gñuit tres filios , Sem , Cham , & Japheth . Corrúpta est autem terra coram Deo , & repléta est iniqüité . Cùmque vidísset Deus terram esse corrúptam (omnis quippe caro corrúperat viam suam super terram) dixit ad Noe : Finis univérsæ carnis venit coram me : repléta est terra iniqüité à facie eórum ; & ego disperdam eos cum terra . Fac tibi arcam de lignis lœvigatis : man- siúnculas in arca facies , & bitúmine línies intrínsecùs & extínsecùs . Et sic facies eam : Tre-

Prophetia secunda. 341

Trecentórum cùbitórum erit lon-
gitúdo arcæ , quinquaginta cubi-
tórum latitúdo , & triginta cubi-
tórum altitúdo illius. Fenéstram in
arca fácies , & in cùbito consum-
mábis sumimitátem ejus : óstium
autem arcæ pones ex látere : deór-
sum , coenácula , & tristega fácies
in ea . Ecce ego addúcami aquas
diluvii super terram , ut interfici-
am omnem carnem , in qua spí-
ritus vitæ est subter cœlum. Uni-
vérsa quæ in terra sunt , consumén-
tur. Ponámque foedus meum te-
cum : & ingrediéris arcam tu , &
filii tui , uxor tua , & uxóres filiò-
rum tuórum tecum . Et ex cunctis
animántibus univérsæ carnis bi-
na indúces in arcam , ut vivant
tecum : masculíni sexus & fœmi-
níni. De volúribus juxta genus
suum , & de juméntis in gênerè
suo , & ex omni réptili terræ se-
cundùm genus suum : bina de
omnibus ingrediéntur tecum , ut
possint vivere . Tolles igitur te-
cum ex omnibus escis , quæ

342 **Sabbato sancto,**

mandi possunt , & comportabis
apud te : & erunt tam tibi , quām
illis in cibum . Fecit igitur Noe
ómnia , quæ præcéperat illis Deus.
Erátque sexcentórum annórum
quando dilúvii aquæ inundavé-
runt super terram . Rupti sunt om-
nes fontes abyssi magnæ , & cata-
ráctæ cœli apértæ sunt : & facta
est pluvia super terram quadra-
ginta diébus & quadraginta nócti-
bus . In articulo diéi illius ingrés-
fus est Noe , & Sem , & Cham ,
& Japheth , filii ejus , uxor illius ,
& tres uxóres filiorum ejus cum
eis , in arcam : ipsi & omne áni-
mal secundùm genus suum , uni-
versaque juménta in génere suo ,
& omne quod movétur super ter-
ram in génere suo , cunctumque
volátile secundùm genus suum .
Porrò arca ferebátur super aquas .
Et aquæ prævaluérunt nimis su-
per terram : opertique sunt om-
nes montes excélsi sub univérfo
cœlo . Quíndecim cùbitis áltior
sunt aqua super montes , quos
ope-

Prophetia secunda.

343

operuerat . Consúmptaque est omnis caro , quæ movebátur super terram , vólucrum , animántium , bestiárum , omníumque reptílium quæ reptant super terram . Remánsit autem solus Noe , & qui cum eo erant in arca . Obtinueruntque aquæ terram centum quinquaginta diébus . Recordátus autem Deus Noe , cunctorúmque animántium , & ómnium jumentórum , quæ erant cum eo in arca , addúxit spíritum super terram , & imminútæ sunt aquæ . Et clausi sunt fontes abyssi , & cataráctæ cœli : & prohibítæ sunt plúviæ de cœlo . Reversæque sunt aquæ de terra éuntes & redeúntes : & cœpérunt mínuī post centum quinquaginta dies . Cùmque transíssent quadraginta dies , apériens Noe fenestrām arcæ , quam fecerat , dimísit corvum : qui egrediebátur , & non revertebátur , donec siccárēntur aquæ super terram . Emisit quoque columbam posteum , ut vidéret si jam

344

Sabbato sancto,

cessassent aquæ super faciem terræ. Quæ cum non invenisset ubi requiesceret pes ejus, reversa est ad eum in arcam : aquæ enim erant super universam terram : extenditque manum , & apprehensam intulit in arcam . Expectatis autem ultrà septem diebus aliis, rursum dimisit columbam ex arca. At illa venit ad eum ad vespferam , portans ramum olivæ virentibus foliis in ore suo. Intelléxit ergo Noe quod cessassent aquæ super terram . Expectavitque nihilominus septem álios dies : & emisit columbam , quæ non est reversa ultrà ad eum . Locutus est autem Deus ad Noe , dicens : Egrédere de arca tu , & uxor tua , filii tui & uxores filiorum tuorum tecum . Cuncta animantia , quæ sunt apud te , ex omni carne , tam in volatilibus , quam in bestiis & universis reptilibus , quæ reptant super terram , educ tecum , & ingredimini super terram : crèscite , & multiplicamini su-

Prophetia secunda.

345

super eam. Egrēssus est ergo Noe, & filii ejus; uxor illius, & uxóres filiorum ejus cum eo. Sed & ómnia animántia, juménta, & reptilia quæ reptant super terram scéndūm genus suum, egrēssa sunt de arca. Ædificávit autem Noe altáre Dómino : & tollens de cunctis pecóribus & volúcribus mundis, óbtulit holocáusta super altáre. Odoratúsque est Dóminus odórem suavitatis. Orémus. Flectámus génuia. R. Leváte.

Oratio.

Deus, incomutabilis virtus, & lumen æternum : réspice propítius ad totius Ecclésiæ tuæ mirabile sacraméntum, & opus salútis humánæ, perpétuæ dispositiōnis effectu tranquilliùs operare : totúsque mundus experiatur & videat, dejecta érigi, inveterata renovari, & per ipsum redire ómnia in íntegrum, à quo sumpsére principium: Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum: Qui tecum vivit.

P. 5 Pro-

346 Sabbato sancto,

Prophetia tertia. Genes. 22.

IN diébus illis : Tentávit Deus Abraham , & dixit ad eum : Abraham , Abraham . At ille re-spóndit : Ádsum . Ait illi : Tolle filium tuum unigénitum , quem díligis , Isaac , & vade in terram vi-siónis : atque ibi ófferes eum in holocáustum super unum móntium quem monstrávero tibi . Igi-tur Abraham de nocte consúrgens , stravit ásinum suum : du-cens secum duos júvenes , & Isaac filium suum . Cùmque concidísfet ligna in holocáustum , ábiit ad locum quem præcéperat ei Deus . Die autem tértio , elevátis óculis , vidi locum procul : dixítque ad púeros suos : Expectáte híc cum ásino : ego & puer illuc usque properántes , postquam adoravérimus , revertémur ad vos . Tulit quoque ligna holocáusti , & im-pósuit super Isaac filium suum : ipse vero portábat in mánibus ignem & gládium . Cùmque duo pérgerent simul , dixit Isaac pa-

tri

Prophetia tertia.

347

tri suo: Pater mi. At ille respón-
dit: Quid vis fili? Ecce, inquit,
ignis & ligna: ubi est víctima ho-
locáusti? Dixit autem Abraham:
Deus providébit sibi víctimam
holocáusti, fili mi. Pergébant er-
go páriter: & venérunt ad lo-
cum, quem osténderat ei Deus, in
quo ædificávit altáre, & désuper
ligna compófuit: cùmque alligás-
set Isaac filium suum, pósuit
eum in altáre super struem lignó-
ruin. Extendítque manum, &
arriپuit gládium, ut immoláret
filium suum. Et ecce Angelus
Dómini de cœlo clamávit, di-
cens: Abraham, Abraham. Qui
respóndit: Adsum. Dixítque ei:
Non exténdas manum tuam su-
per púerum, neque fácias illi
quidquam: nunc cognóvi quòd
times Deum, & non pepercísti
unigénito filio tuo propter me.
Levávit Abraham óculos suos,
vidítque post tergum arietem in-
ter vepres hæréntem córnibus,
quem assúmens obtulit holocáu-

P 6 stum

stum pro filio. Appellavítque no-
men loci illius , Dóminus videt.
Unde usque hodie dicitur : In
monte Dóminus vidébit . Vocá-
vit autem Angelus Dómini Abra-
ham secúndò de cœlo , dicens :
Per memetípsum jurávi , dicit
Dóminus : quia fecísti hanc rem ,
& non pepercísti filio tuo unigé-
nito propter me : benedicam tibi ,
& multiplicábo semen tuum sicut
stellas cœli , & velut arénam , quæ
est in littore maris : possidébit se-
men tuum portas inimicorum suó-
rum , & benedicéntur in sémine
tuo omnes gentes terræ , quia obe-
dísti voci meæ. Revérsus est Ab-
raham ad púeros suos , abierúnt
que Bersabée simul , & habitávit
ibi. **O**rémus. Flectámus génuia.

Levaté.

Oratio.

Deus , fidélium Pater summe ,
qui in toto orbe terrárum ,
promissiónis tuæ filios diffusa ado-
ptiónis grátia multílicas : & per
paschále sacraméntum , Abraham
púerum tuum universárum , sicut
jurá-

Prophetia quarta. 349

jurásti , géntium éfficis patrem :
da pópulis tuis dignè ad grátiam
tuæ vocationis introíre . Per Dó-
minum nostrum .

Prophetia quarta . Exod . 14 . f & 15 .

IN diébus illis : Factum est in vi-
gilia matutina , & ecce respí-
ciens Dóminus super castra Ægy-
ptiorum per colúmnam ignis &
nubis , interfécit exércitum eó-
rum : & subvértit rotas círruum ,
ferebantúrque in profundum : Di-
xérunt ergo Ægyptii : Fugiámus
Israélem : Dóminus enim pugnat
pro eis contra nos . Et ait Dómi-
nus ad Móysen : Exténde manum
tuam super mare , ut revertántur
aquæ ad Ægyptios super currus
& équites eorum . Cùmque ex-
tendísset Móyses manum contra
mare , revérsum est primo dilú-
culo ad priórem locum : fugien-
tibúsque Ægyptiis occurréunt
aquæ , & invólvit eos Dóminus
in médiis flúctibus . Reversæque
sunt aquæ , & operuérunt cur-
rus & équites cuncti exércitus

Pha-

350 **Sabbato sancto,**

Pharaónis , qui sequéntes ingrēssi fuerant mare : nec unus quidem supérfuit ex eis. Filii autem Israel perrexérunt per médium siccí maris , & aquæ eis erant quasi promuro à dextris & à sinistris : liberavítque Dóminus in die illa Isræl de manu Aegyptiorum . Et vidérunt Aegyptios mórtuos super littus maris , & manum magnam quam exercíterat Dóminus contra eos , timuitque pòpulus Dóminum , & credidérunt Dómino , & Móysi servo ejus . Tunc cécinit Moyses & filii Isræl carmen hoc Dómino , & dixerunt.

Tractus. Cantémus Dómino : gloriósè enim honorificátus est : equum & ascensórem projécit in mare : adjútor & protéctor factus est mihi in salútem .

A. Hic Deus meus , & honorificábo eum : Deus patris mei , & exaltábo eum . **A.** Dóminus cónterens bella : Dóminus nomen est illi .

Orémus. Flectámus génuia .

B. Leváte .

Ora-

Prophetia quinta. 351
Oratio.

Deus, cuius antiqua miracula
étiā nostris fæculis coruscá-
re sentimus, dum quod uni popu-
lo, à persecutiōne Ægyptiaca li-
berāndo, dexteræ tuæ poténtia
contulisti, id in salutem Géntium
per aquam regenerationis operá-
ris: præsta; ut in Abrahæ filios, &
in Israéliticam dignitatem, totius
mundi tránseat plenitudo. Per Dó-
minum nostrum.

Prophetia quinta. Isa. 54. 9 & 55.
Hæc est hærēdītas servorum
Dómini, & justitia eorum,
apud me, dicit Dóminus. Omnes
sitiéntes veníte ad aquas: & qui
non habétis argéntum, properá-
te, émite, & comédite: veníte,
émite absque argénto, & absque
ulla commutatione, vinum &
lac. Quare appénditis argéntum
non in pánibus, & labórem ve-
strum non in saturitatē? Audíte
audiéntes me, & comédite bo-
num, & delectábitur in crassi-
tudine ánima vestra. Inclináte

au-

352 **Sabbato sancto,**

aurem vestram, & venite ad me, audite, & vivet anima vestra, & feriam vobis cum pactum sempiternum, misericordias David fidèles. Ecce testem populis dedi eum, ducem ac præceptórem Gentibus. Ecce gentem, quam nesciebas, vocabis: & Gentes, quæ te non cognovérunt, ad te current propter Dóminum Deum tuum, & sanctum Israel, quia glorificavit te. Quærите Dóminum, dum inveniri potest: invocáte eum, dum propè est. Derelinquat impius viam suam, & vir iniquus cogitationes suas, & revertatur ad Dóminum: & miserébitur ejus: & ad Deum nostrum: quóniam multus est ad ignoscendum. Non enim cogitationes meæ, cogitationes vestræ: neque viæ vestræ, viæ meæ, dicit Dóminus. Quia sicut exaltantur cœli à terra, sic exaltatæ sunt viæ meæ à viis vestris, & cogitationes meæ à cogitationibus vestris. Et quómodo descendit imber, &

Prophetia sexta. 353

nix de cœlo, & illuc ultrà non revertitur, sed inébriat terram, & infundit eam, & germinare eam facit, & dat semen ferénti, & panem comedénti: sic erit verbum meum, quod egrediétur de ore meo: non revertétur ad me vácuum, sed fáciet quæcúmque volui, & prosperábitur in his, ad quæ misi illud: dicit Dóminus omnípotens. **O**rémus. Flectámus génuia. **R.** Leváte. **Oratio.**

OMnipotens sempiterne Deus, multiplica in honórem nóminalis tui quod Patrum fidei spopondisti: & promissiónis filios sacra adoptiōne diláta: ut quod prióres sancti non dubitavérunt futúrum, Ecclésia tua magna jam ex parte cognóscat impléatum. Per Dóminum nostrum.

Prophetia sexta. Baruch 3.c

AUdi Israel māndátā vitæ: àuribus pérçipe, ut scias prudéntiam. Quid est Israel, quòd in terra inimicorum es? Inveterásti in terra aliéna, coinquinátus es cum

354 **Sabbato sancto,**

cum mórtuis : deputátus es cum
descendéntibus in inférnum . De-
reliquísti fontem sapiéntiæ . Nam
si in via Dei ambulásses , habitás-
ses útique in pace sempitéra .
Disce ubi sit prudéntia , ubi sit
virtus , ubi sit intelléctus : ut
scias simul ubi sit longitúrnitas vi-
tæ & victus , ubi sit lumen ocu-
lórum , & pax . Quis invénit lo-
cum ejus ? & quis intrávit in the-
sáuro ejus ? Ubi sunt príncipes
Géntium , & qui dominántur su-
per béstias , quæ sunt super ter-
ram ? qui in ávibus coeli ludunt,
qui argéntum thesaurízant , &
aurum , in quo confidunt hómines,
& non est finis acquisitionis eó-
rum ? qui argéntum fábricant , &
solíciti sunt , nec est invéntio ópe-
rum illórum ? extermináti sunt ,
& ad íferos descendérunt , &
álii loco eórum surrexérunt . Jú-
venes vidérunt lumen , & habita-
vérunt super terram : viam au-
tem disciplinæ ignoravérunt , ne-
que intellexérunt sémitas ejus , ne-

Prophetia sexta. 355

neque filii eorum suscepérunt
eam , à facie ipsórum longè facta
est : non est audita in Terra Chá-
naan , neque visa est in Theman .
Filii quoque Agar , qui exquirunt
prudéntiam quæ de terra est , ne-
gotiatóres Merrhæ , & Theman ,
& fabulatóres , & exquisitóres
prudéntiæ & intelligéntiæ : viam
autem sapiéntiæ nesciérunt , ne-
que commemoráti sunt sémitas
ejus . O Israël , quàm magna est
domus Dei , & ingens locus pos-
séssiónis ejus ! Magnus est , & non
habet finem ; excélfus & im-
ménfus . Ibi fuérunt gigántes no-
mináti illi , qui ab initio fuérunt
statúra magna , scientes bel-
lum . Non hos élégit Dóminus ,
neque viam disciplinæ invené-
runt : proptéreà periérunt . Et quó-
niam non habuérunt sapiéntiam ,
interiérunt propter suam insipién-
tiám . Quis ascéndit in cœlum ,
& accépit eam , & edúxit eam de
núbibus ? Quis transfretávit ma-
re , & invénit illam ? & áttulit
il-

illam super aurum electum? Non est qui possit scire vias ejus, neque qui exquirat semitas ejus: sed qui scit universa, novit eam, & adinvenerit eam prudentia sua: qui preparavit terram in aeterno tempore, & replevit eam pecuidibus, & quadrupedibus: qui emitit lumen, & vadit: & vocavit illud, & obedit illi in tremore. Stellae autem dederunt lumen in custodiis suis, & laetatae sunt: vocatae sunt, & dixerunt: Adsumus: & luxerunt ei cum jucunditate, qui fecit illas. Hic est Deus noster, & non aestimabitur alius adversus eum. Hic adinvenerit omnem viam disciplinae, & tradidit illam Jacob pueru suo, & Israel dilectu suo. Post haec in terris visus est, & cum hominibus conversatus est. **O**remus. Flectamus genua. **R.** Levate.

Oratio.

Deus, qui Ecclesiam tuam semper gentium vocatione multiplicas: concede propitius; ut quos

Prophetia septima. 357

quos aqua baptismatis abluis, continua protectione tuearis. Per Dominum nostrum.

Prophetia septima. Ezech. 37.

IN diébus illis : Facta est super me manus Domini : & eduxit me in spíritu Domini : & dimisit me in medio campi , qui erat plenus óssibus : & circumdúxit me per ea in gyro : erant autem multa valde super faciem campi , sicaque veheménter . Et dixit ad me: Fili hominis, putásne vivent ossa ista ? Et dixi : Domine Deus , tu nosti. Et dixit ad me : Vaticináre de óssibus istis : & dices eis : Ossa árida audite verbum Domini . Hæc dicit Dominus Deus óssibus his : Ecce ego intromittam in vos spíritum , & vivétis. Et dabo super vos nervos , & succrécere faciam super vos carnes , & superexténdam in vobis cutem: & dabo vobis spíritum , & vivétis , & sciétis quia ego Dominus . Et prophetávi sicut præcéperat mihi : factus est autem só-

358 **Sabbato sancto,**

sónitus prophetánte me , & ecce
commótio : & accessérunt ossa ad
ossa , unumquódque ad junctúram
suam. Et vidi , & ecce super ea
nervi , & carnes ascendérunt : &
exténta est in eis cutis désuper ,
& spíritum non habébant. Et di-
xit ad me : Vaticináre ad spíri-
tum , vaticináre fili hóminis , &
dices ad spíritum : Hæc dicit Dó-
minus Deus : A quátuor ventis
veni spíritus , & insúffa super in-
terféctos istos , & reviviscant. Et
prophetávi sicut præcéperat mi-
hi : & ingréssus est in ea spíritus ,
& vixérunt : steterúntque super
pedes suos exércitus grandis ni-
mis valdè. Et dixit ad me: Fili hó-
minis , ossa hæc univérsa , domus
Israël est : ipsi dicunt : Aruérunt
ossa nostra , & pérīit spes nostra ,
& abscessi sumus. Proptéreà vati-
cináre , & dices ad eos: Hæc dicit
Dóminus Deus. Ecce ego apériam
túmulos vestros , & edúcām vos
de sepúlchris vestris , pòpulus
meus : & indúcām vos in terram

If.

Prophetia octava. 359

Israel. Et sciētis quia ego Dōminus , cūm aperúero sepulchra ve- stra , & edíxero vos de tumulis ve- stris , pōpule meus : & dédero spí- ritum meum in vobis , & vixeritis , & requiéscere vos fāciam super hu- mum vestram ? dicit Dōminus om- nīpotens . **O**rémus . Flectāmus gé- nua , **R.** Leváte . **O**ratio .

Deus , qui nos ad celebrāndum Paschāle sacramēntum , utriūs- que testamēti páginis īstruis : da nobis intelligere misericordiam tuam ; ut ex perceptione præsén- tium mūnerum , firma sit expe- ctatio futurōrum . Per Dōminum nostrum .

Prophetia octava. **Isajæ 4.**

Apprehéndent septem mulie- res virum unum in die illa , dicéntes : Panem nostrum come- démus , & vestimētis nostris ope- riémur : tantūmmodo invocétur nomen tuum super nos , aufer op- próbrium nostrum . in die illa , erit germe Dōmini in magnifi- céntia & glória : & fructus terræ sub-

360 **Sabbato sancto,**

sublimis , & exultatio his qui salvati fuerint de Israel. Et erit: Omnis qui relictus fuerit in Sion , & residuus in Jerusalēm , sanctus vocabitur , omnis qui scriptus est in vita in Jerusalēm. Si abluerit Dominus sordes filiarum Sion , & sanguinem Jerusalēm laverit de medio ejus, in spiritu judicii , & spiritu ardoris . Et creabit Dominus super omnem locum montis Sion , & ubi invocatus est , nubem per diem , & fumum & splendorem ignis flammantis in nocte : super omnem enim gloriam protectionis . Et tabernaculum erit in umbraculum diei ab aestu , & in securitatem , & absconsionem à turbine , & à pluvia.

Tractus. Isajæ 5. Vinea facta est dilecta in cornu , in loco uberi.

¶. Et maceriam circumdedit , & circumfodit : & plantavit vineam Sorec , & aedificavit turrim in medio ejus . ¶. Et torcular fodit in ea : vinea enim Domini Sabaoth , domus Israel est.

Oré-

Prophetia nona. 361

Orémus. Flectámus génua.

R. Leváte. **Oratio.**

Deus, qui in ómnibus Ecclesiæ tuæ filiis, sanctórum Prophétarum voce manifestásti, in omni loco dominatiónis tuæ, satórem te bonórum séminum, & electórum pálmitum esse cultórem: tribue pópolis tuis, qui & vineárum apud te nómine censéntur & ségetum: ut, spinárum & tribulórum squalóre resécato, digna efficiántur fruge fecúndi. Per Dóminum nostrum.

Prophetia nona. **Exodi 12.**

In diébus illis: Dixit Dóminus ad Móysen & Aaron in Terra Ægypti: Mensis iste, vobis principium ménſium: primus erit in ménſibus anni. Loquímini ad univérsum coetum filiórum Israël, & dícite eis: Décima die mensis hujus tollat unusquisque agnum per famílias & domos suas. Sin autem minor est númerus ut sufficere possit ad vescéndum agnum, assúmet vicínum suum,

Off. Hebd. S.

Qui

362 *Sabbato sancto,*

qui junctus est domui suæ , juxta
númerum animárum quæ suffice-
re possunt ad esum agni . Erit au-
tem agnus absque mácula , máscu-
lus , annículus : juxta quem ri-
tum tollétis & hœdum . Et ser-
vábitis eum usque ad quartam dé-
cimam diem mensis hujus : im-
molabítque eum univérsa multi-
tudo filiorum Israël ad vésperam .
Et sument de sanguine ejus , ac-
ponent super utrúmque postem ,
& in superlimináribus domórum ,
in quibus cómedent illum . Et
edent carnes nocte illa assas igni ,
& ázymos panes , cum lactúcis
agréstibus . Non comedétis ex eo
crudum quid , nec coctum aqua ,
sed tantùm assum igni : caput cum
péribus ejus & intestinis vorábitis .
Nec remanébit quidquam ex eo
usque manè . Si quid résiduum
fuerit , igne comburétis . Sic au-
tem comedétis illum : Renes ve-
stros accingétis , & calceaménta
habébitis in péribus , tenéntes bá-
culos in mánibus , & comedétis fe-
sti-

Prophetia decima. 363

stínánter : est enim Phase (id est
tránsitus) Dómini .

Orémus . Flectámus génuia .

R. Leváte . **Oratio.**

OMnipotens sempítérne Deus ,
qui in ómnium óperum tuó-
rum dispensatiōne mirábilis es :
intélligant redéempti tui , non suí-
se excelléntius quòd inítio factus
est mundus quàm quòd in fine
sæculórum Pascha nostrum im-
molátus est Christus . Qui tecum
vivit & regnat .

Prophetia decima. **Jonah 3.**

IN diébus illis : Factum est ver-
bum Dómini ad Jonam Pro-
phétam secúndò , dicens : Surge ,
& vade in Níniven civitátem ma-
gnam : & prædica in ea prædicá-
tiōnem , quam ego loquor ad te .
Et surréxit Jonas , & abiit in Ní-
niven juxta verbum Dómini . Et
Nínive erat cívitas magna itinere
diérum trium . Et cœpit Jonas
introíre in civitátem itinere diéi
unius : & clamávit , & dixit : Ad-
huc quadragínta dies , & Nínive

Q 2 sub-

364 **Sabbato sancto,**
subvertétur. Et credidérunt viri
Ninivitæ in Deum : & prædica-
vérunt jejúnium , & vestiti sunt
faccis à majore usque ad minó-
rem. Et pervénit verbum ad re-
gem Ninive : & surréxit de sólio
suo , & abjécit vestiméntum suum
à se , & indútus est sacco , & sedit
in cínere. Et clamávit , & dixit
in Ninive ex ore regis , & prínci-
pum ejus , dicens : Hómines , &
juménta , & boves , & pécora non
gustent quidquam: nec pascántur ,
& aquam non bibant. Et operián-
tur faccis hómines , & juménta ,
& clament ad Dóminum in forti-
túdine , & convertátur vir à via sua
mala , & ab iniquitáte , quæ est in
mánibus eórum. Quis scit , si con-
vertátur , & ignóscat Deus : & re-
vertátur à furóre iræ suæ , & non
períbimus ? Et vidit Deus ópera
eórum , quia convérsi sunt de via
sua mala : & misértus est pópulo
suo , Dóminus Deus noster.

**Orémus. Flectámus génuá.
R. Leváte.**

Ora-

Prophetia undecima. 365
Oratio.

Deus, qui diversitatem Gentium in confessione tui nomini adunasti: da nobis & velle & posse quae præcipis; ut populo ad æternitatem vocato, una sit fides mentium, & pietas actionum. Per Dominum nostrum.

Prophetia undecima. Deut. 31. f

In diebus illis: Scripsit Móyses canticum, & docuit filios Israel. Præceptique Dominus Jósue filio Nun, & ait: Confortare, & esto robustus: tu enim introduces filios Israel in Terram, quam pollitus sum, & ego ero tecum. Postquam ergo scripsit Móyses verba legis hujus in volumine, atque complevit: præcépit Levítis, qui portabant arcam foederis Domini, dicens: Tollite librum istum, & pónite eum in latere arcæ foederis Domini Dei vestri: ut sit ibi contra te in testimonium. Ego enim scio contentionem tuam, & cervicem tuam durissimam. Adhuc vivente me,

Q 3 &

366 **Sabbato sancto,**

& ingrediénte vobiscum , semper contentiósè egistis contra Dóminum : quantò magis cùm mórtuus fuero ? Congregate ad me omnes majóres natu per tribus vestras , atque Doctóres , & loquar audiéntibus eis sermones istos , & invocábo contra eos cœlum & terram . Novi enim quòd post mortem meam iniquè agétis , & declinábitis citò de via , quam præcépi vobis : & occurrent vobis mala in extrémo témpore , quando feceritis malum in conspéctu Dómini , ut irritétis eum per ópera mánuum vestrárum . Locútus est ergo Móyses , audiénte univérso coetu Israel , verba cárminis hujus , & ad finem usque complévit.

Tractus. Deut. 32. Atténde cœlum , & loquar : & áudiat terra verba ex ore meo . ¶ Expectétur sicut plúvia elóquium meum : & descéndat sicut ros verba mea .

¶ Sicut imber super gramen , & sicut nix super foenum : quia no-men Dómini invocábo .

¶ Date

Prophetia duodecima. 367

V. Date magnitudinem Deo nostro: Deus, vera opera ejus, & omnes viæ ejus judicia. **V.** Deus fidélis, in quo non est iniquitas: justus & sanctus Dóminus. **O**rémus. Flectámus génua. **R.** Leváte.

Oratio.

Deus celsitudo humílium, & fortitudo rectórum: qui per sanctum Móysen púerum tuum, ita erudíre pópulum tuum sacri cárminis tui decantatióne voluísti, ut illa legis iterátio, fieret etiam nostra diréctio: excita in omnem justificatárum Géntium plenitúdinem poténtiam tuam, & dalaetítiam mitigándo terrórem: ut ómnium peccátis tua remissióne delétis, quod denuntiátum est in ultióne, tránseat in salútem. Per Dóminum.

Prophetia duodecima. Dan. 3.

In diébus illis: Nabuchodónosor rex fecit státuam áuream, altitúdine cubitórum sexaginta, latitúdine cubitórum sex, & státuit eam in campo Dura provinciæ

Q 4 Ba-

Babylónis . Itaque Nabuchodónosor rex misit ad congregándos sátrapas , magistrátus , & júdices , duces , & tyránnos , & præféctos , omnésque príncipes régiónum , ut convenírent ad dedicatióñem státuæ , quam eréxerat Nabuchodónosor rex . Tunc congregati sunt sátrapæ , magistrátus , & júdices , duces , & tyránni , & optimátes qui erant in potestátibus constitúti , & univérsi príncipes régiónum , ut convenírent ad dedicatióñem státuæ , quam eréxerat Nabuchodónosor rex . Stabant autem in conspéctu státuæ , quam posúerat Nabuchodónosor rex : & præco clamábat valenter : Vobis dicitur pópulis , tribubus , & linguis : In hora , qua audiéritis sónitum tubæ , & fistulæ , & cítharæ , sambúcæ , & psaltérii , & symphoníæ , & univérsi géneris musicórum , cadentes adoráte státuam áuream , quam constituit Nabuchodónosor rex : Si quis autem non prostrátus ado-

rá-

Prophetia duodecima. 369

ráverit , éadem hora mittétur in
fornácem ignis ardéntis. Post hæc
ígitur statim ut audiérunt omnes
pópuli sónitum tubæ , fistulæ , &
cítharæ , sambúcæ , & psaltérii ,
& symphoníæ , & omnis géne-
ris musicórum : cadéntes omnes
pópuli , tribus , & linguæ adoravé-
runt státuam áuream , quam con-
stitúerat Nabuchodónosor rex .
Statimque in ipso témporte acce-
déntes viri Chaldæi accusavé-
runt Judæos : dixeruntque Na-
buchodónosor regi : Rex in ætér-
num vive : tu rex posuísti decré-
tum , ut omnis homo , qui au-
dierit sónitum tubæ , fistulæ , &
cítharæ , sambúcæ , & psaltérii ,
& symphoníæ , & univérsi gé-
neris musicórum , prostérnat se ,
& adóret státuam áuream : si
quis autem non prócidens ado-
ráverit , mittátur in fornácem
ignis ardéntis . Sunt ergo viri Ju-
dæi , quos constituísti super ópe-
ra regionis Babylónis , Sidrach ,
Misach , & Abdénago : viri isti

Q 5 con-

contempsérunt , rex , decrétum tuum : deos tuos non colunt , & státuam áuream , quam erexisti , non adórant . Tunc Nabuchodónosor in furóre & in ira præcépit ut adduceréntur Sidrach , Misach , & Abdénago : qui conféstim addúcti sunt in conspéctu regis . Pronuntiánsque Nabuchodónosor rex , ait eis : Verè ne Sidrach , Misach , & Abdénago , deos meos non cólitis , & státuam áuream , quam constitui , non adorátis ? Nunc ergo si estis paráti , qua-cumque hora audiéritis sónitum tubæ , fistulæ , cítharæ , sambúcæ , & psaltérii , & symphoníæ , omnísque géneris musicórum , prostérnите vos , & adoráte státuam , quam feci : quòd si non adoravéritis , eádem hora mittémini in fornácem ignis ardéntis : & quis est Deus , qui erípiet vos de manu mea ? Respon-déntes Sidrach , Misach , & Abdénago , dixérunt regi Nabuchodónosor : Non opórtet nos de

Prophetia duodecima. 371

de hac re respondere tibi . Ecce enim Deus noster quem cōlimus , potest eripere nos de camīo ignis ardēntis , & de mānibus tuis , ò rex , liberāre . Quòd si noluerit , notum sit tibi , rex , quia deos tuos non cōlimus , & stātuam áuream , quam erexisti , non adorāmus . Tunc Nabuchodónosor replētus est furōre : & aspēctus faciéi illius immutatus est super Sidrach , Misach , & Abdénago , & præcépit ut succenderétur fornax séptuplum quām succéndi consuéverat . Et viris fortissimis de exércitu suo jussit , ut ligatis pédibus Sidrach , Misach , & Abdénago , mitterent eos in fornácem ignis ardēntis . Et confestim viri illi vineti cum braccis suis , & tiāris , & calceaméntis , & véstibus , missi sunt in médium fornácis ignis ardēntis : nam jússio regis urgēbat : fornax autem succénsa erat nimis . Porrò viros illos , qui míserant Sidrach , Misach , & Abdénago , interfecit flamma ignis .

Q 6 Vi-

Viri autem hi tres, id est, Sidrach,
Misach, & Abdénago, cecidérunt
in médio camíno ignis ardéntis,
colligáti. Et ambulábant in médio
flammæ laudántes Deum, & be-
nedicéntes Dómino.

*Hic non dicitur, Flectámus génuia.
sed tantùm Orémus.*

O Mnípotens sempitérne Deus,
spes única mundi, qui Pro-
phetárum tuórum præcónio, præ-
séntium téporum declarásti my-
stéria: auge pópuli tui vota placá-
tus: quia in nullo fidélium, nisi
ex tua inspiratióne, provéniunt
quarúmlibet increménta virtútum.
Per Dóminum.

*His expletis, si Ecclesia habue-
rit fontem Baptismalem, Sacer-
dos benedicturus fontem, accipit
pluviale violaceum, & præceden-
te Cruce, cum candelabris, & Ce-
reo benedicto accenso, descendit
cum Clero & ministris paratis ad
fontem: & interim cantatur se-
quens Tractus. Psal. 41. *Sicut cer-*
*vus desiderat ad fontes aquárum:**

ita

Benedictio Fontis. 373

ita desiderat ánima mea ad te ,
Deus.

V. Sitívit ánima mea ad Deum
vivum : quando véniam , & appa-
rébo ante fáciem Dei.

V. Fuérunt mihi lácrymæ meæ
panes die ac nocte , dum dícitur
mihi per síngulos dies : Ubi est
Deus tuus?

Deinde Sacerdos antequam in-
tret ad benedictionem fontis , di-
cit hanc **Orationem** juxta fon-
tem. **V.** Dóminus vobíscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus. **Oratio.**

OMnipotens sempítérne Deus ,
réspice propítius ad devotio-
nem pòpuli renascéntis , qui sicut
cervus , aquárum tuárum éxpetit
fontem : & concéde propítius ; ut
fidei ipsius sitis , baptísmatis mysté-
rio ánimam corpúisque sanctíficet .
Per Dóminum nostrum .

R. Amen.

Posteà procedit ad **Benedictio-**
nem fontis , dicens **V.** Dóminus vo-
bíscum. **R.** Et cum spíritu tuo.

Oré-

OMnipotens sempitérne Deus,
adésto magnæ pietatis tuæ
mystériis, adésto sacraméntis: &
ad recreándos novos pópulos,
quos tibi fons baptísmatis pártu-
rit, Spíritum adoptiónis emítte:
ut quod nostræ humilitatis gerén-
dum est ministério, virtútis tuæ
impleáatur effectu. Per Dóminum.
in unitáte ejúsdem Spíritus sancti
Deus.

Elevans vocem in modum Præfati-
onis prosequitur.

PEr ómnia sæcula sæculórum.
R. Amen. **V.** Dóminus vobís-
cum. **R.** Et cum spíritu tuo. **V.** Sur-
sum corda. **R.** Habémus ad Dó-
minum. **V.** Grátias agámus Dómi-
no Deo nostro. **R.** Dignum & ju-
stum est. **V.** erè dignum & justum
est, æquum & salutáre, nos tibi
semper & ubique grátias ágere,
Dómine sancte, Pater omnipo-
tens, ætére Deus. **Q**ui invisíbi-
li poténtia, sacramentórum tuó-
rum mirabiliter operáris effectum:
&

& licet nos tantis mystériis exequéndis simus indigni : tu tamen gratiæ tuæ dona non déferens , étiam ad nostras preces , aures tuæ pietatis inclinas. Deus , cuius spíritus super aquas , inter ipsa mundi primórdia ferebátur: ut jam tunc virtutem sanctificationis , aquarum natúra concíperet. Deus , qui nocéntis mundi crímina per aquas ábluens , regeneratiónis spéciem in ipsa diluvii effusióne signásti: ut unius ejusdémque eleménti mystério , & finis esset vitiis , & origo virtútibus. Réspice Dómine in fáciem Ecclésiæ tuæ , & multiplica in ea regenerationes tuas , qui gratiæ tuæ affluéntis impe-
tu létificas civitátem tuam : fontémque baptísmatis áperis toto orbe terrárum Géntibus inno-
vándis : ut tuæ majestatis impé-
rio , sumat Unigéniti tui grátiam de Spíitu sancto , (Hic Sacer-
dos manu extensa dividit aquam in modum crucis , & eam sta-
tum linteo exterget , dicens :)

Qui

Qui hanc aquam regenerándis hominibus præparátam , arcána sui númeri admixtione fecundet : ut sanctificatione concépta , ab immaculáto divíni fontis útero , in novam renáta creatúram , progénies cœlestis emérgat : Et quos aut sexus in corpore , aut ætas discérrit in tempore , omnes in unam páriat grátia mater infantiā. Procul ergo hinc , jubente te Dómine , omnis spíritus immundus abscedat : procul tota nequitia diabólicæ fraudis absistat . Nihil hic loci hábeat contrariæ virtutis admixtio : non insidiando circumvolet : non latendo subrepat : non inficiendo corrumpat.

(**Aquam manu tangit.**) Sit hæc sancta & innocens creatura , libera ab omni impugnatóris incursu , & totius nequitiae purgata discéssu . Sit fons vivus , aqua regenerans , unda purificans : ut omnes hoc lavácro salutifero diluéndi , operante in eis Spíritu sancto , perfectæ purgationis indulgentiam con-

Benedictio Fontis. 377

consequántur. (Facit tres cruces supra fontem, dicens:) Unde benedico te, creatúra aquæ, per Deum ✠ vivum, per Deum ✠ verum, per Deum ✠ sanctum: per Deum, qui te in principio, verbo separávit ab árida: cuius spíritus super te ferebátur. (Hic manu aquam dividit, & estundit eam versus quatuor mundi partes, dicens:) Qui te de paradísi fonte manáre fecit, & in quátuor flumí-nibus totam terram rigáre præcé-pit. Qui te in desérto amáram, suavitáte índita fecit esse potábi-lem, & sitiénti pópulo de petra prodúxit. Be ✠ nedico te & per Jesum Christum Fílium ejus úni-cum, Dóminum nostrum: qui te in Cana Galilææ signo admirábilis, sua poténtia convértit in vinum. Qui pédibus super te ambulávit: & à Joánnē in Jordáne in te bapti-zátus est. Qui te unà cum sanguine de látere suo prodúxit: & discípu-lis suis iussit, ut credéntes baptiza-rentur in te, dicens: Ite, docéte om-

omnes Gentes , baptizantes eos
in nomine Patris , & Filii , & Spí-
ritus sancti.

Mutat vocem , & prosequitur
in tono Lectionis:

HÆc nobis præcepta servánti-
bus , tu Deus omnípotens ,
clemens adésto : tu benígnus ad-
spíra . (Halat ter in aquam in mo-
dum crucis , dicens:) Tu has sím-
plices aquas tuo ore benedícito :
ut præter naturálem emundatió-
nem , quam lavándis possunt ad-
hibére corpóribus , sint etiam pu-
rificándis méntibus efficáces.

Hic Sacerdos paululùm demit-
tit Cereum in aquam : & resu-
mens tonum Præfationis , dicit :
Descéndat in hanc plenitúdinem
fontis virtus Spíritus sancti.

Deinde extractum Cereum de
aqua , iterùm profundius mergit ,
aliquantò altius repetens . Descén-
dat in hanc . Posteà Cereum rursus
de aqua extractum , tertio immersus
usque ad fundum , altiori adhuc
voce repetit . Descéndat . ut suprà .

Et

Et deinde sufflans ter in aquam , secundūm hanc figurām & prosequitur . Totāmque hujus aquæ substāntiam , regenerāndi fecūndet effectu . (Hic tollitur Cereus de aqua , & prosequitur .) Hic ómnium peccatórūm máculæ deleántur : hic natúra ad imáginem tuam cóndita , & ad honórem sui refor-máta principii , cunctis vetustatis squalóribus emundétur , ut omnis homo sacraméntum hoc regeneratiōnis ingrēssus , in veræ innocéntiæ novam infantiam renascátur .

Sequentia dicit legendo :

Per Dóminum nostrum Jesum Christum Fílium tuum : qui venturus est judicare vivos & mórtuos , & sæculum per ignem .

R. Amen.

Deinde per assistentes Sacerdo-tes spargitur de ipsa aqua benedi-cta super populum . Et interim unus ex ministris Ecclesiæ acci-pit in vase aliquo de eadem aqua , ad aspergendum in domibus , & aliis locis . His peractis , Sacerdos qui

380 Sabbato sancto,

qui benedicit fontem , infundit de
oleo Catechumenorum in aquam
in modum crucis , intelligibili vo-
ce dicens:

Sanctificetur , & secundetur fons
iste óleo salutis renascéntibus ex
eo, in vitam æternam. R. Amen.

Deinde infundit de Chrismate ,
modo quo suprà , dicens:

Infusio Chrismatis Dómini nostri
Jesu Christi , & Spíritus sancti Pa-
rácliti , fiat in nōmine sanctæ Tri-
nitatis. R. Amen.

Postea accipit ambas ampullas
dicti olei sancti & Chrismatis ,
& de utroque simul in modum
Crucis infundendo , dicit:

Commixtio Chrismatis sanctifica-
tiónis , & ólei unctiónis , & aquæ
baptismatis , páriter fiat , in nōmi-
ne Pa* tris , & Fí* lii , & Spíri-
tus * sancti. R. Amen.

Tunc misceret ipsum oleum cum
aqua , & spargit manu sua per om-
nem fontem . Si aderunt bapti-
zandi , eos baptizat more consue-
to . Deinde revertentibus Sacer-
do-

dote & ministris ad Altare , can-
tantur Litaniæ à duobus clericis ,
& Chorus idem simul repetit , ut
dicitur infrà .

P Ubi verò non est fons Baptis-
malis , finita ultima Prophetia cum
sua Oratione , celebrans casulam
deponit , & cum ministris ante
Altare procumbit : & aliis omni-
bus genuflexis , cantantur Litaniæ
in medio Chori à duobus cantori-
bus , utroque Choro idem simul
respondente . Cùm autem perva-
tum fuerit ad **y.** Peccatóres , te ro-
gámus . Sacerdos & ministri sur-
gunt , & accedentes ad Sacri-
stiam , induuntur paramentis albi
coloris pro Missâ solemniter cele-
branda : & interim accenduntur
luminaria in Altari . In fine Lita-
niarum cantantur solemniter ,
Kyrie eléison . & repetuntur , ut
in Missâ moris est .

KYrie éléison .
KChriste éléison .
Kyrie éléison .
Christe audi nos .

Chri-

382 **Sabbato sancto,**

Christe exaudi nos.

Pater de cœlis Deus, Miserere nobis.

Fili Redemptor mundi Deus, Miserere nobis.

Spíritus sancte Deus, Miserere nobis.

Sancta Trinitas unus Deus, Miserere nobis.

Sancta María, Ora pro nobis.

Sancta Dei génitrix, ora.

Sancta Virgo vírginum, ora.

Sancte Michael, ora.

Sancte Gábriel, ora.

Sancte Ráphael, ora.

Omnes sancti Ángeli & Archángeli, Oráte pro nobis.

Omnes sancti beatórum spirítuum órdines, oráte.

Sancte Joánnes Baptista, ora.

Sancte Joseph, ora.

Omnes sancti Patriárchæ & Prophétæ, oráte.

Sancte Petre, ora.

Sancte Paule, ora.

Sancte Andréa, ora.

Sancte Joánnes, ora.

Om-

- Omnis sancti Apóstoli & Euange-
listæ, oráte pro nobis.
Omnis sancti Discípuli Dómini,
oráte pro nobis.
Sancte Stéphane, ora.
Sancte Laurénti, ora.
Sancte Vincénti, ora.
Omnis sancti Mártires, oráte.
Sancte Silvéster, ora.
Sancte Gregóri, ora.
Sancte Augustíne, ora.
Omnis sancti Pontífices & Con-
fessores, oráte.
Omnis sancti Doctóres, oráte.
Sancti Antóni, ora.
Sancte Benedicte, ora.
Sancte Domínice, ora.
Sancte Francísce, ora.
Omnis sancti Sacerdótes & Leví-
tæ, oráte.
Omnis sancti Mónachi & Eremí-
tæ, oráte.
Sancta María Magdaléna, ora.
Sancta Agnes, ora.
Sancta Cæcilia, ora.
Sancta Agatha, ora.
Sancta Anastásia, ora.

Om-

- Sabbato sancto,**
Omnes sanctæ Vírgines & Vi-
duæ, oráte.
Omnes Sancti & Sanctæ Dei,
Intercédite pro nobis.
Propítius esto, Parce nobis Dó-
mine.
Propítius esto, Exáudi nos Dó-
mine.
Ab omni malo, Líbera nos Dó-
mine.
Ab omni peccáto, libera.
Amorte perpétuâ, libera.
Per mystérium sanctæ incarnatió-
nis tuæ, libera.
Per advéntum tuum, libera.
Per nativitátem tuam, libera.
Per baptísmum & sanctum jejú-
nium tuum, libera.
Per Crucem & passiónem tuam,
libera nos Dómine.
Per mortem & sepultúram tuam,
libera nos Dómine.
Per sanctam resurrectiónem tu-
am, libera.
Per admirábilem ascensiónem tu-
am, libera.
Per advéntum Spíritus sancti
Pa-

líbera.

líbera.

Te rogámus audi

nos.

386 Sabbato sancto,
Ut omnibus fidélibus defunctis
réquiem æternam donare digneris,
te rogámus.

Ut nos exaudire digneris, te ro-
gámus audi nos.

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, Parce nobis Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, Exaudi nos Dómine.

Agnus Dei, qui tollis peccata
mundi, Miserere nobis.

Christe audi nos.

Christe exaudi nos.

Hic cantores solemniter incipiunt, Kyrie eléison. Christe eléi-
son. Kyrie eléison. & ter singula
repetuntur.

Interim Sacerdos cum ministris
in paramentis albis accedit ad Altare, & dicto Psalmo, Júdica me
Deus. cum Glória Patri. facit
confessionem, ut moris est, in lo-
co consueto: deinde ascendens,
osculatur Altare, incensat more
solito, & finitis à Choro, Kyrie
éléison. incipit solemniter, Gló-
ria in excélsis. fol. 171. & pulsan-
tur

ad Missam.

387

tur campanæ. Postea Sacerdos dicit : Dóminus vobíscum. *R.* Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Oratio.

Deus, qui hanc sacratissimam noctem glória Dominicæ resurrectionis illústras : consérrva in nova familiæ tuæ progénie adoptionis Spíritum quem dedísti ; ut cōpore & mente renováti, puram tibi exhibeant servitútem. Per eúmdeim Dóminum nostrum Jesum Christum Filium tuum : Qui tecum vivit & regnat in unitate ejusdem Spíritus sancti Deus, per omnia sæcula sæculorum. Amen.

Léctio Epistolæ beati Pauli

Apóstoli ad Colossenses.

Cap. 3.

Fratres, Si consurrexistis cum Christo, quæ sursum sunt quærite, ubi Christus est in déxtera Dei sedens : quæ sursum sunt sapite, non quæ super terram. Mortui enim estis, & vita vestra est abscondita cum Christo in Deo. Cùm Christus apparuerit, vita

R 2 ve-

388 **Sabbato sancto,**
vestra : tunc & vos apparébitis
cum ipso in glória.

Finita Epistola Celebrans incipit,
Allelúja.

Et totum decantat ter , elevan-
do vocem gradatim : & Cho-
rus post quamlibet vicem , in
eodem tono repetit illud idem .
Postea Chorus prosequitur.

V. Psal. 117. Confitémini Dómino,
quóniam bonus : quóniam in sa-
culum misericórdia ejus.

Deinde dicitur Tractus. Psal. 116.
Laudáte Dóminum omnes Gen-
tes : & collaudáte eum omnes
pópuli.

V. Quóniam confirmáta est super
nos misericórdia ejus : & véritas
Dómini manet in ætérnum.

Ad Euangeliū non portantur
luminaria , sed tantūm incensum :
petitur benedictio , & alia fiunt
de more.

Sequéntia sancti Euangélii secún-
dum Matthæum. Cap. 28.

V Espere autem sábbati , quæ
lucéscit in prima sábbati , ve-
nit

nit María Magdaléne , & álera
María vidére sepúlchrūm. Et ec-
ce terræmotus factus est magnus .
Angelus enim Dómini descéndit
de cœlo : & accédens revólvit lá-
pidem , & sedébat super eum : erat
autem aspéctus ejus sicut fulgur ,
& vestiméntum ejus sicut nix. Præ-
timóre autem ejus extérriti sunt cu-
stódes , & facti sunt velut mórtui .
Respóndens autem Angelus , di-
xit muliéribus : Nolite timére vos :
scio enim , quòd Jesum , qui crú-
cifixus est , queritis , non est hic ,
surréxit enim , sicut dixit . Vení-
te , & vidéte locum , ubi pósitus
erat Dóminus. Et citò eúntes , di-
cite discípulis ejus quia surréxit :
& ecce præcédit vos in Galilæam :
ibi eum vidébitis . Ecce prædíxi
vobis.

Non dicitur , Credo ; sed fi-
nito Euangeliō Sacerdos dicit :
Dóminus vobiscum . Postea ,
Orémus . Non dicitur Offerto-
rium . Ad Lavábo , dicitur ,
Glória Patri .

R 3 Sc-

390 **Sabbato sancto,**
Secreta.

Suscipe, quæsumus Dómine,
spreces populi tui, cum obla-
tionibus hostiárum: ut Pascháli-
bus initiáta mystériis, ad æterni-
tatis nobis medélam, te operán-
te, proficiant. Per Dóminum no-
strum Jesum Christum.

Præfatio.

Verè dignum & justum est,
æquum & salutare, **T**e qui-
dem Dómine omni témpore, sed
in hac potíssimum nocte gloriósius
prædicare, cùm Pascha nostrum
immolátus est Christus. Ipse enim
verus est Agnus, qui abstulit pec-
cata mundi. Qui mortem nostram
moriéndo destrúxit, & vitam re-
surgéndo reparávit. Et ídeò cum
Angelis & Archángelis, cum Thro-
nis & Dominationibus, cumque
omni milítia cœlestis exércitus,
hymnum glóriæ tuæ cānimus, si-
ne fine dicentes:

Sanctus, **S**anctus, **S**anctus, Dó-
minus Deus Sábaoth. **P**leni sunt
cœli & terra glória tua. **H**osanna
in

in excélsis. **Benedictus qui venit
in nōmine Dómini, Hosánnā in
excélsis.**

Infra actionem.

Communicántes , & noctem
sacratissimam celebrántes Re-
surrecciónis Dómini nostri Jesu
Christi secúndūm carnem; sed &
memóriam venerántes , in primis
gloriósae semper vírginis Mariæ ,
genitrícis ejúsdem Dei & Dómini
nostri Jesu Christi,

HAnc igitur oblationem ser-
vitutis nostræ , sed & cun-
ctæ familiæ tuæ , quam tibi offe-
rimus pro his quoque , quos re-
generare dignátus es ex aqua &
Spíritu sancto , tríbuens eis remis-
sionem ómnium peccatórum ,
quæsumus Dómine , ut placatus
accípias , &c.

Dicitur , Pax Dómini sit semper
vobíscum. **sed pacis osculum non
datur. Agnus Dei** , non dicitur ,
nec Postcommunio : dicuntur ta-
men tres consuetæ Orationes an-
te Communionem.

R 4 Post

392 Sabbato sancto,
Post sumptionem Sacramenti,
pro Vesperis in Choro cantatur
Antiphona. Allelúja, allelúja, al-
lelúja. & Psalmus 116.

LAUDÁTE DÓMINUM omnes
GENTES: * LAUDÁTE EUM OMNES
PÓPOLI:

Quóniam confirmáta est super nos
misericórdia ejus: * & véritas DÓ-
MINI manet in ætérnum.

Glória Patri, & Fílio.

Sicut erat in princípio.

Aña. Allelúja, allelúja, allelúja.

Capitulum, Hymnus, & Ver-
sus non dicuntur, sed statim Ce-
lebrans in cantu incipit Antiphon-
nam ad Magnificat, Véspere au-
tem sábbati. Et prosequitur Cho-
rus, quæ lucéscit in prima sábbati,
venit María Magdaléne, & ál-
tera María, vidére sepúlchrum,
allelúja.

Deinde cantatur
Canticum beatæ Mariæ virginis.

Lucæ 1. c

MAGNIFICAT * ánimæ mea DÓ-
MINUM:

Et

Et exultávit spíritus meus * in
Deo salútari meo.

Quia respéxit humilitátem ancíllæ
suæ : * ecce enim ex hoc beátari
me dicent omnes generatiónes.

Quia fecit mihi magna , qui po-
tens est : * & sanctum nomen
ejus.

Et misericórdia ejus à progénie in
progénies * timéntibus eum.

Fecit poténtiam in bráchio suo : *
dispérsit supérbos mente cordis
sui.

Depósuit poténtes de sede , * &
exaltávit húmiles.

Esuriéntes implévit bonis : * &
dívites dimísit inánes.

Suscépit Israel púerum suum , *
recordáitus misericórdiæ suæ.

Sicut locútus est ad patres no-
stros , * Abraham , & sémini ejus
in sæcula .

Glória Patri , & Fílio .

Fit incensatio , ut aliás in Vesp.

Repetita Antiphona , Celebrans
dicit : * Dóminus vobiscum .

P. Et cum spíritu tuo .

R 5   Oré-

Spíritum nobis, Dómine, tuae
charitatis infunde: ut quos Sa-
craméntis Paschálibus satiásti, tua
fáciás pietate concórdes. Per Dó-
minum. in unitate ejúsdem Spíri-
tus sancti Deus.

Deinde dicit Dóminus vobiscum.
Et Diaconus vertens se ad popu-
lum, cantat: Ite missa est, alleluja,
alleluja. **R.** Deo grátias, alleluja,
alleluja.

Et Sacerdos dicto, Pláceat tibi
sancta Trinitas. dat benedictionem
more solito.

Extra Chorum, dicto Pater no-
ster, & Ave María, Vesperæ in-
choantur absolutè ab Antiphona.
Alleluja, alleluja, alleluja.

Psalmus 116.

LAudáte Dóminum omnes
Gentes: * laudáte eum om-
nes pópuli:

Quóniam confirmáta est super
nos misericórdia ejus: * & véritas
Dómini manet in aeternum.

Glória Patri, & Fílio. **Sicut erat.**

An-

ad Missam.

395

Antiphona. Allelúja , allelúja , allelúja .

Capitulum , Hymnus , & ꝑ. non dicuntur .

Ad Magnificat , Antiphona .

Véspere autem sábbati , quæ luceſcit in prima sábbati , venit María Magdalénæ , & álera María , vidére sepúlchrum , allelúja .

Canticum . Magnificat . 392 . cum Glória Patri . Et repetitur Antiphona . Véspere autem sábbati .

Deinde Dóminus vobíscum .

Orémus . Oratio .

Spíritum nobis , Dómine , tuæ charitatis infunde : ut quos Sacraméntis Paschálibus satiásti , tua facias pietate concórdes . Per Dóminum . in unitate ejúsdem Spíritus sancti Deus .

Deinde Dóminus vobíscum .

R. Et cum spíritu tuo . **¶.** Benedicámus Dómino , allelúja , allelúja . **R.** Deo grátias , allelúja , allelúja .

Deinde additur Pater noster . & nihil aliud .

R 6 AD

396 **Sabbato sancto,**
A D COMPLETORIUM.

Lector incipit ♀. Jube domne benedicere.

Benedictio. Noctem quiétam , & finem perfectum concédat nobis Dóminus omnípotens.

R. Amen.

Lectio brevis. i. Petri s.c

Fratres, Sóbrii estote, & vigilate: quia adversárius vester diabolus tamquam leo rúgiens círcuit quærens quem dévoret: cui resistite fortes in fide . Tu autem Dómine, miseré nobis.

R. Deo grátias.

♀. Adjutorium nostrum in nōmine Dómini,

R. Qui fecit cœlum & terram.

Pater noster. dicitur totum secreto.

Deinde fit Confessio communis alternatim.

Et facta absolutione dicitur ♀.

Convérte nos Deus salutáris noster. **R. Et avérte iram tuam à nobis.** ♀. Deus in adjutorium meum inténde.

R. Dó-

ad Completorium. 397

R. Dómine ad adjuvándum me fe-
stína.

Glória Patri. Sicut erat.

Et amplius non dicitur, Laus
tibi Dómine, Rex æternæ glóriæ,
sed ejus loco deinceps dicitur,
Allelúja.

Deinde sine Antiphona dicuntur
Psalmi consueti. 205.

Hymnus, Capitulum, & R.br. non
dicuntur.

Antiph. Véspere autem sábbati.

Canticum Simeonis. Luc. 2. e

Nunc dimítis servum tuum
Dómine, * secundùm ver-
bum tuum in pace.

Quia vidérunt óculi mei * salutáre
tuum,

Quod parásti * ante fáciem óm-
nium populórum;

Lumen ad revelatióнем Gén-
tium, * & glóriam plebis tuæ Israel.

Glória Patri, & Filio.

Aña. Véspere autem sábbati, quæ
lucéscit in prima sábbati, venit
María Magdaléne, & álera Ma-
ría, vidére sepúlchrum, allelúja.

R. Dó-

398 **Sabbato sancto,**

R. Dóminus vobíscum.

R. Et cum spíritu tuo.

Orémus.

Oratio.

Visita, quæsumus Dómine, ha-
bitatióneM istam, & omnes
insídias inimíci ab ea longè repél-
le? Angeli tui sancti hábitent in
ea, qui nos in pace custódiant: &
benedíctio tua sit super nos sem-
per. Per Dóminum.

R. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum
spíritu tuo. **R.** Benedicámus Dó-
mino. **R.** Deo grátiás.

Benedictio. Benedicat & custó-
diat nos omnípotens & misericors
Dóminus, Pater, & Filius, & Spí-
ritus sanctus. **R.** Amen.

Antiphona.

Reginá cœli lætáre, allelúja,
Quia quem meruísti portáre
allelúja,

Resurréxit sicut dixit, allelúja,
Ora pro nobis Deum, allelúja.

R. Gaude & lætáre virgo María,
allelúja.

R. Quia surréxit Dóminus verè,
allelúja.

Ora-

Deus, qui per resurrectionem
Filiī tui Dómini nostri Jesu
Christi mundum lætificáre digná-
tus es : præsta quæsumus ; ut per
eius genitricem vírginem Maríam,
perpetuæ capiámus gáudia vitæ.
Per eúmdem Christum Dóminum
nostrum. **R.** Amen.

V. Divínum auxílium máneat sem-
per nobiscum. **R.** Amen.

Deinde dicitur secretò , Pater
noster, **A**ve María, & **C**redo.

Et non flectuntur genua toto
tempore Paschali.

DOMINICA RESURRECTIONIS.

AD MATUTINUM.

Pater noster. **A**ve María. **C**redo.
Secretò. **D**einde clara voce dicitur
V. Dómine lábia mea apéries.

R. Et os meum annuntiabit lau-
dem tuam. **V.** Deus in adjutórium
meum inténde. **R.** Dómine ad ad-
juvándum me festína. **G**lória Pa-
tri, & Fílio, & Spirítui sancto.

Sicut erat in princípio, & nunc,
& semper, & in sæcula sæculó-
rum, Amen. Allelúja.

Invitatorium. Surréxit Dóminus
verè, * Allelúja.

Repetitur. Surréxit Dóminus ve-
rè, allelúja. **P**salmus 94.

MEnité, exultémus Dómino :
jubilémus Deo salutári no-
stro : præoccupémus fa-
ciem ejus in confessióne, & in
psalmis jubilémus ei.

Surréxit Dóminus verè, allelúja.

Quóniam Deus magnus Dómi-
nus,

402 Dñica Resurrectionis,
nus , & Rex magnus super om-
nes deos : quóniam non repéllet
Dóminus plebem suam , quia in
manu ejus sunt omnes fines terræ ,
& altitúdines móntium ipse cón-
spicit . Allelúa.

Quóniam ipsíus est mare , & ip-
se fecit illud , & áridam fundavé-
runt manus ejus : veníte adoré-
mus , & procidámus ante Deum ;
plorémus coram Dómino , qui fe-
cit nos , quia ipse est Dóminus
Deus noster : nos autem pópulus
ejus , & oves páscuæ ejus .

Surréxit Dóminus verè , allelúa.
Hódie si vocem ejus audiéritis ,
nolite obduráre corda vestra , sic-
ut in exacerbatióne secúndùm
diem tentatiónis in desérto : ubi
tentavérunt me patres vestri , pro-
bavérunt , & vidérunt ópera mea .

Allelúa.

Quadragínta annis próximus fui
generatióni huic , & dixi , Sem-
per hi errant corde : ipsi ve-
rò nón cognovérunt vias meas ,
quibus jurávi in ira mea , si
in-

ad Matutinum.

403

introibunt in réquiem meam .

Surréxit Dóminus verè , allelúja .

**Glória Patri , & Fílio , & Spirítui
sancto : Sicut erat in princípio , &
nunc , & semper , & in sæcula
sæculórum , Amen . Allelúja .**

Surréxit Dóminus verè , allelúja .

**Hymni & Capitula non dicuntur
in aliqua Horarum , usque ad Ve-
speras Sabbati in Albis , nec Versi-
culi , nisi in Nocturno .**

Ad Nocturnum , Antiphona .

Ego sum qui sum , & consilium
meum non est cum impiis , sed
in lege Dómini volúntas mea est ,
allelúja .

Psalmus 1.

BÉatus vir , qui non abiit in
consilio impiorum , & in via
peccatórum non stetit , & in cá-
thedra pestiléntiæ non sedit :

**Sed in lege Dómini volúntas e-
jus : * & in lege ejus meditábitur
die ac nocte .**

**Et erit tamquam lignum , quod
plantátum est secus decúrsus aquá-
rum , * quod fructum suum dabit
in tempore suo :**

Et

404 Dñica Resurrectionis,

Et folium ejus non défluet : * & omnia quæcunque faciet, prosperabuntur.

Non sic ímpii , non sic ; * sed tamquam pulvis , quem prójicit ventus à fácie terræ.

Ideò non resúrgent ímpii in judício : * neque peccatóres in concilio justórum.

Quóniam novit Dóminus viam iustórum: * & iter impiórum peribit.

Glória Patri, & Fílio.

Ana. Ego sum qui sum, & consilium meum non est cum ímpiis, sed in lege Dómini volúntas mea est, alleluja.

Ana. Postulávi Patrem meum , alleluia: dedit mihi Gentes , alleluia , in hæreditátem , alleluia .

Psalmus 2.

QUare fremuérunt Gentes : * & pópuli meditati sunt inánia?

Astítérunt reges terræ , & príncipes convenérunt in unum * ad vérsus Dóminum , & advérsus Christum ejus.

Di-

Dirumpámus víncula eórum : *
& projiciámus à nobis jugum
ipsórum.

Qui hábitat in cœlis , irridébit
eos , * & Dóminus subsannábit eos .
Tunc loquétur ad eos in ira
sua , * & in furóre suo conturbá-
bit eos .

Ego autem constitútus sum Rex
ab eo super Sion montem san-
ctum ejus , * prædicans præcé-
ptum ejus .

Dóminus dixit ad me : * Filius
meus es tu , ego hódie génui te .

Póstula à me , & dabo tibi Gentes
hæreditátem tuam , * & possessió-
nem tuam téminos terræ .

Reges eos in virga ferrea , * &
tamquam vas figuli confrínges
eos .

Et nunc reges intelligíte : * erudi-
mini qui judicátis terram .

Servíte Dómino in timóre : * &
exultáte ei cum tremóre .

Apprehéndite disciplinam , ne
quando irascátur Dóminus , * &
pereátis de via justa .

Cùm

406 Dñica Resurrectionis,

Cum exáserit in brevi ira ejus, *
beati omnes qui confidunt in eo.
Gloria Patri.

Aña. Postulávi Patrem meum , allelúja : dedit mihi Gentes, allelúja,
in hæreditátem , allelúja.

Aña. Ego dormívi , & somnum ce-
pi : & exurréxi , quóniam Dóminus
suscépit me , allelúja , allelúja.

Psalmus 3.

D Omne , quid multiplicáti
sunt qui tríbulant me? * multi
insúrgunt adversum me.

M ulti dicunt ánimæ meæ: * Non
est salus ipsi in Deo ejus.

T u autem Dómine suscéptor
meus es, * glòria mea, & exáltans
caput meum.

V oce mea ad Dóminum clamá-
vi : * & exaudívit me de monte
sancto suo.

E go dormívi , & soporátus sum: *
& exurréxi , quia Dóminus sus-
cépit me.

N on timébo millia pòpuli cir-
cumdántis me: * exúrge Dómine,
salvum me fac Deus meus.

Quó-

Quóniam tu percussisti omnes
adversantes mihi sine causa : *
dentes peccatorum contrivisti.

Dómini est salus : * & super pô-
pulum tuum benedictio tua.

Glória Patri.

Aña. Ego dormívi , & somnum
cepi : & exurréxi , quóniam Dó-
minus suscépit me , allelúja , al-
lelúja. **R.** Surréxit Dóminus de se-
púlchro , allelúja. **R.** Qui pro no-
bis pepéndit in ligno , allelúja.

Pater noster.

Absolutio. Exaudi Dómine Iesu
Christe preces servorum tuorum ,
& miserere nobis , qui cum Patre
& Spíritu sancto vivis & regnas
in sæcula sæculorum. **R.** Amen.

V. Jube domne benedícere.

Benedictio. Euangélica léctio sit
nobis salus & protéctio. **R.** Amen.

Léctio sancti Euangélii secundum
Marcum. **Lectio i. Cap. 16.**

In illo tempore : María Magda-
léne , & María Jacobi , & Saló-
me emérunt arómata , ut venientes
úngerent Iesum . Et reliqua.

Ho-

408 Dñica Resurrectionis,
Homilia sancti Gregorii Papæ.

Homilia 21. in Euangelia.

Audistis , fratres charíssimi , quòd sanctæ mulieres , quæ Dóminum fuerant secútæ , cum aromátibus ad monuméntum vénérunt , & ei , quem vivéntem diléxerant , étiam mórtuo , stúdio humanitatis obsequúntur . Sed res gesta áliquid in sancta Ecclésia signat geréndum . Sic quippe necésse est ut audiámus quæ facta sunt , quátenus cogitémus étiam quæ nobis sint ex eórum imita-
tione faciénda . Et nos ergo in eum , qui est mórtuus , credéntes , si odore virtútum referti , cum opinióne bonórum óperum Dóminum quærimus , ad monuméntum profectò illius cum aromátibus venímus . Illæ autem mulieres Angelos vident , quæ cum aromátibus vénérunt : quæ videlicet illæ mentes supérm̄os ci-
ves aspiciunt , quæ cum virtútum odóribus ad Dóminum per sancta desidéria proficiscúntur .

Tu

Tu autem Dómine miseré nobis. Rx. Deo grátias.

Rx. Angelus Dómini descéndit de cœlo , & accédens revólvit lápidem, & super eum sedit, & dixit mulieribus : * Nolite timére : scio enim quia crucifixum quæritis: jam surréxit: veníte, & vidéte locum, ubi pósitus erat Dóminus, allelúja.

*. Et introeúntes in monumén-
tum , vidérunt júvenem sedéntem
in dextris , coopértum stola cándida , & obstupuérunt: qui dixit illis.
Nolite. Glória Patri, & Fílio , &
Spirítui sancto & repetitur Rx. An-
gelus Dómini usque ad *.

Deinde dicitur *. Jube domne be-
nedicere . Benedictio . Divínū
auxíliū máneat semper nobiscum.

Rx. Amen.

Lectio ii.

Notandum verò nobis est ,
quidnam sit , quòd in dex-
tris sedére Angelus cérritur . Quid
namque per sinístram , nisi vita
præsens : quid verò per déxteram,
nisi perpétua vita designátur ?

Off. Hebd. S.

S Un-

410 Dñica Resurrectionis,

Unde in Cánticis canticórum scriptum est : Læva ejus sub cápite meo , & dexterá illius amplexabitur me. Quia ergo Redémptor noster jam præsentis vitæ corruptiōnem transierat , rectè Angelus , qui nuntiāre perénneim ejus vitam vēnerat , in dexterá sedébat . Qui stola cándida coopéritus appáruit : quia festivitatis nostræ gaudia nuntiavit . Candor étenim vestis , splendórem nostræ denúntiat solemnitatis . Nostræ dicámus , an suæ ? Sed ut fateámur vériūs , & suæ dicámus , & nostræ . Illa quippe Redemptoris nostri resurréctio & nostra festivitas fuit , quia nos ad immortalitatem redúxit : & Angelorum festivitas extitit , quia nos revocando ad coeléstia , eorum númerum implévit . Tu autem Dómine miserere nobis . **R.** Deo grátiās .

R. Cùm transisset sábbatum , María Magdaléne , & María Jacóbi , & Salóme emérunt arómata , * Ut venientes úngerent Jesum , alleluja , alleluja . **X.** Et valdè manè una

Sab-

Sabbatōrum vēniunt ad monumētum , orto jam sole . Ut vēniētes . **G**lória Patri . Ut .

Jube domne benedīcere .

Bñō. Ad societātem cívium supernórum perdúcat nos Rex Angelórum . **R.** Amen .

Lectio iii.

IN sua ergo ac nostra festivitāte Angelus in albis véstibus appáruit : quia dum nos per resurrectiōnem Dominicām ad supérrna redúcimur , coeléstis pátriæ daimna reparántur . Sed quid adveniéntes fēminas affātūr , audiāmus . Nolite expavéscere . Ac si apérte dicat : Páveant illi , qui non amant advéntum supernórum cívium : pertiméscant , qui carnálibus desideriis pressi , ad eórum se societātem pertíngere posse despérant . Vos autem cur pertiméscitis , quæ vestros concíves vidétis ? Unde & Matthæus Angelum apparuísse describens , ait : Erat aspéctus ejus sicut fulgur , & vestimēta ejus sicut nix . In fulgure étenim terror timóris est , in niye autem

S 2 blan-

412 Dñica Resurrectionis,
blandiméntum candóris . Tu au-
tem Dómine miserére nobis .

R. Deo grátias.

Hymnus SS. Ambrosii &
Augustini.

TE Deum laudáimus : te Dómi-
num confitémur.

Te ætérnum Patrem : omnis terra
venerátur .

Tibi omnes Angeli : tibi cœli , &
univérsæ potestátes:

Tibi Chérubim & Séraphim : in-
cessábili voce proclámant:

Sanctus , **S**anctus , **S**anctus Dómi-
nus Deus sábaoth .

Pleni sunt cœli & terra : majestá-
tis glóriæ tuæ.

Te gloriósus Apostolórum chorus ,

Te Prophetárum laudábilis nú-
merus .

Te Mártyrum candidátus laudat
exércitus .

Te per orbem terrárum , sancta
confitétur Ecclésia ,

Patrem imménsæ majestatis ,

Venerándum tuum verum , &
únicum Fílium ,

San-

Sanctum quoque Paraclitum Spíritum.

Tu Rex gloriæ Christe.

Tu Patris sempiternus es Filius.

Tu ad liberandum suscepturus hóminem : non horruisti Virginis úterum.

Tu devicto mortis aculeo : aperuisti credéntibus regna cœlorum.

Tu ad dexteram Dei sedes : in glória Patris.

Judex crèderis esse venturus.

Te ergo quæsumus , tuis fámulis subveni : quos pretioso sanguine redemisti.

Aeterna fac cum sanctis tuis : in glória numerari.

Salvum fac populum tuum Dómine: & bénedic hæreditati tuæ.

Et rege eos : & extolle illos usque in æternum.

Per singulos dies , benedícimus te.

Et laudámus nomen tuum in sæculum: & in sæculum sæculi.

Dignare Dómine die isto : sine peccáto nos custodire.

414 Dñica Resurrectionis,

Miserere nostri Dómine : miserere nostri.

Fiat misericórdia tua Dómine super nos : quemádmodum sperávimus in te.

In te Dómine sperávi : non confundar in ætérnum.

A D L A U D E S, v.

Deus in adjutórium meum inténde. **R.** Dómine ad adjuvandum me festína.

Glória Patri, & Fílio, & Spíritui sancto : **S**icut erat in princípio , & nunc, & semper , & in sæcula sæculórum, Amen. Allelúja.

Aña. Angelus autem Dómini descendit de cœlo , & accédens revólvit lápidem , & sedébat super eum, allelúja , allelúja. **P**salmus 92.

Dominus regnávit , decórem indútus est : * indútus est Dóminus fortitudinem , & præcínxit se.

Etenim firmávit orbem terræ , * qui non commovébitur.

Paráta sedes tua ex tunc , * à sæculo tu es.

Ele-

Elevavérunt flúmina Dómine: *
elevavérunt flúmina vocem suam.
Elevavérunt flúmina fluctus suos, * à vócibus aquárum multárum.

Mirábiles elatiónes maris, * mi-
rábilis in altis Dóminus.

Testimónia tua credibília facta
sunt nimis: * domum tuam decet
sanctitúdo Dómine in longitúdi-
nem diérum. **G**lória Patri.

Aña. Angelus autem Dómini de-
scéndit de cœlo, & accédens re-
vólvit lápidem, & sedébat super
eum, allelúja, allelúja.

Aña. Et ecce terræmótus factus est
magnus: Angelus enim Dómini
descéndit de cœlo, allelúja.

Psalmus 90.

Iubiláte Deo omnis terra: * sa-
víte Dómino in lætitia.

Introíte in conspéctu ejus, * in
exultatióne.

Scítote quóniam Dóminus ipse
est Deus: * ipse fecit nos, & non
ipsi nos.

Pópulus ejus, & oves páscuæ
S 4 ejus:

416 Dñica Resurrectionis,
ejus: * introíte portas ejus in confes-
sione, átria ejus in hymnis: confi-
témini illi.

Laudáte nomen ejus : quóniam
suávis est Dóminus , in ætérnum
misericórdia ejus , * & usque in ge-
neratióne & generatióne véri-
tas ejus. Glória Patri.

Antiphona . Et ecce terræmótus
factus est magnus : Angelus enim
Dómini descéndit de cœlo , alle-
lúja. **Aña**. Erat autem aspéctus ejus
sicut fulgur , vestiménta autem ejus
sicut nix, allelúja, allelúja .

Psalmus 62.

Deus Deus meus , * ad te de-
luce vígilo.

Sitívit in te ánima mea , * quám
multipliciter tibi caro mea.

In terça desérta, & ívia , & ina-
quósa: * sic in sancto appárui tibi ,
ut vidérem virtútem tuam , &
glóriam tuam .

Quóniam mélior est misericórdia
tua super vitas : * lábia mea laudá-
bunt te.

Sic benedíc me in vita mea : *
&

& in nōmine tuo levábo manus meas.

Sicut ádipe & pinguédine repleá-
tur ánima mea : * & lábiis exulta-
tiónis laudábit os meum.

Si memor fui tui super stratum
meum , in matutínis meditábor
in te: * quia fuísti adjútor meus.

Et in velaménto alárum tuárum
exultábo , adhæsit ánima mea post
te: * me suscépit déxtera tua .

Ipſi verò in vanum quæſíerunt áni-
mam meam , introíbunt in inferió-
ra terræ : * tradéntur in manus
gládii , partes vúlpium erunt.

Rex verò lætábitur in Deo , lau-
dabúntur omnes qui jurant in
eo : * quia obstrúctum est os lo-
quéntium iníqua .

Psalmus 66.

Deus misereátur nostri , & be-
nedícat nobis: * illúminet vul-
tum suum super nos , & misereátur
noſtri.

Ut cognoscámus in terra viam
tuam , * in ómnibus géntibus salu-
táre tuum .

S 5 Con-

418 Dñica Resurrectionis,

Confiteántur tibi pópuli Deus : *
confiteántur tibi pópuli omnes.

Læténtur & exúltent Gentes : *
quóniam júdicas pópulos in æqui-
tate, & Gentes in terra dírigis.

Confiteántur tibi pópuli Deus :
confiteántur tibi pópuli omnes : *
terra dedit fructum suum.

Benedícat nos Deus Deus no-
ster , benedícat nos Deus : * &
métuant eum omnes fines terræ .

Glória Patri.

Aña. Erat autem aspéctus ejus sicut
fulgur, vestiménta autem ejus sicut
nix, allelúja , allelúja.

Aña. Præ timóre autem ejus extér-
riti sunt custódes, & facti sunt vel-
ut mórtui , allelúja.

Canticum trium puerorum.

Dan. 3.

Benedícite ómnia ópera Dómi-
ni Dómino : * laudáte & su-
perexaltáte eum in fæcula .

Benedícite Angeli Dómini Dómi-
no : * benedícite cœli Dómino.

Benedícite aquæ omnes , quæ su-
per cœlos sunt, Dómino : * bene-
dí-

dícite omnes virtútes Dómini Dómino.

Benedícite sol & luna Dómino: * benedícite stellæ cœli Dómino.

Benedícite omnis imber & ros Dómino: * benedícite omnes spíritus Dei Dómino.

Benedícite ignis & æstus Dómino: * benedícite frigus & æstus Dómino.

Benedícite rores & pruína Dómino: * benedícite gelu & frigus Dómino.

Benedícite glácies & nives Dómino: * benedícite noctes & dies Dómino.

Benedícite lux & ténebræ Dómino: * benedícite fulgura & nubes Dómino.

Benedícat terra Dóminum: * laudet & superexáltet eum in sæcula.

Benedícite montes & colles Dómino: * benedicite univérsa germinántia in terra Dómino.

Benedícite fontes Dómino: * benedícite mária & flúmina Dómino.

420 Dñica Resurrectionis,

Benedicite cete, & ómnia quæ
movéntur in aquis Dómino : *
benedicite omnes vólucres cœli
Dómino.

Benedicite omnes béstiae & pér-
cora Dómino : * benedicite filii
hóminum Dómino.

Benedicat Israël Dóminum : * lau-
det & superexáltet eum in sæcula.

Benedicite sacerdótes Dómini Dó-
mino : * benedicite servi Dómini
Dómino.

Benedicite spíritus & ánimæ ju-
storum Dómino : * benedicite san-
cti & húmiles corde Dómino.

Benedicite Ananía , Azaría , Mí-
fael Dómino : * laudáte & super-
exaltáte eum in sæcula .

Benedicámus Patrem & Fílium
cum sancto Spíritu : * laudémus &
superexaltémus eum in sæcula .

Benedictus es Dómine in firma-
ménto cœli : * & laudabilis , & glo-
riofus , & superexaltátus in sæcula .

Antiphona . Præ timóre autem
ejus extérriti sunt custódes , & facti
sunt velut mórtui , allelúja .

An-

Antiphona. Respóndens autem Angelus, dixit muliéribus : Nolite timére : scio enim quòd Jesum quæritis, allelúja.

Psalmus 148.

LAUDÁTE DÓMINUM de cœlis : * laudáte eum in excélfis.

LAUDÁTE eum omnes Angeli ejus : * laudáte eum omnes virtutes ejus.

LAUDÁTE eum sol & luna : * laudáte eum omnes stellæ & lumen.

LAUDÁTE eum cœli cœlorum : & aquæ omnes quæ super cœlos sunt, laudent nomen Dómini.

Quia ipse dixit, & facta sunt : * ipse in mandávit, & créata sunt.

STATUIT ea in ætérnum, & in sæculum sæculi : * præceptum pósuit, & non præteríbit.

LAUDÁTE DÓMINUM de terra : * dracónes, & omnes abyssi:

Ignis, grando, nix, gláicies, spíritus procellárum : * quæ fáciunt verbum ejus :

Montes & omnes colles : * ligna fructífera, & omnes cedri :

BÉ-

422 Dñica Resurrectionis,

Béstiae , & univérsa pécora : * ser-
péntes , & vólucres pennátæ :

Reges terræ , & omnes pópuli : *
príncipes , & omnes júdices terræ.

Júvenes & vírgines , senes cum
junióribus laudent nomen Dómi-
ni , * quia exaltátum est nomen
ejus solius .

Confessio ejus super cœlum &
terram : * & exaltávit cornu pó-
puli sui .

Hymnus ómnibus sanctis ejus : *
filiis Israel , pópulo appropinquán-
ti sibi .

Psalmus 149.

Cantáte Dómino cáanticum no-
vum : * laus ejus in Ecclésia
sanctórum .

Lætétur Israel in eo , qui fecit
eum : * & filii Sion exultent in re-
ge suo .

Laudent nomen ejus in choro : * in
tympano & psaltério psallant ei .

Quia beneplácitum est Dómino
in pópulo suo : * & exaltábit man-
suétos in salútem .

Exultábunt sancti in glória : * læta-
búntur in cubílibus suis .

Exal-

Exaltationes Dei in gútture eórum : * & gládii ancípites in má-nibus eórum :

Ad faciéndam vindictam in na-tiónibus , * increpatíones in pó-pulis :

Ad alligándos reges eórum in compédibus : * & nóbiles eórum in mánicis ferreis :

Ut faciant in eis judícium con-scriptum : * glória hæc est ómni-bus sanctis ejus . **Psalmus 150.**

LAudáte Dóminum in sanctis ejus : * laudáte eum in firma-ménto virtútis ejus .

LAudáte eum in virtútibus ejus : * laudáte eum secúndum multitúdi-nem magnitúdinis ejus .

LAudáte eum in fono tubæ : * lau-dáte eum in psaltério & cíthara .

LAudáte eum in tympano , & choro : * laudáte eum in chordis , & órgano .

LAudáte eum in cymbalis beneso-nántibus : laudáte eum in cymbalis jubilatiónis : * omnis spíritus lau-det Dóminum . **Glória Patri.**

An-

424. Dñica Resurrectionis,

Antiphona. Respóndens autem Angelus, dixit muliéribus: Nolite timére: scio enim quòd Jesum quæritis, allelúja.

Capitulum, Hymnus, & * non dicuntur, sed eorum loco **Antiphona.**

HÆc dies, quam fecit Dóminus: exultémus & lätémur in ea.

Ad Benedictus, Antiphona.
Et valdè manè una Sabbatórum véniant ad monuméntum, orto jam sole, allelúja.

Canticum Zachariæ.

Lucæ i. g

BEnedictus Dóminus Deus Irael, * quia visitávit, & fecit redemptionem plebis suæ:

Et eréxit cornu salútis nobis, * in domo David púeri sui.

Sicut locútus est per os sanctórum, * qui à sæculo sunt, prophétarum ejus:

Salútem ex inimícis nostris, * & de manu ómnium, qui odérunt nos:

Ad

Ad faciéndam misericórdiam cum pátribus nostris: * & memorári testaménti sui sancti.

Jusjurándum, quod jurávit ad Abraham patrem nostrum, * datúrum se nobis:

Ut sine timóre, de manu inimicorum nostrorum liberáti, * serviámus illi;

In sanctitáte & justítia coram ipso, * ómnibus diébus nostris.

Et tu puer, Prophéta Altíssimi vocáberis: * præibis enim ante faciem Dómini paráre vias ejus:

Ad dandam sciéntiam salútis plebi ejus, * in remissiónem peccatórum eorum:

Per víscera misericórdiæ Dei nostri, * in quibus visitávit nos, óriens ex alto:

Illumináre his, qui in ténebris, & in umbra mortis sedent: * ad dirigéndos pedes nostros in viam pacis. **G**lória Patri.

Antiphona. Et valdè manè una Sabbatórum véniunt ad monuméntum, orto jam sole, allelúja.

Ora-

426 Dñica Resurrectionis,
Oratio.

Deus , qui hodiérna die per
Unigénitum tuum , æternitá-
tis nobis áditum devícta morte re-
serásti : vota nostra , quæ præve-
niéndo aspíras , étiam adjuvándo
proséquere . Per eúmdem Dómi-
num nostrum .

¶. Dóminus vobíscum . ¶. Et cum
spíritu tuo . ¶. Benedicámus Dó-
mino , allelúja , allelúja . ¶. Deo
grátias , allelúja , allelúja .

Sic dicitur in Vesperis & Laudi-
bus tantùm usque ad Vespertas
Sabbati in Albis exclusivè .

¶. Fidélium ánimæ per misericór-
diám Dei requiéscant in pace .

¶. Amen .

A D P R I M A M .

Post Deus in adjutórium . &
Glória Patri . dicuntur Psalmi
Deus in nōmine tuo . B éati im-
maculáti . & Retribue . ut su-
prà . 150. quibus finitis dicitur
Antiphona . Hæc dies , quam fe-
cit Dóminus : exultémus , & læ-
témur in ea .

Po-

ad Primam. 427
Postea Oratio.

Domine Deus omnípotens , qui ad principium hujus diéi nos pervenire fecisti : tua nos hodie salva virtute: ut in hac die ad nullum declinémus peccátum , sed semper ad tuam justitiam faciéndam nostra procédant eloqua , dirigántur cogitationes & ópera . Per Dóminum .

R. Dóminus vobíscum. **R.** Et cum spíritu tuo . **R.** Benedicámus Dómino . **R.** Deo grátias .

Deinde in Choro legitur Martyrologium . Postea Hebdomadarius dicit **¶**. Pretiosa in conspéctu Dómini . **R.** Mors sanctórum ejus .

Et absolutè sine Oremus .

Oratio .

Sancta María , & omnes Sancti intercédant pro nobis ad Dóminum : ut nos mereámur ab eo adjuvári & salvári , qui vivit & regnat in sæcula sæculórum .

R. Amen .

R. Deus in adjutórium meum inténde .

R. Dó-

428 Dñica Resurrectionis,

R. Dómine ad adjuvandum me
festina: Et dicitur ter: ultimò ad-
ditur, Glória Patri. Sicut erat.
Kyrie éléison. Christe éléison.
Kyrie éléison. Pater noster. se-
cretò. ¶. Et ne nos indúcas in
tentationem. R. Sed libera nos
à malo. ¶. Réspice in servos tuos
Dómine, & in ópera tua, & di-
rige filios eórum. R. Et sit splen-
dor Dómini Dei nostri super nos,
& ópera mánuum nostrarum dí-
rige super nos, & opus mánuum
nostrarum dírige.

¶. Glória Patri. R. Sicut erat.

Orémus. Oratio.

D Irígere & sanctificáre, régere
& gubernáre dignáre Dómine
Deus Rex cœli & terræ, hodie
corda & corpora nostra, sensus,
sermónes, & actus nostros in lege
tua, & in opéribus mandatórum
tuórum: ut hic, & in æternum,
te auxiliante, salvi & liberi esse
mereámur, Salvátor mundi: Qui
vivis & regnas in sæcula sæculo-
rum. Amen.

¶. Ju-

X. Jube domne benedicere.

Benedictio . Dies & actus nostros
in sua pace dispónat Dóminus
omnípotens . R. Amen.

Lectio brevis. Coloss. 3.

Si consurrexistis cum Christo ,
quæ sursum sunt quærите , ubi
Christus est in déxtera Dei sedens :
quæ sursum sunt sápite , non quæ
super terram . Tu autem Dómine
miserére nobis . R. Deo grátias .
X. Adjutórium nostrum in nómine
Dómini . R. Qui fecit cœlum & ter-
ram . X. Benedicte .

R. Deus . Benedictio . Dóminus
nos benedícet , & ab omni malo
deféndat , & ad vitam perdúcat
ætérnāim : & fidélium ánimæ per
misericórdiam Dei requiéscant in
pace . R. Amen .

Ad Tertiam , Sextam , & No-
nam , post Deus in adjutórium .
& Glória Patri . dicuntur Psalmi ,
ut suprà . 154. quibus finitis , di-
citur Antiphona . Hæc dies , quam
fecit Dóminus : exultémus & læ-
témur in ea .

Po-

430 Dñica Resurrectionis,
Postea Oratio.

Desus, qui hodierna die per Unigenitum tuum, æternitatis nobis aditum devicta morte reserasti: vota nostra, quæ præveniendo aspiras, etiam adjuvando proséquere. Per eumdem Dominum.

A D M I S S A M.
Statio ad sanctam Mariam majorem.

Introitus.

Resurrexi, & adhuc tecum sum, alleluia: posuisti super me manum tuam, alleluia: mirabilis facta est scientia tua, alleluia, alleluia.

Psalm. Dómine probásti me, & cognovisti me: tu cognovisti sessíonem meam, & resurrectionem meam. **¶** Glória Patri.

Oratio.

Desus, qui hodierna die per Unigenitum tuum, æternitatis nobis aditum devicta morte reserasti: vota nostra, quæ præveniendo aspiras, etiam adjuvando proséquere. Per eumdem Dominum.

Lé-

ad Missam.

431

Lectio Epistolæ beati Pauli Apóstoli ad Corínthios.

i. Cor. s.c.

Fratres , Expurgáte vetus fermentum , ut sitis nova conspersio , sicut estis ázymi . Etenim Pascha nostrum immolátus est Christus. Itaque epulémur , non in fermento véteri , neque in fermento malitiæ , & nequitiæ ; sed in ázymis sinceritatis , & veritatis .

Graduale. **H**æc dies , quam fecit Dóminus : exultémus & lætémur in ea . **¶** Confitémini Dómino , quóniam bonus : quóniam in sæculum misericórdia ejus .

Allelúja , allelúja . **¶** Pascha nostrum immolátus est Christus .

Sequentia .

Victimæ Pascháli laudes immolent Christiáni . **A**gnus redemit oves : Christus innocens Patri reconciliavit peccatóres : **M**ors & vita duello confluxére mirando : dux vitæ , mórtuus regnat vivus . **D**ic nobis María , quid vidisti in via ? **S**epúlchrum Christi

vi-

432 Dñica Resurrectionis,
vivéntis , & glóriam vidi resur-
géntis ; A ngélicos testes , sudá-
rium & vestes . Surréxit Christus
spes mea : præcédet vos in Gali-
læam . Scimus Christum surrexis-
se à mórtuis verè : tu nobis victor
Rex miserére , Amen . Alleluja .

Sequentia dicitur usque ad Sab-
batum in Albis inclusivè .

Sequentia sancti Euangélii secún-
dum Marcum . Cap. 16.

IN illo témpore : María Magda-
léne , & María Jacóbi , & Saló-
me emérunt arómata ut venién-
tes úngerent Jesum . Et valdè ma-
nè una sabbatórum , véniant ad
monuméntum , orto jam sole . Et
dicébant ad ínicem : Quis revól-
vet nobis lápidem ab óstio monu-
ménti ? Et respiciéntes vidérunt
revolútum lápidem . Erat quippe
magnus valdè . Et introeúntes in
monuméntum vidérunt júvenem
sedéntem in dextris , coopértum
stola cándida , & obstupuérunt .
Qui dixit illis : Nolite expavésce-
re : Jesum quæritis Nazarénum ,
cru-

crucifixum : surréxit , non est hic :
ecce locus ubi posuérunt eum . Sed
ite , dícite discípulis ejus , & Petro ,
quia præcédit vos in Galilæam : ibi
eum vidébitis , sicut dixit vobis .

Credo. ut suprà . 176.

Offertorium. Terra trémuit , &
quiévit , dum resúrgeret in judicio
Deus , allelúja . **Secreta .**

Suscipe , quæsumus Dómine ,
preces populi tui cum oblationi-
bus hostiárum : ut Paschálibus ini-
tiata mystériis : ad æternitatis no-
bis medélam , te operánte , profi-
ciant . Per Dóminum .

Præfatio.

Verè dignum & justum est ,
æquum & salutáre , **T**e qui-
dem Dómine omni témpore , sed
in hac potissimum die gloriósiùs
prædicáre , cùm Pascha nostrum
immolátus est Christus . Ipse enim
verus est Agnus , qui abstulit pec-
cata mundi . Qui mortem no-
stram moriéndo destrúxit , & vi-
tam resurgéndo reparávit . Et ídeò
cum Angelis & Archángelis , cum

Off. Hebd.S. T Thro-

434 Dñica Resurrectionis,
Thronis & Dominationibus, cum-
que omni militia coeléstis exérci-
tus, hymnum glóriæ tuæ cánimus,
sine fine dicéntes:

Sanctus, Sanctus, Sanctus Dómi-
nus Deus Sábaoth. Pleni sunt cœ-
li & terra glória tua, Hosánnā in
excélsis. Benedictus qui venit in
nómine Dómini, Hosánnā in ex-
célsis. **I**nfra actionem.

Communicantes, & diem sa-
cratissimum celebrantes Re-
surrectionis Dómini nostri Jesu
Christi secundum carnem: sed &
memóriam venerantes, in pri-
mis gloriósæ semper vírginis Ma-
ríæ, genitricis ejúsdem Dei &
Dómini nostri Jesu Christi: sed
& beatórum Apostolórum ac
Mártirum tuórum, Petri & Pau-
li, Andréæ, Jacóbi, Joánnis,
Thomæ, Jacóbi, Philippi, Bar-
tholomæi, Matthæi, Simónis &
Thaddæi: Lini, Cleti, Clemén-
tis, Xysti, Cornélii, Cypriáni,
Lauréntii, Chrysógoni, Joánnis
& Pauli, Cosmæ & Damiáni,
&

& ómnium Sanctórum tuórum :
quorum méritis precibúsque con-
cédas, ut in ómnibus protectionis
tuæ muniámur auxilio. Per eúm-
dem Christum Dóminum nostrum.
Amen.

Sequitur.

HAUC igitur oblationem servi-
tútis nostræ, sed & cunctæ fa-
miliæ tuæ , quam tibi offérimus
pro his quoque , quos regeneráre
dignátus es ex aqua & Spiritu san-
cto , tríbuens eis remissionem óm-
nium peccatórum , quæsumus Dó-
mine , ut placátus accípias , diés-
que nostros in tua pace dispónas ,
atque ab ætérrna damnatione nos
éripi , & in electórum tuórum jú-
beas grege numerári . Per eúm-
dem Christum Dóminum nostrum.
Amen.

Quam oblationem tu Deus, &c.

Et sic dicitur usque ad Sabbathum
in Albis inclusivè.

Communio . Pascha nostrum im-
molátus est Christus , allelúja : ita-
que epulémur in ázymis sinceri-

T 2 tá-

436 Dñica Resurrectionis,
tatis & veritatis, allelúja, allelúja,
allelúja. Postcommunio.

Spíritum nobis, Dómine, tuæ
charitatis infunde: ut quos Sa-
craméntis Paschálibus satiásti, tua
facias pietate concórdes. Per Dó-
minum nostrum Jesum Christum
Fílium tuum: Qui tecum vivit &
regnat in unitate ejúsdem Spíri-
tus sancti Deus.

Post Dóminus vobíscum, dici-
tur, Ite missa est, allelúja, allelúja.
R. Deo grátias, allelúja, allelúja.

Et sic dicitur usque ad Sabbathum
in Albis inclusivè.

A D V E S P E R A S.
Pater noster. Ave María.

V. Deus in adjatórium meum in-
ténde. **R.** Dómine ad adjuván-
dum me festína. Glória Patri.

Sicut erat. Allelúja.

Aña. Angelus autem Dómini de-
scéndit de cœlo, & accédens re-
vólvit lápidem, & sedébat super
eum, allelúja, allel. **P**salmus 109.

DIxit Dóminus Dómino meo:
Sede à dextris meis:

Do-

Donec ponam inimicos tuos, *
scabellum pedum tuorum.

Virgam virtutis tuae emittet Dominus ex Sion: * dominare in medio inimicorum tuorum.

Tecum principium in die virtutis tuae in splendoribus sanctorum: * ex utero ante luciferum genui te.

Juravit Dominus, & non poenitabit eum: * Tu es sacerdos in eternum secundum ordinem Melchisedech.

Dominus a dextris tuis, * confrerit in die irae suae reges.

Judicabit in nationibus, implabit ruinas: * conquassabit capita in terra multorum.

De torrente in via bibet: * propterea exaltabit caput. **Gloria.**

Antiphona. Angelus autem Domini descendit de celo, & accedens revolvit lapidem, & sedebat super eum, alleluja, alleluja.

Antiphona. Et ecce terrae motus factus est magnus: Angelus enim Domini descendit de celo, alleluja.

438 Dñica Resurrectionis,
Psalmus 110.

Confitébor tibi Dómine in toto
corde meo: * in consilio justó-
rum, & congregatióne.

Magna ópera Dómini: * exquisítá
in omnes voluntátes ejus.

Confessio & magnificéntia opus
ejus: * & justitia ejus manet in sæ-
culum sæculi.

Memóriam fecit mirabílium suó-
rum, misericors & miserátor Dó-
minus: * escam dedit timéntibus se.

Memor erit in sæculum testamén-
ti sui: * virtútem óperum suórum
annuntiábit pópulo suo:

Ut det illis hæreditátem Gén-
tium: * ópera mánuum ejus véri-
tas & judícium.

Fidélia ómnia mandáta ejus: con-
firmáta in sæculum sæculi, * facta
in veritáte & æquitáte.

Redemptionem misit pópulo suo: *
mandávit in æternum testamén-
tum suum.

Sanctum & terribile nomen
ejus: * initium sapiéntiæ timor
Dómini.

In-

Intelléctus bonus ómnibus faciéntibus eum : * laudátio ejus manet in sæculum sæculi.

Gloria Patri, & Fílio.

Aña. Et ecce terræmótus factus est magnus : Angelus enim Dómini descéndit de cœlo , allelúja.

Aña. Erat autem aspéctus ejus sicut fulgur, vestiménta autem ejus sicut nix, allelúja, allelúja.

Psalmus III.

Béatus vir , qui timet Dóminum : * in mandátis ejus vollet nimis.

Potens in terra erit semen ejus : * generátio rectórum benedicétur.

Gloria & divítiae in domo ejus : * & justitia ejus manet in sæculum sæculi.

Exortum est in ténebris lumen rectis : * misericors, & miserátor, & justus.

Jucundus homo qui miserétur & cōmodat , dispónet sermones suos in judício : * quia in æternum non commovébitur.

44° Dñica Resurrectionis,

In memória æterna erit justus: *
ab auditioñe mala non timébit.

Parátum cor ejus speráre in Dó-
mino, confirmátum est cor ejus: *
non commovébitur donec despí-
ciat inimícos suos.

Dispérsit, dedit paupéribus: ju-
stitia ejus manet in sæculum sæ-
culi, * cornu ejus exaltábitur in
glória.

Peccátor vidébit & irascétur,
déntibus suis fremet & tabéscet: *
desidérium peccatórum períbit.

Glória Patri, & Filio.

Antiphona. Erat autem aspé-
ctus ejus sicut fulgur, vestimén-
ta autem ejus sicut nix, allelúja,
allelúja.

Antiphona. Præ timóre autem
ejus extérriți sunt custódes, & facti
sunt velut mórtui, allelúja.

Psalmus 112.

LAudáte púeri Dóminum: *
laudáte nomen Dómini.

Sit nomen Dómini benedictum, *
ex hoc nunc, & usque in sæ-
culum.

A fo-

A solis ortu usque ad occasum, *
laudabile nomen Domini.

Excelsum super omnes Gentes Dominus, * & super caelos gloria ejus.

Quis sicut Dominus Deus noster,
qui in altis habitat, * & humilia respicit in caelo & in terra?

Suscitans a terra inopem, * & de stercore erigens pauperem:

Ut collocet eum cum principibus, * cum principibus populi sui.

Qui habitare facit sterilem in domo: * matrem filiorum laetantem.

Gloria Patri, & Filio.

Antiphona. Prae timore autem ejus exterriti sunt custodes, & facti sunt velut mortui, alleluja.

Antiphona. Respondens autem Angelus, dixit mulieribus: Nolite timere: scio enim quod Jesum queritis, alleluja.

Psalmus 113.

In exitu Israel de Aegypto, * domus Jacob de populo barbaro:

Facta est Iudea sanctificatio ejus, * Israel potestas ejus.

T s M a-

44.2 Dñica Resurrectionis,

Mare vidit, & fugit: * Jordánis
convérsus est retrófsum.

Montes exultavérunt ut aríetes, *
& colles sicut agni óvium.

Quid est tibi mare, quòd fugísti: *
& tu Jordánis, quia convérsus es
retrófsum?

Montes exultástis sicut aríetes, *
& colles sicut agni óvium.

A facie Dómini mota est terra, *
à facie Dei Jacob.

Qui convértit petram in stagna
aquárum, * & rupem in fontes
aquárum.

Non nobis Dómine, non nobis: *
sed nómini tuo da glóriam.

Super misericórdia tua, & veritá-
te tua: * nequándo dicant Gentes:
Ubi est Deus eórum?

Deus autem noster in cœlo: *
ómnia quæcúmque vóluit, fecit.

Simulácrum Géntium argéntum &
aurum, * opera mánuum hóminum.

Os habent, & non loquéntur: *
óculos habent, & non vidébunt.

Aures habent, & non áudient: *
nares habent, & non odorábunt.

Ma-

Manus habent , & non palpábunt : pedes habent , & non ambulábunt : * non clamábunt in gútture suo .

Símiles illis fiant qui fáciunt ea : * & omnes qui confidunt in eis .

Domus Israel sperávit in Dómino : * adjútor eórum & protéctor eórum est .

Domus Aaron sperávit in Dómino : * adjútor eórum & protéctor eórum est .

Qui timent Dóminum , speravérunt in Dómino : * adjútor eórum & protéctor eórum est .

Dóminus memor fuit nostri : * & benedíxit nobis :

Benedíxit dómui Israel : * benedíxit dómui Aaron :

Benedíxit ómnibus qui timent Dóminum , * pusillis cum majóribus .

Adjíciat Dóminus super vos ; * super vos , & super filios vestros .

Benedícti vos à Dómino , * qui fecit cœlum & terram .

Cœlum coeli Dómino : * terram autem dedit filiis hóminum .

T 6 Non

444 Dñica Resurrectionis,

Non mórtui laudábunt te Dómi-
ne : * neque omnes qui descén-
dunt in inférnum :

Sed nos qui vívimus , benedíci-
mus Dómino , * ex hoc nunc &
usque in sæculum .

Gloria Patri , & Fílio .

Antiphona . Respóndens autem
Angelus , dixit muliéribus : Nolí-
te timére : scio enim quòd Jesum
quæritis , allelúja .

Et sic dicitur usque ad Vesperas
Sabbati .

Postea Antiphona . Hæc dies ,
quam fecit Dóminus : exultémus
& lætémur in ea .

Ad Magnificat , Antiphona .
Et respiciéntes viéderunt revolú-
tum lápidem : erat quippe ma-
gnus valdè , allelúja .

Canticum B. Mariæ virginis .

Luc. i. e

Magnificat * áнима mea Dó-
minum :

Et exultávit spíritus meus * in
Deo salutári meo .

Quia respéxit humilitátem ancíl-
læ

læ suæ: ecce enim ex hoc bēatam
me dicent omnes generatiōnes.

Quia fecit mihi magna, qui potens
est: * & sanctum nomen ejus.

Et misericórdia ejus à progénie
in progénies * timéntibus eum.

Fecit poténtiam in bráchio suo: *
dispérsit supérbos mente cordis
sui.

Depósuit poténtes de sede, * &
exaltávit húmiles.

Esuriéntes implévit bonis: * &
dívites dimisit inánes.

Suscípit Israël púerum suum: *
recordátus misericórdiæ suæ.

Sicut locútus est ad patres no-
stros, * Abraham, & sémini ejus
in sæcula. **G**lória Patri.

Antiphona. Et respiciéntes vidé-
runt revolútum lápidem: erat
quippe magnus valdè, allelúja.

Oratio.

Deus, qui hodiérna die per
Unigénitum tuum æternitá-
tis nobis áditum devicta morte re-
serásti: vota nostra, quæ præve-
niéndo aspiras, étiam adjuvánto
pro-

446 Dñica Resurrectionis,
proséquere. Per eúmdem Dómi-
num nostrum.

A D COMPLETORIUM.

Dicto ¶. Jube domne. **F**ratres ,
Sóbrii estóte. ¶. Adjutórium no-
strum. **P**ater noster. & facta Con-
fessione & Absolutione , post
¶. Convérte nos Deus . ¶. Deus
in adjutórium. **G**lória Patri. Alle-
lúja. dicuntur Psalmi consueti. 205.
quibus finitis, dicitur Allelúja , alle-
lúja , allelúja , allelúja .

Canticum Simeonis . Luc.2.e

Nunc dímittis servum tuum
Dómine , * secúndūm verbum
tuum in pace :

Quia vidérunt óculi mei * salutá-
re tuum,

Quod parásti * ante faciem óm-
nium populórum ;

Lumen ad revelatiómem Gén-
tium , * & glóriam plebis tuæ Israel .

Glória Patri .

Posteà Antiph. Hæc dies , quam
fecit Dóminus : exultémus & læté-
mur in ea. ¶. Dóminus vobiscum .

R. Et cum spíritu tuo .

Ore .

O remus. Oratio.

Visita, quæsumus Dómine, habitationem istam, & omnes insídias inimíci ab ea longè repelle: Angeli tui sancti hábitent in ea, qui nos in pace custódiant: & benedictio tua sit super nos semper. Per Dóminum.

P. Dóminus vobiscum.

R. Et cum spíritu tuo.

P. Benedicámus Dómino.

R. Deo grátias.

Benedictio. Benedicat & custódiat nos omnípotens & misericors Dóminus, Pater, & Filius, & Spíritus sanctus. **R.** Amen.

Antiphona.

Regina cœli lætare, allelúja,
Quia quem meruísti portare,
allelúja,
Resurréxit sicut dixit, allelúja,
Ora pro nobis Deum, allelúja.

P. Gaude & lætare virgo María,
allelúja. **R.** Quia surréxit Dóminus verè, allelúja.

Deus, qui per resurrectionem
Filii tui Dómini nostri Jesu
Chri-

448 Feria ii. post Pascha,

Christi mundum letificare dignat-
tus es: praesta quesumus; ut per
eius genitricem virginem Mariam,
perpetuae capiamus gaudia vitae.
Per eumdem Christum Dominum
nostrum. **R.** Amen.

V. Divinum auxilium maneat sem-
per nobiscum. **R.** Amen.

Deinde dicitur secretum, Pater
noster, Ave Maria, & Credo.

Pr*æ*dicatus modus Horarum ser-
vatur usque ad Vesperas Sabbati
in Albis.

FERIA SECUNDA.

Ad Matutinum, Invitatorium,
Antiphonae, & Psalmi ad No-
turnum & Laudes, dicuntur ut
supradicti in die Paschae. 401. per to-
tam Octavam.

V. Surrerexit Dominus de sepulchro,
alleluja. **R.** Qui pro nobis pepen-
dit in ligno, alleluja.

Pater noster.

Absolutio.

Exaudi Domine Iesu Christe
preces servorum tuorum, &
miserere nobis, qui cum Patre &
Spi-

ad Matutinum. 449

Spíritu sancto vivis & regnas in sæcula sæculórum. **R.** Amen.

V. Jube domine benedicere.

Bñ. Euangélica léctio sit nobis salus & protéctio. **R.** Amen.

Léctio sancti Euangélii secundum Lucam. **Lectio i.** **Cap. 24. b**

IN illo tempore: Duo ex discípulis Jesu ibant ipsa die in castellum, quod erat in spálio stadiórum sexaginta ab Jerúsalem , nōmine Emmaus. Et reliqua.

Homilia sancti Gregórii Papæ.

Homilia 23. in Euangelia.

Audistis , fratres charíssimi , quia duóbus discípulis ambulantibus in via , non quidem credéntibus , sed tamen de se loquéntibus , Dóminus appáruit : sed eis spéciem , quam recognoscerent , non osténdit. Hoc ergo egit foris Dóminus in óculis cörperis , quod apud ipsos agebátur intus in óculis cordis . Ipsí námque apud semetípsos intus & amábant , & dubitábant : eis autem Dóminus foris & præsens áderat ,

&

450 Feria ii. post Pascha,
& quis esset non ostendébat. De se ergo loquéntibus præsentiam exhibuit : sed de se dubitántibus cognitionis suæ spéciem abscondit. Tu autem Dómine miserere nobis.

R. Deo grátias.

R. María Magdaléne, & áltera María , ibant dilúculò ad monumén-
tum. * Jesum quem quæritis, non
est híc, surréxit sicut locútus est ,
præcedet vos in Galilæam, ibi eum
vidébitis, allelúa, allelúa.

V. Et valdè manè una Sabbatórum
véniunt ad monumén-
tum orto
jam sole : & introeúntes vidérunt
júvenem sedéntem in dextris , qui
dixit illis. Jesum.

V. Jube domne benedícere.

Bñ. Divínum auxílium máneat
semper nobíscum. R. Amen.

Lectio ii.

V Erba quidem cónculit , du-
ritiam intelléctus increpávit :
sacræ Scriptúræ mystéria , quæ de
seípso erant , apéruit : & tamen
quia adhuc in eórum córdibus
pe-

peregrinus erat à fide , se ire lón-
gius finxit. Fingere namque, com-
pónere dícimus : unde & compo-
sitores luti, figulos vocámus. Ni-
hil ergo simplex Véritas per dupli-
citatétem fecit : sed talem se eis ex-
hibuit in córpore , qualis apud il-
los erat in mente. Probándi autem
erant, si hi, qui eum etsi necdum
ut Deum diligérant , saltem ut pe-
regrínū amare potuissent. Tu au-
tem Dómine miseré nobis.

R. Deo grátias.

R. Surréxit pastor bonus , qui áni-
mam suam pósuit pro óvibus suis ,
& pro grege suo mori dignátus
est : * Allelúja , allelúja , allelúja .

V. Etenim Pascha nostrum immo-
látus est Christus. Allelúja.

Gloria Patri. Allelúja.

V. Jube domne benedícere.

Benedictio. Ad societátēm cívium
supernórum perdúcāt nos Rex An-
gelorum. R. Amen.

Lectio iii.

S Ed quia esse extránei à charitá-
te non pótérant hi , cum qui-
bus

452 Feria ii. post Pascha,
bus Véritas gradiebátur : eum ad
hospítium quasi peregrinum vo-
cant. Cur autem dícimus, vocant,
cùm illic scriptum sit : Et coegé-
runt eum ? Ex quo nimírum ex-
émplo collígitur , quia peregrini
ad hospítium non solùm invitándi
sunt , sed étiam trahéndi . Men-
sam igitur ponunt , panes cibós-
que ófferunt : & Deum , quem
in Scriptúræ sacræ expositióne
non cognóverant, in panis fractiō-
ne cognóscunt . Audiéndo ergo
præcépta Dei illumináti non sunt,
faciéndo illumináti sunt : quia scri-
ptum est: Non auditóres legis ju-
sti sunt apud Deum , sed factóres
legis justificabúntur . Quisquis er-
go vult audíta intelligere , festínet
ea , quæ jam audíre pótuit , ópere
implére . Ecce Dóminus non est
cóngnitus dum loquerétur , &
dignátus est cognósci dum páscitur .
Tu autem Dómine miseré nobis.

R. Deo grátias.

T e Deum laudámus. 412.

Ad Laudes , & alias Horas ,
om-

ad Missam. 453

omnia dicuntur ut suprà in die
Paschæ. 414.

Ad Benedictus, Antiphona.

Jesús junxit se discípulis suis in via,
& ibat cum illis: oculi autem eórum
tenebántur, ne eum agnósce-
rent: & increpávit eos, dicens: Q
stulti & tardi corde ad credéndum
in his, quæ locúti sunt Prophétæ,
allelúja.

Oratio.

Deus, qui solemnitáte Paschá-
li, mundo remédia contulisti:
pópulum tuum, quæsumus, cœlesti
dono proséquere: ut & perféctam
libertátem cónsequi mereátur, &
ad vitam proficiat sempitérnam:
Per Dóminum.

A D M I S S A M.

Statio ad sanctum Petrum.

Introitus.

Introdúxit vos Dóminus in
terram fluéntem lac & mel,
allelúja: & ut lex Dómini
semper sit in ore vestro, allelúja,
allelúja.

Psalmus. Confitémini Dómino,
&

454 Feria ii. post Pascha,
& invocáte nomen ejus : annuntiá-
te inter Gentes ópera ejus.

X. Glória Patri. Oratio.

Deus , qui solemnítate Paschá-
li, mundo remédia contulisti:
pópulum tuum , quæsumus , cœlé-
sti dono proséquere ; ut & perfe-
ctam libertátem cónsequi mereá-
tur , & ad vitam proficiat sempitér-
nam. Per Dóminum nostrum.

Lectio Actuum Apostolórum.

Cap. 10.f

In diébus illis : Stans Petrus
in médio plebis , dixit: Viri fra-
tres , vos scitis quod factum est
verbum per univerſam Judæam:
incípiens enim à Galilæa, post ba-
ptíſum quod prædicávit Joán-
nes , Jesum à Názareth : quómo-
do unxit eum Deus Spíritu san-
cto , & virtúte , qui pertránsiit be-
nefaciéndo , & sanándo omnes op-
préſſos à diábolo , quóniam Deus
erat cum illo . Et nos testes sumus
ómnium , quæ fecit in régione
Judæórum , & Jerúsalem , quem
occidérunt suspendéntes in li-
gno.

gno . Hunc Deus suscitávit té-
ria die , & dedit eum manife-
stum fieri , non omni pópulo ,
sed téstibus præordinátis à Deo :
nobis , qui manducávimus &
bibimus cuim illo , postquam re-
surréxit à mórtuis . Et præcépit
nobis prædicáre pópulo , & te-
stificári , quia ipse est , qui con-
stitútus est à Deo judex vivórum
& mortuórum . Huic omnes Pro-
phétæ testimónium pérhibent , re-
missionem peccatórum accípere
per nomen ejus omnes , qui cre-
dunt in eum .

Graduale. Hæc dies , quam fecit
Dóminus : exultémus & lætémur
in ea . ¶ Dicat nunc Israël , quó-
niā bonus : quóniam in sæculum
misericórdia ejus . Allelúja , alle-
lúja . ¶ Angelus Dómini descén-
dit de cœlo , & accédens revól-
vit lápidem , & sedébat super
eum .

Sequentia . Víctimæ Pascháli .
cum Allelúja , in fine , ut suprà in
Dominica Paschæ . fol . 431 .

Se- e

456 Feria ii. post Pascha,
Sequentia sancti Euangeli secundum
dum Lucam. Cap. 24.b

IN illo tempore: Duo ex discipulis Jesu ibant ipsa die in castellum, quod erat in spatio stadiorum sexaginta ab Ierusalem, nomine Emmaus. Et ipsi loquebantur ad invicem de his omnibus quae acciderant. Et factum est, dum fabularentur, & secum quererent: & ipse Jesus appropinquans ibat cum illis: oculi autem illorum tenebantur ne eum agnoscerent. Et ait ad illos: Qui sunt hi sermones, quos confertis ad invicem ambulantes, & estis tristes? Et respondens unus, cui nomen Cleophas, dixit ei: Tu solus peregrinus es in Ierusalem, & non cognovisti quae facta sunt in illa his diebus? Quibus ille dixit: Quae? Et dixerunt: De Jesu Nazareno, qui fuit vir propheta, potens in opere & sermone coram Deo & omni populo: Et quomodo eum tradidérunt sumini sacerdotes & principes nostri in damnatione?

tionem mortis , & crucifixérunt eum . Nos autem sperabáimus quia ipse esset redemptúrus Israel : & nunc super hæc ómnia , tértia dies est hodie quòd hæc facta sunt . Sed & mulieres quædam ex nostris terruérunt nos , quæ ante lucem fuérunt ad monuméntum , & , non invénto córpore ejus , vénérunt , dicéntes se étiam visiónem Angelórum vidíssle , qui dicunt eum vivere . Et abiérunt quidam ex nostris ad monuméntum , & ita invenérunt sicut mulieres dixerunt , ipsum verò non invenérunt . Et ipse dixit ad eos : O stulti , & tardi corde ad credéndum , in ómnibus quæ locuti sunt Prophétæ ! Nónne hæc opör-tuit pati Christum , & ita intráre in glóriam suam ? Et incípiens à Móyse & ómnibus Prophétis , interpretabátur illis in ómnibus Scriptúris , quæ de ipso erant . Et appropinquavérunt castéllu , quò ibant : & ipse se finxit lóngius ire . Et coegérunt illum , dicéntes :

Off. Hebd. S.

V Ma-

Mane nobiscum, quoniam advesperascit, & inclinata est jam dies. Et intravit cum illis. Et factum est, dum recumberet cum eis, accepit panem, & benedixit ac fregit, & porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum, & cognoverunt eum: & ipse evanuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad invicem: Nonne cor nostrum ardens erat in nobis, dum loqueretur in via, & aperiret nobis Scripturas? Et surgentes eadem hora regressi sunt in Jerusalem: & invenierunt congregatos undecim, & eos qui cum illis erant, dicentes: Quod surrexit Dominus vere, & apparuit Simoni. Et ipsi narrabant quae gesta erant in via: & quomodo cognoverunt eum in fractione panis. **Credo.**

Offertorium. Angelus Domini descendit de caelo, & dixit mulieribus: Quem queritis, surrexit sicut dixit, alleluja. **Secreta.**

Suscipe, quesumus Domine, preces populi tui cum oblationibus hostiarum: ut Paschalibus ini-

initiáta mystériis , ad æternitatis nobis medélam , te operánte , proficiant. Per Dóminum.

Communio. Surréxit Dóminus , & appáruit Petro, allelúja.

Postcommunio.

Spíritum nobis , Dómine , tuæ charitatis infunde : ut quos sacraméntis Paschálibus satiásti , tua facies pietate concórdes. Per Dóminum nostrum . in unitate ejusdem Spíritus sancti Deus.

A D V E S P E R A S.

Omnia ut suprà in Dominica Paschæ. 436. exceptis Antiphona & Oratione, quæ dicuntur ut infrà.

Ad Magnificat, Antiphona.

Qui sunt hi sermónes , quos confer-
tis ad ívicem ambulantes , & estis
tristes? allelúja.

Oratio.

Deus , qui solemnité Pascháli , mundo remédia contulísti ? populum tuum , quæsumus , cœlesti dono proséquere ; ut & perfec-
tam libertatem cónsequi mereá-
tur , & ad vitam proficiat sempi-
téram. Per Dóminum.

460 Feria vi. post Pascha.

F E R I A T E R T I A.

Ad Matutinum , Invitatorium ,
Antiphonæ , & Psalmi ad Nocturnum & Laudes , dicuntur ut supera in die Paschæ .

401.

¶. Surréxit Dóminus verè , allelúja .

R. Et appáruit Simóni , allelúja .

Pater noster . Absolutio .

I Psíus píetas & misericórdia nos
ádjuvet , qui cum Patre & Spí-
ritu sancto vivit & regnat in sæcula
sæculórum . R. Amen .

¶. Jube domne benedícere .

Brio. Euangélica léctio sit nobis sa-
lus & protéctio . R. Amen .

Léctio sancti Euangélii secúndum
Lucam . Lectio i. Cap.24. c

I N illo tempore : Stetit Jesus in
médio discipulórum , & dicit
eis : Pax vobis : ego sum , nolite ti-
méré . Et réliqua .

Homilia sancti Ambrósii Epíscopi .

Lib.10. Comment. in Lucam ,
cap.24. ante finem .

M irum , quo modo se natúra
corpórea , per impenetráibile
ccrpus infúderit invisiibili áditu ,

ad Matutinum.

461

visibili conspéctu ; tangi fáciliis ,
difficilis æstimári . Dénique con-
turbáti discípuli æstimábant se spí-
ritum vidére . Et ídeò Dóminus ,
ut spéciem nobis resurrectionis
osténderet , Palpáte , inquit , & vi-
déte , quia spíritus carnem & ossa
non habet , sicut me vidétis habé-
re . Non ergo per incorpóream na-
túram , sed per resurrectionis qua-
litátem , impérvia usu clausa pen-
trávit . Nam quod tángitur , cor-
pus est : quod palpátur , corpus est .
Tu autem Dómine miserére nobis .

R. Deo grátias .

R. Virtúte magna reddébant Apó-
stoli , * Testimónium resurrectionis
Jesu Christi Dómini nostri ,
alleluja , alleluja . * Repléti quidem
Spíritu sancto loquebántur cum si-
dúcia verbum Dei . Testimónium .

* Jube domne benedicere .

Bñ. Divínū auxíliū máneat
semper nobiscum . **R.** Amen .

Lectio ii.

IN córpore autem resurgémus .
Seminátur enim corpus animá-

V 3 le ,

462 Feria iii. post Pascha,

le, surgit corpus spiritale : sed illud
subtilius, hoc crassius, utpotè ad-
huc terræ labis qualitate con-
cratum. Nam quomodo non cor-
pus, in quo manebant insignia vùl-
nerum, vestigia cicatricum, quæ
Dominus palpanda obtulit? In quo
non solum fidem firmat, sed etiam
devotionem acuit, quod vùlnera
fuscæpta pro nobis cœlo inferre
maliuit, abolere noluit; ut Deo Pa-
tri nostræ pretia libertatis ostenderet.
Talem sibi Pater ad dexteram
locat, trophæum nostræ salutis
amplectens: tales illic Mártyres
nobis cicatricis suæ corona mon-
stravit. Tu autem Domine misere-
re nobis. Rx. Deo gratiæ.

Rx. De ore prudenter procedit mel,
alleluja: dulcedo mellis est sub lin-
gua ejus, alleluja: * Favus distillans
læbia ejus, alleluja, alleluja.

¶. Sapientia requiescit in corde
ejus, & prudentia in sermone ori*s*
illius. Favus distillans. Glória Pa-
tri. Favus distillans. ¶. Jube dom-
ne benedicere.

Be-

Benedictio. Ad societatem civium supernorum perducat nos Rex Angelorum. Rx. Amen. **Lectio iii.**

ET quoniam sermo noster evasit, consideremus qua gratia secundum Joannem crediderint Apostoli, qui gavisi sunt; secundum Lucam quasi increduli redarguantur: ibi Spiritum sanctum acciperint, hic sedere in civitate jubeantur, quoadusque induantur virtute ex alto. Et videtur mihi ille quasi Apostolus majora & altiora tetigisse, hic sequentia, & humanis proxima: hic historico usus circuitu, ille compendio: quia & de illo dubitari non potest, quia testimonium perhibet de iis, quibus ipse interfuit, & verum est testimonium ejus, & ab hoc quoque, qui Evangelista esse meruit, vel negligentiæ, vel mendacii suspicionem æquum est propulsari: Et ideo verum putamus utrumque; non sententiärum varietate, nec personarum diversitate distinctum. Nam

V 4   etsi

464 Feria iii. post Pascha.

etsi prīmō Lucas eos non credidisse dicat, pōsteā tamen credidisse demónstrat: & si prima considerémus, contrária sunt: si sequentia, certum est convenire. Tu autem Dómine miserére nobis.

R. Deo grātias.

Te Deum laudámus. 412.

Ad Laudēs, & alias Horas, omnia dñr ut suprà in die Paschæ. 414.

Ad Benedictus, Antiphona.

Stetit Iesús in médio discipulorum suórum, & dixit eis: Pax vobis, allelúja, allelúja. Oratio.

D Eus, qui Ecclésiam tuam novo semper foetu multiplicas: concéde famulis tuis; ut sacraméntum vivéndo téneant, quod fide perceperunt. Per Dóminum.

A D M I S S A M.

Statio ad sanctum Paulum.

Introitus.

A Qua sapiéntiæ potávit eos, allelúja: firmábitur in illis, & non flectétur, allelúja: & exaltábit eos in æternum, allel. allel.

Psal-

Psalmus. Confitémini Dómino ,
 & invocáte nomen ejus : annun-
 tiáte inter Gentes ópera ejus.

X. Glória Patri. **Oratio.**

Deus, qui Ecclésiam tuam novo
 semper fœtu multiplicas : con-
 céde famulis tuis ; ut sacraméntum
 vivéndo téneant, quod fide perce-
 pérunt. Per Dóminum.

Lectio Actuum Apostolorum.

Cap. 13.

IN diébus illis : Surgens Paulus ,
 & manu siléntium indícens ,
 ait : Viri fratres, filii géneris Ab-
 raham , & qui in vobis timent
 Deum , vobis verbum salútis hu-
 ius missum est . Qui enim habitá-
 bant Jerúsalem , & príncipes ejus ,
 ignorántes Jesum , & voces Pro-
 phétarum , quæ per omne sábba-
 tum legúntur , judicántes imple-
 vérunt : & nullam causam mortis
 inveniéntes in eo , petiérunt à
 Piláto , ut interficerent eum .
 Cùmque consummássent ómnia ,
 quæ de eo fcripta erant , depo-
 néntes eum de ligno , posuérunt

V 5 eum.

466 Feria iii. post Pascha,

eum in monuménto . Deus verò suscitávit eum à mórtuis tértiā die : qui visus est per dies multos his , qui simul ascénderant cum eo de Galilæa in Jerúsaalem , qui usque nunc sunt testes ejus ad plēbem. Et nos vobis annuntiámus eam , quæ ad patres nostros repromissio facta est : quóniam hanc Deus adimplévit filiis nostris , résuscitans Jesum Christum Dóminum nostrum.

Graduale. Hæc dies , quam fecit Dóminus : exultémus & lätémur in ea. ♀. Dicant nunc , qui redémti sunt à Dómino : quos redémit de manu inimíci , & de régionibus congregávit eos.

Allelúja , allelúja . ♀. Surréxit Dóminus de sepúlchro , qui pro nobis pepéndit in ligno.

Sequentia . Víctimæ Pascháli . ut suprà in Dominica Paschæ . 431 .
Sequéntia sancti Euangélii secún-
dum Lucam . Cap . 24 . e

IN illo témpore : Stetit Jesus in médio discipulórum suórum , &

& dicit eis : Pax vobis : ego sum ,
nolite timere . Conturbati verò ,
& contérriti , existimabant se spí-
ritum vidére . Et dixit eis : Quid
turbati estis , & cogitationes ascén-
dunt in corda vestra ? Vidéte
manus meas , & pedes , quia ego
ipse sum : palpáte , & vidéte :
quia spíritus carnem & ossa non
habet , sicut me vidétis habére .
Et cùm hoc dixisset , osténdit eis
manus , & pedes . Adhuc autem
illis non credéntibus , & miránti-
bus præ gáudio , dixit : Habétis
híc áliquid , quod manducétur ?
At illi obtulérunt ei partem píscis
affi , & favum mellis . Et cùm man-
ducásset coram eis , sumens relí-
quias , dedit eis . Et dixit ad eos :
Hæc sunt verba , quæ locútus sum
ad vos , cùm adhuc essem vobís-
cum , quóniam necéssè est implé-
ri ómnia , quæ scripta sunt in lege
Móysi , & Prophétis , & Psalmis
de me . Tunc apéruit illis sensum
ut intelligerent Scriptúras . Et di-
xit eis : Quóniam sic scriptum est ,

V 6 &

468. Feria iii. pōst Pascha,

& sic oportēbat Christum pati,
& resūrgere à mórtuis tértia die:
& prædicári in nōmine ejus pœni-
téntiam, & remissiónem peccató-
rum in omnes Gentes.

Credo.

Offertorium. Intónuit de cœlo
Dóminus, & Altíssimus dedit vo-
cem suam: & apparuérunt fontes
aquárum, allelúja.

Secreta.

Suscipe Dómine fidélium pre-
sces cum oblatiōnibus hostiá-
rum: ut per hæc piæ devotiónis
officia, ad cœléstein glóriam trans-
eámus. Per Dóminum.

Communio. Si confurrexistis cum
Christo, quæ sursum sunt quæri-
te; ubi Christus est in déxtera Dei
sedens, allelúja: quæ sursum sunt
sápite, allelúja.

Postcommunio.

Oncéde quæsumus omnipo-
tens Deus: ut Paschális per-
céptio sacraménti, continua in
nostris méntibus persevéreret. Per
Dóminum nostrum.

AD

ad Vesperas. 469

A D V E S P E R A S.

Omnia ut suprà in Dominica Pa-
schæ. 436. exceptis Antiphona &
Oratione, quæ dicuntur ut infrà.

Ad Magnificat, Antiphona.

Videte manus meas & pedes meos,
quia ego ipse sum, allelúja, allelúja.

Oratio.

D Eus, qui Ecclésiam tuam novo
semper fœtu multiplicas: con-
céde famulis tuis; ut sacraméntum
vivéndo téneant, quod fide perce-
pérunt. Per Dóminum.

¶ Infra Octavam Paschæ non
fit de aliquo Festo Duplici vel
Semiduplici, sed post Octavam
celebrantur. De Simplicibus au-
tem occurrentibus post hoc tri-
duum fit tantum commemora-
tio, ut infrà. 487.

F E R I A Q U A R T A.

¶. Gavísi sunt discípuli, allelúja.

R. Viso Dómino, allelúja.

Pater noster. Absolutio. A víncu-
lis peccatórum nostrórum absól-
vat nos omnípotens & misericors
Dóminus. R. Amen.

¶. Jube

470 Feria iv. post Pascha.

V. Jube domne benedicere.

Bono. Euangélica léctio sit nobis sa-
lus & protéctio. **Responsituo.** Amen.

Léctio sancti Euangélii secúndum
Joánnem. **L**éctio i. **C**ap. 21.

IN illo témpore : Manifestávit se
íterùm Jesus discípulis ad mare
Tiberiadis. Manifestávit autem
sic : Erant simul Símon Petrus &
Thomas , qui dicitur Dídymus .
Et réliqua.

Homilia sancti Gregórii Papæ.

Homilia 24. in Euangelia.

Lectio sancti Euangélii , quæ
modò in áuribus vestris lecta
est , fratres mei , quæstióne áni-
mum pulsat , sed pulsatióne sua
vim discretiōnis índicat. Quæri
étenim potest , cur Petrus , qui
piscátor ante converſiōnem fuit ,
post converſiōnem ad píscatiō-
nem rediit : & cùm Véritas dicat:
Nemo mittens manum suam ad
arátrum , & aspíciens retrò , aptus
est regno Dei : cur repétuit quod
derelíquit ? Sed si virtus discretiō-
nis inspícitur , cítiùs vidétur : quia
ni-

nimírum negótium, quod ante conversiónem sine peccáto éxitit, hoc étiam post conversiónem repétere culpa non fuit. Tu autem Dómine miserére nobis. Rx. Deo grátias.

Rx. Ecce vicit leo de tribu Juda, radix David, aperíre librum, & sólvere septem signácula ejus :

* Allelúja, allelúja, allelúja.

* Dignus est Agnus qui occisus est, accípere virtùtem, & divinitátem, & sapiéntiam, & fortitúdinem, & honórem, & glóriam, & benedictiónem. Allelúja, allelúja, allelúja.

Bñō. Divínū auxilium māneat semper nobiscum. Rx. Amen.

Lectio ii.

NAm píscatórem Petrum, Matthæum verò teloneárium scimus: & post conversiónem suam ad píscationem Petrus rédiit, Matthæus verò ad telonei negótiū non resédit: quia áliud est, victum per píscationem quærere, áliud autem telonei lucris pecúnias augére. Sunt enim pléraque ne-

472 Feria iv. post Pascha.

negótia , quæ sine peccátis exhibé-
ri aut vix , aut nullatenus possunt
Quæ ergo ad peccátum ímplicant ,
ad hæc necésse est , ut post conver-
siónem ánimus non recúrrat . Tu
autem Dómine .

R. Ego sum vitis vera , & vos pál-
mites : * Qui manet in me , & ego
in eo , hic fert fructum multum ,
allelúja , allelúja . **V.** Sicut diléxit
me Pater , & ego diléxi vos . Qui
manet . **G**lória Patri . Qui manet .
Bñō. Ad societátem cívium super-
nórum perdiúcat nos Rex Angeló-
rum . **R.** Amen .

Lectio iii.

Quæri étiam potest , cur discí-
pulis in mari laborántibus ,
post resurrectiōnem suam Dómi-
nus in littore stetit , qui ante re-
surrectiōnem suam coram discí-
pulis in flúctibus maris ambulá-
vit . Cujus rei rátio festinè cognó-
scitur , si ipsa , quæ tunc ínerat ,
causa pensétur . Quid enim ma-
re , nisi præsens sæculum signat ,
quod se cásuum tumultibus , &
un-

Feria iv. post Pascha.

473

undis vitæ corruptibilis illidit ? Quid per soliditatem littoris , nisi illa perpetuitas quietis æternæ figuratur ? Quia ergo discipuli adhuc fluctibus mortalis vitæ inerant , in mari laborabant. Quia autem Redemptor noster jam corruptionem carnis excéserat , post resurrectionem suam in littore stabat . Tu autem Domine .

Te Deum laudamus . 412.

Ad Benedictus , Antiphona.

Mittite in dexteram navigii rete , & invenietis , alleluja .

Oratio.

Deus , qui nos Resurrectionis Dominicæ annua solemnitatæ latificas : concéde propitijs ; ut per temporalia festa quæ agimus , pervenire ad gaudia æterna mereamur . Per eumdem Domum nostrum .

Ad Magnificat , Antiphona.

Dixit Jesus discipulis suis : Afferte de piscibus , quos previdistis nunc . Ascendit autem Simon Petrus , & traxit rete in terram plenum magnis piscibus , alleluja .

FE.

F E R I A Q U I N T A.

R. Surréxit Dóminus de sepúlchro,
allelúja. **R.** Qui pro nobis pepén-
dit in ligno, allelúja.

Pater noster.

Absolutio. Exáudi Dómine Jesu
Christe preces servórum tuórum,
& miserére nobis, qui cum Patre
& Spíritu sancto vivis & regnas in
sæcula sæculórum. **R.** Amen.

V. Jube domne benedicere.

Bñō. Euangélica léctio sit nobis sa-
lus & protéctio. **R.** Amen.

Léctio sancti Euangélii secundum
Joánnem. **Lectio i.** Cap. 20. c

IN illo témpore : María stabat
ad monuméntum foris , plo-
rans. Dum ergo fleret , inclinávit
se , & prospéxit in monuméntum :
& vidi duos Angelos in albis , se-
déntes. Et reliqua .

Homilia sancti Gregorii Papæ .

Homilia 25. in Euangelia.

María Magdaléne , quæ fuerat
in civitáte peccátrix , amán-
do veritátem , lavit lácrymis iná-
culas críminis : & vox Veritatis
im-

implétur , qua dicitur : Dimissa
sunt ei peccáta multa , quia diléxit
multūm. Quæ enim priùs frígida
peccándo remánserat , póstmodum
amándo fortiter ardébat . Nam
postquam venit ad monuméntum ,
ibique corpus Domínicum non in-
vénit , sublátum crédidit , atque
discípulis nuntiávit : qui veniéntes
vidérunt , atque ita esse , ut múlier
díixerat , credidérunt . Et de eis
prótinus scriptum est : Abiérunt
ergo discípuli ad semetípsos : ac
deinde subjúngitur : María autem
stabat ad monuméntum foris plo-
rans. Tu autem Dómine miserére
nobis. Rx. Deo grátias.

Rx. Tulérunt Dóminum meum , &
néscio ubi posuérunt eum . Dicunt
ei Angeli : Múlier , quid ploras ?
surréxit sicut dixit : * Præcédet vos
in Galilæam : ibi eum vidébitis ,
allelúja , alleluja. x. Cùm ergo fle-
ret , inclinávit sé , & prospéxit in
monuméntum : & vidi duos An-
gelos in albis , sedéntes , qui dicunt
ei. Præcédet.

Be-

476 Feria v. post Pascha.

Benedictio. Divinum auxilium
máneat semper nobiscum.

R. Amen. Lectio ii.

Qua in re pensandum est, huius mulieris mentem quanta vis amoris accenderat, quae a monumento Domini, etiam discipulis recedentibus, non recedebat. Exquirébat quem non invenerat: flebat inquirendo, & amoris igne succensa, ejus quem ablatum credidit, ardébat desidério. Unde cōtigit, ut eum sola tunc vidéret, quae remanserat ut quæreret, quia nimírum virtus boni operis, perseverantia est: & voce Veritatis dicitur: Qui autem perseveraverit usque in finem, hic salvus erit. Tu autem Domine.

R. Congratulámini mihi omnes qui diligitis Dominum, quia quem quærébam, appáruit mihi: * Et dum flerem ad monumentum, vi di Dominum, alleluja, alleluja.

* Recedentibus discipulis, non recedebam, & amoris ejus igne succensa, ardébam desidério.

Et

Et dum flerem. Glória Patri. Et
dum flerem.

Benedictio. Ad societátem cívium
superñorū perdúcat nos Rex
Angelórum. **R.** Amen.

Lectio iii.

María ergo cùm fleret , incli-
návit se , & prospéxit in
monuméntum . Certè jam monu-
mémentum vácum víderat , jam
sublátum Dóminum nuntiáverat :
quid est quòd se íterùm inclínat,
íterùm vidére desíderat ? Sed a-
mánti semel aspexísse non súfficit :
quia vis amóris intentionem mul-
tuplicat inquisitiónis . Quæsívit er-
go priùs , & mínimè invénit : per-
severávit ut quæreret ; unde &
cóngit , ut inveníret : actúmque
est , ut desidéria diláta créscerent ,
& crescéntia cáperent quod inve-
níssent . Tu autem Dómine misé-
rére nobis .

Te Deum laudámus .

Ad Benedictus , Antiphona.

María stabat ad monuméntum
plorans , & vidi duos Angelos in
al-

478 Feria vi. post Pascha.

albis, sedentes, & sudarium quod
fuerat super caput Jesu, alleluja.

Oratio.

Deus, qui diversitatem Gentium
in confessione tui nominis
adunasti: da, ut renatis fonte
baptismatis una sit fides mentium, &
pietas actionum. Per Dominum.

Ad Magnificat, Antiphona.

Tulerunt Dominum meum, &
nescio ubi posuerunt eum: si tu
sustulisti eum, dicio mihi, alle-
luja: & ego eum tollam, alleluja.

F E R I A S E X T A

R. Surrexit Dominus vere, alleluja. **R.** Et
apparuit Simoni, allel. Pater noster.

Absolutio. Ipsius pietas & miseri-
cordia nos adjuvet, qui cum Patre
& Spiritu sancto vivit & regnat in
saecula saeculorum. **R.** Amen.

R. Jube domne benedicere.

Bno. Euanglica lectio sit nobis sa-
lus & protectio. **R.** Amen.

Lectio sancti Euangeli secundum
Matthaeum. **Lectio i. Cap. 28. d**

In illo tempore: Undecim di-
scipuli abiérunt in Galilæam in
mon-

montem , ubi constituerat illis Je-
sus. Et reliqua.

Homilia S. Hieronymi Presbyteri.

Lib.4. Comment. in Matth.

in fine.

Post resurrectionem Jesus in monte Galilææ conspicitur , ibique adoratur : licet quidam dūbitent , & dubitatio eorum nostram àugeat fidem . Tunc manifestius ostenditur Thomæ , & latus láncea vulneratum , & manus fixas demónstrat clavis. Accédens Jesus locutus est eis , dicens : Data est mihi omnis potestas in cœlo & in terra. Illi potestas data est , qui paulò antè crucifixus , qui sepultus in tumulo , qui mórtuus jacuerat , qui póstea resurréxit. In cœlo autem & in terra potestas data est : ut qui antè regnabat in cœlo , per fidem credentium regnet & in terris. Tu autem Dómine miserere nobis.

R. Deo grátias.

R. Surgens Jesus Dóminus noster , stans in médio discipulorum suorum , dixit : * Pax vobis , allelúja:

ga-

480 Feria vi. post Pascha.

gavisi sunt discípuli viso Dómino,
allelúja. **V.** Una ergo sabbatórum,
cùm fores essent clausæ , ubi erant
discípuli congregáti , venit Jesus ,
& stetit in médio eórum , & dixit
eis. Pax vobis. **Bñō.** Divínūm au-
xiliūm máneat semper nobiscum.

R. Amen.

Lectio ii.

EUntes autem docéte omnes
Gentes, baptizántes eos in nō-
mine Patris, & Fílli, & Spíritus san-
cti. Primùm docent omnes Gen-
tes, deínde doctas intíngunt aqua.
Non enim potest fieri , ut corpus
baptísmi recipiat sacraméntum ,
nisi antè áнима fidei suscéperit ve-
ritátem. Baptizántur autem in nō-
mine Patris , & Fílli , & Spíritus
sancti: ut quorum una est divinitas,
una sit largítio : noménque Trini-
tatis, unus Deus est. Tu autem Dó-
mine miserére nobis.

R. Expurgáte vetus ferméntum ,
ut sitis nova conspératio : étenim
Pascha nostrum immolátus est
Christus : * Itaque epulémur in
Dómino, allelúja.

V. Mór-

Feria iv. post Pascha. 481

V. Mórtuus est propter delicta nostra, & resurréxit propter justificatióne nostram. Itaque.

Glória Patri. Itaque.

Bñ. Ad societátēm cívium super-nórum perdúcat nos Rex Angeló-rum. **R.** Amen. **Lectio iii.**

DOcéntes eos serváre ómnia , quæcúmque mandávi vobis . Ordo præcipuuus : jussit Apóstolis , ut primùm docérent univérsas Gentes , deínde fidei intíngerent sacraménto : & post fidem ac bap-tísma , quæ essent observánda præciperent . Ac ne putémus lé-via esse , quæ iussa sunt , & pau-ca , áddidit : Omnia quæcúmque mandávi vobis : ut quicúmque credíderint , qui in Trinitáte füe-rint baptizáti , ómnia fácent , quæ præcépta sunt . Et ecce ego vobíscum sum usque ad consum-matióne m sæculi . Qui usque ad consummatiónem sæculi cum di-scípulis se futúrum esse promít-tit , & illos osténdit semper esse victúros , & se numquam à cre-

Off. Hebd. S. X dén-

482 Sabbato in Albis.

déntibus receſúrum. Tu autem
Dómine miseré nobis.

T e Deum laudámus. 412.

Ad Benedictus, Antiphona.

Undecim discípuli in Galilæa vi-
dentes Dóminum adoravérunt,
allelúja. Oratio.

O Mnípotens sempitérne Deus,
qui Paschále sacraméntum in
reconciliatiónis humánæ foedere
contulísti; da méntibus nostris; ut
quod professióne celebrámus, imi-
témur effectu. Per Dóminum.

Ad Magnificat, Antiphona.

Data est mihi omnis potéſtas in
cœlo & in terra, allelúja.

S A B B A T O I N A L B I S.

V. Gavíſi ſunt discípuli, allelúja.

R. Vifo Dómino, allelúja.

P ater noster.

Absolutio. A vínculis peccatórum
nostrórum absolvat nos omnipo-
tens & misericors Dóminus.

R. Amen.

V. Jube domne benedícere.

Bñō. Euangélica léctio fit nobis fa-
lūs & protéctio. R. Amen.

I é

Sabbato in Albis. 483

Lectio Sancti Euangélii secún-
dum Joánnem.

Lectio i. **Cap. 20.**

IN illo témpore : Una sábbati
María Magdaléne venit inanè ,
cùm adhuc ténebræ essent, ad mo-
numéntum . Et réliqua .

Homilia sancti Gregórii Papæ .

Homilia 22. in Euangelia.

Lectio sancti Euangélii , quam
modò fratres audistis , valdè
in superficie histórica est apérta :
sed ejus nobis sunt mystéria sub
brevitáte requirénda . María Mag-
daléne , cùm adhuc ténebræ es-
sent , venit ad monuméntum .
Juxta históriam notátur hora : jux-
ta intelléctum verò mysticum , re-
quiréntis signátur intelligéntia .
María étenim auctórem ómnium ,
quem in carne víderat mórtuum ,
quærébat in monuménto : & quia
hunc mínimè invénit , furátum
crédidit . Adhuc ergo erant té-
nebræ , cùm venit ad monumén-
tum . Cucúrrit cítiùs , discípulis
nuntiávit : sed illi præ céteris

X 2 cu-

484 Sabbato in Albis.

cucurrerunt, qui præ céteris amavérunt, videlicet Petrus & Joánnes. Tu autem Dómine miserére nobis. **R.** Deo grátias.

R. Christus resúrgens ex mórtuis jam non móritur, mors illi ultrà non dominabitur : quòd enim mórtuus est peccáto, mórtuus est semel : * Quòd autem vivit, vivit Deo, allelúja, allelúja. **V.** Mórtuus est semel propter delícta nostra, & resurréxit propter justificatióne nostram. Quòd autem.

Bñō. Divínū auxíliū máneat semper nobiscum. **R.** Amen.

Lectio ii.

CUrrébant autem duo simul : sed Joánnes præcucurrit cítiùs Petro. Venit prior ad monumén-tum, & íngredi non præsúmpsit. Venit ergo posterior Petrus, & intrávit. Quid, fratres, quid cursus signíficat? Numquid hæc tam subtilis Euangeliæ descriptio à mystériis vacare credénda est? Míni-mè. Neque enim se Joánnes & præisse, & non intrásse diceret, si in

in ipsa sui trepidatione mystérium defuisse credidisset. Quid ergo per Joánnem, nisi Synagóga: quid per Petrum, nisi Ecclésia designátur? Tu autem Dómine miseré nobis.

R. Iſti ſunt agni novelli, qui annuntiavérunt, allelúja: modò vénérunt ad fontes, * Repléti ſunt claritáte, allelúja, allelúja.

V. In conſpécitu Agni amícti ſunt stolis albis, & palmæ in mánibus eórum. Repléti. **G**lória. Repléti.

Bñō. Ad societátem cívium supernórum perducat nox Rex Angelórum. **R.** Amen.

Lectio iii.

Nec mirum eſſe videátur, quòd per juniórem Synagóga, per ſeniórem verò Ecclésia signári perhibétur: quia etſi ad Dei cul-tum prior eſt Synagóga, quàm Ecclésia Géntium, ad uſum tam-en ſæculi prior eſt multitúdo Géntium, quàm Synagóga, Pau-lo attestánte, qui ait: Quia non priùs quod ſpiritále eſt, ſed quod animále. Per ſeniórem ergo

486 **Sabbato in Albis.**

Petrum significatur Ecclésia Géntium : per juniórem verò Joánnem Synagóga Judæórum . Currunt ambo simul : quia ab ortus sui témpore usque ad occásum , pari & communi via , etsi non pari & communi sensu , Gentilitas cum Synagóga cucúrrit. Venit Synagóga prior ad monuméntum , sed mínimè intrávit : quia legis quidein mandata percépit , prophetias de incarnatióne ac passióne Domíni ca audívit , sed crídere in mórtuum nóluit. Tu autem Dómine miserére nobis.

Te Deum laudámus. 413.

Ad Benedictus, Antiphona.

Currébant duo simul , & ille álius discípulus præcucúrrit cítiùs Pe tro , & venit prior ad monumén tum , allelúja.

Oratio.

Concéde quæsumus omnípo tens Deus: ut qui festa Paschália venerándo égimus , per hæc contíngere ad gáudia æterna me réamur. Per Dóminum.

FE-

F E S T A

Quæ possunt occurrere à Feria ter-
tia post Pascha usque ad Do-
minicam in Albis , de quibus est
facienda commemoratio.

DIE XIV. APRILIS.

SS. Tiburtii, Valeriani & Maximi
martyrum.

Ad Vesperas , Antiphona.

Lux perpétua lucébit Sanctis tuis
Dómine , & æternitas téporum ,
allelúja. **V.** Sancti & justi in Dó-
mino gaudéte ; allelúja.

R. Vos elégit Deus in hæreditátem
sibi , allelúja. **Oratio.**

Præsta quæsumus omnípotens
Deus : ut qui sanctórum mär-
tyrum tuórum Tibúrtii , Valériani
& Máximi solémnia cólimus ; eó-
rum étiam virtútes imitémur . Per
Dóminum nostrum .

Ad Laudes , Antiphona.

Filiæ Jerúsalem , veníte & vidéte
Mártires cum corónis , quibus co-
ronávit eos Dóminus in die sole-
nitatis & lætitiæ , allelúja , allelúja .

X 4 **V.** Pre-

488 Festa Martynum.

V. Pretiosa in conspectu Domini,
alleluja. Rx. Mors Sanctorum ejus,
alleluja.

Quæ Antiphonæ & Versus etiam
dicuntur in sequentibus Festis.

DIE XVII. APRILIS.
Sancti Aniceti Papæ & martyris.

Oratio.

Deus, qui nos beati Aniceti
mártiris tui atque Pontificis
ánnua solemnitate letificas: concé-
de propitius; ut cuius natalitia có-
limus, de ejusdem etiam protectio-
ne gaudeámus. Per Dóminum.

DIE XXVIII. APRILIS.

Sancti Vitalis martyris.

Oratio.

Præesta quæsumus omnípotens
Deus: ut qui beati Vitális mártiris
tui natalitia colimus, interces-
sione ejus in tui nóminis amore ro-
borémur. Per Dóminum.

PUN.

PUNCTA XVII.
MEDITATIONUM
 IN
PASSIONEM
 JESU CHRISTI.

1. **R**espice in faciem Christi tui, qui propter nimiam charitatem, qua nos dilexit, homo fieri voluit, in stabulo natus, in praesepio collocatus, circumcisus, in Aegypto exulans.

Dignatus est nostra causa baptizari, jejunare tentari, peregrinari, Euangeliū prædicare, patrare miracula, miseris & ægris opitulari.

Triginta tribus annis multipli-
ces labores, ærumnas, moléstias &
insídias injuriásque hóstium pertulit,
donec tandem Jerosólymam,
ut pro nobis cálicem amarissimum
biberet, profectus est.

2. **R**espice in faciem Christi tui,
 X 5 qui

qui prídie ante mortem suam cum diléctis discípulis Pascha Jerosólymis manducávit.

Ubi surgens à cœna , cùm se línteo præcinxísset , & aquam mi- sísset in pelvim , discipulórum pe- des ábluit , ac eos línteo extérsit , cum eisdem discípulis amánter cólloquens .

3. **R**éspice in fáciem Christi tui , qui non rogátus tale tantúmque testaméntum cóndidit , suíque Córporis & Sanguinis venerábile Sacraméntum instítuit & relíquit , ut sequéntis mox passiónis memória in Ecclésia perpétuò celebrarétur , tantique Sacraménti fructus ad vi- vos & mórtuos quotidie perve- níret .

4. **R**éspice in fáciem Christi tui , qui cum discípulis in hortum Oli- véti ábiens , pavére ac mœstus ef- se cœpit , ideòque dixit ? Tristis est ánima mea usque ad mortem : ob instántis nempe passiónis magni- túdinem & atrocitatēm .

Ibi flexis génibus Patrem orá- vit ,

vit, & in faciem prócidens, se to-tum Patris voluntáti resignávit ac trádidit, tantis quidem pressus an-gústiis, ut sudor sanguíneus ex to-to ipsius córpore dimanáret, ac Angelum consolántem accíperet Fílius Dei.

5. Réspice in faciem Christi tui, qui mortis pro nobis oppeténdæ desidério incénsus, inimícis capi-tálibus óbviàm procéssit; & à Juda quidem proditore ósculum sum-psit, ab áliis verò discípulis derelíctus, & à facinorósis militibus tam-quam latro vincitus, ligátus, diréque tractátus fuit.

6. Réspice in faciem Christi tui, ad Annam pontíficem probrósè primùm addúcti, & qui ab ímpio Annæ minístro crudélem álapam sibi impáctam suscépit.

7. Réspice in faciem Christi tui, qui à Cáipha pontífice & pleno senátu perinde ac malefactor ex-céptus, multa & acérba & con-tumeliósa tulit, útpotè à falsis té-stibus accusátus, pro blasphémo

iniquissimè condemnatus , à multis illus & consputus , alapis colaphisque impetus , ac indignis modis tota nocte vexatus atque subsannatus .

8. R éspice in faciem Christi tui , qui à procéribus Judæorum ad Pilatum manè deductus , demisso vultu coram ethnico jūdice adstitit ; & falsò accusatus , ad objēcta criminata humiliter silere quām respondere māluit .

9. R éspice in faciem Christi tui , à Pilāto ad Heródem regem transmissi , & à Judæis grāviter iterum accusati . Sed neque curioso regi pententi Dóminus quidquam concēdit , nec Judæis respóndet accusantibus ; stultus interim hábitus ab Herodiánis , qui ueste alba illūsum & vincitum ad Pilatum remittunt .

10. R éspice in faciem Christi tui , qui in prætório uestibus suis exūtus , & ad colūmnam ligatus , crudelissimè flagellatur , ut ex toto corpore lacerato sanguis non modicus proflueret .

II. R é-

11. R éspice in faciem Christi tui ,
qui post diram flagellatiōnem à
Piláti satellítibus coccínea indúi-
tur veste , & corónam spíneam
cápiti impreßam non sine summo
dolore sustinet.

P órrigunt illi arúndinem , quo
& caput sacrum verberárunt : per
ludírium genu flecténtes adórant ,
Regem Judæórum salútant , faciem
venerándam cónspiunt , & álapas
frequénter impíngunt sacrilegi .

12. R éspice in faciem Christi tui ,
qui corónam spíneam vestémque
purpúream gestat , & foras à Piláto
Júdice producitur : hunc furibún-
dus pópulus ad crucem damnári
póstulat importuníssimè .

13. R éspice in faciem Christi tui ,
quem innóxium Pilátus pro tribu-
náli ad crucem iniquíssimè dam-
nat , qui & crucis árbore gravátus ,
& víribus propè destitútus , ad fu-
néstum supplicii locum per mé-
diām urbē protrúditur , præter
quasdā muliérculas , nullo ferè
commiseránte .

14. R é-

14. Réspice in faciem Christi tui,
qui fessus & anhélus ad Calváriæ
locum cum cruce pervénit, & my-
rháti cum felle vini oblátum pócum-
lum degustávit , juxta illud : Dedé-
runt in escam meam fel , & in siti
mea potavérunt me acéto.

15. Réspice in faciem Christi tui,
qui ante crúcem véstibus expoliá-
tus, nudúsque in ligno distentus, &
clavis confixus , poenas crucifixio-
nis gravíssimas tolerávit .

16. Réspice in faciem Christi tui,
qui médius inter latrónes in eré-
cta cruce pendens , ac vehemén-
ter sítiens , pro crucifixóribus
aliíisque blasphémis Patrem velut
advocátus ínvocat : matrem ve-
rò mœstíssimam de cruce com-
péllat ; nec sine clamóre válido
& lácrymis profúsis suum spíri-
tum Patri comméndat , mortem
longè acerbíssimam gustans , ut
sacerdos idem & hóstia nos iræ
filios Deo Patri reconcíliet , ac
mundum pérditum mortem rédi-
mat sua.

17. Ré-

17. Réspice in faciem Christi tui,
cujus exanimis dexterum latus per
lanceam aperitur, nobisque sanguinem & aquam profudit: cuius
præterea corpus per amicos de cruce depónitur, & unguentis aromatice oblinítur, sindonéque munda
invólvitur, priusquam sepúlchro
mandétur.

Precatio, in qua Christi Passio &
mors Deo Patri offertur.

Immensæ bonitati tuæ gratiæ
Iago, Pater æterne, idemque
summe amator hominum Deus,
qui ut nos perditos redimeres, ac
pœnis perpetuis liberares, innocen-
tissimum Filium tuum pœnis im-
manissimis & morti acerbissimæ
ultrò tradidisti.

O Cháritas, o pietas incom-
prehensibilis: immaculatum il-
lum Agnum, quo nihil erat sán-
ctius ac præstantius, nobis doná-
ri & excrucíari, ut mortem no-
stram moriendo destrueret, ve-
ramque vitam nobis resurgendo
repararet.

Offe-

Offérimus ergo tibi, Pater, hunc Fílium charíssimum, hunc Sacerdótem & Pontíficem summum, hunc Pastórem óptimum atque fidelíssimum, qui sese pro nobis trádidit oblatiónem & hóstiam in odórem suavitátis.

Per illum vultum mundi propítiatórem charitáti tuæ grátias perpétuas debémus & ágimus; propter illum remissióne peccatórum, & grátiam omnem pétere & speráre audémus: quóniam ille factus est nobis sapiéntia & justitia, sanctifi-cátio & redéemptio: ipsius lívore sanáti sumus: ipse pro peccátis no-stris ac totius mundi vera & éfficax est propitiátio.

Prétimus ergo, Pater ætérne, ut charíssimi Fílii tui & Mediatóris nostri sacrificium in cruce oblátum, quo nihil tibi grátius & nobis utilius esse potest, cleménter admít-tas. Illius lácrymas, gémitus & clamórem; illius víncula, flagélla, spinas & vúlnera; illius crucem, sanguinem & mortem offerimus tibi, ut

ut animis nostris, quāmlibet impūris & sáuciis, medicinam præbeant salutárem.

Atque ut verum sanctissimæ passionis hujus fructum percipiámus, ritéque tanto Mediatóre gloriémur, illam concéde grátiam, quæ justificándis & salvándis omnibus est necessária: nimírum ut non solum Redemptoris nostri méritis ac promissis fidámus; verùm étiam præceptis ejus obediámus, ac vestigiis ejúsdem & exemplis insistámus. Per eúmdem Christum Fílium tuum Dóminum nostrum. Amen.

Divi Bernardi meditatio & precatio ad Christum crucifixum æterno Patri repræsentandum.

COgnósce ánima mea, cognóscere. Hic est Dóminus Deus noster Jesus Christus Salvátor tuus, unigénitus Dei Fílius, verus Deus, verus homo, qui solus sub sole sine mácula invéntus est.

Et ecce cum scelerátis quodámmodo

modò reputátus , & quasi leprósus & novíssimus virórum æstimátus , & tamquam abortívum quod prójicitur à vulva , sic projectus est ab útero matris suæ infelícis Synagógæ . Iste formósus præ filiis hóminum , quàm deformis factus est !

Hic vulnerátus propter iniquitátes nostras , attritus propter scélera nostra , & factus in holocáustum suavíssimi odoris in conspéctu tuo Pater ætérnæ glóriæ , ut avéteret indignatióne tuam à nobis , & ut confedére nos sibi fáceret in cœlestibus.

Réspice Dómine sancte Pater de sanctuário tuo , & de excélfso cœlorum habitáculo : & intuére hanc sacrosánctam hóstiam , quam tibi offert magnus Póntifex noster , sanctus Puer tuus Dóminus Jesus Christus pro peccátis fratrum suórum : & esto placabilis super multitudine malítiae nostræ . Ecce vox sanguinis nostri Jesu clamat ad te de Cruce .

Réf-

Réspice Dómine in faciem Christi tui, qui tibi usque ad mortem obédiens factus est. Nec recédant ab oculis tuis cicatrices ejus in perpetuum, ut memineris, quantum ab eo pro peccatis nostris satisfactionem recéperis.

Grátias tibi Pater réferat omnis lingua pro superabundántia bonitatis tuæ, qui único Filio cordis tui non pepercísti, sed pro nobis omnibus illum tradidísti in mortem, ut eum, tamquam fidélem advocátum, coram te in cœlis haberémus.

Ejusdem Bernardi ad Christum crucifixum Precatio.

Diligéndus es mihi, Dómine Iesu Christe, toto corde, tota ániima, tota virtute: & tua mihi sequénda vestígia, qui pro me mori dignátus es. Et quómodo fiet istud in me, nisi per te? Adhæreat ánima mea post te, quia tota virtus ejus pendet ex te.

Et nunc Dómine Redémptor meus, te ut verum Deum adóro,
in

in te confido, in te spero, & quibus possum desideriis, ad te suspiro: adjuva imperfectum meum.

Ad tuæ passiōnis gloriōsa insignia, in quibus salutem meam operatus es, totum me inclino. Tuæ victoriōsæ Crucis regale vexillum in nōmine tuo Christe adoro. Tuum spīneum diadema, tuos rubentes sanguineos clavos, tuo sacro láteri immērsam lānceam, tua Vūlnera, tuum Sānguinem, tuam mortem, tuam sepulturam, Christe, supplex adóro & glorifico.

Horum virtute ab astutiis sathanæ me custodi, ac me conforta, ut jugum mandatorum tuorum mihi fiat suáve; & onus crucis, quod post te bajulare me jubes, hūmeris animæ meæ sit leve.

Confige cruci tuæ manus meas & pedes meos, ac totum passiōni tuæ conforma servum tuum Dómine. Sed & tuæ vivificæ morti servum tuum configura, faciens quidem in me, ut móriar secundum car-

in Passionem Christi. 301

carneum vivam autem secundum
spiritum justitiae.

Benedic anima mea Deum Sal-
vatorem meum, & magnifica no-
men ejus in saecula.

ORATIO SANCTI AMBROSI

ante sanctam Communionem.

AD mensam dulcissimi con-
vivii tui, pie Domine Iesu
Christe, ego peccator de
propriis meritis nihil praesumens,
sed de tua confidens misericordia
& bonitate, accedere vereor &
contremisco. Nam cor & corpus
habeo multis crimibus maculatum,
mentem & linguam non cau-
te custoditam. Ergo, o pia Deitas,
o tremenda maiestas, ego miser in-
ter angustias deprehensus, ad te fon-
tem misericordiae recurro, ad te fe-
stino sanandus, sub tuam protectio-
nem fugio: & quem jūdicem sustinē-
re

re néqueo, Salvatorem habere sus-
píro . Tibi Dómine plagas meas
osténdo: tibi verecundiam meam
détego . Scio peccata mea multa
& magna, pro quibus tímeo. Spe-
ro in misericórdias tuas, quarum
non est númerus . Réspice ergo
in me óculis misericórdiæ tuæ ,
Dómine Jesu Christe , Rex æter-
ne , Deus & homo , crucifixus
propter hóminem . Exáudi me
sperántem in te: miserére mei ple-
ni misériis & peccátis, tu qui fon-
tem miseratiónis numquam maná-
re cefsábis. Salve salutáris víctima ,
pro me & omni humáno génere in
patíbulo Crucis oblata . Salve nó-
bilis & pretióse Sanguis , de Vul-
néribus crucifixi Dómini mei Jesu
Christi prófluens , & peccata to-
tius mundi ábluens . Recordáre
Dómine creatúræ tuæ, quam tuo
Sanguine redemísti . Poenitet me
peccásse , cupio emendáre quod
feci. Aufer ergo à me , clementís-
sime Pater , omnes iniquitátes &
peccata mea ; ut purificátus men-
te

ante Communionem. 503

te & corpore , dignè degustare
mērear sancta sanctorum: & con-
céde , ut sancta prælibatio Corporis
& Sanguinis tui , quam ego in-
dignus sūmere intendo , sit pec-
catorum meorum remissio , sit de-
lictorum perfecta purgatio , sit
tūrpium cogitationum effugatio ,
ac bonorum sensuum regeneratio ,
operūmque tibi placentium salu-
bris efficacia , animæ quoque &
corporis contra inimicorum meo-
rum insidias firmissima tuitio .
Amen.

**Oratio sancti Thomæ Aquinatis
ante Communionem.**

OMnipotens sempiterne Deus ,
Ecce accedo ad sacramentum
unigeniti Filii tui Domini nostri
Iesu Christi : accedo tamquam
infirmus ad medicum vitae , im-
mundus ad fontem misericordiae ,
cæcus ad lumen claritatis æternæ ,
pauper & egenus ad Dominum
cœli & terræ . Rogo ergo immensæ
largitatis tuæ abundântiam , quâ-
tenus meam curare digneris infir-
mi-

504 **Oratio ante Commun.**

mitátem , laváre foeditátem , illu-
mináre cæcitátem , ditáre pauper-
tátem , vestíre nuditátem : ut pa-
nem Angelórum , Regem regum ,
Dóminum dominántium , tanta su-
scípiam reveréntiam & humilitáte ,
tanta contritióne & devotióne , tan-
ta puritáte & fide , tali propósito &
intentióne , sicut expedit salúti áni-
mæ meæ . Da mihi , quæso , Domí-
nici córporis & sanguinis non so-
lùm suscípere sacraméntum , sed
étiam rem & virtútem sacraménti .
O mitíssime Deus , da mihi corpus
unigéniti Fílli tui Dómini nostri Je-
su Christi , quod traxit de vírgine
María , sic suscípere , ut córpori suo
mystico mérear incorporári , &
inter ejus membra connumerári .
O amantíssime Pater , concéde
mihi diléctum Fílium tuum , quem
nunc velátum in via suscípere pro-
póno , reveláta tandem fácie per-
pétuò contemplári . Qui tecum
vivit & regnat in unitáte Spíritus
sancti Deus , per ómnia sæcula sæ-
culorum . Amen .

Ora-

Oratio post Commun. 505

Oratio sancti Thomæ de Aquino
post Communionem.

Gratiás tibi ago Dómine san-
cte, Pater omnípotens, ætér-
ne Deus, qui me peccatórem, in-
dignum famulum tuum, nullis
meis méritis, sed sola dignatióne
misericórdiæ tuæ satiáre dignátus
es pretióso Cörpore & Sanguine
Fílli tui Dómini nostri Jesu Chri-
sti. Et precor, ut hæc sancta Com-
múnio non sit mihi réatus ad pœ-
nam, sed intercéssio salutáris ad
véniam. Sit mihi armatúra fidei,
& scutum bonæ voluntatis. Sit vi-
tiórum méorum evacuátio, con-
cupiscéntiæ & libidinis extermi-
natio, charitatis & patiéntiæ, hu-
militatis & obediéntiæ, omnium
que virtútum augmentatio: con-
tra insídias inimicórum ómnium,
tam visibílium, quàm invisibí-
lium, firma defénsio: mótuum
méorum, tam carnálium, quàm
spirituálium, perfecta quietatio:
in te uno ac vero Deo firma adhæ-

Off. Hebd. S. Y sio:

506 **Oratio post Commun.**

sio : atque finis mei felix consummatio. Et precor te , ut ad illud ineffabile convivium me peccatorem perducere digneris: ubi tu cum Filio tuo & Spíritu sancto , Sanctis tuis es lux vera, satietas plena, gaudium sempiternum , jucunditas consummata , & felicitas perfecta . Per eumdem Christum Dóminum nostrum . Amen ,

Alia Oratio sancti Bonaventuræ post Communionem.

TRANSFIGE , dulcissime Dómine Jesu , medullas & víscera animæ meæ suavissimo ac saluberrimo amoris tui vulnerे , vera , sérnáque & Apostólica sanctissima charitatē , ut lāngueat & liquefiat anima mea solo semper amore & desiderio tui , te concupiscat , & deficiat in atria tua , cúpiat dissolvi , & esse tecum . Da , ut anima mea te esuriat , panem Angelorum , refectionem animarum sanctorum , panem nostrum quotidianum , su- per-

Oratio post Commun.

507

persubstantiálem , habéntem om-
nem dulcéinem & sapórem , &
omne delectaméntum suavitatis :
te , in quem desíderant Angeli pro-
spicere , semper esúriat & cómedat
cor meum , & dulcéine sapóris
tui repleántur víscera ánimæ meæ :
te semper sítiat fontem vitæ , fon-
tem sapiéntiæ & sciéntiæ , fontem
ætérní lúminis , torréntem volu-
ptátis , ubertátem domus Dei : te
semper ámbiat , te quærat , te in-
véniat , ad te tendat , ad te pervé-
niat , te medítétur , te loquátur ,
& ómnia operétur in laudem &
glóriam nómínis tui , cum humili-
tate & discretiōne , cum dilectiō-
& delectatiōne , cum facilitáte
& afféctu , cum perseverántia us-
que in finem : & tu sis solus semper
spes mea , tota fidúcia mea , divi-
tiæ meæ , delectatiō mea , jucún-
ditas mea , gáudium meum , quies
& tranquíllitas mea , pax mea , suá-
vitas mea , odor meus , dulcédo
mea , cibus meus , reféctio mea , re-
fugium meum , auxílium meum ,

Y 2 sa-

508 Rhythmus S. Thomæ.
sapiéntia mea , pórto mea , posséf-
sio mea , thesáurus meus , in quo
fixa & firma & immobíliter sem-
per sit radicáta mens mea , & cor
meum . Amen.

Rhythmus S. Thomæ ad sacram
Eucharistiam.

A Dóro te devótè , latens Déi-
tas ,
Quæ sub his figúris verè látitas :
Tibi se cor meum totum súbjicit ,
Quia te contémplans , totum dé-
ficit .
Visus , tactus , gustus in te fálli-
tur ,
Sed audítu solo tutò créditur .
Credo quidquid dixit Dei Fílius ,
Nil hoc verbo veritatis vérius .
In cruce latébat sola Déitas ,
At híc latet simul & Humánitas :
Ambo tamen credens atque confi-
tens ,
Peto quod petívit latro pœnitens .
Plagas , sicut Thomas , non in-
tíueor ,

Deum

Rhythminus S. Thomæ. 509

Deum tamen meum te confiteor.
Fac me tibi semper magis cré-
dere,
In te spem habére, te diligere.
O memoriále mortis Dómini,
Panis vivus , vitam præstans hó-
mini:
Præsta meæ menti de te vivere,
Et te illi semper dulcè sápere.
Pie pellicáne Jesu Dómine,
Me immúndum munda tuo Sán-
guine:
Cujus una stilla salvum fácer
Totum mundum quit ab omni
scélere.
Jesu , quem velátum nunc aspi-
cio,
Oro fiat illud, quod tam sítio:
Ut te reveláta cernens fácie,
Visu sim beátus tuæ glóriæ.
Amen.

O R A T I O
A P A P A U R B A N O V I I I .
E D I T A.

Nte óculos tuos, Dómine,
 culpas nostras ferimus, &
 plagas quas accépimus con-
 fériimus.

Si pensámus malum quod fe-
 cimus, minus est quod páti-
 mur, majus est quod meré-
 mur.

Grávius est quod commísimus, lé-
 vius est quod tolerámus.

Peccáti poenam sentímus, & pec-
 candi pertináciam non vitá-
 mus.

In flagellis tuis infirmitas nostra
 téritur, & iniquitas non mu-
 tatur.

Mens ægra torquétur, & cervix
 non fléctitur.

Vita in dolore suspirat, & in opere
 non se eméndat.

Si

Oratio Urbani VIII. 511

Si expéctas , non corrígimur : si vindicas , non durámus.

Confitémur in correccióne quod égimus , oblíviscimur post visitaciónem quod flévimus.

Si exténderis manum , faciénda promíttimus : si suspénderis gládium , promíssā non sólvimus.

Si férias , clamámus ut parcas : si pepérceris , íterùm provocámus ut férias.

Habes Dómine confiténtes reos : nójimus quòd nisi dimittas , reetè nos périmas.

Præsta Pater omnípotens sine mérito quod rogámus , qui fecisti ex nihilo qui te rogárent . Per Christum Dóminum nostrum . Amen.

V. Gregem tuum Pastor æterne non déferas .

R. Sed per beátos Apóstolos tuos perpétua defensióne custódias .

V. Prótege Dómine pópulum tuum ad te clamántem , & Apo-

512 **Oratio Urbani VIII.**

stolorum tuorum patrocínio confidéntem.

R. Perpétua defensióne custódias.

V. Oráte pro nobis sancti Apóstoli Dei.

R. Ut digni efficiámur promissiónibus Christi.

Oratio.

PRæsta quæsumus omnípotens Deus, ut nullis nos permittas perturbationibus cóncuti, quos in Apostólicæ confessiónis petra solidásti. Per Dóminum nostrum Iesum Christum Fílium tuum : Qui tecum vivit & regnat in unitáte Spíritus sancti Deus, per ómnia sæcula sæculórum. Amen.

IMplóret, clementíssime Dómine, nostris opportúnam necessitáibus opem devótè à nobis prolata meditatio, qua sanctus olim Joánnes Chrysóstomus, in hac Basílica conditus, te cuin beatissimis Apóstolis Petro & Paulo repræsentavit sic colloquéntem : Circumdate hanc novam Sion, & circumvalláte eam, hoc est, custodíte, mu-

Oratio Urbanii VIII. 513

muníte, prémibus firmáte, ut quando irásco in témpore, & orbem terræ concútio , aspíciens sepúlchrum vestrum numquam desitúrum, & quæ libénter propter me géritis stigmata, iram misericórdia vincam, & ob hanc percípiam vestram intercessiónem . Etenim quando Sacerdótium & Regnum vídeo lacrymári, statim quasi compátiens ad commiserationem fletor, & illius meæ vocis reminíscor. Prótegam Urbem hanc propter David servum meum , & Aaron sanctum meum. Dómine, fiat, fiat. Amen, amen.

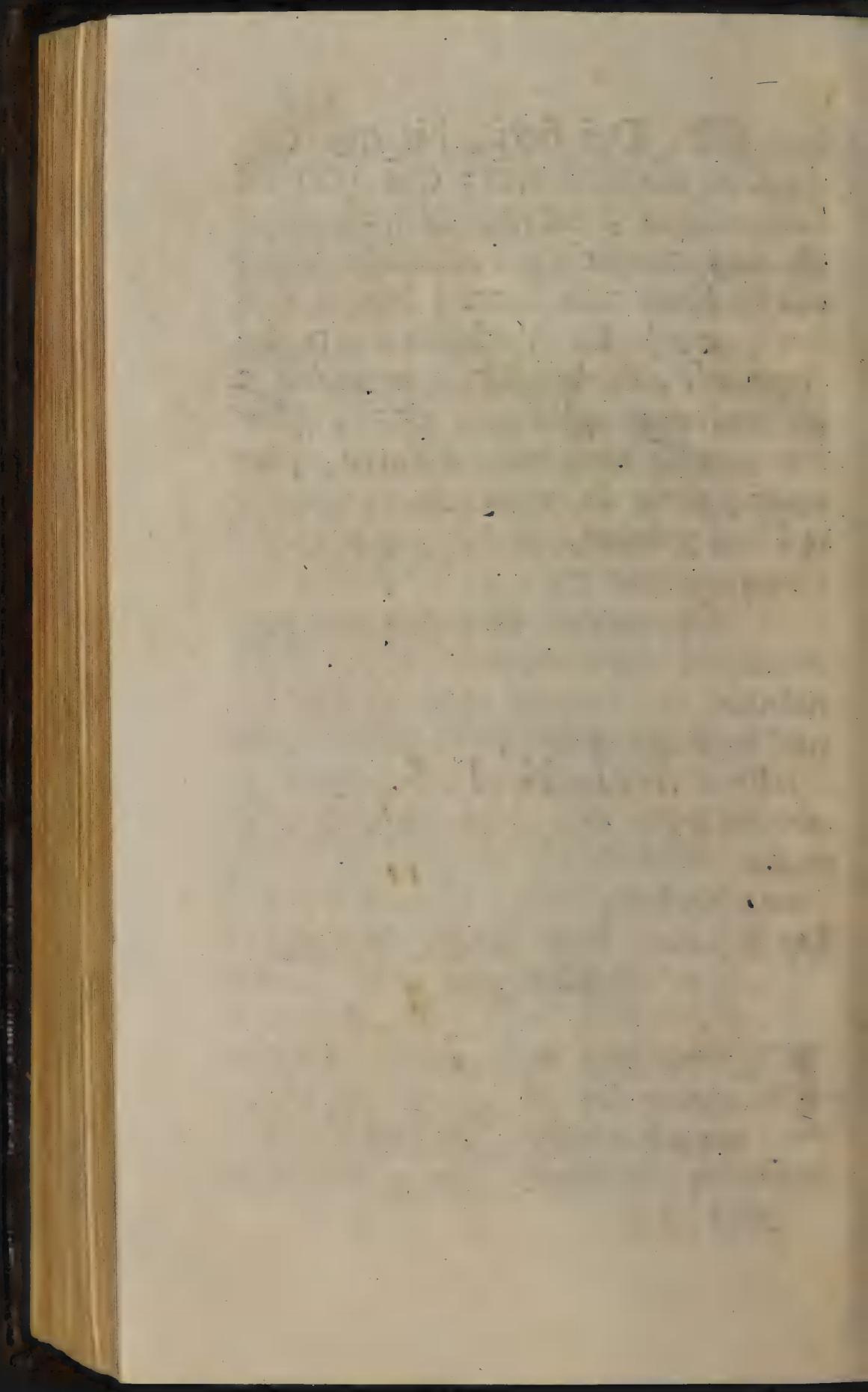
Iní-

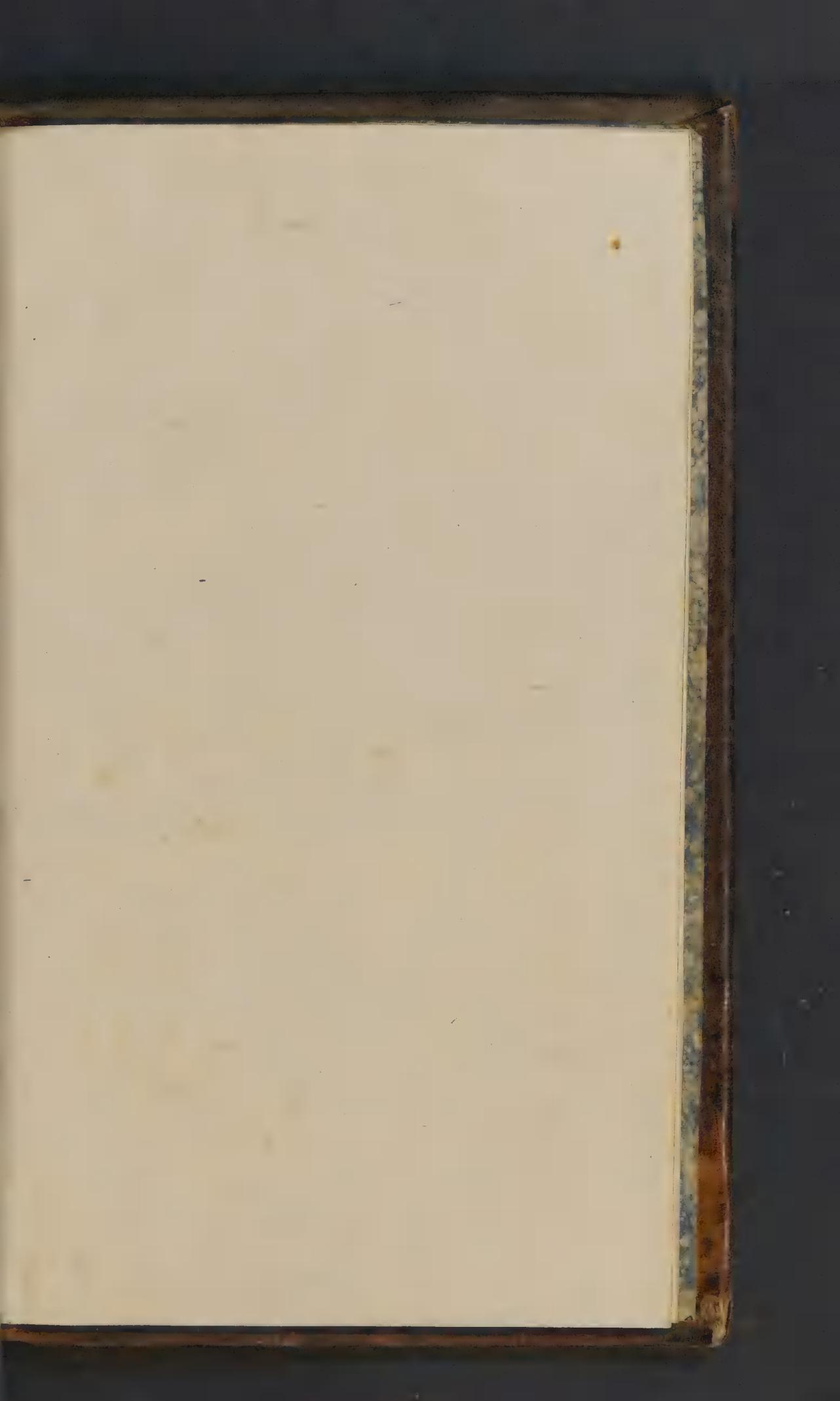
Inítiūm sancti Euangélīi secún-
dūm Joánnem.

In princípio erat Verbum , & Verbum erat apud Deum , & Deus erat Verbum . Hoc erat in principio apud Deum . Omnia per ipsum facta sunt : & sine ipso factum est nihil . Quod factum est, in ipso vita erat , & vita erat lux hóminum : & lux in ténebris lu-
cet , & ténebræ eam non compre-
hendérunt . Fuit homo missus à Deo , cui nomen erat Joánnes . Hic vénit in testimónium , ut te-
stimónium perhibéret de lúmine , ut omnes créderent per illum . Non érat ille lux , sed ut testimónium perhibéret de lúmine . Erat lux vera , quæ illúminat omnem hóminem veniéntem in hunc mundum . In mundo erat , & mundus per ipsum factus est , & mundus eum non cognóvit . In pròpria venit , & sui eum non recepérunt . Quotquot autem re-
cepérunt eum , dedit eis potestá-
tem

tem filios Dei fieri , his qui credunt in nōmine ejus : qui non ex sanguínibus , neque ex voluntáte carnis , neque ex voluntáte viri , sed ex Deo nati sunt. (**Hic genuflectitur.**) Et Verbum caro factum est , & habitávit in nobis : & vídimus glóriam ejus , glóriam quasi unigéniti à Patre , plenum grátiæ & veritátis.
¶ Deo grátias .

F I N I S.

7597130
305719

